

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח שנתי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

תוכן העניינים

עמוד	
5	דברי יושב ראש הדירקטוריון
7	דוח הדירקטוריון וההנהלה
9	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
9	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים
9	מידע הצופה פני עתיד
10	מידע כספי תמציתי עיקרי
12	הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם
12	יעדים ואסטרטגיה עסקית
14	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
14	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
18	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
21	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון והלימות ההון
26	מגזרי פעילות
30	פעילות חברות מוחזקות עיקריות
31	סקירת הסיכונים
31	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
33	סיכון אשראי
39	סיכון שוק ונזילות
46	סיכון תפעולי
47	סיכונים אחרים
49	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים
49	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים
50	גילוי לגבי בקרות ונהלים
52	הצהרת המנהל הכללי
53	הצהרת החשבונאית הראשית
54	דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי
55	דוחות כספיים
151	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי
153	הדירקטוריון וההנהלה
161	הביקורת הפנימית
162	גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים
162	שכר רואי החשבון המבקרים
163	שכר והטבות לנושאי משרה
164	פרטים נוספים
168	תיאור עסקי החברה לפי מגזרי פעילות
172	נספחים לדוח השנתי
180	מילון מונחים
183	אינדקס

דברי יושב ראש הדירקטוריון

בשם הדירקטוריון והנהלה אני גאה להגיש לכם את הדוח הכספי השנתי של ישראל אכרט בע"מ (להלן: "ישראל אכרט" או "החברה") לשנת 2016.

ישראל אכרט מסכמת את שנת 2016 עם רווח נקי של 229 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך 251 מיליון ש"ח בשנת 2015. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון גדל בשנת 2016 ועומד על 21.8%.

ישראל אכרט, המשרתת מגוון רחב ומגוון של לקוחות, ומקיימת מפגשי שירות עם לקוחות פרטיים ועסקיים בערוצים השונים, ממשיכה להציב את השירות ללקוחותיה כיעד מרכזי תוך מתן מענה מיטבי לצרכי הלקוח. בתוך כך השקענו בגיוס לקוחות חדשים ובהעמקת הקשר עם לקוחותינו הקיימים. השנה, המשכנו להרחיב את האפשרויות העומדות בפני לקוחותינו לקבלת שירות ולביצוע פעולות במגוון ערוצים, כל זאת תוך שמירה על מצוינות שירותית, תפעולית ותהליכית.

עם התעצמות הזירה התחרותית בשוק התשלומים בישראל, המציבה את החברה בתחרות ישירה עם שחקנים ותיקים וחדשים מהזירה הפיננסית ומזירות חדשות אחרות, פעלה הנהלה השנה על המשכיות ופיתוח מנועי צמיחה לחברה, בתנאי שוק משתנים ותחרותיות גוברת במגזרי הפעילות השונים של החברה. תחרות זו צפויה אף להתגבר בשנת 2017, כתוצאה ממהלכי השחקנים השונים בשוק, וכן מפעילות רגולטורית משמעותית אשר משפיעה על תחומי הליבה של החברה.

כחברת כרטיסי האשראי המובילה בישראל המשכנו להוביל את שוק התשלומים, גם לאור אתגרי העידן החדש, ההתפתחויות הטכנולוגיות וציפיות הצרכנים ומתוך הבנה של חשיבות ההובלה בעולמות הדיגיטל, המידע והפעילות בזירות החדשניות. לשם כך הקמנו מערך ייעודי לניהול והובלת עולמות הדיגיטל, המידע והחדשנות בקבוצה, תוך התמקדות והתמקצעות בעולמות אלו.

כחלק מרצוננו לתת אפשרויות מתקדמות ומגוונות להנגשת השירותים והפעולות למגוון רחב של לקוחות, השיקה החברה בשנה האחרונה מגוון שירותים דיגיטליים חדשים ומתקדמים ללקוחותיה.

גם בשנת 2017 נושאים אלו ימשיכו להוות מיקוד אסטרטגי של החברה והיא תמשיך להשקיע במתן מענה לצרכי הלקוח ובקידום הפרסונליזציה והנגשת תכנים והטבות רלוונטיים ללקוח בערוצים השונים. כמו כן, החברה תמשיך להרחיב את השירותים הדיגיטליים ללקוחות הפרטיים והעסקיים תוך שיפור החוויה הדיגיטלית בכל אחד מהערוצים ותמשיך לקדם שיתופי פעולה והטמעת טכנולוגיות חדשניות, תוך השאת ערך ללקוחותיה.

לצד עיסוק הליבה בשוק התשלומים, המשכנו בשנת 2016 לגדול בתיק האשראי של החברה. נכון לתום שנת 2016 יתרת האשראי הצרכני הסתכמה לסך של 2,078 מיליון ש"ח, ויתרת האשראי העסקי הסתכמה לסך של 1,074 מיליון ש"ח. גם השנה המשכנו לקיים תהליכי ניטור, בקרה וניתוח שוטפים, במטרה להמשיך ולתת אשראי מושכל תוך ניהול סיכונים אחראי, מבוקר ואיכותי.

שנת 2016 מסתיימת באי ודאות משמעותית עם סיום הליך החקיקה של "החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל" ("חוק שטרומ"). יישום החקיקה, ובכלל זאת הפרדת ישראל אכרט מבנק הפועלים, מציב אתגרים ומשמעויות אשר חלקן בעלות השפעה מהותית על החברה, על מבנה השוק ועל החברות הפועלות בו. מבנה השוק החדש כתוצאה מיישום של החוק מציב אתגרים משמעותיים לחברה, אך לצד זאת גם מגלם הזדמנויות עסקיות. החברה תדאג להיערך למציאות המשתנה, תוך המשך חתירה לתת ערך גבוה ללקוחותיה הפרטיים והעסקיים.

עם סיומה של שנת 2016 אנו מביטים אל העתיד ואל המשך פעילות עסקית פורייה. החברה תמשיך בפיתוח התכנית האסטרטגית הרב שנתית של החברה. התוכנית, מבוססת על ניתוח מעמיק של הסביבה הכלכלית, הרגולטורית והעסקית ונסמכת על יכולת הביצוע של החברה בהובלת הנהלה. התוכנית משלבת את מיצוב הלקוח במרכז תוך ראייה מפקחת של ההתפתחויות בתעשיית התשלומים בעולם ובארץ והיא מתמקדת בהמשך מיצוב החברה כמובילה בתעשיית התשלומים, פיתוח ושכלול מנועי צמיחה חדשים, מצוינות וחדשנות מוצרית ותהליכית. כל זאת בשילוב עם ניהול סיכונים איכותי ותשתיות טכנולוגיות מתקדמות.

גם השנה החברה המשיכה בקיום פעילויות רבות ומגוונות עם עובדיה, כחלק מפיתוח המשאב האנושי, כל זאת מתוך תפיסה שעובדי החברה הם הנכס המרכזי שלה, ותוך ראיית ארגוני העובדים כשותפים מלאים בהובלת החברה להישגיה.

מעבר למצוינות העסקית, כחברה מובילה בישראל, רואה עצמה ישראל אכרט מחויבת לנתינה לקהילה ומקדישה תשומת לב מיוחדת לקידום דור העתיד, העצמת נשים וחיזוק אוכלוסיות מוחלשות, נזקקות ומגוונות בחברה הישראלית. ישראל אכרט פועלת בהתמדה להגברת המודעות של עובדיה לנושא המעורבות החברתית ומעודדת פעילות התנדבותית, הן במסגרת החברה והן באופן עצמאי.

בהזדמנות זאת אני מבקש להודות ללקוחותינו הממשיכים להביע בנו אמון, לחברי הדירקטוריון, להנהלת החברה וכמובן לעובדי החברה על המסירות והעבודה הקשה, המאפשרת את המשך הובלת החברה והתפתחותה.

בכבוד רב,

רון שטיין - יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

ישראל כרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח הדירקטוריון והנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

רשימת טבלאות

טבלה מספר	נושא	עמוד
טבלה 1:	דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב תקופתי	10
טבלה 2:	מאזנים מאוחדים - מידע רב תקופתי	11
טבלה 3:	נתוני פעילות	19
טבלה 4:	השקעות והוצאות החברה בגין מערך טכנולוגיית המידע	20
טבלה 5:	הלימות הון	24
טבלה 6:	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	35
טבלה 7:	תנועה ביתרות חוב פגומות שנבחנו פרטנית	35
טבלה 8:	מדדי סיכון ואשראי	36
טבלה 9:	שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים	41
טבלה 10:	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים	41
טבלה 11:	חשיפה של החברה וחברות מאוחדות שלה לשינויים בשיעורי הריבית	42
טבלה 12:	דיון בגורמי סיכון	49

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים

ישראל כרטיס בע"מ (להלן: "ישראל כרטיס" או "החברה") הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1975 כחברה פרטית. החברה בבעלותו של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק הפועלים").

ישראל כרטיס היא חברת כרטיסי אשראי והינה "תאגיד עזר" כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד עזר"). החברה מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ישראל כרטיס המונפקים לשימוש בישראל בלבד, מנפיקה במשותף עם יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "יורופי") כרטיסי אשראי בהם משולבים המותגים ישראל כרטיס ו-MasterCard (להלן: "כרטיסי מסטרקארד"). כמו כן, החברה סולקת עסקאות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בארץ, לרבות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו על-ידי מנפיקים מקומיים אחרים ונעשו בבתי עסק הקשורים עימה בהסכם וכן עסקאות בארץ שנעשו בבתי העסק הנ"ל בכרטיסים שהונפקו בחו"ל ומשלמות לבתי העסק במטבע ישראל. עסקאות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בחו"ל ונעשו בארץ בבתי העסק הקשורים עם יורופי בהסכם ומשלמות לבתי העסק במטבע חוץ נסלקות על-ידי יורופי. ההנפקה והסליקה של כרטיסי מסטרקארד נעשית מכוח רישיון שניתן ליורופי על-ידי MasterCard International Incorporated (להלן: "ארגון מסטרקארד"), קיים הסכם בין החברה לבין ארגון מסטרקארד המסדיר את מערכת היחסים בין החברות. בנוסף, החברה מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ויזה לשימוש בישראל ובחו"ל מכוח הרישיון שניתן לחברה על-ידי Visa International Service Association (להלן: "ארגון ויזה").

מערכת כרטיסי אשראי מורכבת ממנפיק, סולק, בית עסק ולקוח. לעיתים הסולק הוא גם מנפיק כרטיס האשראי ולעיתים אין זהות בין הסולק לבין המנפיק. פעילות החברה מנוהלת בשלושה מגזרי פעילות עיקריים המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה של כרטיסי אשראי, סליקה של כרטיסי אשראי ופעילות מימון. החברה מציעה ללקוחותיה מוצרי אשראי ייחודיים על פי אופי פעילות הלקוח. יתר הפעילויות של החברה, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח, מרוכזות תחת מגזר פעילות - אחר. החברה והחברות המאוחדות שלה הינן חלק מקבוצת ישראל כרטיס אשר מונה בנוסף את חברת פועלים אקספרס בע"מ, חברה אחות בבעלות בנק הפועלים (להלן: "פועלים אקספרס").

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע הצופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בארץ ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות הערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים הבאים: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת החברה והמבוסס, בין היתר, על פרסומים של גורמים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון בארץ ובעולם.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של החברה בנוגע לאירועים עתידיים. נקודת מבט זו מבוססת על הערכות, ולכן נתונה לסיכונים, לחוסר ודאות, ואף לאפשרות שאירועים או התפתחויות, שנחזו כצפויים, לא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד ואף שההתפתחויות בפועל תהיינה הפוכות מאלו שנצפו.

מידע כספי תמציתי עיקרי

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בשנת 2016:
הרווח הנקי של החברה בשנת 2016 הסתכם ב-229 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-251 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.8%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע עמד בשנת 2016 על 9.0% בהשוואה ל-10.8% בשנת 2015.
סך נכסי החברה ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם ב-17,058 מיליון ש"ח בהשוואה ל-15,893 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.
יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמה בסך של 16,091 מיליון ש"ח בהשוואה ל-15,111 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם בסך של 2,665 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,456 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2016 עמד על 21.8% בהשוואה ל-21.0% ביום 31 בדצמבר 2015.

טבלה 1 - דוחות רווח והפסד מאוחדים - מידע רב תקופתי

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
	2012	2013	2014	2015	2016
הכנסות					
מעסקאות בכרטיסי אשראי	1,302	1,281	1,342	1,359	1,433
הכנסות ריבית, נטו	141	133	144	174	233
הכנסות אחרות	75	100	77	57	44
סך כל ההכנסות	1,518	1,514	1,563	1,590	1,710
הוצאות					
בגין הפסדי אשראי	37	7	19	32	80
תפעול	485	506	481	529	557
מכירה ושיווק	257	213	216	235	265
הנהלה וכלליות	72	72	63	61	70
תשלומים לבנקים	348	335	376	372	399
סך כל ההוצאות	1,199	1,133	1,155	1,229	1,371
רווח לפני מיסים	319	381	408	361	339
הפרשה למיסים על הרווח	85	95	116	108	111
רווח לאחר מיסים	234	286	292	253	228
חלק החברה ברווחים (הפסדים) של חברות כוללות לאחר השפעת מס	(*)	*	(*)	(2)	1
רווח נקי	234	286	292	251	229
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	234	286	292	251	229
המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	*	-	-	-	-
המיוחס לבעלי מניות החברה	234	286	292	251	229
יחסים פיננסיים עיקריים					
הוצאות להכנסות	79.0%	74.8%	73.9%	77.3%	80.2%
הוצאות להכנסות לפני תשלומים לבנקים	56.1%	52.7%	49.8%	53.9%	56.8%
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות בחברה (בש"ח)	318	390	396	342	311

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

טבלה 2 – מאזנים מאוחדים – מידע רב תקופתי

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר					
2012	2013	2014	2015	2016	
					נכסים
461	378	248	69	109	מזומנים ופיקדונות בבנקים
13,659	13,653	14,192	15,223	16,238	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(83)	(88)	(99)	(112)	(147)	הפרשה להפסדי אשראי
13,576	13,565	14,093	15,111	16,091	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
79	38	20	19	20	ניירות ערך
2	5	3	1	3	השקעות בחברות כלולות
217	239	265	252	264	בניינים וציוד
317	338	417	441	571	נכסים אחרים
14,652	14,563	15,046	15,893	17,058	סך כל הנכסים
					התחייבויות
37	18	28	323	1,222	אשראי מתאגידים בנקאיים
12,123	11,872	12,015	12,126	12,089	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
31	-	-	-	-	כתבי התחייבות נדחים
757	759	802	988	1,082	התחייבויות אחרות
12,948	12,649	12,845	13,437	14,393	סך כל ההתחייבויות
1,704	1,914	2,201	2,456	2,665	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
1,704	1,914	2,201	2,456	2,665	סך כל ההון
14,652	14,563	15,046	15,893	17,058	סך כל ההתחייבויות וההון
					יחסים פיננסיים עיקריים
11.6%	13.1%	14.6%	15.5%	15.6%	הון המיוחס לבעלי מניות החברה לסך המאזן
10.5%	10.2%	10.4%	10.4%	10.4%	סך הכנסות ליתרת נכסים ממוצעת
8.3%	7.6%	7.7%	8.0%	8.4%	סך הוצאות ליתרת נכסים ממוצעת
15.2%	17.3%	(1) 18.9%	(1) 19.9%	(1) 20.7%	יחס הון עצמי רובד 1 (2)
15.4%	17.4%	(1) 19.8%	(1) 21.0%	(1) 21.8%	יחס הון כולל (2)
			12.1%	12.9%	יחס מינוף (2) (1)
					שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה
0.28%	0.05%	0.14%	0.22%	0.51%	הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
14.5%	15.9%	14.3%	10.8%	9.0%	שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע
19.7%	21.1%	20.0%	15.6%	13.3%	שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון הממוצע

(1) בהתאם לבאזל 3.

(2) למידע נוסף ראה פרק "הלימות הון ומינוף" להלן.

מידע נוסף בדבר נתונים עיקריים של החברה לפי רבעונים ראה בדוח ממשל תאגידי בפרק "נספחים".

הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם

פעילותה של החברה כרוכה בסיכונים אשר העיקרים שבהם:

סיכון אשראי: נובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון תפעולי: נובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: סיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: נובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: נובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון אסטרטגי: נובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

מידע המפורט על נדבך 3 בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

החברה פועלת בהתאם לתוכנית האסטרטגית שלה, תוך התייחסות לתמורות והמגמות בסביבה העסקית והרגולטורית בהתייחס למגזרי הפעילות השונים.

הנושאים והדגשים המרכזיים אליהם מתייחסת התוכנית האסטרטגית ובאים לידי ביטוי בתוכנית העבודה השנתית הינם:

מיקוד בלקוח: פיתוח פתרונות והתאמת מעטפת שרות ומוצרים ללקוחות במגזרי הפעילות השונים של החברה. העצמת חווית הלקוח במפגשים עם החברה והרחבת הערכים המוספים לפלחי לקוחות שונים תוך יצירת העדפה, שימור, נאמנות ושרות איכותי.

מובילות בתשלומים: שימור המובילות בתשלומים במגזרי ההנפקה והסליקה באמצעות פעילות משותפת עם שותפי ההפצה הבנקאיים ומועדונים תוך שמירה על איכות שרות גבוהה והצעת ערך ללקוחות מחזיקי הכרטיס.

העמקת שיתוף הפעולה עם בתי העסק בדגש על הרחבת מעטפת המוצרים והשירותים והתאמתם לצרכים השונים של בתי העסק.

המשך הפעילות ליצירת העדפה לתשלומים אלקטרוניים בעולם הסחר האלקטרוני כמו גם על חשבון תשלומים מבוססי נייר, תוך חדירה למגזרים חדשים והעמקת הפעילות בענפים קיימים.

פיתוח והכשרת ההון האנושי: תוך התאמה לצרכים המשתנים.

התייעלות ומצוינות תהליכית: ביסוס תהליכים של גמישות ואפקטיביות ארגונית תוך הקפדה על תהליכים לבקרה ולניצול מיטבי של המשאבים בארגון.

התרחבות בתחום האשראי והמימון ללקוחות פרטיים ועסקיים: התחרות בתחום האשראי הולכת וגוברת ובכדי לתת מענה לצרכים המשתנים של לקוחותיה, משקיעה החברה מאמצים רבים במציאת מגוון פתרונות אשראי ומימון בערוצים שונים המותאמים לאוכלוסיות ולצרכים מגוונים. בנוסף, קיים שיפור מתמיד במערך החיתום ובקרת האשראי לתמיכה מבוקרת סיכון בהרחבת העמקת הפעילות במגזרים השונים.

תשתית טכנולוגית מתקדמת: שימור רמה טכנולוגית גבוהה התומכת בהתפתחות העסקית, בצרכי הלקוחות בשרות רב ערוצי, דיגיטלי ומתקדם ובמענה לאתגרי החדשנות בסביבה הטכנולוגית.

החברה מייחסת חשיבות גבוהה למתן שרות איכותי ברמה גבוהה לרוחב מגזרי הפעילות ושוקדת על הרחבת השרות ללקוחותיה למגוון ערוצים ביניהם אינטרנט וסלולר.

כלל הפעילויות מתבצעות תוך הקפדה על איכות גבוהה של מערכי ניהול הסיכונים וההונאות ובמסגרת תיאבון הסיכון של החברה. התוכנית האסטרטגית וכפועל יוצא תוכנית העבודה, התבססה על הנחות שונות, בהינתן אי ודאות במרכיבים לא מעטים ובכלל זה הסביבה הרגולטורית, הסביבה המקרו כלכלית והתחרותית והשינויים הטכנולוגיים, יתכן כי התוכנית לא תמומש במלואה או בחלקה. תוכנית העבודה והנחות העבודה מתייחסות לפעילות עתידית של החברה ולפיכך המידע בפרק זה הינו בחזקת מידע הצופה פני עתיד.

שיתופי פעולה אסטרטגיים

התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

החברה מנפיקה במשותף עם יורופיי כרטיסי אשראי בהם משולבים המותגים ישראל כרטיס ו-MasterCard. כמו כן, סולקת החברה עסקאות בכרטיסי ישראל כרטיס ומסטרקארד שהונפקו בארץ, לרבות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו על-ידי מנפיקים מקומיים אחרים ונעשו בבתי עסק הקשורים עימה בהסכם וכן עסקאות בארץ שנעשו בבתי העסק הנ"ל בכרטיסים שהונפקו בחו"ל ומשולמות לבתי העסק במטבע ישראלי. עסקאות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בחו"ל ונעשות בארץ בבתי העסק הקשורים עם יורופיי בהסכם ומשולמות לבתי העסק במטבע חוץ נסלקות על-ידי יורופיי. ההנפקה והסליקה של כרטיסי מסטרקארד נעשית מכוח רשיון שניתן ליורופיי על-ידי ארגון מסטרקארד. קיים הסכם בין החברה לבין ארגון מסטרקארד המסדיר את מערכת היחסים בין החברות. בנוסף, החברה מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ויזה לשימוש בישראל ובחו"ל מכוח הרישיון שניתן לחברה על-ידי ארגון ויזה.

התקשרויות עם תאגידים בנקאיים

החברה ויורופיי קשורות עם הבנקים המפורטים להלן בהסכמים שונים להצטרפות לקוחות להסדר כרטיסי האשראי של החברה: בנק הפועלים (החברה האם), בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ ובנק איגוד (יחד - "הבנקים שבהסדר"). במסגרת ההסכמים השונים של החברה עם הבנקים שבהסדר, הוקנתה לכל בנק הסמכות לקבוע מי מבין הלקוחות ימצא ראוי להצטרף להסדר כרטיסי האשראי של החברה ולהמליץ לחברה על צירופו להסדר הכרטיסים. כל בנק בהסדר אחראי לכבד כל שובר וחיוב שביצע הלקוח ביום הצגת השוברים או החיובים לבנק שבהסדר. במסגרת ההסכמים השונים האמורים, נכללים גם הסדרי התשלומים והתנאים הרלוונטיים מול כל בנק שבהסדר.

התקשרויות עם מועדוני לקוחות

במסגרת פעילות עם מועדוני הלקוחות, החברה התקשרה עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, להנפקת כרטיסי אשראי לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות (להלן: "עמיתי המועדון"). הכרטיסים המונפקים לעמיתי המועדון מקנים להם, בדרך כלל, הנחות, הטבות ושירותים מיוחדים במגוון בתי עסק המכבדים את כרטיסי המועדון. הגופים הנוטלים חלק בפעילות מועדוני הלקוחות של החברה, כוללים, בין היתר, ארגוני עובדים, ארגונים מקצועיים ותאגידים מסחריים המעוניינים בהנפקת כרטיס מועדון ללקוחותיהם ו/או עובדיהם, באמצעות כרטיסי אשראי. במסגרת מגוון כרטיסי האשראי וסוגיהם השונים מנפיקה החברה כרטיסי אשראי בשיתוף פעולה עם ארגונים, מועדונים וגופים צרכניים מקצועיים ואחרים, כדוגמת "חבר" לאנשי צבא הקבע והגומלאים, מועדון לייף סטייל, "אשמורת" לחברי הסתדרות המורים, "הוט" לחברי הסתדרות ההנדסאים והטכנאים בישראל, Members לחברי לשכות עורכי הדין ורואי חשבון, רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ, "רמי לוי", כרטיסי רשתות ועוד.

ספקי השירות העיקריים של החברה כוללים:

מרכז סליקה בנקאי בע"מ ("מס"ב") – למיטב ידיעת החברה, מס"ב מתפעלת מערכת לסליקה אלקטרונית של זיכויים וחייבים המועברים באמצעים אלקטרוניים בין בנקים ולקוחותיהם של בנקים שונים, לשם חיוב או זיכוי (לפי העניין) של חשבונות המתנהלים בבנקים. החברה משתמשת בשירות מס"ב באופן קבוע ושוטף. אי קבלת השרות עלול להשפיע מהותית לרעה על פעילותה של החברה.

חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א") – שב"א משמשת כמתג תקשורת בין בתי העסק לבין הסולקים. למיטב ידיעת החברה, שב"א מתפעלת מערכת לאיסוף עסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי בישראל, מרכזת את המידע על העסקאות שמבוצעות בבתי העסק השונים, ממיינת אותן על-פי זהות הסולק הרלוונטי עימו קשור בית העסק ומעבירה את המספרים האלקטרוניים לסולקים לאישור ביצוע העסקה. בנוסף, שב"א מתפעלת עבור חברות כרטיסי האשראי את התנועות בנייה ביחס לעסקאות צולבות ולפעולות סליקה. לחברה, כמו גם ליתר חברות כרטיסי האשראי בישראל, תלות מהותית בשירותים המסופקים על-ידי שב"א. אי קבלת השרות עלול להשפיע מהותית לרעה על פעילותה של החברה.

IBM – החברה התקשרה עם חברת IBM לצורך קבלת שרותים שונים הנדרשים לה בתחום מערכות המידע, לרבות הסכמי רכישת ציוד, תחזוקות ורכישת תוכנות. חברת IBM הינה הספק הבלעדי למחשבי mainframe בחברה.

דפוס בארי – החברה התקשרה עם דפוס בארי בהסכם למתן שירותי הפקה, הדפסה ועיטוף של תדפיס פירוט החייבים והזיכויים ששולחת החברה על בסיס חודשי למחזיקי הכרטיסים ולבתי העסק. במקרה של ביטול ההסכם עם דפוס בארי מסיבה בלתי צפויה, יהיה לחברה קושי זמני בקבלת השירות ברמה הניתנת כיום. יחד עם זאת, להערכת החברה, ניתן יהיה להעריך לקבלת שירותים דומים מחברות אחרות.

פרויקט מתוכנן עיקרי

פרויקט להתאמת מאפייני כרטיס החיוב המייד המונפק על ידי החברה להנחיות הרגולטוריות של בנק ישראל ובכלל זה שינויים הנדרשים בתהליכי ההתחשבות בגין העמלה הצולבת ומועדי הזיכוי לבתי העסק. הפרויקט משלב התאמה ופיתוח ממשקים עם שב"א ובנקים.

מקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים, הלוואות מחברה אחות ותזרים מפעילות שוטפת. כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף החברה פועלת להבטחת קו נזילות ממוסדות פיננסיים. כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון. החברה, כחלק מקבוצת בנק הפועלים, עלולה להיות מוגבלת מפעם לפעם, בקבלת אשראי מתאגידים בנקאיים אחרים בשל הוראות הפיקוח על הבנקים הכוללות, בין היתר, מגבלות המשפיעות על יכולתם של תאגידים בנקאיים בישראל להעמיד אשראי מעבר להיקפים מסוימים, ובכלל זה הגבלות המתייחסות לסך החבות של "לווה יחיד" או "קבוצת לוויים" (כהגדרת מונחים אלה באותן הוראות). הוראות אלו. להערכת החברה נכון למועד הדוח, לא קיימת לה מגבלה אפקטיבית בקבלת אשראי מכח ההוראות האמורות.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

טיפול ההנהלה בנושאים שוטפים מהותיים

ככלל, אחת לשבוע מתקיימת ישיבת הנהלה, הדנה בנושאים השוטפים והאסטרטגיים המהותיים ובכל הנושאים הנדרשים על פי דין ובהם מגמות, התפתחויות ושינויים משמעותיים שאירעו וכאלה שצפויים בענף כרטיסי האשראי, ענף הבנקאות והמשק בכללותו ככל שרלוונטיים ונבחנת השפעתם האפשרית על תוצאות פעילות החברה לצורך קבלת החלטה והתוית מדיניות בהתאם לענין וגיבוש המלצות לדירקטוריון בנושאים השונים, ככל הנדרש.

ענף כרטיסי האשראי בישראל

נכון למועד הדוח, פועלות בישראל בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי האשראי: (1) החברה, אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ישראלכרט, במשותף עם יורופיי, מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג מסטרקארד וכן מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה; (2) פועלים אקספרס בע"מ, (להלן: "חברה אחות"), אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס; (3) לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; (4) כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל"), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקה כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; וכן (5) דיינרס קלאב ישראל בע"מ (להלן: "דיינרס"), אשר למיטב ידיעת החברה, חברה בת של כ.א.ל, המנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג דיינרס.

חברות כרטיסי האשראי בישראל מנפיקות וסולקות כרטיסי אשראי בינלאומיים כאמור (מסטרקארד, ויזה, אמריקן אקספרס ודיינרס) על-פי רישיונות אשר ניתנו על-ידי הארגונים הבינלאומיים הרלוונטיים.

בשנים האחרונות, ניתן לזהות שתי מגמות בולטות במגזר הנפקת כרטיסי האשראי בישראל: (1) הנפקה של כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים על-ידי חברות כרטיסי האשראי, המקושרים על-פי רוב למועדוני לקוחות או לגופים צרכניים ואחרים; (2) הרחבת מגוון השירותים המסופקים על-ידי חברות כרטיסי האשראי בתחום האשראי ומימון למחזיקי הכרטיסים ולבתי עסק.

ענף כרטיסי האשראי בישראל מתאפיין בהתערבות רגולטורית גבוהה ודינמית בעסקי החברות הפועלות בתחום, הן מפאת היות כל אחת מהן "תאגיד עזר" והן בקשר עם פעילותן בתחום כרטיסי האשראי, ובכלל זה (בין היתר) חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986 ("חוק כרטיסי חיוב") והתקנות על-פיו, חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ("חוק הבנקאות (שירות ללקוח)") וכן חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 ("חוק איסור הלבנת הון") והצו שהוצא מכוחו על-ידי בנק ישראל. בנוסף, חלות על חברות כרטיסי האשראי בישראל הוראות שונות מטעם הפיקוח על הבנקים, לרבות נוהל בנקאי תקין מספר 470 המסדיר את פעילותן של חברות כרטיסי אשראי וכן הנחיות מכח הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 311 הקובעות סטנדרטים לניהול סיכונים במטרה לחזק את האיתנות הפיננסית והיציבות של המערכת הבנקאית.

קבוצת בנק הפועלים חברה ב-Visa Europa Ltd. במהלך שנת 2016 מימשה Visa Inc את אופציית ה-PUT שהיתה ברשותה לרכישת השליטה בחברת Visa Europa Ltd.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות בכלכלה העולמית

הצמיחה העולמית בשנת 2016 עמדה על שיעור של 3.1%, בדומה לשנה הקודמת (אומדנים של קרן המטבע הבינלאומית). במדינות המפותחות נרשמה האטה בצמיחה לשיעור של 1.6% לעומת 2.1% בשנת 2015. האטה בצמיחת הכלכלות המפותחות בלטה בארה"ב שצמחה בשיעור נמוך של 1.6% לעומת של 2.6% בשנה הקודמת. גם בגוש האירו הצמיחה הממוצעת האטה ל-1.7%. במשקים המתעוררים נרשמה צמיחה בשיעור דומה לשנה שחלפה בשיעור של 4.1%.

כלכלת ישראל

הפעילות הכלכלית במשק

המשק צמח בשנת 2016, על פי האומדנים המוקדמים של הלמ"ס, בשיעור גבוה של 3.8%. הצמיחה הובלה על ידי גידול של כ-6% בצריכה הפרטית, ובכלל זאת עלייה חדה של 24% ברכישת כלי רכב. עליית השכר במשק כשלצד זה ריבית נמוכה ושער חליפין חזק העלו את כוח הקנייה של הציבור והם היו הכוח המניע של הגידול החד בצריכה. בשנה החולפת חלה עלייה חדה של 11% גם בהשקעות בנכסים קבועים, לאחר שנתיים של קיפאון.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

ריבית בנק ישראל עמדה על רמה של 0.1% מחודש מרץ 2015 ועד סוף שנת 2016. הריבית נותרה על כנה גם בחודשיים הראשונים של 2017. המדיניות המוניטארית הייתה מרחיבה על רקע האינפלציה השלילית והייסוף המתמשך בשער השקל. פער הריביות מול ארה"ב המשיך להתרחב, לאור עליית ריבית הפד בחודש דצמבר לרמה של 0.75%. נכון לחודש פברואר 2017, שוק ההון מגלם צפי לאי שינוי הריבית במהלך שנת 2017.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן ירד בשנת 2016 בשיעור של 0.2% (מדד בגין). המדד "הידוע" ירד בשיעור של 0.3%. זו השנה השלישית ברציפות בה האינפלציה היא שלילית. ירידת המדד הושפעה מייסוף השקל מול סל המטבעות וכן מהמשך צעדים שנקטה הממשלה להפחתת יוקר המחיה. סעיף הדיור (נמדד על ידי שכר-דירה) היה בעל התרומה החיובית הגדולה ביותר למדד והוא עלה ב-1.4%. נכון לסוף חודש ינואר 2017 שוק ההון מגלם ההערכה כי האינפלציה בשנת 2017 תהיה אף היא נמוכה מהיעד, ותעמוד על כ-0.3% בלבד. להערכת החברה האינפלציה השלילית והציפיות הנמוכות לאינפלציה אינן מהוות סיכון, שכן הן משקפות את מדיניות הממשלה ושינויים מבניים במשק, ולא מצב של העדר ביקושים.

השקל יוסף בשנת 2016 בשיעור של 1.5% מול הדולר ומול האירו רשם ייסוף של 4.8%. בארבע השנים האחרונות השקל התחזק בשיעור מצטבר של כ-16% מול סל המטבעות. הלחצים לייסוף השקל גברו בשנת 2016 נוכח עלייה נוספת בעודף בחשבון השוטר של מאזן התשלומים, בין השאר על רקע ירידת מחירי האנרגיה בעולם. בנק ישראל רכש מט"ח בהיקף מוערך של 6.0 מיליארד דולר, מהם 1.8 מיליארד דולר כחלק מהתוכנית לקזז את השפעת הגז הטבעי על שער החליפין.

הליכי רגולציה

1. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מיידי (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מיידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידיית בעסקאות חיוב מיידי ולאופן הצגת פירוט העסקאות המבוצעות בכרטיס, ולוחות הזמנים ליישום (בכללם זיכוי בית העסק בעסקאות המבוצעות בכרטיס חיוב מיידי תוך 3 ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016). בחודש אוגוסט 2015 פורסמה ברשומות הוראת שעה, בה הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מיידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה לתקופה של שנה, החל מיום 1 באפריל 2016.

2. במקביל לאמור לעיל בנושא כרטיס חיוב מיידי (דביט), בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ישנה התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק.

3. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב. ההוראה מתווה את הכללים העיקריים לפעילות סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, ומבוססת, בין היתר, על הרגולציה בתחום זה בחו"ל. ההוראה מקלה על חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו עד היום על חברות כרטיסי אשראי וסולקים במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, תוך התאמה לרמת הסיכון של גופים אלה, שאינם מגייסים פקדונות מהציבור. ההוראה כוללת הוראות שונות, ובין השאר מאפשרת לסולק לספק מסופים לבתי עסק בתנאים הכלולים בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016, למעט סעיפים מסוימים להם נקבע תאריך תחילה שונה.
4. בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרום). על הועדה הוטל להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. ביום 6 ביולי 2016 פורסמו מסקנות הוועדה וכן הופץ תזכיר חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל. במסגרת תזכיר החוק הומלץ, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בתזכיר החוק: להפריד את חברות האשראי מהבנקים הגדולים בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; לקבוע כללים בקשר להנפקת כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות ינוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי האשראי; לאפשר לחברות כרטיסי האשראי להשתמש במידע שבידן הנובע מתפעול ההנפקה; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי האשראי ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן. במסגרת הדיונים שהתקיימו בהצעת החוק בוועדת הרפורמות של הכנסת הוחלט על הכללת נושאים נוספים בהצעת החוק, ביניהם שעבוד שני, אירוח סולקים ועבודת סולקים עם מאגדים. ביום 23 בינואר 2017 אישרה מליאת הכנסת את החוק בקריאה שניה ושלישית. ביום 31 בינואר 2017 פורסם החוק ברשומות.
5. בחודש דצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018), התשע"ז - 2016. בהצעת החוק נכלל פרק "הגברת התחרות באשראי קמעונאי", המתייחס, בין היתר, להסדרת תחום הנפקת כרטיסי אשראי שלא על ידי תאגיד בנקאי ולהסדרת פעילותן של אגודות אשראי. ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם בחוק הרשומות.
6. בחודש יוני 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת "מיתווה להקמת בנק חדש בישראל: מדיניות חדשה של הפיקוח על הבנקים להסרת חסמי כניסה". לפי תמצית המדיניות, המיתווה מהווה חלק מצעדי הפיקוח על הבנקים להגברת התחרות במערכות הבנקאות בישראל וכתמיכה בשינויים המותווים, בין היתר, במסגרת "ועדת שטרום". חלקו הראשון של המיתווה מתמקד במתן רישיון בנק לחברות כרטיסי אשראי, וחלקו השני מתמקד בתנאים הנדרשים להקמת בנק חדש מהיסוד.
7. בחודש יולי 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, לפיה, בין היתר, תיקבע תקרת ריבית שתחול על כלל המלווים במשק, ובכללם המערכת הבנקאית וכן ייקבעו כללים בנוגע להליך העמדת אשראי. בחודש נובמבר 2015 ובחודש פברואר 2016 קיימה ועדת חוקה, חוק ומשפט דיון להכנה לקריאה שניה ושלישית.
8. בחודש אפריל 2016 פורסם ברשומות חוק שירות נתוני אשראי - הקמת מערכת לשיתוף נתוני אשראי והממונה על המערכת, שמטרתו שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. בחודש יוני 2016 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר נתוני אשראי. ההוראה מפרטת את שדות הנתונים ופורמט שמירת המידע הנדרש על ידי מקורות המידע. על פי דברי ההסבר להוראת השעה, מטרתה הינה בניית בסיס המידע שידווח למאגר, באופן שביום עלייתו לאוויר של המאגר יהיו בו עומק והיקף נתונים מספק שיאפשרו הפעלתו.
9. בחודש אוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק להעמקת גביית המיסים והגברת האכיפה שמטרתה, בין היתר, להילחם בהון שחור ולהעמיק את גביית המס ושכמסגרתה תיקבע חובת דיווח מיוחדת על גופים פיננסיים, כך שידווחו באופן שוטף לרשות המיסים על פעילות לקוחותיהם. בחודש נובמבר 2015 החליטה ועדת חוקה לפצל את הצעת החוק לשתי הצעות חוק נפרדות ובמרץ 2016 אישרה הכנסת בקריאה שניה ושלישית את החלק הראשון כחוק איסור הלבנת הון (תיקון מספר 14), התשע"ו - 2016 העוסק בהגדרת הטיפול הממשלתי במלביני הון. ועדת החוקה טרם סיימה את דיוניה לגבי החלק השני העוסק בדיווח של גופים פיננסיים אך הובהר כי המנגנון החדש יעסוק בדיווח על לקוחות פרטיים בלבד ולא על לקוחות עסקיים. בעקבות תיקון מספר 14 האמור, בחודש נובמבר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב שעניינו היערכות לניהול סיכונים ציוד לנכח קביעת עבירות מס כעבירות מקור. על פי המכתב, בין היתר, כל ההוראות מתחום איסור הלבנת הון החלות על תאגידים בנקאיים יחולו מעתה גם בקשר עם ביצוע עבירות מס על ידי לקוח. בנוסף, בחודש דצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה תיקונים נוספים לחוק איסור

הלבנת הון, שנועדו ליעול ושיפור המאבק בהלבנת הון והתאמת החקיקה הקיימת לסטנדרטים הבינלאומיים בתחום, וזאת בהתאם להסכם FATCA עם ממשלת ארה"ב. בחודש פברואר 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 411 בנושא ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור. הטייטה מהווה יישור קו עם הסטנדרטים הבינלאומיים העדכניים בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור וצפויה לסייע לקבלת מדינת ישראל כחברה מלאה בארגון ה-FATF. הטייטה מרחיבה את ההוראה הקיימת בנושא ונערכה מחדש כהוראת ניהול סיכונים.

10. בחודש יולי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא "בנקאות בתקשורת" וכן תיקון להוראות משלימות להוראה האמורה, בינהן להוראה בנושא משלוח הודעות בתקשורת. בנוסף, בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוזר בנושא "סוגי חשבונות ותנאים בהתקיימם לא תידרש חתימתו של לקוח על הסכם". ההוראה בנושא "בנקאות בתקשורת" מסדירה את פעילות התאגידים הבנקאיים בתקשורת מול לקוחותיהם מסוג יחיד או עסק קטן, ומאפשרת פעילות מרחוק במגוון שירותים בנקאיים. לצד ההקלות קובעת ההוראה עקרונות לניהול הסיכונים בבנקאות בתקשורת, הן במערכות ובתהליכים פנימיים בתאגיד הבנקאי והן בהתנהלות מול הלקוח. ההוראה נכנסה לתוקף בחודש ינואר 2017.

11. בחודש אוגוסט 2015 פרסם בנק ישראל דו"ח ביניים בנושא "שרשרת ביצוע עסקאות בכרטיס חיוב" הכולל המלצות להגברת התחרות, היעילות והיציבות בשוק כרטיסי החיוב, שלדברי בנק ישראל צפויות להסיר את החסמים הקיימים בשוק ולאפשר כניסת שחקנים חדשים. בחודש יולי 2016 פרסם בנק ישראל כחלק ממסקנות הדו"ח את מסמך "עקרונות וצעדים נלווים לפיתוח פרוטוקול לביצוע עסקה בכרטיס חיוב והשימוש בו" המציג את עקרונות הפרוטוקול (מפרט טכנולוגי ומבנה מסר, המשמש להעברת המידע על עסקה בכרטיס חיוב בין גורמים בשרשרת ביצועה של העסקה) והמלצות לצעדים נלווים ליישום העקרונות וכמו כן פרסם את תנאי הגישה למערכות התשלומים המבוקרות.

12. בחודש אוקטובר 2016 פרסם בנק ישראל מסמך עקרונות בנושא "אסדרת שירותי התשלום" הכולל עקרונות לאסדרת שירותי התשלום. העקרונות שבמסמך, יהוו בסיס לתזכיר חוק בנושא. קביעת העקרונות התבססה על הדירקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD ו-PSD2, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי. אליבא דמסמך העקרונות, אחת המטרות של חוק שירותי התשלום היא התאמת ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקביעת תנאי שימוש והגנות צרכניות אחידים, ככל הניתן, בקבלת שירותי תשלום מספקי שירותי התשלום השונים ובאמצעות אמצעי התשלום השונים. עם זאת, כל רגולטור יוסמך לקבוע הוראות נוספות לגופים שהוא מפקח עליהם בהתאם למאפייניהם. גופים בשוק הפיננסי יוכלו לבחור את הרשיון המתאים להם בהתאם לסוג פעילותם ולרמת הסיכון בה. הציבור יכול היה להעביר הערותיו למסמך עד ליום 20 בנובמבר 2016.

13. לעניין תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה ובתקופה שלפני יישומם, ראה ביאורים 2.1, ו-2.2. לדוחות הכספיים.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואה החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחיד על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. תוספת של פסקת הפניית תשומת לב כאמור אינה משפיעה על חוות דעתו של המבקר. לכן, פסקה זו תבוא בסוף דוח רואה החשבון המבקר ותתייחס לעובדה שחוות דעתו של המבקר אינה מסוייגת בהקשר זה. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 2.23 בדבר יוזמות רגולטוריות וביאור 2.23 בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

אירוע לאחר תאריך הדיווח הכספי

לגבי אירוע לאחר תאריך הדיווח הכספי ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים להלן.

שינויים במדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של החברה בנושאים קריטיים, למעט עדכון התחייבויות לזכויות עובדים הנמדדות על בסיס אקטוארי, בגין מתווה ההתייעלות בעקבות מכתב של הפיקוח על הבנקים בדבר "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" וביחס לשיעורי העזיבה של עובדים. לפירוט נוסף ראה פרק מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים להלן וכן ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים להלן.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

הרווח הנקי של החברה בשנת 2016 הסתכם ב-229 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-251 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 8.8%.

הרווח למניה של החברה בשנת 2016 הסתכם ב-311 ש"ח, בהשוואה ל-342 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 9.1%. **שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע** עמד על 9.0% בשנת 2016, בהשוואה ל-10.8% בשנת 2015. **שיעור תשואת הרווח לפני מס להון הממוצע** עמד על 13.3% בשנת 2016, בהשוואה ל-15.6% בשנת 2015.

הכנסות והוצאות

ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי בשנת 2016 הסתכמו ב-1,433 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,359 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 5.4%, הנובע מהגורמים הבאים:

◆ **הכנסות מבתי עסק, נטו** – הסתכמו ב-833 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-836 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 0.4%, הנובע בעיקר מירידה בשיעור העמלה לבתי עסק אשר מקוזזת באופן חלקי מגידול במחזורי הסליקה של עסקאות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם החברה בהסכמי סליקה.

◆ **הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי** – הסתכמו ב-600 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-523 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 14.7%, הנובע בעיקר מהשפעת הגידול במחזור העסקאות בכרטיסי החברה בארץ שנסלקו על-ידי סולקים אחרים. לפרטים נוספים ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים.

הכנסות ריבית, נטו בשנת 2016 הסתכמו ב-233 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-174 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 33.9%, הנובע בעיקר מגידול ביתרות האשראי נושאי ריבית.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשנת 2016 הסתכמה ב-80 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-32 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 150.0%, הנובע בעיקרו מגידול ביתרות האשראי הצרכני וביתרת החובות הבעייתיים המשפיעים על גודל ההפרשה הקבוצתית.

הוצאות התפעול בשנת 2016 הסתכמו ב-557 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-529 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 5.3%. **הוצאות מכירה ושיווק** בשנת 2016 הסתכמו ב-265 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-235 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 12.8%, הנובע מגידול נטו בהוצאות בגין הטבות למחזיקי כרטיסי אשראי והתקשרויות עם מועדוני לקוחות.

הוצאות הנהלה וכלליות בשנת 2016 הסתכמו ב-70 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-61 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 14.8%. **תשלומים לבנקים**, הסתכמו בשנת 2016 ב-399 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-372 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 7.3%.

ההפרשה למיסים על הרווח בשנת 2016 הסתכמה ב-111 מיליון ש"ח בהשוואה ל-108 מיליון ש"ח בשנת 2015. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-32.7% בהשוואה ל-29.9% בשנת 2015. (בחברת הבת שהינה מוסד כספי כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף התש"ע - 1975, שיעור המס הסטטוטורי בשנת 2016 עמד על 35.9% בהשוואה ל-37.6% בשנת 2015). לפרטים נוספים ראה ביאור 9 לדוחות הכספיים להלן.

לפרטים נוספים בדבר התפתחויות בהכנסות ובהוצאות בתקופות ביניים, ראה טבלה 5 בדוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי להלן.

התפתחות הרווח הכולל

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בשנת 2016 הסתכמו ברווח בסך 1 מיליון ש"ח בדומה לשנת 2015. **התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו** בשנת 2016 הסתכמו בהוצאה בסך 35 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך 2 מיליון ש"ח בשנת 2015.

טבלה 3: נתוני פעילות

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2016

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,005	525	2,480	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,094	411	683	סיכון אשראי על החברה
123	70	53	סיכון אשראי על אחרים
1,217	481	736	
4,222	1,006	3,216	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2015

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
2,867	489	2,378	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,035	368	667	סיכון אשראי על החברה
100	53	47	סיכון אשראי על אחרים
1,135	421	714	
4,002	910	3,092	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

	2015	2016	
	91,158	96,094	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
	15,171	16,390	סיכון אשראי על החברה
	1,215	1,330	סיכון אשראי על אחרים
	16,386	17,720	
	107,544	113,814	סך הכל

הגדרות:

כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.

כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום התקופה המדווחת ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של התקופה המדווחת.

כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.

כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.

מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

השקעות והוצאות החברה בגין מערך טכנולוגיית המידע

היוון הוצאות פיתוח תוכנה לרכוש קבוע נעשה במידה וניתן למדוד באופן מהימן את: עלויות הפיתוח, ישימות התוכנה מבחינה טכנית, צפי להטבה כלכלית עתידית מהפיתוח וכוונה ומקורות מספיקים של החברה להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. הוצאה שהוונה כוללת עלויות החומרים ושכר עבודה ישיר אשר ניתנים לייחוס ישירות להכנת הנכס לשימוש המיועד. הוצאות פיתוח אחרות, במידה ויהיו, יזקפו לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

החברה מיישמת את תקן חשבונאות בינלאומי 38 "נכסים בלתי מוחשיים" (IAS 38) וכן הנחיות שנקבעו במסגרת SOP-98-1: "Accounting for the cost of computer software developed or obtained for internal use". נוכח המורכבות החשבונאית בתהליך היוון עלויות תוכנה ולאור מהותיות סכומי עלויות התוכנה שהונו, קבע הפיקוח על הבנקים הנחיות לחברה בנושא היוון עלויות תוכנה לפיהן נקבע סף מהותיות להיוון. כל פרויקט פיתוח תוכנה אשר סך עלויותיו נמוכות מסף מהותיות שנקבע נזקף כהוצאה בדוח רווח והפסד.

ההגדרות הרלוונטיות למידע המוצג:

הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע: פעולה או תהליך אשר משמרים תקינות ובטיחות של מוצר. תחזוקת מוצרים קיימים בין אם תוכנה או חומרה, שירות ותמיכה במערכות / מוצרים, תשלום עבור רישיונות וכח אדם המטפל בתחזוקה של מערכות קיימות.

נכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע: רכישת תוכנות, מוצרים וכח אדם פרויקטלי. פיתוח מערכות חדשות לשימוש עצמי, קניית מערכות חדשות, קניית מוצרים חדשים וכח אדם המטפל בפיתוח מערכות חדשות/מוצרים חדשים.

תוכנה: עלויות בגין כתיבת קוד, פיתוח תוכנות לשימוש עצמי ו/או רכישות תוכנה.

חומרה: כלל הרכיבים הפיזיים המרכיבים את המחשב והציוד ההיקפי שלו.

הוצאות בגין שכר ונלוות: כח אדם המטפל בתחזוקה של מערכות קיימות.

הוצאות בגין רישיונות שימוש: הוצאות בגין אחזקת תוכנה ושכירות תוכנה.

הוצאות בגין מיקור חוץ: כח אדם חיצוני המטפל בתחזוקה של מערכות קיימות.

אחר: בעיקר אחזקת חומרה ויתר הוצאות שהוצאו על ידי מערך טכנולוגיית המידע.

טבלה 4: השקעות והוצאות החברה בגין מערך טכנולוגיית המידע

להלן פירוט הוצאות ששימשו לתחזוקה ופיתוח מערך טכנולוגיית המידע ונכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע בשנת 2016:
הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)

סך הכל	אחר	חומרה (1)	תוכנה	
29	4	9	16	הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות
27	-	-	27	הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הונו לנכסים
49	-	-	49	הוצאות בגין מיקור חוץ
73	-	20	53	הוצאות בגין פחת
15	8 (2)	4	3	הוצאות אחרות
193	12	33	148	סך הכל

תוספות לנכסים (3), בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה (במיליוני ש"ח)

סך הכל	אחר	חומרה (1)	תוכנה	
15	-	-	15	עלויות בגין שכר עבודה ונלוות
29	-	-	29	עלויות בגין מיקור חוץ
46	*-	18	28	עלויות רכישה או רישיונות שימוש
*-	*-	-	-	עלויות ציוד, בניינים ומקרקים
90	*-	18	72	סך הכל

יתרות נכסים (3), בגין מערך טכנולוגיית המידע (במיליוני ש"ח)

סך הכל	אחר	חומרה (1)	תוכנה	
149	-	30	119	סך הכל עלות מופחתת
87	-	-	87	מה: בגין שכר עבודה ונלוות**

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** כולל עלויות בגין מיקור חוץ.

(1) לרבות תשתיות תקשורת.

(2) כולל העמסות בגין חברה אחות.

(3) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיית המידע.

טבלה 4: השקעות והוצאות החברה בגין מערך טכנולוגיית המידע (המשך)

להלן פירוט הוצאות ששימשו לתחזוקה ופיתוח מערך טכנולוגיית המידע ונכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע בשנת 2015:
 הוצאות בגין מערך טכנולוגיית המידע כפי שנכללו בדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)

תוכנה	חומרה (1)	אחר	סך הכל	
26	9	4	39	הוצאות בגין שכר עבודה ונלוות
31	-	-	31	הוצאות בגין רכישות או רישיונות שימוש שלא הוונו לנכסים
52	-	-	52	הוצאות בגין מיקור חוץ
47	30	-	77	הוצאות בגין פחת
2	4	2 ⁽²⁾	8	הוצאות אחרות
158	43	6	207	סך הכל

תוספות לנכסים (3), בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נזקפו כהוצאה (במיליוני ש"ח)

תוכנה	חומרה (1)	אחר	סך הכל	
12	-	-	12	עלויות בגין שכר עבודה ונלוות
27	-	-	27	עלויות בגין מיקור חוץ
15	23	*-	38	עלויות רכישה או רישיונות שימוש
-	-	*-	*-	עלויות ציוד, בניינים ומקרקעין
54	23	*-	77	סך הכל

יתרות נכסים (3), בגין מערך טכנולוגיית המידע (במיליוני ש"ח)

תוכנה	חומרה (1)	אחר	סך הכל	
101	36	-	137	סך הכל עלות מופחתת
79	-	-	79	מזה: בגין שכר עבודה ונלוות**

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** כולל עלויות בגין מיקור חוץ.

(1) לרבות תשתיות תקשורת.

(2) כולל העמסות בגין חברה אחות.

(3) לרבות הוצאות מראש בגין מערך טכנולוגיות המידע.

פעילות חוץ מאזנית בתחומים שאינם קשורים לפעילות בכרטיסי אשראי

לחברה ערביות והתחייבויות אחרות בגין:

- חשיפה להבטחת שקלים ליום 31 בדצמבר 2016 בסך 54 מיליון ש"ח בהשוואה ל-68 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 20.6%.
- התחייבות בגין ניכיון חייבים ליום 31 בדצמבר 2016 בסך 131 מיליון ש"ח בהשוואה ל-61 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 114.8%.

התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון והלימות ההון
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1. רכיבי אשראי ויתרות הפרשה עיקריים והתפתחותם

יתרות חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 1,650 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,595 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 3.4%.

יתרות חייבים בגין כרטיסי אשראי מסחריים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 168 מיליון ש"ח בהשוואה ל-165 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 1.8%.

יתרות חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 9,719 מיליון ש"ח בהשוואה ל-9,805 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 0.9%.

יתרות אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 2,078 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,508 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 37.8%, הנובע מפעילות מוגברת של החברה בתחום זה.

יתרות אשראי מסחריים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 1,074 מיליון ש"ח בהשוואה ל-829 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 29.6%.

יתרות אשראי בערבות בנקים ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 74 מיליון ש"ח בהשוואה ל-75 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 1.3%.

יתרת ההפרשה בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 37 מיליון ש"ח בהשוואה ל-32 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 15.6%.

יתרת ההפרשה בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי מסחריים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 3 מיליון ש"ח בדומה לסוף שנת 2015.

יתרת ההפרשה בגין אשראי לאנשים פרטיים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 76 מיליון ש"ח בהשוואה ל-52 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 46.2%.

יתרת ההפרשה בגין אשראי מסחריים באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 22 מיליון ש"ח בהשוואה ל-19 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 15.8%.

יתרת ההפרשה בגין סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 12 מיליון ש"ח בהשוואה ל-10 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 20.0%.

2. היקף וחומרת החובות הבעייתיים

סיכון האשראי הבעייתי ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכם ב-246 מיליון ש"ח בהשוואה ל-170 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 44.7%.

- ♦ יתרת החובות הפגומים ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח בהשוואה ל-15 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 80.0%.
- ♦ יתרת החובות הנחותים ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-21 מיליון ש"ח בהשוואה ל-12 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 75.0%.
- ♦ יתרת החובות בהשגחה מיוחדת ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-198 מיליון ש"ח בהשוואה ל-143 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 38.5%.

סעיפים מאזניים נוספים

מזמנים ופיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-109 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-69 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

ניירות ערך בתיק הזמין למכירה ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-20 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-19 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

בניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-264 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-252 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

נכסים אחרים ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-571 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-441 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015. מתוכם חייבים בגין ניכיון בסך 309 מיליון ש"ח ו-218 מיליון ש"ח בהתאמה.

אשראי מתאגידים בנקאיים ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-1,222 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-323 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-12,089 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-12,126 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015. סכום זה כולל ברובו את היתרות לתשלום לבתי העסק בהם בוצעו עסקאות של מחזיקי כרטיסי האשראי אשר טרם נפרעו נכון לתאריך המאזן.

התחייבויות אחרות ליום 31 בדצמבר 2016 הסתכמו ב-1,082 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-988 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015. מתוכן זכאים בגין תווי קניה וכרטיסים נטענים בסך 143 מיליון ש"ח והוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות בסך 88 מיליון ש"ח. (בשנת 2015 - זכאים בגין תווי קניה וכרטיסים נטענים 131 מיליון ש"ח והוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות 61 מיליון ש"ח).

3. אשראי חוץ מאזני

יתרות מסגרות אשראי שלא נוצלו באחריות החברה ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על-9,201 מיליון ש"ח בהשוואה ל-9,004 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 2.2%.

יתרות מסגרות אשראי שלא נוצלו בערבות בנקים ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על-19,031 מיליון ש"ח בהשוואה ל-26,503 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 28.2%.

יתרת ההפרשה בגין כלל מסגרות אשראי של החברה שלא נוצלו ליום 31 בדצמבר 2016 עמדה על 10 מיליון ש"ח בדומה ליתרה בסוף שנת 2015.

סעיפים חוץ מאזניים נוספים

חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק ליום 31 בדצמבר 2016 בסך 144 מיליון ש"ח בהשוואה ל-163 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, קיטון בשיעור של 11.7%.

חשיפה בגין התחייבויות וערבויות אחרות ליום 31 בדצמבר 2016 בסך 213 מיליון ש"ח בהשוואה ל-199 מיליון ש"ח בסוף שנת 2015, גידול בשיעור של 7.0%.

לפרטים נוספים בדבר התפתחות בנכסים והתחייבויות בתקופות ביניים, ראה טבלה 6 בדוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי להלן.

הון הלימות ההון ומינוף
תחלת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. כמו כן, החברה מאוחדת על ידי בנק הפועלים, עליו חלות גם כן דרישות אלו. לחברה חברות בנות מאוחדות כדלקמן: ישראל כרטיס מימון, ישראל כרטיס נכסים, יורופיי, צמרת מימונים וגלובל פקטורינג. ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים המאוחדים שלה, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299, 201-211 (מדידה והלימות הון). יחד עם זאת, ליום 31 בדצמבר 2016 לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות המקובלים ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות הון.

ההון העצמי, הון רוברד 1 לשנת 2016 הסתכם ב-2,680 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,457 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%.

ההון הכולל לשנת 2016 הסתכם ב-2,817 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,583 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%. **נכסי סיכון בגין סיכון אשראי** לשנת 2016 הסתכם ב-10,940 מיליון ש"ח בהשוואה ל-10,401 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.2%.

נכסי סיכון בגין סיכון שוק לשנת 2016 הסתכם ב-19 מיליון ש"ח בהשוואה ל-18 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.6%.

נכסי סיכון בגין סיכון תפעולי לשנת 2016 הסתכם ב-1,963 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1,905 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.0%.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון לשנת 2016 הסתכם ב-21.8% בהשוואה ל-21.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

מידע המפורט על נדבך 3 בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 5 – הלימות הון (1)
1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
2,457	2,680	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
126	137	הון רובד 2
2,583	2,817	סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

10,401	10,940	סיכון אשראי
18	19	סיכוי שוק
1,905	1,963	סיכון תפעולי
12,324	12,922	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס הון לרכיבי סיכון

19.9%	20.7%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.0%	21.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0%	8.0% (2)	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
12.5%	11.5% (2)	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 201, 299, בדבר "מדידה והלימות הון". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.

(2) בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים על התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

ביום 26 בפברואר 2017 אישר דירקטוריון החברה את היעדים ליחסי הון מינימליים, כמפורט להלן:

יעד הלימות הון

יעד ההון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. להלן יעדי הלימות ההון של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- ◆ בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיית העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגייה והסיכונים של החברה).
- ◆ התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.
- ◆ שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים. ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתה נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299, 201-211 (מדידה והלימות הון) וזאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם. דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של הקבוצה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים להלן.

חלוקת דיבידנד

בחודש פברואר 2017, לאחר תאריך המאזן החליט דירקטוריון החברה בכפוף לאישור האסיפה הכללית על הכרזת דיבידנד בהיקף של 230 מיליון ש"ח.

מגזרי פעילות

כללי

פעילות החברה מנוהלת בעיקר בשלושה מגזרי פעילות עיקריים המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה של כרטיסי אשראי, סליקה של כרטיסי אשראי ופעילות מימון.

עונתיות

העונתיות בתחומי ההנפקה, הסליקה והמימון של כרטיסי אשראי נגזרת בעיקר מהעונתיות בצריכה הפרטית בישראל.

מגזר ההנפקה

החברה מנפיקה ללקוחותיה (מחזיקי כרטיסי אשראי) כרטיסי אשראי. כרטיס האשראי משמש כאמצעי תשלום לרכישת טובין או שירותים. הצטרפות הלקוח למערכת כרטיסי האשראי נעשית עם חתימתו על חוזה כרטיס האשראי עם המנפיק וקבלת כרטיס האשראי לידי. מחזיק כרטיס האשראי מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושיו בכרטיס האשראי. עבור שירותי ההנפקה והתפעול של הכרטיס גובה המנפיק ממחזיק כרטיס האשראי עמלות שונות ומהסולק או מבית העסק, עמלה צולבת.

מוצרים ושירותים

החברה מנפיקה ומתפעלת, כאמור, כרטיסי אשראי מסוג "ישראל כרטיס" (מותג פרטי), מסטרקארד וויזה, המונפקים הן ככרטיסים בנקאיים והן ככרטיסים חוץ בנקאיים, המשמשים כאמצעי תשלום לעסקאות ולמשיכת מזומנים, לשימוש מקומי וחלקם לשימוש בינלאומי. הכרטיסים הבנקאיים המונפקים על-ידי החברה מופצים לבעלי חשבון בבנקים עימם קשורות החברה ויורפ"י בהסכמים. בנוסף, החברה מגייסת ומפיצה כרטיסים במגוון של אפיקים אחרים, ביניהם, התקשרויות עם ארגונים ומועדונים. כמו כן, החברה מנפיקה ומתפעלת, בין היתר, מוצרים ושירותים שונים, כגון כרטיס "אשראי מתגלגל" המאפשר למחזיק הכרטיס לקבוע את תנאי הפירעון, כרטיס והתקני תדלוק, כרטיס מתנה, כרטיס רכש ייעודיים, כרטיסים נטענים, תוכניות אשראי שונות על בסיס תוכניות "ישראל קרדיט" והלוואות שונות לכל מטרה על בסיס מסגרת האשראי בכרטיס, הלוואות לרכישת כלי רכב מיד שניה באמצעות חברת קשורה, אפשרויות מגוונות לפריסת תשלומים ושירותי מידע ואישורים.

פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

למגזר ההנפקה מיוחסות כל ההכנסות וההוצאות הכרוכות בגיוס הלקוח מחזיק הכרטיס והטיפול השוטף בו, כולל ניהול מועדוני לקוחות. ההכנסות העיקריות הנובעות לחברה ממגזר הנפקת כרטיסי אשראי הינן: (1) עמלה צולבת שמשלם הסולק למנפיק בגין עסקה שנעשתה בכרטיס אשראי שהנפיק המנפיק ואשר נסלקה על-ידי הסולק; (2) דמי כרטיס - תשלום הנגבה ממחזיק הכרטיס על-פי תעריפון המשתנה בהתאם לסוג הכרטיס (בהתאם למבצעים שונים); (3) עמלות מעסקאות בחו"ל - עמלות אשר נגבות מעסקאות המבוצעות מול הארגונים הבינלאומיים בחו"ל במטבע שאינו ש"ח, שבגינן מחויבים מחזיקי הכרטיסים בש"ח וכן (4) עמלות שונות נוספות בהתאם למפורסם בתעריפון החברה.

ההוצאות העיקריות המשויכות למגזר הינן: הוצאות שיווק, פרסום וניהול מועדוני לקוחות, תוכניות הטבה שונות, הנפקה ומשלוח הכרטיס על צרופותיו, וכן הפקה ומשלוח הודעות חיוב.

לפרטים אודות פילוח הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים. כמו כן, לעניין נתונים בדבר כרטיסים בנקאיים וכרטיסים חוץ-בנקאיים ראה "נתוני פעילות" לעיל.

שיווק והפצה

פעילות השיווק של החברה במגזר הנפקת כרטיסי אשראי מתבצעת במספר מישורים: פעילות משותפת עם הבנקים בהסדר להנפקת כרטיסים בנקאיים, פעילות שיווק הכרטיסים החוץ-בנקאיים, פעילות משותפת עם מועדוני לקוחות הן בקשר עם הנפקת כרטיסים בנקאיים והן בקשר עם הנפקת כרטיסים חוץ-בנקאיים וכן שיווק וקידום מכירות - בין היתר, באמצעות עריכת מבצעי שיווק רחבי היקף, מבצעים משותפים עם גופים מובילים בענפים שונים, הפעלת מוקדי מכירות (פנימי וחיצוני), דיור ישיר, אנשי מכירות, אתר האינטרנט של החברה ועוד.

במסגרת פעילות מועדוני הלקוחות, החברה נוהגת להתקשר עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, בהסדרים במסגרתם החברה מנפיקה כרטיסי אשראי לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות ("עמית המועדון"). הכרטיסים המונפקים לעמיתי המועדון מקנים להם, בדרך כלל, הנחות, הטבות ושירותים מיוחדים במגוון בתי עסק המכבדים את כרטיסי המועדון. הגופים הנוטלים חלק בפעילות מועדוני הלקוחות של החברה, כוללים, בין היתר, ארגוני עובדים, ארגונים מקצועיים ותאגידים מסחריים המעוניינים בהנפקת כרטיס מועדון ללקוחותיהם ו/או עובדיהם, באמצעות כרטיסי אשראי. במסגרת מגוון כרטיסי האשראי וסוגיהם השונים מנפיקה החברה כרטיסי אשראי

בשיתוף פעולה עם ארגונים, מועדונים וגופים צרכניים מקצועיים ואחרים, כדוגמת "חבר" לאנשי צבא הקבע והגימלאים, מועדון לייף סטייל, "אשמורת" לחברי הסתדרות המורים, "הוט" לחברי הסתדרות ההנדסאים והטכנאים בישראל, Members, רמי לוי, רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ, כרטיסי רשתות ועוד. החברה מפעילה אתר אינטרנט שכתובתו: www.isracard.co.il, המיועד, בין היתר, למחזיקי הכרטיסים. האתר מספק בין היתר, מידע אודות מוצרים ושירותים המוצעים למחזיקי הכרטיסים, מידע אודות תעריפי החברה, מבצעים והטבות.

כחלק משדרוג התקשורת עם מחזיקי הכרטיסים והעשרת עולם ההטבות המוענק להם, מציעה החברה ללקוחותיה את תוכנית המסלולים, המאפשרת ללקוחות קבלת הטבות על פי תחומי ענין. מטרת התוכנית היא להפוך את ההטבות הניתנות ללקוחות לרלוונטיות יותר ובמקביל לבנות קהילת לקוחות עמה ניתן יהיה לתקשר באופן קבוע. במסגרת התוכנית קיים אתר אינטרנט משודרג ואפליקציה סלולארית, המאפשרים נגישות פשוטה וקלה לעולם ההטבות של החברה.

החברה פועלת לבסס מובילות בתחום הדיגיטל והתשלומים בסלולר. במסגרת פעילותה בתחום זה מציעה מספר מוצרים חדשניים: MasterPass - תשלום מאובטח באתרי סחר, רכבת ישראל - רכישת כרטיסי נסיעה באינטרנט ועוד.

כמו כן, החברה שמה דגש על שיפור הממשקים מול הלקוח ומציעה את שירות "ישראל כרטיס בקליק" - שירות צ'ט חדשני באינטרנט ובאפליקציה עם נציג דיגיטלי חכם המאפשר קבלת מידע מלא על עסקאות, הטבות למחזיקי כרטיס אשראי ויצירת קשר עם שרות הלקוחות כמו כן, השיקה את שרות קבלת "שרות ב" sms.

רווח ורווחיות - מגזר הנפקה

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-97 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-129 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 24.8%. שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע הסתכם ב-6.2% בהשוואה ל-8.6% בשנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו ב-1,142 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,092 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 4.6%. ההכנסות מעמלות הסתכמו ב-1,149 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-1,081 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 6.3%. הוצאות ריבית, נטו הסתכמו ב-1 מיליון ש"ח בשנת 2016, בהשוואה להכנסות בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בשנת 2015. הוצאות אחרות הסתכמו ב-6 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסות אחרות בסך 11 מיליון ש"ח בשנת 2015. הוצאות המגזר, לפני תשלומים לבנקים הסתכמו ב-608 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-549 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 10.7%. הוצאות המגזר, כולל תשלומים לבנקים הסתכמו ב-1,004 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-918 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 9.4%. הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-21 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בשנת 2015. הוצאות התפעול הסתכמו ב-351 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-332 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 5.7%. הוצאות מכירה ושיווק הסתכמו ב-198 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-177 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 11.9%. הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו ב-38 מיליון ש"ח בהשוואה ל-34 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 11.8%. תשלומים לבנקים, הסתכמו ב-396 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-369 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 7.3%. יחס ההוצאה להכנסה במגזר, לפני תשלומים לבנקים, הגיע ל-53.2% בהשוואה ל-50.3% בשנת 2015. רווח המגזר לפני מיסים הסתכם ב-138 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-174 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 20.7%. ההפרשה למיסים על הרווח במגזר הסתכמה ב-41 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-45 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 8.9%.

לקוחות - מחזיקי הכרטיסים

כרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה משרתים לקוחות במגזרים שונים שעיקרו לקוחות פרטיים. נכון למועד הדוח, אין מחזיק כרטיסי אשראי (בנקאיים ו/או חוץ בנקאיים), אשר שיעור מחזורי העסקאות שביצע בכרטיסי האשראי של החברה היווה 10% או יותר מסך מחזורי העסקאות בכרטיסי אשראי של החברה בשנת 2016.

מגזר הסליקה

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים. במסגרת שירות הסליקה מבטיחה חברת כרטיסי האשראי הסולקת לבית העסק, כי כפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על-ידיה, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ייפרעו על-ידיה. הסולק מרכז את חיובי העסקאות שנעשו בכרטיסי האשראי הנסלקים על-ידיו בבית עסק מסוים עימו חתם על הסכם סליקה תמורת עמלה (הקרויה "עמלת בית עסק"), מבטיח ומעביר לבית העסק את התשלומים בהם התחייבו מחזיקי כרטיסי האשראי שביצעו באותו בית עסק עסקאות באמצעות כרטיסי אשראי. בנוסף לשירותי הסליקה מציעה החברה לבתי העסק השונים, גם מגוון שירותים פיננסיים כגון: שירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע יעודי ומבצעי קידום מכירות.

מוצרים ושירותים

החברה כסולקת המותגים "ישראל כרטיס" (מותג פרטי), מסטרקארד וויזה, קשורה בהסכמים עם בתי עסק שונים, על-פיהם היא סולקת שוברי עסקאות, ביניהן עסקאות מקומיות ותיירות נכנסת, באמצעות כרטיסי אשראי (שהונפקו על-ידי החברה ו/או על-ידי חברות כרטיסי אשראי אחרות) בבתי העסק עימם היא קשורה בהסכמי סליקה. עבור שירותי הסליקה, גובה החברה בעיקר עמלת בית עסק. בנוסף לשירותי הסליקה המוצעים על-ידי החברה, החברה מציעה גם מועדי זיכוי גמישים ואפשרויות לפריסת תשלומים. כמו כן, מציעה החברה שירותים כגון: מידע אודות זיכויים של בית העסק ומידע מפולח אחר, כרטיסים עסקיים, מבצעי פרסום משותפים והכל - ברמת שירות גבוהה המגובה בתשתית טכנולוגית מתקדמת. בנוסף, החברה מציעה גם סליקה של כרטיסי מתנה המונפקים על-ידיה וכן אפשרות לסליקה מסמארטפון בצורה מאובטחת (Payware). החברה פיתחה והשיקה מספר שירותים ומוצרים המותאמים לצרכי הלקוחות העסקיים כגון (א) מיזם "החנות האינטרנטית שלי" (שיתוף פעולה עם צד שלישי) המאפשר לבתי עסק להקים אתר מכירה אינטרנטי מלא (ב) מוצר MasterPass - אמצעי תשלום לעסקאות אינטרנטיות המאפשר ביצוע תשלום מהיר ומאובטח ע"י הזנת שם משתמש וסיסמה בלבד ללא הזנת מלוא פרטי כרטיס האשראי (ג) מוצר תשלום גן המאפשר למחזיקי כרטיס לבצע את התשלום למוסד חינוך באמצעות כרטיס אשראי (ד) פעילות בעיריות לצורך חיבור בתי ספר ציבוריים לסליקת תשלומי ההורים ועוד.

פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

למגזר הסליקה יוחסו כל ההכנסות מבתי העסק וכל ההוצאות הכרוכות בגיוס בתי העסק והטיפול השוטף בהם. ההכנסות העיקריות במגזר הסליקה כוללות עמלות מבתי עסק בניכוי עמלה צולבת הנוקפת למגזר ההנפקה וכן הכנסות מימון (נטו) המיוחסות למגזר. ההוצאות העיקריות המשויכות למגזר הסליקה כוללות הוצאות גיוס ושימור בתי עסק, פרסום משותף עם בתי עסק, סליקת שוברים, הפקה ומשלוח הדעות זיכוי. לפרטים אודות פילוח הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי ראה ביאור 3 לדוחות הכספיים. כמו כן, לעניין נתונים בדבר מחזור העסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה ראה "נתוני הפעילות" לעיל.

שיווק ומכירה

פעילות השיווק והמכירה של החברה במגזר הסליקה של כרטיסי אשראי מבוססת על עקרון של מיקוד בצרכים של בתי העסק ומתבצעת באמצעות מערך מכירות ותמיכה ייעודי. מטרתה העיקרית של החברה בפעילות השיווק במגזר זה הינן: (1) שימור בתי עסק כלקוחות, באמצעות הידוק הקשר עם בית העסק, הענקת שירותים שיווקיים, פיננסיים ותפעוליים, הכוללים שילוב קופונים ומסרים אישיים בהודעות החיוב למחזיקי הכרטיסים, מידע אודות זיכויים קודמים ועתידיים של בית העסק ומידע מפולח אחר, מבצעי פרסום ומידע שיווקי ייחודי, הטבות ותוכניות ברמת שירות גבוהה; (2) חיזוק תדמית החברה; וכן (3) גיוס בתי עסק חדשים והרחבת פעילות החברה במסגרת פעילויות עסקיות חדשות וביניהן מתן אשראי. החברה מפעילה אתר אינטרנט שכתובתו: www.isracard.co.il, המיועד, בין היתר, לבתי עסק הקשורים עימה בהסכמי סליקה. האתר מספק מידע כספי אודות זיכויי בית העסק, מידע עסקי מורחב וכן מאפשר הגשת בקשות אשראי.

רווח ורווחיות - מגזר סליקה

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 11.5%. שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע עמד על 11.4% בהשוואה ל-12.9% בשנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו ב-288 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-278 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 3.6%. הכנסות מעמלות הסתכמו ב-284 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-278 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 2.2%. הוצאות ריבית, נטו הסתכמו בהוצאה בסך 1 מיליון ש"ח בדומה לשנת 2015. הכנסות אחרות הסתכמו בהכנסה בסך 5 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך 1 מיליון ש"ח בשנת 2015. הוצאות המגזר לפני תשלומים לבנקים הסתכמו ב-252 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-236 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 6.8%.

הוצאות המגזר כולל תשלומים לבנקים הסתכמו ב-255 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-239 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 6.7%. הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-2 מיליון ש"ח בהשוואה לסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בשנת 2015. הוצאות התפעול הסתכמו ב-174 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-168 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 3.6%. הוצאות מכירה ושיווק הסתכמו ב-52 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-47 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 10.6%. הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 14.3%. תשלומים לבנקים הסתכמו ב-3 מיליון ש"ח בדומה לשנת 2015. יחס ההוצאה להכנסה במגזר לפני תשלומים לבנקים, הגיע ל-87.5% בהשוואה ל-84.9% בשנת 2015. רווח המגזר לפני מיסים הסתכמו ב-33 מיליון ש"ח, לעומת 39 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 15.4%. ההפרשה למיסים על הרווח במגזר הסתכמה ב-10 מיליון ש"ח בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 23.1%.

לקוחות

לקוחות החברה במגזר הסליקה הינם בתי עסק רבים ומגוונים הקשורים עמה בהסכמים, ביניהם גם משרדי ממשלה שונים. נכון למועד הדוח, אין בית עסק אשר הכנסות החברה ממנו היוו 10% או יותר מסך הכנסות החברה בשנת 2016.

מגזר מימון

מגזר המימון משרת את הלקוחות של החברה ומתמקד במתן שירותים ופתרונות פיננסיים באמצעות מוצרים מותאמים לצרכי הלקוח וברמה שירותית גבוהה. החברה מציעה ללקוחותיה מוצרי אשראי ייחודיים אשר עונים לצרכיהם תוך שימת לב לסיווגם (צרכני, עסקי), למצבם הכלכלי וליכולת החזר שלהם. למגזר המימון יוחסו כל ההכנסות וההוצאות המיוחסות בגין פעילות החברה הנושאת ריבית ובכללה פעילות הניכיון, מקדמות והקדמות, פקטורינג, "אשראי מתגלגל" והלוואות מסוגים שונים.

מוצרים ושירותים

החברה מציעה לבתי העסק שירותים פיננסיים הכוללים הלוואות, שירותי ניכיון של שוברי כרטיסי אשראי על ידי החברה ועל ידי חברת צמרת מימונים בע"מ, שירותי מקדמות והקדמות, מסגרת אשראי בכרטיסי עסקים, כרטיסי רכש B2B ושירותי ניכיון חייבים. בנוסף מציעה החברה אשראי ללקוחות פרטיים הכולל, בין היתר, "אשראי מתגלגל" המאפשר למחזיקי הכרטיס לקבוע את תנאי הפירעון, הלוואות יעודיות, תכניות אשראי שונות על בסיס "ישראלקדיט", הלוואות שונות לכל מטרה על בסיס מסגרת בכרטיסי האשראי, הלוואות למימון רכב הן לרכישה והן לעסקאות לסינג פרטי ובנוסף, הלוואות ללא צורך בכרטיס כלל, והכל ברמת שירות גבוהה.

פילוח הכנסות מוצרים ושירותים

למגזר המימון יוחסו כל ההכנסות וההוצאות המיוחסות בגין פעילות האשראי של החברה הנושאת ריבית ובכללה פעילות הניכיון, מקדמות והקדמות, ניכיון חייבים, "אשראי מתגלגל" והלוואות מסוגים שונים. לפרטים אודות פילוח הכנסות מעסקאות מגזר המימון ראה ביאור 4 לדוחות הכספיים.

שיווק ומכירה

פעילות השיווק והמכירה של החברה במגזר המימון מבוססת על עקרון של מיקוד בצרכיהם של בתי העסק וצרכיהם המשתנים של לקוחות פרטיים מחזיקי הכרטיס ושאינם מחזיקי כרטיס. החברה פועלת במספר מישורים: פעילות משותפת עם מועדוני לקוחות, חברות כלולות ושותפים עסקיים למתן אשראי, וביניהם שיווק וקידום מכירות, בין היתר, באמצעות עריכת מבצעי שיווק רחבי היקף, פרסום בעיתונות, בטלוויזיה, ברדיו, בתקשורת הסלולרית ובאתר האינטרנט של החברה במסגרת הפעילות המסחרית עם בתי העסק.

רווח ורווחיות - מגזר מימון

הרווח הנקי של המגזר הסתכמו ב-85 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-75 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 13.3%. שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע עמד על 11.2% בהשוואה ל-12.9% בשנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו ב-242 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-179 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 35.2%. הכנסות ריבית, נטו הסתכמו ב-235 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-175 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 34.3%. הכנסות אחרות הסתכמו ב-7 מיליון ש"ח בהשוואה ל-4 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 75.0%. הוצאות המגזר הסתכמו ב-110 מיליון ש"ח בהשוואה ל-66 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 66.7%. הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-57 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-26 מיליון ש"ח בשנת 2015. הגידול נובע בעיקרו מגידול ביתרות האשראי הצרכני וביתרות החובות הבעייתיים המשפיעים על גודל ההפרשה הקבוצתית.

הוצאות תפעול הסתכמו ב-30 מיליון ש"ח בהשוואה ל-23 מיליון ש"ח, בשנת 2015, גידול בשיעור של 30.4%.
 הוצאות מכירה ושיווק הסתכמו ב-15 מיליון ש"ח בהשוואה ל-11 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 36.4%.
 הוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו ב-8 מיליון ש"ח בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 33.3%.
 יחס ההוצאה להכנסה במגזר הגיע ל-45.5% בהשוואה ל-36.9% בשנת 2015.
 רווח המגזר לפני מיסים הסתכמו ב-132 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-113 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 16.8%.
 ההפרשה למיסים על הרווח במגזר הסתכמה ב-47 מיליון ש"ח בהשוואה ל-38 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 23.7%.

לקוחות

לקוחות החברה במגזר המימון כוללים בתי עסק ולקוחות פרטיים רבים. הלקוחות הפרטיים מפולחים לפי דירוג הסיכון שלהם שניתן על סמך מודל דירוג סיכון פנימי של החברה המיועד ללקוחות פרטיים. אוכלוסיית לקוחות בסגמנט העסקי מונה בתי עסק ממגוון רחב של ענפי משק הסולקים עם החברה ובנוסף לקוחות ללא סליקה המחזיקים כרטיסי תאגיד על סוגיו של החברה או לקוחות המבצעים ניכיון חשבונות באמצעות חברת הבת גלובל פקטורינג. גם לקוחות אלה מפולחים לפי דירוג הסיכון שלהם שניתן על סמך מודל דירוג סיכון פנימי של החברה המיועד ללקוחות עסקיים.

מגזר אחר

במגזר זה נכללות כל הפעילויות האחרות של החברה אשר אינן משתייכות למגזרי ההנפקה, הסליקה ו/או המימון, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח ובכלל זה: שירותי תפעול מערך כרטיסי האשראי שהחברה מספקת לחברה אחות אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס; פעילותה של ישראל כרטיסים; ופעילות החברה בתחום הבטחת פרעון המחאות וניכיון, סליקת המחאות נוסעים מסוג ויזה שהונפקו בעבר וכן הכנסה ממימוש מניות MC.

רווח ורווחיות – מגזר אחר

הרווח הנקי של המגזר הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-21 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 14.3%.
 שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע עמד על 62.3% בהשוואה ל-52.0% בשנת 2015.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו ב-38 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-41 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 7.3%.
 הוצאות המגזר הסתכמו ב-2 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בשנת 2015, קיטון בשיעור של 66.7%.
 יחס ההוצאה להכנסה במגזר הגיע ל-5.3% בהשוואה ל-14.6% בשנת 2015.
 רווח המגזר לפני מיסים הסתכמו ב-36 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-35 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 2.9%.
 ההפרשה למיסים על הרווח במגזר הסתכמה ב-13 מיליון ש"ח בהשוואה ל-12 מיליון ש"ח בשנת 2015, גידול בשיעור של 8.3%.

פעילות חברות מוחזקות עיקריות

◆ **ישראל כרטיס מימון בע"מ** (להלן: "ישראל כרטיס מימון") - הוקמה בשנת 2004 והינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של החברה. ישראל כרטיס מימון עוסקת במתן אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים בקבוצת ישראל כרטיס, במתן הלוואות לבתי עסק הסולקים עסקאות באמצעות הקבוצה ובמתן אשראי צרכני שלא באמצעות כרטיס אשראי. תרומת הרווח הנקי של ישראל כרטיס מימון לתוצאות פעילות החברה הסתכמה ב-63 מיליון ש"ח בהשוואה ל-51 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך השקעות החברה בישראל כרטיס מימון הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2016 ב-219 מיליון ש"ח בהשוואה ל-156 מיליון ש"ח בשנת 2015.

◆ **צמרת מימונים בע"מ** (להלן: "צמרת מימונים") - הוקמה והתאגדה בשנת 1999 ופועלת בתחומי מתן שירותי ניכיון כרטיסי אשראי והלוואות לבתי עסק. צמרת מימונים הינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של החברה. תרומת הרווח הנקי של צמרת מימונים לתוצאות פעילות החברה הסתכמה ב-8 מיליון ש"ח בהשוואה ל-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך השקעות החברה בצמרת מימונים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2016 ב-118 מיליון ש"ח בהשוואה ל-110 מיליון ש"ח בשנת 2015.

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע הצופה פני עתיד כמפורט בפרק "סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה". פעילותה של החברה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, שהינם בעיקר הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות החברה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

סיכון תפעולי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון אסטרטגי: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכת, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של החברה או מי מעובדיה, בכל מקום רלבנטי לפעילות החברה, להוראות החוק והרגולציה העוסקות ביחסי בנק לקוח, בדיני ניירות ערך, להוראות באיסור הלבנת הון ומימון טרור. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים, את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

מידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

ב. תיאור לסיכון

תיאור לסיכון (Risk Appetite) הינו קביעה ברמת על, מהו הסיכון שהתאגיד מוכן לקבל בהתחשב במאפייני סיכון/תשואה. נתפס לרוב כמבט צופה פני עתיד של קבלת הסיכון. תיאור הסיכון מבטא את רמת המוכנות של התאגיד, כפי שמשקף בהחלטותיו, ליטול סיכונים במסגרת פעילותו העסקית. התיאור לסיכון מביע את רצון החברה להימנע מסיכונים ומתייחס להפסד המקסימאלי אותו היא מוכנה לספוג ממכלול פעילויותיה לשם השגת יעדיה.

סיבולת לסיכון (Risk Capacity) הינה קביעה ספציפית יותר של רמת ההשתנות שתאגיד מוכן לקבל סביב מטרותיו העסקיות, הנחשבת לרוב לסכום הסיכון שתאגיד מוכן לקבל. סיבולת לסיכון מבטאת את החשיפה המקסימאלית לסיכונים בה מסוגלת החברה לשאת. הסיבולת לסיכון מקבלת ביטוי, הלכה למעשה, ברמות ההון הפנוי אשר ברשות החברה הזמינות לספיגת הפסדים הנובעים מהתמשות סיכונים, ויכולתה של החברה לנהל סיכונים ולהגיב באופן מהיר ויעיל, וכך לצמצם את ההפסד הנגרם מהתמשות הסיכונים, כאמור.

פרופיל סיכון הינו הערכת הסיכון המצרפי הגלום בחשיפות ובפעילות העסקית של החברה לנקודת זמן ספציפית, באמצעות שימוש בכלים ואמצעים שונים.

התיאבון לסיכון נתחם בגבולות הסיבולת לסיכון, שכן התיאבון לסיכון מבטא את מידת הסיכון בה מעוניינת החברה לשאת על מנת לעמוד ביעדיה העסקיים והאסטרטגיים, מבלי לחרוג מיכולותיה לשאת בסיכונים, הן במצב עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון. "הצהרת התיאבון לסיכון" תוחמת, ברמת על, את פרופיל הסיכון של התאגיד והיא מהווה אמצעי מנחה המגדיר את המחויבות לעמוד בגבולותיה ומשפיע על תהליך התכנון האסטרטגי בטווח הקצר והארוך. ההצהרה כוללת הגדרות איכותיות וכמותיות ביחס לרמת החשיפה לסיכונים שהתאגיד ייטול, תיאור מגבלות סיכון פרטניות והתייחסות למקרים של אפס סובלנות לסיכון (לדוגמה - בתחום איסור הלבנת הון וציות). הצהרת התיאבון לסיכון מהווה בסיס לכינון מערכת של מגבלות כמותיות ואיכותיות ביחס לכל אחד מהסיכונים המהותיים אליהם נחשף התאגיד. מערכת המגבלות מהווה את הבסיס לתהליכי ניהול הסיכונים שמטרתו להבטיח את מימוש הצהרת התיאבון לסיכון של החברה מבלי לחרוג ממנה. הצהרת התיאבון מעודכנת מדי שנה, בהתאם ליעדים העסקיים והאסטרטגיים של החברה וליכולת הסיכון שלה ומאושרת על ידי ההנהלה והדירקטוריון.

עקרונות ניהול הסיכונים

החברה מיישמת את העקרונות לניהול סיכונים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 "ניהול סיכונים". הפיקוח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין הנחיות הקשורות בנושא ניהול הסיכונים. ההוראות מפרטות את הסיכונים השונים וקובעות עקרונות יסוד לניהול הסיכונים ולבקרתם. החברה פועלת בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר מנהל הסיכונים הראשי ופונקציית ניהול הסיכונים ומיישמת את דרישות ההוראות.

עקרונות המפתח לניהול הסיכונים הם כללים מחייבים העומדים בבסיסה של תפיסת ניהול הסיכונים הכוללת ותהליכי הליבה של ניהול הסיכונים, ומטרתם להביא להגשמה ומימוש של יעדי תפיסת ניהול הסיכונים.

יישום עקרונות אלו והבטחת עדכנותם, תוך שילובם בהחלטות אסטרטגיות ובפעילות העסקית של חברות הקבוצה, מבטיח את עקביותה ואת שלמותה של תפיסת ניהול הסיכונים בשלבי התפתחותה השונים לאורך זמן.

ניהול סיכונים כולל בין היתר תהליכי זיהוי סיכונים, הערכת סיכונים ומדידת חשיפות אליהם, ניטור חשיפות לסיכון וקביעת צרכי ההון המתאימים באופן שוטף, ניטור והערכה של החלטות לגבי נטילת סיכון, קביעת אמצעי הפחתת סיכון ודיווח ההנהלה הבכירה והדירקטוריון. כמו כן, ניהול סיכונים כולל גישה משולבת לזיהוי, להערכה, לניטור, ולניהול של כלל הסיכונים בראיה קבוצתית.

להלן עקרונות המפתח לניהול הסיכונים:

- הדירקטוריון מפקח אחר עבודת ההנהלה בתחום ניהול הסיכונים, בכפוף להוראות כל דין.
- הנהלת החברה הינה הגורם האחראי ליישום החלטות הדירקטוריון בתחום ניהול הסיכונים.
- כל יחידה עסקית ו/או יחידת תפעול הינה אחראית לניהול הסיכונים הנוצרים במסגרת פעילותה השוטפת, ובכלל זה היא מוסמכת לקבל החלטה ביחס לנטילת הסיכונים (בכפוף למגבלות החשיפה).
- המבנה הארגוני של ניהול הסיכונים ותהליכי ניהול הסיכונים יתנו ביטוי הולם לעקרונות הממשל התאגידי (Corporate Governance Principles) של החברה ויתרמו, בדרך הטובה ביותר, לקיומה של שרשרת פיקוח אפקטיבית על פעילותן, בכפוף להוראות הדין.
- ניהול הסיכונים יהיה פרו-אקטיבי, ויפעל באופן יזום לטיפול בסיכונים המהותיים השונים אליהם חשופות חברות הקבוצה ולא יסתפק במתן מענה בדיעבד להתפתחויות ואירועים.
- מקבלי החלטות בנושא ניהול הסיכונים יפעלו מתוך ראייה כוללת של טובת החברה ולא מתוך ראייה פונקציונאלית-חלקית.
- הסיכונים אליהם חשופה החברה ינוהלו תוך שמירה על הפרדה בין קווי העסקים נטלי הסיכון לבין פונקציית ניהול הסיכונים בלתי תלויה באחריות מנהל הסיכונים הראשי (לרבות מחלקת ניהול הסיכונים, קצין ציות ואיסור הלבנת הון) והביקורת הפנימית.
- החברה תקיים תהליכים מתמשכים לזיהוי, הערכה ופיקוח אחר סיכונים מהותיים כמיתים ושאינם כמיתים אליה היא חשופה, על-מנת להבטיח בכל עת כי הסיכונים המהותיים מולם קיימת חשיפה מזהמים ומנוהלים.
- עבור כל אחד מהסיכונים המהותיים אליהם חשופה החברה ממונה נושא משרה בכיר, במעמד של חבר הנהלה, אשר נושא ב"אחריות על" Accountability (נשיאה מוחלטת באחריות, שאינה ניתנת להאצלה) - ביחס לסיכון.
- שרשרת האחריות ביחס לניהול הסיכונים בנויה במדרג היררכי, כאשר כל דרג ניהולי נושא באחריות לסיכונים במרחב הפעילות שלו, באופן שתובטח מצרפיות (אגריגציה) של ניהול הסיכונים בכל דרגי הניהול, עד לחבר ההנהלה האחראי לסיכון.
- תפיסת ניהול הסיכונים תומכת ביעול תהליכי קבלת החלטות, ומאפשרת לקבל החלטות מושכלות יותר על-ידי ראיית תמונה עסקית רחבה יותר.
- תפיסת ניהול הסיכונים מעודדת שקיפות בכל הנוגע לסמכות, לאחריות לנטילת סיכונים ולניהולם בתקשורת פנים ארגונית אפקטיבית, ובזרימת מידע נאות לכל הגורמים המעורבים בטיפול בסיכונים.
- תהליך ניהול הסיכונים הוא דינאמי וצפוי להתפתח לאורך זמן בהתאם לצרכים המשתנים של החברה, הוראות רגולציה, פרקטיקה מקובלת בארץ ובעולם ותנאי הסביבה הכלכלית. על כן, הוא יעבור בחינה, תיקוף וריענון תקופתיים על-מנת לתמוך בהשגת תפיסת ניהול הסיכונים של חברות הקבוצה.

שימוש במבחני תרחישי קיצון

מבחני הקיצון הינם כלי חשוב לניהול סיכונים. מבחני קיצון משמשים מוסדות פיננסיים ככלי משלים לזיהוי, מדידה וניטור של סיכונים בתרחישים החורגים ממהלך העסקים הרגיל ושאינם מקבלים מענה פעמים רבות באמצעות הכלים והמודלים המשמשים לניהול הסיכונים באופן שוטף. הפיקוח על הבנקים מקדם השימוש בתרחישי קיצון כחלק מאימוץ הנחיות באזל ובמסגרת הוראות נוספות, לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 310 הקובע כי: "תאגיד בנקאי ישתמש במבחני קיצון צופי פני עתיד ככלי משלים לגישות ניהול סיכונים המבוססות על מודלים כמותיים מורכבים".

מבחני הקיצון משמשים על מנת לזהות חשיפות לסיכונים שאינם מובהקים במהלך העסקים הרגיל, לבחון השפעת תנאי קיצון על הפוזיציות של החברה, להתריע בפני ההנהלה על תוצאות חמורות בלתי צפויות הקשורות למגוון סיכונים, ומספקים אינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת ההפסדים במקרים של זעזועים גדולים.

המוסד הפיננסי עשוי, לחלופין, לנקוט פעולות אחרות כדי לסייע להפחית את רמות הסיכון ההולכות וגדלות להתממשות תרחישי הקיצון. השימושים העיקריים של מבחני הקיצון הינם:

- תכנון הון ונזילות.
- בחינת תיאבון הסיכון של החברה.
- זיהוי ריכוזי סיכונים קיימים או פוטנציאליים.
- פיתוח כלים להפחתת סיכונים ותכניות להמשכיות עסקית.

החברה בוחנת כחלק מתהליך ניהול הסיכונים השוטף סדרה של תרחישים ותרחישי קיצון להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, תפעולי, שוק ונזילות. תרחישים אלו משמשים גם במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית להערכת דרישות ההון כנגד הסיכונים השונים.

ג. מידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלוה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכוני האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו. בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה, החל מיום 1 בינואר 2014 את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות. בחברה יחידת בקרת אשראי עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בהתאם לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 כי החל מיום 1 באפריל 2015 תפעל יחידת בקרת האשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות או לדירקטוריון. החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.

המבנה הארגוני לניהול סיכוני האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלוש מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול הסיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייטרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות מחלקת מטה בקרה ותפעול אשראי, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכוני האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכוני האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחראיות לניטור האשראי. **מעגל הבקרה השני** כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכוני אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכוני האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי: גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה.

גיבוש המלצות על שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה.

בקרת ניהול סיכונים אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכונים האשראי המבוצעות על ידי מחלקת ניהול סיכונים. **מעגל הבקרה השלישי** כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתכנית הביקורת המאושרת על ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

עיקרי פעילות החברה בנושאי ניהול סיכונים אשראי:

החברה פועלת על פי מסמך מדיניות אשראי שאושר בהנהלה ובדירקטוריון. החברה קובעת מגבלות למתן אשראי על-פי דירוג סיכון, תוך פילוח על-פי מוצרי אשראי (בהתאם לרמת הסיכון שלהם) בכדי למנוע פגיעה באיכות תיק האשראי של החברה ובכך להפחית את סיכון האשראי הנובע מאיכות הלווים. החברה מבצעת בקרה פנימית אחר ניהול סיכונים האשראי וזאת על-ידי מתן סיווג לכל סוג מוצר אשראי בהתאם לסיכון הנגזר ממנו לדוגמא, במקרים מסוימים, ישנה התייחסות לסוג המוצר הנמכר על ידי בית העסק ולזמני האספקה שלו. ככל שזמן האספקה של המוצר ארוך יותר כך קיים סיכוי גבוה יותר ל"כשל תמורה" ואי אספקתו ללקוח. החברה קבעה מגבלות ענפיות בכדי למנוע ריכוזיות ענפית בתיק האשראי. החברה פועלת בהתאם להנחיות בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 - מגבלות על חבות של לווה בודד ושל קבוצת לווים. עבודה על-פי הנוהל וקביעת מגבלות פנימיות מקטינה את סיכון ריכוזיות הלווים. החברה קבעה מגבלות פנימיות בחשיפתה למוסדות פיננסיים וזאת בהלימה לתיאבון לסיכון שאושר על ידי הדירקטוריון. החברה מנסרת ומפקחת אחרי עסקאות עם אנשים קשורים לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 ומדווחת על פי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 815.

עקרונות לניהול סיכון ריכוזיות האשראי:

במסגרת הנדבך השני בהוראות "באזל", החברה מחשבת הקצאת הון פנימי כנדרש כנגד סיכונים ריכוזיות. ריכוזיות לווים - מעקב שוטף אחר הלווים הגדולים של החברה, עמידה במגבלות על-פי דרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 (מגבלות על חבות של לווה בודד וקבוצת לווים). בנוסף מדווחת החברה לבנק ישראל מידי רבעון על-פי הוראות הנהל. פיזור על פני מגוון מוצרי אשראי - תיק האשראי של החברה מורכב ממגוון מוצרי אשראי בסיכון שונה. מוצרי האשראי הם: קרדיט בכרטיסי אשראי, הלוואות בכרטיסי אשראי, הלוואות לרכישת רכבים, הלוואות לפרטיים, הלוואות לבתי עסק, מקדמות והקדמות לבתי עסק, הבטחת שקים וניכיון חייבים.

קביעת דירוג סיכון ללקוח על-פי מודלים סטטיסטיים

ניהול סיכונים האשראי של החברה מתבסס על מספר מודלים סטטיסטיים שבאמצעותם נקבע דירוג ללקוח/בית העסק. דירוג זה משמש כבסיס תומך להחלטה על סוג האשראי, היקף האשראי וגובה הריבית שייקבעו ללקוח/בית העסק. המודלים עוברים בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות. החברה משקיעה באופן שוטף במודלים לדירוג סיכון אשראי של לקוחות פרטיים ועסקיים. המודלים מתאימים למוצרי האשראי, מצב המשק, ואוכלוסיית היעד למתן האשראי.

המודלים מתחלקים באופן הבא:

מודל A.S (Application Scoring) - מודל ללקוחות חדשים.
 מודל B.S (Behavior Scoring) - מודל התנהגותי של לקוחות החברה.
 מודל S.M.E (Small-Medium Enterprises) - מודל ללקוחות עסקיים.
 המודלים לדירוג סיכון משמשים כבסיס תומך החלטה לגבי: סוג האשראי, היקף האשראי וגובה הריבית שייקבעו לגבי הלקוח/בית העסק. נעשית בקרה ומעקב שוטף אחר התפתחות דירוגי הסיכון בתיק האשראי. המודלים עוברים בדיקות טיוב וכיול תקופתיות על ידי יחידת פיתוח המודלים באגף האשראי והמימון, ועוברים תיקוף על ידי מחלקת ניהול סיכונים (מעגל הבקרה השני).

מדיניות האשראי

מדיניות האשראי של החברה מאושרת לכל הפחות אחת לשנה על ידי דירקטוריון החברה. מדיניות האשראי מותאמת לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311, ומנהל הסיכונים הראשי אחראי לטייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים. מדיניות האשראי מתייחסת לעקרונות למתן אשראי, לסוג החשיפה בכל אחד ממגזרי הפעילות, למגבלות החשיפה, הן כמותיות והן איכותיות, לריכוזיות האשראי, לתמחור ובטחונות, לטיפול בלקוחות בקשיים, למדרג סמכויות אשראי, לקביעת קריטריונים להעמדת אשראי וכו'.

קביעת מדרג סמכויות במתן אשראי

קביעת המדרג מיועדת לשמור על איכות תיק האשראי של החברה, תוך פיקוח על אישורי האשראי בהתאם לסמכות המקצועית המתאימה. מתן האשראי בחברה נעשה על-פי מדרג סמכויות הכולל:

- אישור לחשיפה מקסימאלית לפי סמכות הגורם המטפל (בהתאמה למודל דירוג הסיכון).
- הגדרת סמכויות גלישה לעסקאות חריגות על-פי סמכות גורם מטפל.
- הגדרת מדרג סמכויות בקביעת ריבית האשראי.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחוזר האמור.

טבלה 6 – סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016	
במיליוני ש"ח		
1. סיכון אשראי בעייתי (1) (2) (3)		
15	27	סיכון אשראי פגום
12	21	סיכון אשראי נחות
143	198	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
170	246	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
-	-	מזה חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר
2. נכסים שאינם מבצעים (2)		
15	27	חובות פגומים
15	27	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) סיכון האשראי מוצג לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
 (3) לחברה לא קיים סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי.

טבלה 7 – תנועה ביתרות חוב (1) פגומות שנבחנו פרטנית

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
7	7	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
8	5	יתרות שסווגו כפגומים במהלך התקופה, נטו
-	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(3)	(*-)	מחיקות חשבונאיות, נטו
(5)	(1)	גביית חובות שסווגו כפגומים בתקופה, נטו (2)
7	11	יתרת חובות פגומים לסוף תקופה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

טבלה 8 – מדדי סיכון ואשראי

31 בדצמבר		
2015	2016	
%	%	
0.10	0.17	א. שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	-	ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.33	0.54	ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל
0.22	0.51	ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.11	0.29	ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.74	0.91	ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
* ₋	* ₋	ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי
* ₋	* ₋	ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
14.29	31.29	ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

* גבוה מ-100%.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל.

הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה, כגון: הלוואות לכל מטרה, הלוואות על בסיס מסגרת בכרטיס האשראי וכן הלוואות רכב המבוססת על שיתופי פעולה עם חברות בתחום הרכב במשק.

לחברה מדיניות ונוהל בהתאמה המטפלים בתהליכי העבודה והכללים בגין פנייה יזומה למכירת אשראי לאנשים פרטיים. כאמור, נוהל עבודה בנושא מתן אשראי ללקוחות הפרטיים המתבסס על המדיניות, קובע, בין היתר, הגדרת תסריטי שיחה למכירת אשראי אשר כוללים מתן מידע ללקוח בנוגע לתנאי האשראי כגון: סכום האשראי, תקופת האשראי, ריבית נומינלית ומתואמת, סכום משוער לפירעון חודשי וכן דרכי התקשרות לצורך בירורים. כמו כן קובע הנוהל התייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו וכן תיעוד של נתוני הפנייה ללקוחות. בנוסף, הנוהל מכיל הגדרה של אוכלוסייה אשר אליה לא תבצע פניה יזומה למתן אשראי וזאת על מנת לעמוד בכללי הרגולציה.

האשראי המועמד לאנשים פרטיים מותאם לדירוג הסיכון של הלקוח. לקוח המקבל אשראי מחויב לתת על הסכם הלוואה המפרט את כל תנאי האשראי לרבות: סכום האשראי, שיעור הריבית, תקופת האשראי, נדירות התשלומים וכן לוח סילוקין הנכון ליום העמדת האשראי המציג את התזרים השוטף בגין תשלומי הלוואה. ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים כולל תהליכי חיתום וכן ניטור ומעקב שוטף אחרי סיכון הלקוחות.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון לאנשים פרטיים מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. דירוג זה משמש כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח. המודלים עוברים ניטור שוטף, בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות אחת לשנה וזאת בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות.

החיתום מתבצע בשני אופנים: חיתום אוטומטי המבוסס על מודלי דרוג וחוקה עסקית, הנכתבים בכלים מתקדמים מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח בחברה, וחיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר לחיתום האוטומטי.

חיתום אוטומטי

מעל ל-90% מהחלטות האשראי מתקבלות באמצעות תהליך החיתום האוטומטי. תהליך זה מבוסס על דירוג לקוחות חדשים וקיימים במודלים סטטיסטיים מתוקפים (9 רמות דירוג סיכון שונות ודירוג סיכון נוסף במקרה של כשל ובסך הכל 10 רמות דירוג). המודלים משולבים בתוך חוקה עסקית הבוחנת את מצבו של הלקוח על סמך נתונים הנאספים ממקורות המידע של החברה וממקורות מידע חיצוניים נוספים. תהליך החיתום האוטומטי מדרג את רמת הסיכון של הלקוח. על סמך דירוג זה מוצע ללקוח אשראי בהיקף, במחיר ולתקופה התואמים את דירוג הסיכון שלו המשתקף במערכות החברה וכן את תיאבון הסיכון של החברה. דירוג הסיכון של הלקוח מתעדכן ומנוטר באופן שוטף לאורך תקופת האשראי שניתנה ללקוח.

חיתום ידני

תהליך החיתום הידני מתבצע במקרים בהם סכום האשראי המבוקש גבוה ו/או כאשר המערכת האוטומטית קובעת כי יש צורך במידע נוסף לגבי הלקוח. במקרים אלה, מועברת הבקשה לחיתום האשראי על ידי עובדי אגף אשראי ומימון בהתאם לסמכויות האשראי. הבקשה מועברת בליווי מידע מפורט של תהליך החיתום האוטומטי. החלטת החיתום האוטומטי. החלטת האשראי הסופית מבוססת הן על המלצת המודל והן על ניתוח המידע הנוסף שהתקבל. החלטת החיתום הידני מתועדת במערכת. החברה עוקבת אחר שינוי במאפייני הסיכון. כחלק מתהליכי הניטור והמעקב בנושא ניהול הסיכון, מעת לעת נעשות פעולות התאמה ועדכון עקרונות תהליכי חיתום האשראי במטרה להפחית את הסיכון כגון:

- התאמת המודלים.
- עדכון סכומי הלוואות פוטנציאליות ללקוחות עתידיים למול רצועת דירוג הסיכון שלהם.
- עדכון והתאמת מח"מ הלוואות פוטנציאליות עתידיות בהתאם לדירוג הסיכון.
- התאמת שיעור הריבית לסיכון לווים עתידיים.
- ניהול יעדי העמדת אשראי בהתאם לדירוג סיכון הלקוחות.

החברה מנהלת את סיכון האשראי לאנשים פרטיים באמצעות מדיניות האשראי ותהליכי בקרה שוטפים ותקופתיים, הפעילות מתחלקת לפעילות ניהול הסיכון ופעילות בקרה.

פעילות ניהול הסיכון

- ניהול חשיפות האשראי ללקוחות פרטיים מתבצע לפי חשיפה מקסימלית ללקוח הנקבעת בהתאם לפרמטרים שונים כגון: דירוג סיכון, מוצרי אשראי, ותק הלקוח, היסטוריית פירעונות ועוד.
- סכום של הלוואה לכל מטרה ללקוחות פרטיים מוגבלת לסכום מקסימלי של 60 אלפי ש"ח ולתקופה של עד 60 חודשים, כאשר מח"מ התיק עומד על כ-24 חודשים. סכום הלוואה בפועל נקבע לפי דירוג הסיכון של הלקוח.
- מדיניות תמחור האשראי לאנשים פרטיים מותאמת לדירוג הסיכון של הלקוחות.
- מגבלות האשראי בחברה מגבילות את החשיפה ללקוחות פרטיים ברמת סיכון גבוהה, מתוך סך תיק האשראי לאנשים פרטיים.
- מדרג סמכויות האשראי בחברה מגביל את יכולת אישור חשיפות אשראי לאנשים פרטיים בהתאם להיררכית סמכויות פנימית.
- שיעור המימון לאשראי לרכב, נקבע עבור כל לקוח בהתאם לבחינה פרטנית של הלקוח. ניתן להעמיד אשראי למימון רכב עד ל-100% מימון ולתקופה של עד 72 חודשים.

פעילות הבקרה

פעילות הבקרה כוללת שני מעגלי בקרה. במסגרת מעגל הבקרה הראשון:

פיקוח ומעקב אחר סיכון האשראי לאנשים פרטיים

פיקוח על מאפייני סיכון האשראי לאנשים פרטיים נעשה באופן שוטף. עיקרי פעולות פיקוח על סיכון האשראי הינן: **מעגל הבקרה הראשון** מבוצע באגף אשראי ומימון בחברה. הניטור מתחיל ביחידה העסקית האחראית על העמדת האשראי לאנשים פרטים בסיוע פעילות אנליזה ומודלים של מחלקת פיתוח ומידע אשראי והן במסגרת פעילות הבקרה של מחלקת מטה, בקרה ותפעול אשראי כולן אגף אשראי ומימון בחברה. פעילות מעגל הבקרה הראשון:

- בקרות יומיות העוסקות בעיקר בעמידה במגבלות אשראי וסמכויות.
- בחינה פרטנית של אשראי שהועמד ללקוחות קיימים. נבדקים שינויים בנתוני הלקוחות ובמצב האשראי שלהם.
- אשראי בכרטיסים - נבדקים סכומים חריגים שהועמדו ותקינות הריביות שהועמדו בהלוואות באמצעות הכרטיס.
- בתחום הלוואות הרכב נבדקים תקינות ההזרמה, עמידה במגבלות, שעבודים ומשכונים, תקינות מסמכים משפטיים ונעשית בקרה חודשית על התיק.

מעגל הבקרה השני מבוצע באגף ניהול סיכונים וביטחון. במסגרת מעגל בקרה זה פועלת יחידת בקרה עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי. ליחידה תכנית בקרה שנתיית המותאמת להנחיות בנושא הבקרה כפי שמופיעות בניהול בנקאי תקין מספר 311 "ניהול סיכון אשראי". התוכנית כוללת הערכה בלתי תלויה ומתמשכת של תהליכי ניהול סיכון האשראי, כאשר תוצאות סקירות אלו מדווחות ישירות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה בחברה.

במסגרת מעגל הבקרה השני מבוצעות סקירות אשראי כדלקמן:

- נבדק אשראי מהותי (מעל 100 אלף ש"ח).
- נבדק מדגם מספק של אשראי אחר שאינו מהותי.
- נבדק אשראי בעייתי לסוגיו השונים (נחות, פגום ובהשגחה מיוחדת).
- נבדק אשראי אשר תנאיו שונו, אולם אינו מסווג כבעייתי.
- נבדק אשראי שנקבע על ידי החברה או על ידי הפיקוח על הבנקים כמחייב תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.
- נבדק אשראי מתוך אשראי לאנשים קשורים.
- נבדק אשראי היוצר מוקדי ריכוזיות של סיכון האשראי.

עומק הסקירות המבוצעות כולל מספר היבטים, לרבות:

- א. איכות האשראי (לרבות ביצועי הלווה).
- ב. ציית למדיניות הדירוג ולמדיניות הסיווג כולל חוות דעת על דירוג הלקוח.
- ג. עמידה בהתניות שנקבעו בהסכם האשראי.

- ◆ מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על ידי הנהלת ודירקטוריון החברה. המדיניות כוללת, כאמור, גם פרק המתייחס לאשראי לאנשים פרטיים.
- ◆ החברה מגדירה יעדי איכות אשראי בתחום האשראי לאנשים פרטיים אשר מנטרים במסגרת תכנית העבודה השנתית של החברה.
- ◆ מעגל הבקרה הראשון מכין מידי חודש נתונים לגבי תמהיל תיק האשראי של החברה. התמהיל מציג, בין היתר, את פילוח התיק לפי מוצרי אשראי, ענפים, דירוגי סיכון, פריסה גיאוגרפית, עמידה במגבלות רגולטוריות ופנימיות, ניתוח תשואה מול סיכון, שיעורי כשל ועוד. המידע מועבר ברמה חודשית להנהלת החברה ואחת לרבעון מוצג לדירקטוריון החברה.
- ◆ מעגל הבקרה השני בראשותו של מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי הכולל מסמך המתאר את סיכוני האשראי של החברה. המידע מוצג להנהלת החברה בתדירות חודשית ולדירקטוריון מוצג המידע אחת לרבעון.
- ◆ החברה מקבלת החלטות לגבי תפעול וניהול האשראי לאחר בחינה ועיון בתוצאות הדוחות של מעגל הבקרה הראשון והשני יחדיו.
- ◆ לחברה נהלי עבודה בתחום אשראי לאנשים פרטיים. הנהלים מעודכנים באופן שוטף על-ידי המחלקות השונות.

נתונים בגין אשראי לאנשים פרטיים

נכון ליום 31 בדצמבר 2016 סיכון האשראי בגין אנשים פרטיים עמד על 3,728 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-3,103 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, שיעור גידול של כ-20%.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות. בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לענין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018.

בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 313 לא קיימת קבוצת לווים שעולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו בהוראה 313) ליום 31 בדצמבר 2016.

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפה שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים: MasterCard International Incorporated, Visa International, ו-Visa Europe, בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון שוק ונזילות

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק והנזילות

מערך ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות: מנהל סיכונים שוק ונזילות (סמנכ"ל כספים ומנהלה) ומנהל סיכונים ראשי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי על גיבוש מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ומנהל סיכונים שוק ונזילות אחראי על יישומה והטמעתה ובכלל זה:

- אחריות על החשיפות הפיננסיות בחברה בכפוף למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון.
- נהלי מעקב ובקרה בנושאים הקשורים לניהול חשיפות.
- דיווח חודשי לדירקטוריון על נושא סיכונים שוק ונזילות.
- ניהול סיכונים המט"ח, כולל קבלת החלטות על גידור חשיפות מט"ח ארוכות טווח.
- ניהול נכסים והתחייבויות (נני"ה).
- מדידה ובקרה שוטפת של מדדי סיכון שוק ונזילות של החברה.
- עריכת דו"חות סיכונים הריבית.
- ניתוח תוצאות ועריכת ממצאים לדיון בהנהלה ובדירקטוריון.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי של החברה אחראי מתוקף תפקידו בין היתר לבקרת ניהול סיכונים השוק והנזילות של החברה. במסגרת זאת, הינו אחראי לפקח אחר יישומה של המדיניות ותהליכי הניהול והבקרה של סיכונים השוק והנזילות בחברה וכן על גיבוש מדיניות נאותה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוף מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש יוני 2016. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדה לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה. מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים.

סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה. על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית.

להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוץ מאזניים שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן. החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכוני שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של הקבוצה על פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנו הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך סולידיים בסיכון נמוך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

ניהול חשיפות ריבית

ניטור החשיפה נעשית באמצעות בחינת תרחישי השפעה של שינוי בריבית באופן שוטף. פעילותה הפיננסית של החברה מאופיינת לרוב בהקבלה בין משך החיים הממוצע (מח"מ) של הנכסים וההתחייבויות (בעיקר לזמן קצר), קרי פעילות לקוחות ("חייבים בגין כרטיסי אשראי"), לעומת התחייבויות לבתי עסק ("זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי"). עם זאת קיימת חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית הנובעת מפעילות מתן אשראי בריבית קבועה לטווחי זמן בינוניים אשר יוצרת פער מח"מ. החברה משתמשת במכשיר גידור (Interest Rate Swap) IRS ו-FRA (Forward Rate Agreement) לצורך גידור כלכלי של פוזיציות ריבית שאליה היא חשופה. רכישת עסקאות אלו מתבצעת על מנת לצמצם את הסיכון ששינויים בלתי צפויים בשערי הריבית יפגעו בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות של החברה וכך במצבה הפיננסי.

ניהול חשיפות מטבע חוץ

גידור עסקאות נעשית באמצעות מכשירים פיננסיים בבנקים. מדיניות החברה הינה לצמצם את החשיפה במטבע חוץ. ניהול החשיפה המטבעית של החברה מבוצע על ידי התאמה יומית בין הנכסים וההתחייבויות במט"ח (הוצמדות למט"ח) באמצעות חשבונות עו"ש מט"ח בבנקים, כאשר המטרה הינה לצמצם את הפוזיציה נטו, בסוף כל יום, לכדי חשיפה לא מהותית הנובעת מהפרשי עיתוי בין מועדי החישוב ומועדי התחשבות של עסקאות במט"ח. החברה מנהלת מעקב אחר הפרשים אלה.

למידע המפורט על סיכון השוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 9 – שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים

31 בדצמבר 2016					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
16,558	28	142	103	16,285	נכסים פיננסיים
40	-	-	-	40	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
14,181	9	148	66	13,958	התחייבויות פיננסיות
40	-	-	-	40	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,377	19	(6)	37	2,327	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2015					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
15,452	34	131	94	15,193	נכסים פיננסיים
60	-	-	-	60	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
13,289	22	126	62	13,079	התחייבויות פיננסיות
60	-	-	-	60	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,163	12	5	32	2,114	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

טבלה 10 – השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים

31 בדצמבר 2016							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית *							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
באחוזים							
(0.1)	(3)	2,374	19	(6)	37	2,324	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	-	2,377	19	(6)	37	2,327	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.1	3	2,380	19	(6)	37	2,330	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2015							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית *							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
באחוזים							
(0.1)	(3)	2,160	12	5	32	2,111	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	-	2,163	12	5	32	2,114	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.1	3	2,166	12	5	32	2,117	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

* "שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים" שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 11 – חשיפה של החברה וחברות מאוחדות שלה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2016

במיליוני ש"ח

משך חיים ממוצע (3)	שעור תשואה פנימי (2)	סך הכל שווי הוגן באחוזים	ללא תקופת פרעון		מעל 3 שנים עד 5 שנים		מעל 3 שנים עד 3 חודשים		עם דרישה עד חודש	מטבע ישראלי לא צמוד
			מעל 5 שנים	מעל 3 שנים	מעל 3 שנים	מעל 3 שנים				
נכסים פיננסיים:										
0.14	1.74%	16,285	7	-	7	476	2,372	2,559	10,864	נכסים פיננסיים *
0.11		40	-	-	-	-	-	35	5	מכשירים פיננסיים נגזרים
** 0.14		16,325	7	-	7	476	2,372	2,594	10,869	סה"כ שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות:										
0.15	1.26%	13,958	64	1	12	339	2,111	2,355	9,076	התחייבויות פיננסיות *
0.76		40	-	-	-	-	35	*-	5	מכשירים פיננסיים נגזרים
** 0.15		13,998	64	1	12	339	2,146	2,355	9,081	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו										
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר										
		2,327	(57)	(1)	(5)	137	226	239	1,788	
			2,327	2,384	2,385	2,390	2,253	2,027	1,788	החשיפה המצטברת במגזר
מטבע ישראלי צמוד										
נכסים פיננסיים:										
0.47	0.21%	103	-	-	5	1	48	30	19	נכסים פיננסיים *
** 0.47		103	-	-	5	1	48	30	19	סה"כ שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות:										
0.25	0.37%	66	-	-	-	*-	32	21	13	התחייבויות פיננסיות *
** 0.25		66	-	-	-	*-	32	21	13	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו										
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר										
		37	-	-	5	1	16	9	6	
			37	37	37	32	31	15	6	החשיפה המצטברת במגזר

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור א' לדוחות הכספיים. בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור א' לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור א' לדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

טבלה 11 – חשיפה של החברה וחברות מאוחדות שלה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2016 (המשך)

במיליוני ש"ח

מטבע חוץ	נכסים פיננסיים:	עם דרישה עד חודש	מעל חודש 3 עד 3 חודשים	מעל 3 עד 3 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל 5 שנים	ללא תקופת פרעון	שך הכל שווי הוגן	שעור תשואה פנימי (2) באחוזים	משך חיים ממוצע אפקטיבי (3) בשנים	מכשירים פיננסיים, נטו	
											החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	החשיפה המצטברת במגזר
	נכסים פיננסיים *	130	16	11	-	-	13	170	1.10%	0.08	9	(2)
	סה"כ שווי הוגן	130	16	11	-	-	13	170		** 0.08	9	(2)
	התחייבויות פיננסיות *	121	18	6	-	-	8	157	2.05%	0.25	9	(2)
	סה"כ שווי הוגן	121	18	6	-	-	8	157		** 0.25	9	(2)
	נכסים פיננסיים *	11,013	2,605	2,431	477	12	20	16,558	1.71%	0.15	9	(2)
	מכשירים פיננסיים נגזרים	5	35	-	-	-	-	40		0.11	9	(2)
	סה"כ שווי הוגן	11,018	2,640	2,431	477	12	20	16,598		** 0.15	9	(2)
	התחייבויות פיננסיות *	9,210	2,394	2,149	339	12	5	14,181	1.27%	0.15	9	(2)
	מכשירים פיננסיים נגזרים	5	*-	35	-	-	-	40		0.76	9	(2)
	סה"כ שווי הוגן	9,215	2,394	2,184	339	12	5	14,221		** 0.15	9	(2)
	נכסים פיננסיים, נטו	1,803	246	247	138	*-	(5)	2,377			9	(2)
	החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	1,803	2,049	2,296	2,434	2,434	2,429	2,377			9	(2)
	החשיפה המצטברת במגזר	1,803	2,049	2,296	2,434	2,434	2,429	2,377			9	(2)

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור א'27 לדוחות הכספיים. בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור א'27 לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור א'27 לדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

טבלה 11 – חשיפה של החברה וחברות מאוחדות שלה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2015

במיליוני ש"ח

מסך חיים ממוצע (3)	שעור תשואה פנימי (2)	סך הכל שווי הוגן	ללא		מעל 3 שנים		מעל 3 חודשים		עם דרישה עד חודש	עם דרישה עד חודש
			תקופת פרעון	מעל 5 שנים	מעל 3 שנים	מעל 3 חודשים	מעל 3 חודשים			
מטבע ישראלי לא צמוד										
נכסים פיננסיים:										
0.16	1.72%	15,193	2	-	8	481	2,431	2,547	9,724	נכסים פיננסיים *
0.09		60	-	-	-	-	-	55	5	מכשירים פיננסיים נגזרים
** 0.16		15,253	2	-	8	481	2,431	2,602	9,729	סה"כ שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות:										
0.16	1.26%	13,079	77	1	9	343	2,155	2,434	8,060	התחייבויות פיננסיות *
0.51		60	-	-	-	5	55	-	-	מכשירים פיננסיים נגזרים
** 0.16		13,139	77	1	9	348	2,210	2,434	8,060	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו										
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר										
		2,114	(75)	(1)	(1)	133	221	168	1,669	
החשיפה המצטברת במגזר										
		2,114	2,189	2,190	2,191	2,058	1,837	1,669		
מטבע ישראלי צמוד										
נכסים פיננסיים:										
0.44	0.25%	94	-	-	3	4	41	28	18	נכסים פיננסיים *
** 0.44		94	-	-	3	4	41	28	18	סה"כ שווי הוגן
התחייבויות פיננסיות:										
0.26	0.35%	62	-	-	-	-	30	20	12	התחייבויות פיננסיות *
** 0.26		62	-	-	-	-	30	20	12	סה"כ שווי הוגן
מכשירים פיננסיים, נטו										
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר										
		32	-	-	3	4	11	8	6	
החשיפה המצטברת במגזר										
		32	32	32	29	25	14	6		

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור א.27 לדוחות הכספיים. בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור א.27 לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור א.27 לדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

טבלה 11 – חשיפה של החברה וחברות מאוחדות שלה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31 בדצמבר 2015 (המשך)

במיליוני ש"ח

מטבע חוץ	עם דרישה עד חודש	מעל חודש 3 עד חודשים	מעל חודש 3 עד שנה	מעל שנה מעל 3 שנים עד 5 שנים	ללא תקופת פרעון	שך הכל שווי הוגן	שעור תשואה פנימי (2)	משך חיים ממוצע אפקטיבי (3)
נכסים פיננסיים:								
נכסים פיננסיים *	126	15	12	-	-	165	0.68%	0.09
סה"כ שווי הוגן	126	15	12	-	-	165		0.09 **
התחייבויות פיננסיות:								
התחייבויות פיננסיות *	112	16	7	-	3	148	1.69%	0.24
סה"כ שווי הוגן	112	16	7	-	3	148		0.24 **
מכשירים פיננסיים, נטו								
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	14	(1)	5	-	(3)	17		
החשיפה המצטברת במגזר	14	13	18	18	17			
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית								
נכסים פיננסיים:								
נכסים פיננסיים *	9,868	2,590	2,484	485	11	15,452	1.69%	0.16
מכשירים פיננסיים נגזרים	5	55	-	-	-	60		0.09
סה"כ שווי הוגן	9,873	2,645	2,484	485	11	15,512		0.16 **
התחייבויות פיננסיות								
התחייבויות פיננסיות *	8,184	2,470	2,192	343	9	13,289	1.26%	0.16
מכשירים פיננסיים נגזרים	-	-	55	5	-	60		0.51
סה"כ שווי הוגן	8,184	2,470	2,247	348	9	13,349		0.16 **
מכשירים פיננסיים, נטו								
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר	1,689	175	237	137	2	(73)		2,163
החשיפה המצטברת במגזר	1,689	1,864	2,101	2,238	2,240	2,163		

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

הערות כלליות

- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור א' 27 לדוחות הכספיים. בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה בביאור א' 27 לדוחות הכספיים.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור א' 27 לדוחות הכספיים.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

מטרתו של תהליך ניהול סיכונים הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתמשש מאירועים פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש יוני 2016, אשר מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון היחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

ביום 28 בספטמבר 2014 הפיץ הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים, הלוואות מחברה אחות ותזרים מפעילות שוטפת. כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף החברה פועלת להבטחת קו נזילות ממוסדות פיננסיים.

כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון. לפרטים נוספים בדבר נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות פרעון ראה ביאורים 25 ו-26 בדוחות הכספיים להלן.

למידע המפורט על סיכון נזילות בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון תפעולי

במסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים, הוגדר המבנה הארגוני התומך בניהול סיכונים תפעוליים, לרבות תפקידי הדירקטוריון וועדת ההנהלה לניהול סיכונים בראשות המנכ"ל.

במסגרת ניהול ובקרת הסיכונים התפעוליים וכחלק מהעמידה בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידה והלימות הון) בנושא זה, ננקטו הצעדים הבאים:

- זוהו הסיכונים התפעוליים לרבות בתהליכים ובמוצרים חדשים.
- נקבעו בקרות מתאימות.
- מערכת ניהול ובקרת סיכונים תפעוליים מתעדכנת באופן שוטף.
- נקבעו תוכניות המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום.
- עודכנו נהלי החירום בחברה.

מנהלי הסיכון התפעולי הינם חברי הנהלה בחברה, כל חבר הנהלה בתחום. סמנכ"ל ניהול סיכונים ובטחון בחברה אחראי על פיקוח בלתי תלוי אחר אופן ניהול הסיכון בחברה (מעגל שני). ניהול הסיכונים התפעוליים בחברה נועד למזער הפסדים באמצעות קביעת תהליכים מוסדרים שמטרתם צמצום הסיכונים התפעוליים אליהם חשופה החברה. הדבר נעשה תוך קביעת מסגרות של סמכות ואחריות והקניית תרבות ניהול סיכונים תפעוליים בקרב כלל המנהלים והעובדים.

החברה קבעה מדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים, בהלימה עם הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 350 של בנק ישראל. לחברה מדיניות לניהול סיכונים תפעוליים הכוללת את היעדים הבאים:

- ניהול סיכונים תפעוליים כחלק אינטגרלי מתהליכי העבודה בחברה לרבות הכנסת מוצרים ותהליכים חדשים.
- קיום בקרות אפקטיביות לסיכונים בהתאם לדרוג הסיכון.
- הבטחת זיהוי אפקטיבי של הסיכונים התפעוליים בכל התהליכים העיקריים בחברה.

- יצירת תרבות עבודה המעודדת תרבות ארגונית של ניהול סיכונים.
- דיווח אירועי הפסד באופן שוטף על פי הכללים שהוגדרו במדיניות.
- עמידה בדרישות החוק והרגולציה בהקשר לסיכונים התפעוליים.
- ניהול והקצאת הון אופטימאליים בגין הסיכונים התפעוליים.
- קביעת תוכנית המשכיות עסקית והערכות לשעת חרום.

למידע המפורט על הסיכון התפעולי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכונים אחרים

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשקט, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו. המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכונן או שלא במתכונן על ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף אחר התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות על פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים.

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות ארוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. ארוע סייבר הינו ארוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם נסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל. בחודש מרץ 2015 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה כוללת את עקרונות היסוד לניהול הגנת הסייבר ובין היתר מפרטת ההוראה באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכונים סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראה החברה נערכה עם תוכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראה החדשה בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה. כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על ידי בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום.

תקריות קיברנטיות עלולות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות. התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

לאחרונה חל גידול בחשיפת מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם לאיומי סייבר המתאפיינים, בין היתר, בתחכום הולך וגובר של התקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי, בקושי לזהות התקפות וביכולות של היריבים. נוכח העובדה שישאל, ובפרט המגזר הפיננסי, מהווים יעד להתקפה מצד יריבים שונים, התאגידים הבנקאיים בארץ חשופים אף יותר לאיומי סייבר. מתוך הכרה בחשיבות ההגנה על פרטיות לקוחות החברה וכמתחייב מדרישות הדין והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 357 ו-361, החברה משקיעה משאבים ותשומות שיאפשרו ניהול אפקטיבי של הגנת מידע ותשתיות מחשב מפני איומי סייבר, כחלק ממערך ניהול הסיכונים ומסגרת העבודה להמשכיות עסקית בחברה.

סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון הגלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה.

ניהול הסיכון הרגולטורי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון.

תהליך זיהוי סיכון רגולטורי כולל שני היבטים מרכזיים:

תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים רגולטוריים - מבוסס על מיפוי של הרגולציה הצפויה הרלוונטית ומעקב אחר שינויים ביחס לסבירות התממשות הסיכון.

תהליך זיהוי סיכונים הנובעים מהשלכות אפשריות של רגולציה צפויה בעת השקת מוצר/פעילות חדשים.

על בסיס תהליך זיהוי הסיכונים הרגולטוריים, תיקבע לכל סיכון רגולטורי שזוהה, רמת מהותיות באופן סובייקטיבי, בהתחשב במידת השפעתו על פעילות החברה. עבור גורם סיכון שייקבע כמהותי, תבוצע הערכה של החשיפה לסיכון בהיבטים כמותיים ואיכותיים, לפי העניין. על מנת להפחית את החשיפה לסיכון רגולטורי, נוקטת החברה בפעולות הבאות:

גיבוש תוכניות פעולה - עבור התרחישים שגובשו על בסיס גורמי הסיכון הרגולטוריים המרכזיים שזוהו, ואשר הוערכו על ידי מנהל הסיכון הרגולטורי כמהותיים.

פעילות במסגרת תהליך גיבוש הרגולציה - החברה מטפלת בתהליך גיבוש של רגולציה רלוונטית, בין השאר, באמצעות מתן תגובה לפרסום סיוטה של הוראות רגולטוריות, ועדות של רשויות רגולטוריות והצגת עמדת החברה ביחס לרגולציה מתהווה בפני הגורמים המתאימים.

סיכון משפטי

הסיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה, או שתוצאותיו עשויות להשפיע בצורה שלילית על פעילות החברה או על מצבה הפיננסי.

החברה נוקטת במדיניות שמרנית ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות, תוך הקפדה על תהליכי התקשרות נאותים מבחינה משפטית ותבצע את פעילותה העסקית תוך סיוע וגיבוי משפטי מתאים.

ניהול הסיכון המשפטי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון. במסגרת ניהול הסיכון מבוצעים מכלול פעילויות, שמטרתן להבטיח כי כל גורמי הסיכון ומאפייניהם יזוהו ביחס לכל מוצר ופעילות של החברה, כך שתימנע האפשרות בה החברה תימצא בחשיפה לסיכון שלא זוהה או שזוהה באופן חלקי.

תהליך זיהוי סיכונים משפטיים כולל שני היבטים מרכזיים:

תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים משפטיים אשר תוצאותיו יעוגנו במטריצת גורמי הסיכון המשפטי (במסגרת תהליך ה-ICAAP).

זיהוי סיכונים פרטני בעת השקת מוצר חדש / פעילות חדשה.

היעוץ המשפטי הינו הגורם האחראי להערכת החשיפה לסיכונים משפטיים בהתייחס לגורמי הסיכון, באמצעות נתונים, ביחס לתביעות משפטיות, המועברים ממחלקת פניות הציבור באופן תקופתי, והדיווחים השוטפים של הגורמים השונים בחברה. להלן יוצג אופן הערכת החשיפה לסיכונים משפטיים.

ההערכה החשיפה לתביעות משפטיות מתבצעת תוך התייחסות לגורמים הבאים:

- היקף החשיפה לסיכון - לדוגמה, סכום תביעה שהוגשה נגד החברה. הסתברות להתממשות הסיכון - ההסתברות להצלחת תביעה נגד החברה.
- אחת לרבעון נערכת בחינה כמותית של תוחלת ההפסד הצפוי בגין התממשות סיכונים משפטיים למול רמות ספי ההתרעה שנקבעו בחינה זו, מאפשרת לערוך בקרה על ניהול פעילותה של החברה בנושאים השונים בגינם מוגשות תביעות משפטיות.

היעוץ המשפטי משתמש בכלים להפחתת הסיכון כגון: שימוש בנוסחים משפטיים אחידים, אישור הסכמים משפטיים של עסקאות מיוחדות, מעקב אחר הליכים משפטיים ישיבות הנהלה ודירקטוריון וכו'.

סיכון מוניטין

סיכון המוניטין הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין. תפיסת תדמית שלילית יכולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכת, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון המוניטין מאופיין בכך שהוא עשוי לנבוע מגורמי סיכון ישירים או כתוצאה מהתממשותם של סיכונים אחרים.

ניהול סיכון מוניטין מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון.

תהליך זיהוי סיכונים המוניטין כולל שלושה היבטים מרכזיים: תהליך שנתי לזיהוי סיכונים המוניטין, זיהוי סיכונים פרטני בעת השקת מוצר חדש וסקר סיכונים תפעוליים בהתייחס לפעילויות השונות.

על מנת להפחית את הנזק כתוצאה מהתממשות סיכונים מוניטין, מיושמים תהליכי ניטור המאפשרים זיהוי מוקדם של סיכונים אפשריים ונקיטת צעדים מפחיתי סיכון, תוך שימוש בכלים להפחתת הסיכון כגון: ישיבות הנהלה ודירקטוריון, מעקב אחר התפתחויות בשוק כרטיסי האשראי, תוכניות הדרכה, דיווחים וכו'.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים על ידי מנהל הסיכונים הראשי דיווחים להנהלה ולדירקטוריון.

סיכון אסטרטגי

סיכון אסטרטגי הינו הסיכון לפגיעה ברווחי ובהון החברה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית. הסיכון האסטרטגי מושפע מגורמי סיכון חיצוניים ופנימיים. גורמי סיכון חיצוניים כוללים את הסביבה העסקית/תחרותית בה פועלת החברה וגורמי סיכון פנימיים כוללים גורמים פנים ארגוניים המביאים לכך שהחברה אינה עומדת בתוכניות העבודה שלה.

היעדים האסטרטגיים של החברה יקבעו תוך התאמה לתיאבון לסיכון, וליעדי ההון באמצעות תכנון ההון.

זיהוי מוקדי הסיכון הינו מונח המתייחס למכלול פעילויות, שמטרתן להבטיח כי מוקדי הסיכון יזוהו, ביחס לפעילות העסקית של החברה כך שתימנע האפשרות בה החברה תימצא בחשיפה לסיכון שלא זוהה או שזוהה באופן חלקי.

זיהוי מוקדי הסיכון האסטרטגיים נעשה באמצעות תהליך שנתי לזיהוי מוקדי הסיכון האסטרטגיים וע"י זיהוי הסיכונים בעת השקת מוצר חדש/פעילות חדשה.

ההנהלה באמצעות, סמנכ"ל אגף כספים ומנהלה, אחראית להערכת החשיפה לסיכונים האסטרטגיים כפי שזוהו בתהליכי זיהוי הסיכונים ולהערכה סובייקטיבית של השפעתן על תוכניות העבודה, בהתחשב בין היתר, בצעדים שנוקטת החברה להפחתת הסיכון. תהליך הערכת החשיפה יערך בתמיכת הגורמים הרלוונטיים בקבוצה.

למידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 12 – דיון בגורמי סיכון

המיפוי, הערכת הסיכונים והשפעתם הינה הערכה סובייקטיבית של הנהלת החברה. להלן מיפוי גורמי סיכון עיקריים אליהם חשופה החברה.

גורם סיכון	השפעת הסיכון		
	נמוכה	נמוכה-בינונית	גבוהה
סיכונים פיננסיים			
1. סיכון אשראי		✓	
1.1. סיכון בגין איכות הלווים ו/או ביטחונות		✓	
1.2. סיכון בגין ריכוזיות ענפית		✓	
1.3. סיכון בגין ריכוזיות לוויים/קבוצת לוויים	✓		
2. סיכון שוק	✓		
2.1. סיכון ריבית	✓		
2.2. סיכון אינפלציה/סיכון שער חליפין	✓		
3. סיכון נזילות ומימון		✓	
סיכונים תפעוליים ומשפטיים			
4. סיכון תפעולי		✓	
5. סיכון משפטי		✓	
סיכונים אחרים			
6. סיכון מוניטין		✓	
7. סיכון רגולטורי		✓	
8. סיכון אסטרטגי		✓	
9. סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות		✓	
10. סיכון ציות		✓	

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית". בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה. חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים.

להלן נושאים עיקריים בהם נעשה שימוש בהערכות ואומדנים ולפיכך, נחשבים על-ידי החברה כנושאים חשובים קריטיים:

הפרשה להפסדי אשראי

החברה קבעה נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלה. בנוסף, החברה קבעה נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים בחשבון התחייבותי נפרד (כגון: מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות). הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". כמו כן, החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

התחייבויות תלויות

הנהלת החברה כוללת בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במידת הצורך, לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התביעות, וזאת בהתבסס על חוות דעת משפטיות. ברוב ההליכים המשפטיים מתקבלות חוות דעת מיועצים משפטיים חיצוניים. הערכות אלה של יועצים משפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם, בהתחשב בשלב שבו מצויים ההליכים. יש להביא בחשבון, כי בתחום המשפטי אין אפשרות לקיים הערכה "ודאית" או "קרובה לודאית", וזאת לא רק בשלבים הראשונים של חיי התובענה, אלא עד וסמוך לקבלת פסק הדין, ולפיכך, תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגביו. לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנעשו.

זכויות עובדים

חלק מההפרשות בגין התחייבויות החברה בקשר עם יחסי עובד-מעביד מבוססות, בין היתר, על חישוב אקטוארי. מדובר בהתחייבות בגין פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד-מעביד, התחייבויות פנסיוניות לתשלומים לעובדים שפרשו לפני גיל הפרישה החוקי, התחייבות לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו וכל התחייבויות בגין הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה. החברה לא צירפה לדוחות הכספיים את ההערכות האקטואריות שעליהן התבססה מן הטעמים הבאים:

- עיקר הסכום כלול בחוות הדעת האקטוארית המוגשת לבנק הפועלים, בה כלולים גם עובדי בנק הפועלים המושאלים לחברה. חוות דעת זו מצורפת לדוחות הכספיים של בנק הפועלים.
- הסכומים הנקבעים על פי חוות דעת האקטואר של החברה אינם מהותיים בהתאם להגדרות לצורך צירוף חוות דעת של הערכת שווי.

גילוי לגבי בקרות ונהלים

בקרות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם חוק "Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות הברית. שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי הפיקוח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 309, וביוני 2009 הותאמו הוראות הדיווח לציבור בהתאם. שתי ההוראות בחוק הנ"ל מקיימות בחברה ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקיימת רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2007.
 - הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי מקיימת עבור סוף השנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.
- החברה מבצעת באופן שוטף עדכון ותיעוד של תהליכים קיימים וכן, מיפוי ותיעוד של התהליכים לרבות תהליכים מהותיים חדשים, ובחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על דיווח כספי באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות. הדירקטוריון והנהלת החברה העריכו כי הבקרות שזוהו כאמור, הינן אפקטיביות בהשגת יעדי הבקרה בדבר שמירה על קיום, דיוק, ושלמות. יעדי בקרה אלו עונים לקריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-(COSO).

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון הרביעי המסתיים ביום 31 בדצמבר 2016, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

 ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

 רון שטיין
 יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

הצהרת המנהל הכללי (Certification)

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לראי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

 ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

הצהרת החשבונאית הראשית (Certification)

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") לשנת 2016 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי. וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לראי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
חשבונאית ראשית

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

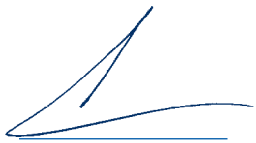
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של חברת ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). מערכת הבקרה הפנימית של החברה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להוראות ההנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2016, הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של החברה סומך חייקין רואי חשבון וזיו האפט רואי חשבון, כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד 59 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016.

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
חשבונאית ראשית

ד"ר רון וקסלר

מנהל כללי

רון שטיין

יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוחות כספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

תוכן העניינים

עמוד	
59	דוח רואי החשבון המבקרים - בקרה פנימית על דיווח כספי
61	דוח רואי החשבון המבקרים - דוחות כספיים שנתיים
63	דוחות רווח והפסד
64	דוחות על הרווח הכולל
65	מאזנים
66	דוחות על השינויים בהון
67	דוחות על תזרימי המזומנים
69	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של ישראלכרט בע"מ וחברות בנות (להלן ביחד: "החברה") ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן: "COSO"). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברת כרטיסי אשראי הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברת כרטיסי אשראי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפרוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורת תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של חברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים של החברה ומאוחדים - לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 והדוח שלנו, מיום 26 בפברואר 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 2.ג.23. בדבר יוזמות רגולטוריות וביאור 2.ד. בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של החברה ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של חברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של החברה ובמיוחד - לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של החברה ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

מבלי לסייג את חוות דעתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.23. בדבר יוזמות רגולטוריות וביאור 2.ד.23. בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) והדוח שלנו מיום 26 בפברואר 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של החברה.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

דוחות רווח והפסד

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			ביאור	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2014	2015	2016	2014	2015	2016		
הכנסות							
1,344	1,361	1,435	1,342	1,359	1,433	3	מעסקאות בכרטיסי אשראי
33	16	19	144	174	233	4	הכנסות ריבית, נטו
73	52	39	77	57	44	5	הכנסות אחרות
1,450	1,429	1,493	1,563	1,590	1,710		סך כל ההכנסות
הוצאות							
7	6	24	19	32	80	12	בגין הפסדי אשראי
463	504	541	481	529	557	6	תפעול
210	230	258	216	235	265	7	מכירה ושיווק
57	55	64	63	61	70	8	הנהלה וכלליות
376	372	399	376	372	399	23	תשלומים לבנקים
1,113	1,167	1,286	1,155	1,229	1,371		סך כל ההוצאות
337	262	207	408	361	339		רווח לפני מיסים
90	71	65	116	108	111	9	הפרשה למיסים על הרווח
247	191	142	292	253	228		רווח לאחר מיסים
45	60	87	(*)	(2)	1		חלק החברה ברווחים (הפסדים) לאחר השפעת המס של חברות מוחזקות (במאוחד-כלולות)
292	251	229	292	251	229		רווח נקי
396	342	311	396	342	311		רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)
735,124	735,124	735,124	735,124	735,124	735,124		מספר המניות הרגילות ששימש לחישוב

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

סיגל ברמק
 מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונאית ראשית

ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

רון שטיין
 יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על הרווח הכולל

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
292	251	229	292	251	229	רווח נקי
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:						
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו						
(12)	1	1	(12)	1	1	
התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים (1)						
-	(3)	(45)	-	(3)	(45)	
(12)	(2)	(44)	(12)	(2)	(44)	הפסד כולל אחר לפני מיסים
השפעת המס המתייחס						
3	1	10	3	1	10	
הפסד כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים						
(9)	(1)	(34)	(9)	(1)	(34)	
283	250	195	283	250	195	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. לפירוט נוסף ראה ביאור 20 בדוחות הכספיים להלן.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזנים

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		ביאור	
ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016		
נכסים					
64	98	69	109	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
12,459	12,791	15,223	16,238	12	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(43)	(50)	(112)	(147)		הפרשה להפסדי אשראי
12,416	12,741	15,111	16,091		חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
19	20	19	20	13	ניירות ערך
357	436	1	3	14	השקעות בחברות מוחזקות (במאוחד כלולות)
165	180	252	264	15	בניינים וציוד
3,794	4,482	441	571	16	נכסים אחרים
16,815	17,957	15,893	17,058		סך כל הנכסים
התחייבויות					
323	1,221	323	1,222	17	אשראי מתאגידים בנקאיים
13,115	13,035	12,126	12,089	18	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
921	1,036	988	1,082	19,23	התחייבויות אחרות
14,359	15,292	13,437	14,393		סך כל ההתחייבויות
				23	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
2,456	2,665	2,456	2,665	22	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
2,456	2,665	2,456	2,665		סך כל ההון
16,815	17,957	15,893	17,058		סך כל ההתחייבויות וההון

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על השינויים בהון

במיליוני ש"ח

סך הכל ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע		
			מבעל שליטה	פרמיה על מניות			
1,914	1,848	15	51	8	43	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013
292	292	-	-	-	-	-	רווח נקי בשנה
							התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
4	-	-	4	-	4	-	הטבה עקב הקצאת מניות
(9)	-	(9)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
2,201	2,140	6	55	8	47	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014
							השפעת היישום לראשונה של כללי החשבונאות בארה"ב בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2015
(1)	-	(1)	-	-	-	-	רווח נקי בשנה
251	251	-	-	-	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
5	-	-	5	-	5	-	הטבה עקב הקצאת מניות
*-	-	*-	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
2,456	2,391	5	60	8	52	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015
229	229	-	-	-	-	-	רווח נקי בשנה
							התאמות ושינויים הנובעים מ:
9	-	-	9	9	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה **
5	-	-	5	-	5	-	הטבה עקב הקצאת מניות
(34)	-	(34)	-	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
2,665	2,620	(29)	74	17	57	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** בגין חלק שהועבר לחברה מתוך התמורה שהתקבלה בבנק הפועלים ממכירת מניות ויזה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה			לשנה שהסתיימה			
ביום 31 בדצמבר			ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת						
292	251	229	292	251	229	רווח נקי לשנה
התאמות:						
חלק החברה (ברווחים) הפסדים בלתי מחולקים						
(45)	(60)	(87)	*-	2	(1)	של חברות מוחזקות (במאוחד כלולות)
58	80	76	62	87	82	פחת על בניינים וציוד
7	6	24	19	32	80	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(12)	-	-	(12)	-	-	רווח ממכירה של ניירות ערך זמינים למכירה
2	1	-	2	1	-	ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה
רווח ממימוש של חברות מוחזקות						
(3)	-	-	(3)	-	-	(במאוחד-כלולות)
(* -)	(4)	-	(* -)	(4)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
8	8	2	8	4	(10)	מיסים נדחים, נטו
(4)	(3)	(1)	(3)	(3)	(1)	שינוי בהפרשות והתחייבויות לעובדים
(1)	1	*-	(1)	1	*-	שיערוך פיקדונות בתאגידי בנקאיים
*-	*-	9	*-	*-	9	הטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה
4	5	5	4	5	5	הטבה עקב הקצאת מניות
(4)	(3)	*-	(4)	(3)	*-	התאמות בגין הפרשי שער
שינויים בנכסים שוטפים						
(5)	(10)	(9)	(5)	(10)	(9)	הפקדת פיקדונות בבנקים
3	9	13	3	9	13	משיכת פיקדונות מבנקים
(27)	290	(213)	(376)	(534)	(832)	שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו
(146)	(390)	(136)	(172)	(514)	(228)	שינוי בחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
-	-	-	(55)	(35)	(91)	שינוי בחייבים בגין נכיון
(510)	(1,033)	(680)	(29)	8	(20)	שינוי בנכסים אחרים, נטו
שינויים בהתחייבויות שוטפות						
10	295	898	10	295	899	אשראי לזמן קצר מתאגידי בנקאיים, נטו
257	256	(80)	143	111	(37)	שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
55	193	84	56	183	54	שינוי בהתחייבויות אחרות, נטו
(61)	(108)	134	(61)	(114)	142	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי המזומנים (המשך)

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2014	2015	2016	2014	2015	2016
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה					
תמורה מממוש השקעות בחברות מוחזקות (במאוחד-כלולות)					
5	-	-	5	-	-
(90)	(67)	(94)	(97)	(72)	(97)
רכישת בניינים וציוד					
-	-	(1)	-	-	(1)
רכישת חברה מוחזקת					
-	4	-	*-	4	-
תמורה מממוש בניינים וציוד					
16	-	-	16	-	-
תמורה מממוש ניירות ערך זמינים למכירה					
(69)	(63)	(95)	(76)	(68)	(98)
מזומנים נטו לפעילות השקעה					
תזרימי מזומנים מפעילות מימון					
הנפקת הון מניות בחברה מאוחדת					
-	(11)	-	-	-	-
הנפקת הון בחברת בת					
(7)	-	(1)	-	-	-
מזומנים נטו לפעילות מימון					
(7)	(11)	(1)	-	-	-
עליה (ירידה) במזומנים					
(137)	(182)	38	(137)	(182)	44
יתרת מזומנים לתחילת השנה					
359	226	47	364	231	52
השפעת תנועות בשער חליפין על יתרות מזומנים					
4	3	(* -)	4	3	(* -)
יתרת מזומנים לסוף השנה					
226	47	85	231	52	96
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו					
ריבית שהתקבלה					
18	12	13	143	176	242
ריבית ששולמה					
5	6	8	5	6	8
דיבידנדים שהתקבלו					
2	4	1	2	4	1
מסים על ההכנסה ששולמו					
90	87	84	111	126	148
מסים על ההכנסה שהתקבלו					
-	21	10	1	21	10
נספח א'					
פעולות בנכסים ובהתחייבויות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים					
רכישת בניינים וציוד כנגד התחייבות לספקים					
(8)	(3)	(3)	(9)	(2)	(3)
חלוקת דיבידנד על ידי חברה בת שלא במזומן					
-	21	10	-	-	-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") הינה תאגיד שהתאגד בישראל בשנת 1975 והינה בשליטה של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "החברה האם" / "בנק הפועלים"). בעלת היתר השליטה בבנק הפועלים היא הגב' שרי אריסון. החברה הינה תאגיד עזר על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

החברה עוסקת בעיקר בהנפקה וסליקה של עסקאות כרטיסי אשראי של מותגים "ישראלכרט", "מסטרקארד" ו"ויזה" ובפעילות מימון, וכן מתפעלת את מערך כרטיסי האשראי של חברת הבת יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ושל חברת האחות פועלים אקספרס בע"מ. הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 כוללים את אלה של החברה ושל חברות הבנות שלה (להלן: "הקבוצה") וכן את זכויות הקבוצה בפעילות משותפת וחברות כלולות.

הביאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של החברה ולדוחות הכספיים המאוחדים של החברה והחברות המאוחדות שלה, פרט למקרים בהם צוין בביאור כי הוא מתייחס לחברה בלבד או למאוחד בלבד.

הדוחות הכספיים השנתיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 26 בפברואר 2017.

ביאור 2 - כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

◆ **כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב** - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ניירות ערך בארה"ב, המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב, ההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף לכך, ובהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

◆ **תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS")** - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

1. החברה - ישראלכרט בע"מ.
2. הקבוצה - החברה וחברות מאוחדות שלה.
3. החברה האם - בנק הפועלים בע"מ.
4. חברות בנות / מאוחדות - חברות, לרבות שותפות, שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא עם דוחות החברה.
5. חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת החברה בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
6. חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.
7. צדדים קשורים ובעלי עניין - כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
8. בעלי שליטה - כמשמעותם בתקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו - 1996.
9. מדד - מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.
10. דולר - דולר של ארצות הברית.
11. סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילוי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.
12. סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
13. עלות - עלות בסכום מדווח.
14. דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
15. מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה פועלת החברה.
16. מטבע הצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של החברה, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת החברה.

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- ◆ מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד;
- ◆ מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- ◆ התחייבויות בגין תשלום מבוסס מניות אשר יסולקו במזומן;
- ◆ נכסי והתחייבויות מסים נדחים;
- ◆ הפרשות;
- ◆ נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- ◆ השקעות בפעילות משותפת וחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורכת החברה את דוחותיה הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת החברה להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת החברה על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

5. שינוי באומדנים

בשנת 2016 עדכנה החברה התחייבויות לזכויות עובדים הנמדדות על בסיס אקטוארי, בגין מתווה ההתייעלות בעקבות מכתב של הפיקוח על הבנקים בדבר "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" וביחס לשיעורי העזיבה של עובדים. לפירוט נוסף ראה גם ביאור 20 להלן.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2016 מיישמת החברה תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

- (1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות.
- (2) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים.
- (3) ארגון מחדש של חוב בעייתי.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

להלן תיאור מהות השינויים שנקטו במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים מאוחדים אלה ותאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהיתה:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים אלו כמפורט להלן:

- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
 - הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד".
 - כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חברות מוחזקות, לרבות כללי ההצגה, המדידה ובגילוי וכן את ההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות - שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".
- ההוראות שנקבעו בחוזר נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. ליישום ההוראות לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

2. דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים". בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא נכסים בלתי מוחשיים ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים" לרבות את הכללים בהקשר לירידת ערך של נכסי תוכנה לשימוש עצמי.

ההוראות שנקבעו בחוזר נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך. ליישום החוזר לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

3. ארגון מחדש של חוב בעייתי

ביום 22 במאי 2016 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי. החוזר מעדכן את הוראת הדיווח לציבור לאור עדכון מספר 02-2011 לקודיפיקציה שפרסם ה-FASB ולאור הנחיות חדשות של הרשויות הרגולטוריות בארצות הברית. בהתאם לחוזר נוספו הנחיות בדבר חובות שעוברים תהליך של ארגון מחדש עוקב, בפרט נקבע כי בנסיבות מסוימות, כאשר נערך לחוב ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש, התאגיד הבנקאי אינו נדרש להתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

א. החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב.

ב. בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב.

העדכונים בחוזר יחולו על אירגונים מחדש שיבוצעו או יחודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016 ואילך. ליישום הוראה זו לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים.

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום שבו נקבע השווי הוגן.

הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום של מכשירים פיננסיים הוניים המסווגים כזמינים למכירה אשר מוכרים ברווח כולל אחר.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

1. מטבע חוץ והצמדה (המשך)

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן
נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן (בסיס 2012 = 100) ושיעורי השינוי הם:

ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
102.1	101.1	100.9	מדד המחירים לצרכן (בנקודות)
3.889	3.902	3.845	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.725	4.247	4.044	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים בשנה שהסתיימה

ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
(0.2)	(1.0)	(0.2)	מדד המחירים לצרכן
12.0	0.3	(1.5)	שער הדולר של ארה"ב
(1.2)	(10.1)	(4.8)	שער אירו

2. בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. שליטה היא הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של חברה כדי להשיג הטבות מפעילויותיה. שליטה מתקיימת כאשר הקבוצה חשופה, או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת.

המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

פעילות משותפת

כאשר לקבוצה יש זכויות לנכסים ומחויבויות להתחייבויות המיוחסות להסדרים משותפים היא מכירה בנכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות של הפעילות המשותפת בהתאם לזכויותיה בפרטים אלו, כולל חלקה בפרטים המוחזקים או שהתהוו במשותף. רווחים או הפסדים מעסקאות עם פעילויות משותפות מוכרות רק בגובה חלקם של הצדדים האחרים בפעילות משותפת. כאשר עסקאות אלה מספקות ראיה לירידת ערך של אותם נכסים, הפסדים אלה מוכרים במלואם על ידי הקבוצה.

השקעה בחברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה או שליטה משותפת. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות, בהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של יישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית לזו של הקבוצה מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. יובהר, כי החברה לא מבצעת תיאומים למדיניות חשבונאית שיושמה על ידי חברות כלולות ריאליות. כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני, הערך בספרים של אותן זכויות, כולל השקעה לזמן ארוך המהווה חלק מההשקעה במוחזקת, מופחת לאפס. במקרים בהם חלקה של הקבוצה בהשקעה לזמן ארוך המהווה חלק מההשקעה במוחזקת שונה מחלקה בהון המוחזקת, הקבוצה ממשיכה להכיר בחלקה בהפסדי המוחזקת, לאחר איפוס ההשקעה ההונית, בהתאם לשיעור זכאותה הכלכלית בהשקעה לזמן ארוך לאחר איפוס הזכויות כאמור.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

2. בסיס האיחוד (המשך)

אובדן השפעה מהותית

הקבוצה מפסיקה להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבדה את ההשפעה המהותית ומטפלת בהשקעה הנותרת ככס פיננסי. במועד זה נמדד השווי ההוגן של ההשקעה שנותרה בחברה כלולה והרווח או ההפסד מוכר בסעיף "הכנסות מימון שאינו מריבית".

עסקאות בין חברתיות

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במלואם, במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

3. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

1. הכנסות מעמלות סליקה, בניכוי החזרי עמלה, מוכרות בדוח רווח והפסד במועד קליטת העסקה בחברה על בסיס מצטבר עם השלמת השירות. בעסקאות תשלומים הממומנות על ידי בית העסק, נזקפות ההכנסות לגבי כל תשלום כעסקה נפרדת.
2. החברה מיישמת את הוראות הבהרה 8 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בדבר "דיווח הכנסות על בסיס ברוטו או על בסיס נטו" ובהתאם מציגה את ההכנסות מעמלות סליקה על בסיס נטו בדוח רווח והפסד.
3. הכנסות דמי כרטיס ועמלת חיוב נדחה הנגבות ממחזיקי כרטיסים מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס מצטבר.
4. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה למעט ריבית על סכומים בפיגור המוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.
5. ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיפים 5 ו-6 להלן.
6. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

4. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של הפיקוח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישמת החברה, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. החל מאותו מועד מיישמת החברה את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2013 מיישמת החברה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

בנוסף, מעת לעת מעדכן הפיקוח על הבנקים את הוראות הדיווח לציבור ואת קובץ השאלות והתשובות המנחות לגבי אופן היישום של ההוראות בנושא חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי, זאת במטרה לשלב בהם את ההוראות שחלות בנושא זה על הבנקים בארה"ב, לרבות הנחיות של רשויות הפיקוח בארה"ב. החל משנת 2016 עודכנו, בין היתר, ההנחיות בכל הקשור לטיפול בארגון מחדש של חוב בעייתי והנחיות מסוימות בנוגע לאופן הבחינה של החובות.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (לרבות אשראי לבתי עסק ואשראי למחזיקי כרטיס) ויתרות חוב אחרות המדווחים בספרי החברה לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. החברה מיישמת כללים לפיהם יתרת החוב בספרי החברה כוללת את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב פגום.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בערכת הדוחות הכספיים (המשך)

4. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

זיהוי וסיווג חובות פגומים

החברה מסווגת את כל החובות הבעייתיים שלה ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהחברה לא תוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לה לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכוח הפירעון של הלווה.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר. לצורך כך החברה עוקבת אחר מצב ימי הפיגור אשר נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. חובות נמצאים בפיגור כאשר הקרן או הריבית בגינם לא שולמו לאחר שהגיע המועד לפירעונם. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור "יזק" או "חוב שאינו מבצע"). כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

הפרשה להפסדי אשראי

החברה קבעה נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלה. בנוסף, החברה קבעה נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות). הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". כמו כן, החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות הערכה שמיושמות על ידי החברה לקביעת ההפרשה.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - החברה בוחרת לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי והפרשות להפסדי אשראי) הינה 500 אלפי ש"ח או יותר. הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום ויבחן פרטנית. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על הנכסים שבידי החברה שהינם מחזור העסקאות בכרטיסי אשראי של החייב.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - משקפת הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450 (FAS 5) טיפול חשבונאי בתלויות, ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על הנוסחה לחישוב ההפרשה הקבוצתית המפורטת בהוראת הפיקוח על הבנקים בדבר הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי בטווח של שנים לאורך התקופה המתחילה מיום 1 בינואר 2011 ומסתיימת במועד הדיווח. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים. וזאת תוך הבחנה בין אשראי בעייתי לאשראי שאינו בעייתי ובין אנשים פרטיים לבין מסחרי, ארגונים בינלאומיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, החברה גיבשה שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מביאה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים. בנוגע לאשראי לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי שאינו בעייתי בכל מועד הדיווח בהתייחס למוצע שיעורי הפסד בטווח השנים.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-ASC 450 (FAS 5). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי החברה בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית. בנוסף, החברה בוחנת את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות הערכה שמיושמות על ידי החברה לקביעת ההפרשה.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

4. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, החברה העניקה ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי החברה מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי החברה מבצעת בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר החברה העניקה ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, החברה בוחנת האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, החברה בוחנת קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן: (1) למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל; (2) לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור החברה מעריכה האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב; (3) החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; (4) וכן ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

החברה מסיקה כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים: (1) כתוצאה מארגון מחדש החברה לא צפויה לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים); (2) לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

חובות שתנאיהם שונו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, מסווגים כחוב פגום ומוערכים על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

מחיקה חשבונאית

החברה מוחקת חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהלת החברה מאמצי גבייה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי החברה. למרות האמור לעיל, לגבי חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי, נבחן הצורך במחיקה המיידית. בכל אופן, חובות כאמור נמחקים חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום החברה מגדירה את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיקה לצבור בגינו הכנסות ריבית.

דרישות הגילוי

החברה מיישמת את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבע במסגרת עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי נדרשים לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. הגילוי נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אשראי פרטי, אשראי אחר ובנקים) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

5. ניירות ערך

ניירות הערך בהחזקת החברה מסווגים על ידה כניירות ערך זמינים למכירה. בהתאם, ניירות הערך נכללים במאזן לפי השווי ההוגן המבוסס בדרך כלל על שערי בורסה, פרט למניות, אשר לגביהן אין שווי הוגן זמין ונמדדות במאזן לפי עלות בניכוי ירידת ערך. הכנסות מדיבידנד והפסדים מירידת ערך בעל אופי אחר מזמני נזקפים לרווח והפסד. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי ההוגן בניכוי מס, נזקפים ישירות לסעיף נפרד בהון במסגרת דוח על רווח כולל אחר מצטבר ונזקפים לדוח רווח והפסד בעת מימוש.

החברה בוחנת בכל תקופת דיווח האם חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בהשקעה שלה במניות בחברות אחרות. בחינה זו מתבצעת בהתקיים סממנים, אשר יש בהם כדי להצביע על האפשרות כי ערכן של השקעות נפגם, לרבות ירידה במחיר הבורסה, עסקי המושקעת, הענף בו פעילה המושקעת ופרמטרים נוספים. ההפחתות להתאמת ערך השקעות אלה, אשר להערכת ההנהלה מתבססת על בחינת מכלול ההיבטים הרלוונטיים ומתן המשקל הראוי להם ואשר אינן בעלות אופי זמני, נזקפות לדוח רווח והפסד.

6. מכשירים פיננסיים נגזרים

החברה מחזיקה במכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור כלכלי של סיכונים ריבית. חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של החברה (ניהול ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

7. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החברה מיישמת את הכללים שנקבעו ב-ASC 820-10 (FAS 157) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל ממכירת נכס או היה משולם לצורך סילוק התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של החברה. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לחברה יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או התחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, החברה שוקלת מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר החברה קובעת את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים. בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת החברה בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של החברה יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

7. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב מכשירים פיננסיים בקטגוריה זו (כגון: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ופיקדונות בבנקים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

8. חייבים וזכאים בגין עסקאות בכרטיסי אשראי

במועד קליטת עסקה בכרטיסי אשראי, כוללת החברה במאזן חוב של מחזיק הכרטיס, במידה והיא החברה המנפיקה או חוב של חברה מנפיקה אחרת וזאת כנגד התחייבות לתשלום לבית העסק. אם בית העסק אינו מקבל שירותי סליקה מהחברה, רושמת החברה התחייבות לתשלום לחברה סולקת אחרת.

9. קיזוז נכסים והתחייבויות

בהתאם להוראות דיווח לציבור סעיף 15א'. החברה מקזזת נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציגה במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן התחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם החברה וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (determinable amounts).

החברה מקזזת נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציגה במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין הצדדים המעגן באופן ברור את זכות החברה בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

10. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

החברה מיישמת את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי ASC 860-10 (FAS 166) העברות ושירות של נכסים פיננסיים לפיו נכס פיננסי שהועבר יוצג במאזן של הצד השולט בו, בין אם הוא מעביר הנכס ובין אם הוא מקבל הנכס. החברה גורעת התחייבויות לבתי עסק בעת הפירעון המוקדם של החובות כלפי בית העסק ושחרור המחויבות כלפי בית העסק.

11. רכוש קבוע

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה. כמו כן, בהתאם להוראות הדיווח לציבור החברה מסווגת בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהווננו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי. לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה ראה סעיף (12) להלן.

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגריעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

11. רכוש קבוע (המשך)

עלויות עוקבות

עלויות עוקבות מוכרות כחלק מהערך בספרים של רכוש קבוע אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בהן יזרמו אל הקבוצה ואם עלותן ניתנת למדידה באופן מהימן. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס. נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים בחכירות מימוניות מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות שבבעלות החברה אינן מופחתות.

אומדן אורך החיים השימושי לתקופה השוטפת ולתקופות השוואה הינו כדלקמן:

בניינים ונלד"ן להשקעה	50 שנים
התקנות ושיפורים במושכר	10-50 שנים
מחשב וציוד היקפי	3-4 שנים
עלויות תוכנה	4-5 שנים
רהוט וציוד משרדי	5-16 שנים
כלי רכב	6 שנים
אחר	4-5 שנים

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

12. נכסים בלתי מוחשיים

עלויות תוכנה

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה מוכרת כנכס ונמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. היוון עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה לשימוש עצמי מתחיל רק כאשר: השלב הראשוני בפרויקט הושלם; וכן ההנהלה, בעלת הסמכות המתאימה, אישרה והתחייבה לממן, באופן ישיר או עקיף, פרויקט לפיתוח תוכנה וצפוי כי הפיתוח יושלם ויתהוו הטבות כלכליות עתידיות מהתוכנה.

בעת פיתוח או השגת תוכנה לשימוש עצמי, מהוונות העלויות הבאות: עלויות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכו, עלויות שכר עבודה לעובדים הקשורים באופן ישיר לפעילות פיתוח או השגת התוכנה. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות מחקר נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. בתקופות עוקבות עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

עלויות עוקבות

עלויות שדרוגים ושיפורים של תוכנה לשימוש עצמי מהווים רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציות נוספת. עלויות עוקבות אחרות מוכרות כהוצאה בעת התהוותן.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

12. נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

הפחתה

הפחתה היא הקצאה שיטתית של עלות הנכס הבלתי מוחשי על פני אורך חייו השימושיים. הפחתה נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושיים של הנכסים הבלתי מוחשיים, לרבות נכסי התכונה, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בקבוצה (כגון: תכונות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש, כלומר אינם במיקום ובמצב הנדרשים להם על מנת שיוכלו לפעול באופן שהתכונה הנהלה. לפיכך, נכסים בלתי מוחשיים אלו, כגון עלויות פיתוח, נבחנים לירידת ערך לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש. נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרו מפרויקט תוכנה מופחתים כאשר התוכנה זמינה לשימוש, כלומר כאשר אותם רכיבים הגיעו למיקום ולמצב הנדרשים על מנת שיוכלו לפעול באופן אליו התכונה הנהלה. בהקשר זה, תוכנה זמינה לשימוש כאשר כל הבדיקות המהותיות הושלמו, ללא תלות בזמן הצבת התוכנה לצורך שימוש בפועל. אומדן אורך החיים השימושיים לתקופה הנוכחית ולתקופות השוואה עבור עלויות פיתוח שהווננו הינו 4-5 שנים. האומדנים בדבר שיטת ההפחתה, אורך חיים השימושיים נבחנים מחדש לפחות בסוף כל שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

13. חכירות

חכירה היא הסכם לפיו המחיר מעביר לחוכר, בתמורה לתשלום או לסדרת תשלומים, את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוסכמת. קיימים שני סוגים של חכירות: חכירה מימונית (חכירה המעבירה באופן מהותי את כל הסיכונים וההטבות הנלווים לבעלות בנכס, ללא קשר להעברת הזכות הקניינית בסופו של ההסדר) וחכירה תפעולית (חכירה שאינה חכירה מימונית). לחברה קיימות חכירות תפעוליות בלבד. החברה מציגה נכסים בחכירה תפעולית במאזנה בהתאם למהות הנכס ונזקפת לדוח רווח והפסד על בסיס קו ישר לאורך תקופת החכירה. בנוסף, בכל תקופה החברה מכירה בהוצאות פחת בגין נכסים בני פחת שבבעלותה המוחכרים על ידה בחכירה תפעולית, כאשר מדיניות הפחת של נכסים אלה עקבית עם מדיניות הפחת לגבי נכסים בני פחת שבבעלות החברה.

14. נדל"ן להשקעה

נדל"ן להשקעה הוא נדל"ן (קרקע או מבנה - או חלק ממבנה - או שניהם) המוחזק (על ידי הקבוצה כבעלים) לצורך הפקת הכנסות שכירות או לשם עליית ערך הונית או שניהם, ושלא לצורך:
 א. שימוש בהספקת שירותים או למטרות מנהלתיות; או
 ב. מכירה במהלך העסקים הרגיל.
 נדל"ן להשקעה נמדד לראשונה לפי עלות הרכישה בתוספת עלויות עסקה. בתקופות עוקבות הנדל"ן להשקעה נמדד לפי עלות בניית פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

15. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת ערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הקבוצה, למעט נכסי מסים נדחים ולרבות השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר השבה של הנכס.

מידת סכום בר השבה

הסכום בר השבה של נכס הינו הגבוה מבין שווי השימוש לבין שווי הוגן, בניכוי הוצאות מימוש (מחיר המכירה נטו). בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס. הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס עולה על הסכום בר השבה, ונזקפים לרווח והפסד.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

15. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים (המשך)

ביטול הפסד מירידת ערך

באשר לנכסים שאינם מוניטין, לגביהם הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או שאינם קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, לאחר ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

בחינת קיום ירידת ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב תתבצע, בין השאר, גם בהתקיים הסממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב:

SOP 98-1: Accounting For The Costs Of Computer Software Developed Or Obtained For Internal Use (ASC 350-40)

(1) לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;

(2) חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;

(3) בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;

(4) העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;

(5) לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם וייעשה בה שימוש.

באם מתקיים סימן אחד או יותר מהסימנים שצוינו לעיל, הקבוצה בוחנת ירידת ערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-IAS 36, ירידת ערך נכסים.

השקעות בחברות כלולות

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך כל תקופה בהתבסס על השווי ההוגן של ההשקעה. כאשר אין באפשרות הקבוצה למדוד את השווי ההוגן, ירידת ערך נבחנת כאשר חל אירוע או שינוי בנסיבות אשר עלול להיות בעל השפעה שלילית מהותית על השווי ההוגן של ההשקעה.

בחינת ירידת ערך מתבצעת ביחס להשקעה בכללותה.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על השווי ההוגן, ובלבד שהפסד זה אינו זמני. בבחינת סוג הפסד, מובאים בחשבון משך הזמן בו הערך בספרים של ההשקעה עולה על השווי ההוגן וכן, מצבה הכספית של החברה הכלולה. ירידת ערך שאינה זמנית מוקצית תחילה למוניטין, המהווה חלק מההשקעה, עד לאיפוסו. הסכום הנותר מוקצה לנכסים הלא שוטפים של החברה הכלולה באופן יחסי, ולאחר מכן ליתר נכסיה.

הפסד מירידת ערך שאינה זמנית שהוכר בעבר לא יבוטל בתקופות עוקבות.

16. תוכנית הכוכבים שהסתיימה

בספרי החברה קיימת יתרת התחייבות בגין תוכנית הכוכבים שהסתיימה ביום 30 ביוני 2012. החל מיום 1 בינואר 2014 הופחתה יתרה זו בהתאם לסיכום שהושג יחד עם הפיקוח על הבנקים. שיטת ההפחתה מייצגת את התוואי הכלכלי והתרחקות הסיכון בגין התחייבות זו.

17. זכויות עובדים

החברה מחויבת מתוקף דין, הסכם ונוהג בתשלומי הטבות פרישה לעובדים, אשר כוללים תשלומים לפי תכניות להטבה מוגדרת בגין פנסיה (כגון: תשלומי פנסיה, פיצויי פיטורין ופרישה), תשלומים לפי תכניות אחרות לאחר פרישה (כגון: שי לחג ותשלומי רווחה, בריאות ואחרים המשולמים לפנסיונרים או בגינם). כמו כן, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, חברה שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים מביאה בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם.

החברה מכירה בעלות הפנסיה נטו לתקופה בהתאם להפקדה הנדרשת לאותה תקופה. התחייבויות החברה לתשלום פיצויים, פנסיה והטבות אחרות, שאינם בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, מטופלות כתכניות להטבה מוגדרת מחושבות על בסיס אקטוארי ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

17. זכויות עובדים (המשך)

לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על אגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכול במועד הדיווח. שיעור התמותה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון כפי שמפורט בחוזר 2-1-2013 (לוחות חדשים לחברות ביטוח). שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה.

בגין הטבות האמורות נזקפת לרווח והפסד עלות שרות, עלות ריבית, תשואה על נכסי תכנית, הפחתה של רווח או הפסד אקטוארי נטו והפחתה של עלות או זיכוי בגין שרות קודם.

רווח או הפסד אקטוארי, הינו שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית. רווחים והפסדים אקטואריים שאינם נובעים כתוצאה משינוי שיעור ההיוון נכללים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ומפוחחים בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית.

עלות או זיכוי בגין שרות קודם מופחת כרכיב של עלות השרות נטו לתקופה בקו ישר על פני תקופת השרות הממוצעת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

עלויות עדכון ההתחייבות בגין תכנית ההתייעלות החד-פעמית, הנמדדת על בסיס אקטוארי, מהוות הפסד אקטוארי ונזקפות לרווח כולל אחר.

הטבות עובד לטווח קצר (כדוגמת: שכר עבודה, חופשה ומענקים) נמדדות על בסיס לא מהוון וההוצאה נזקפת בעת שניתן השירות המתייחס. לפרטים נוספים בדבר זכויות עובדים כולל תכנית ההתייעלות החד-פעמית ראה ביאור 20 להלן.

18. עסקאות תשלום מבוסס מניות

עסקאות תשלום מבוסס מניות עם עובדי החברה מטופלות בהתאם לנושא 718 לקודיפיקציה. עסקאות אלו כוללות קבלת שירותים מהעובדים בתמורה להנפקת מניות החברה האם. עסקאות אלו כוללות גם התחייבויות לעובדים, בהתקיים אחד משני התנאים הבאים: (1) הסכום מבוסס, לפחות בחלקו, על מחיר המניה של החברה האם. (2) המענק דורש, או עשוי לדרוש, סילוק באמצעות הנפקת מניות החברה האם. ככלל, החברה מכירה בשירותים שהתקבלו בעסקאות תשלום מבוסס מניות, כאשר אלו מסופקים על ידי העובדים.

לגבי עסקאות תשלום מבוסס מניות המסווגות כמענקים הוניים, השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות לעובדים נזקף כהוצאת שכר במקביל לגידול בהון על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית למענקים. הסכום שנזקף כהוצאה בגין מענקי תשלום מבוסס מניות, המותנים בתנאי הבשלה שהינם תנאי שירות או תנאי ביצוע שאינם תנאי שוק, מותאם על מנת לשקף את מספר המענקים אשר צפויים להבשיל. עבור מענקי תשלום מבוסס מניות המותנים בתנאים שאינם תנאי הבשלה או בתנאי הבשלה שהינם תנאי ביצוע המהווים תנאי שוק, החברה מביאה בחשבון תנאים אלו באמידת השווי ההוגן של המכשירים הונויים המוענקים. לכן, החברה מכירה בהוצאה בגין מענקים אלו ללא קשר להתקיימותם של תנאים אלה.

השווי ההוגן של הסכום המגיע לעובדים בגין זכויות לעליית ערך מניות, המסולקות במזומן, נזקף כהוצאה, כנגד גידול מקביל בהתחייבויות, על פני התקופה בה מושגת זכאות בלתי מותנית של העובדים לתשלום. ההתחייבות נמדדת מחדש בכל מועד דיווח עד למועד הסילוק. כל שינוי בשווי ההוגן של ההתחייבויות נזקף כהוצאות ברווח והפסד.

השווי ההוגן במועד ההענקה של מענקי תשלום מבוסס מניות עבור שירותים, נזקף להוצאות מכירה ושיווק במקביל לגידול בהון על פני תקופת הסכם השירותים.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

19. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות הפיקוח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד החברה מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זה נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-20% וקטנה או שווה ל-70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אך ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של הפיקוח על הבנקים כי החברה נדרשת להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהחברה נדרשת להשיב.

20. הוצאות מסים על ההכנסה

מסים על הכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. מסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון.

מסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות. ההפרשה למסים על ההכנסה של חברה מאוחדת שהיא מוסד כספי לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים

נכסי מסים שוטפים והתחייבויות מסים שוטפים מקוזזים במאזן כאשר הם נובעים מאותה ישות מדווחת, קיימת זכות משפטית ניתנת לאכיפה לקיצוז וקיימת כוונת סילוק על בסיס נטו ומימוש בו זמנית של מסים אלו.

מסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו החברה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הקבוצה מקוזזת נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

פוזיציות מס לא וודאיות

החברה מכירה בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

21. היוון עלויות אשראי

IAS 23, עלויות אשראי, קובע כי נדרש להוון עלויות אשראי אשר מתייחסות ישירות לרכישה ולהקמה או לייצור של נכס כשיר. נכס כשיר הוא נכס שנדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתו לשימוש המיועד או מכירתו והוא כולל, בין היתר, נכסי רכוש קבוע, נכסי תוכנה ונכסים אחרים הדורשים פרק זמן ממושך כדי להביאם למצב בו יוכלו לשרת בשימוש המיועד או למכירתם. עם זאת, במסגרת הוראות הפיקוח על הבנקים הובהר כי תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי לא יהוונו עלויות אשראי מבלי שקבעו מדיניות, נהלים ובקורות ברורים, באשר לקריטריונים להכרה בנכסים כשירים ובאשר לעלויות האשראי שהווננו. בהתאם לכך, החברה אינה מהוונת עלויות אשראי לנכסים כשירים.

22. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של החברה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך השנה.

23. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה ומפעילות מימון. תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הקבוצה מסווגים לפעילות שוטפת. סעיף המזומנים ושווי המזומנים כולל מזומנים ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

24. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בחברה אשר עוסק בפעילויות שמהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של החברה נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

25. גילויים בהקשר לצד קשור

המידע על יתרות מאזניות וחוזף מאזניות והמידע על תוצאות העסקאות עם בעלי ענין וצדדים קשורים ניתן בהתאם להוראות הדיווח לציבור לגבי כל אדם המוגדר כבעל ענין או צד קשור לפי ההגדרות בסעיף 1 בהוראות הדיווח לציבור, או כאיש קשור, לפי ההגדרות בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". בנוסף לדרישות הגילוי הנדרשות מכוח הוראות הדיווח לציבור, החברה מיישמת גם את הוראות הגילוי המתחייבות מיישום נושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור".

26. עסקאות עם בעלי שליטה

החברה מיישמת את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין חברת כרטיסי אשראי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי לבין חברת כרטיסי אשראי. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישמת החברה את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זקפת הקבוצה את הפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

הלוואות, לרבות פיקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של החברה לפי שוויים הוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. הפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים הוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון. בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של החברה בעלותם המופחתת.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאיים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי ההכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראות המעבר לשנת 2015, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון לכללי החשבונאות בנושא "הכנסות מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018, זאת בעקביות לעדכון התקינה בארה"ב ASU 2015-14 אשר דחה את מועד היישום לראשונה.

בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי ההשוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל הוראות התקינה החדשות לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

החברה מתכננת ליישם את הוראות התקן החדש החל מהרבעון הראשון לשנת 2018. היערכות החברה לקראת יישום ההוראות כוללת, בין היתר, מיפוי ההכנסות שבתחולת התקן החדש ובחינת חוזים עם לקוחות. בעוד שהחברה טרם זיהתה שינוי מהותי בעיתוי ההכרה בהכנסה, סקירת ההשפעות עודנה בתהליך, והחברה ממשיכה לבחון את ההשלכות האפשריות של יישום ההוראות החדשות, לרבות על אופן הצגת הוצאות מסוימות (כהוצאה או כקיטון בהכנסה).

2. אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה". בהתאם לחוזר, נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מסים על ההכנסה, ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי בהתאם לפרק 740 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ - מיסים על ההכנסה". הוראות אלו יחליפו את ההוראות הקיימות בהוראות הדיווח לציבור המבוססות בעיקרן על התקינה הבינלאומית בנושא מסים על הכנסה (IAS 12).

לפי התקינה החדשה יש להכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין חברות בנות, אלא אם חוקי המס מתירים השבה של ההשקעה בפטור ממס (למשל באמצעות פירוק או מיזוג סטטוטורי בפטור ממס) ללא עלות משמעותית, והחברה האם מצפה לבצע את ההשבה בדרך זו בסופו של דבר (יכולת וכוונה).

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב". החוזר מעדכן את אופן היישום לראשונה של ההוראות החדשות שנקבעו בחוזר מיום 22 באוקטובר 2015. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את הכללים החדשים החל מיום 1 בינואר 2017. בעת היישום לראשונה יש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקינה האמריקאית לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש. ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בנוסף, הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות ימשיכו להיות מטופלים לפי ההוראות שחלו עד ליום 31 בדצמבר 2016. להערכת החברה, יישום החוזר אינו צפוי להשפיעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; ואירועים לאחר תאריך המאזן

ביום 21 במרץ 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא 830 בקודיפיקציה בדבר "סוגיות במטבע חוץ".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים למדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות, לרבות נושא 250 בקודיפיקציה בדבר "שינויים במדיניות חשבונאית ותיקון טעויות".
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב הנוגעים לאירועים לאחר תאריך המאזן בהתאם לנושא 10-855 בקודיפיקציה בדבר "אירועים לאחר תאריך המאזן".

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

3. דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים: סוגיות במטבע חוץ; מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות; ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2017 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. יודגש, כי ביישום הנחיות נושא 830 בקודיפיקציה בדבר "מטבע חוץ", בתקופות מדווחות עד ליום 1 בינואר 2019, בנקים וחברות כרטיסי אשראי לא יכללו את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, אלא ימשיכו לטפל בהם כפי שנדרש בהוראות הדיווח לציבור לפני אימוץ נושא זה. כמו כן, תקן חשבונאות בינלאומי 29 בדבר "דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות", כפי שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, לא ייושם החל ממועד תחילת החוזר. מובהר, כי אין שינוי במועד שבו הופסקה ההתאמה של דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לאינפלציה וכי הדוחות הכספיים יערכו על בסיס סכומים מדווחים, אלא אם כן נאמר אחרת בהתאם להוראות הדיווח לציבור. להערכת החברה ההשפעה של אימוץ ההוראות לעיל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

4. עדכון תקינה חדש בנושא תשלום מבוסס מניות

ביום 30 במרץ 2016 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב (להלן: ה-"FASB") את עדכון תקינה מספר 09-2016 לקודיפיקציה, אשר מהווה תיקון להוראות ASC 718 בנושא "תשלום מבוסס מניות" (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינה לפשט היבטים שונים בטיפול החשבונאי בתשלומים מבוססי מניות. נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא. להערכת החברה ההשפעה של אימוץ ההוראות לעיל על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

5. תקן אמריקאי חדש בנושא מדידת מכשירים פיננסיים

ביום 5 בינואר 2016 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (להלן: ה-"FASB") תקן בנושא הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים ASU 2016-01. התקן החדש משנה את הטיפול החשבונאי בהשקעות במניות במאזן ובדוח רווח והפסד, וכן משנה את אופן ההכרה בשינויים בשווי ההגון של התחייבויות המטופלות לפי חלופת השווי ההגון. עיקרי התקן החדש הינם, בין היתר, השקעות במכשירים הוניים בעלי שווי הוגן זמין (Readily determinable fair value) – על ישויות למדוד השקעות במכשירים הוניים אלו בשווי הוגן, ולהכיר בשינויים בשווי ההגון ברווח והפסד. אין אפשרות להכיר בשינויים ברווח הכולל האחר. יישום התקן החדש יחול בתקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2017, כולל תקופות הביניים בתקופות שנתיות אלו. התקן ייושם למפרע תוך רישום ההשפעה המצטברת כנגד העודפים בתחילת תקופת הדיווח בה התקן מיושם לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין, ייושמו מכאן ואילך.

6. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 1 בנובמבר 2016 פורסם חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

- החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:
- פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו";
 - רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע";
 - רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה";
 - דוח על תזרימי מזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דיווח על תזרימי מזומנים";
 - דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים";
 - מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

בנושאים אלה, ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2018 ואילך. בעת היישום לראשונה, נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בתקינה האמריקאית בשינויים המתחייבים, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש על פי כללי התקינה האמריקאית בנושאים אלו. החברה טרם החלה לבחון את ההשפעה של החוזר על דוחותיה הכספיים.

ביאור 2 – כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

7. עדכון תקינה חדש בנושא הכרה בזכויות בלתי ממומשות ("breakage")

בחודש מרץ 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (ה-"FASB") את עדכון ASU 2016-04 בדבר הכרה בזכויות לקוח בלתי ממומשות עבור מוצרים צבורי-ערך מסוימים ששלמו מראש, המהווה תיקון לנושא 20-405 לקודיפיקציה בדבר התחייבויות - סילוק התחייבויות. העדכון בא לאור העובדה כי הן תקני החשבונאות המקובלים והן ההנחיות הקיימות בנושא 606 בקודיפיקציה בדבר הכנסות מחוזים עם לקוחות אינם מספקים הנחיות ספציפיות עבור גרעת התחייבויות הקשורות לזכויות לקוח בלתי ממומשות ("breakage") במוצרים צבורי ערך בתשלום מראש כגון: Gift Cards, Traveler's checks. לכן, התיקון החדש משפר את כללי החשבונאות המקובלים ומונע את שונות הטיפול החשבונאי בין גופים שונים. בהתאם לעדכון, סכומי התחייבויות המתייחסים לזכויות לקוח בלתי ממומשות יטופלו באופן עקבי עם הוראות תקן 606 בנושא breakage.

בהתאם לעדכון, ישויות ציבוריות נדרשות ליישם את הכללים החדשים בארה"ב החל מתקופות ביניים ותקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2017. ניתן לבצע יישום מוקדם של הכללים החדשים, לרבות בדוחות ביניים.

8. תקן אמריקאי חדש בנושא חכירות

ביום 25 בפברואר 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאית (ה-"FASB") תקן חדש בנושא חכירות (ASU 2016-02). התקן החדש מבשר על עידן חדש בו חוכרים יכירו על גבי המאזן בכל החכירות אשר תקופתן עולה על 12 חודשים, ללא תלות בסיווג החכירה.

על כן, בהתאם לתקן החדש, הבחינה האם חכירה תוכר במאזן או מחוץ למאזן, תלויה בשאלה המקדמית האם אכן מדובר בהסדר חכירה ולא בשאלת סיווג החכירה (כתפעולית או כמימונית). המבחנים בתקן החדש לזיהוי חכירה אינם זהים לתנאים הקיימים כיום ב-U.S. GAAP. מבחינה תוצאתית, לא צפוי להיות הבדל ביחס למצב כיום וזאת כתוצאה מאופן פריסת הוצאות השכירות והפחתת הסעיפים המאזניים. כמו כן, התקן החדש מחליף את ההוראות הקיימות בעסקאות מכירה וחכירה בחזרה (Sale-Leaseback Transactions) וקובע מודל חדש המתייחס הן למחכיר והן לחוכר.

בהתאם לעדכון, נדרש ליישם את הכללים החדשים בארה"ב החל מתקופות ביניים ותקופות שנתיות המתחילות לאחר ה-15 בדצמבר 2018.

ביאור 3 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
הכנסות מבתי עסק						
1,082	1,074	1,093	1,079	1,072	1,091	עמלות בתי עסק
10	4	4	10	4	4	הכנסות אחרות
1,092	1,078	1,097	1,089	1,076	1,095	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(220)	(240)	(262)	(220)	(240)	(262)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
872	838	835	869	836	833	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי						
203	239	282	203	239	282	עמלת מנפיק
226	213	214	227	213	214	עמלות שרות
43	71	104	43	71	104	עמלות מעסקאות בחו"ל
472	523	600	473	523	600	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
1,344	1,361	1,435	1,342	1,359	1,433	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

ביאור 4 - הכנסות ריבית, נטו

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
א. הכנסות ריבית						
2	2	2	67	101	151	מאשראי לאנשים פרטיים
12	9	11	65	67	77	מאשראי מסחרי
-	-	-	*-	*-	*-	מאשראי לאחרים
3	*-	*-	3	*-	*-	מפיקדונות בבנקים
17	11	15	10	12	14	מנכסים אחרים
34	22	28	145	180	242	סך הכל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית						
*-	6	9	*-	6	9	לתאגידים בנקאיים
1	*-	*-	1	*-	*-	על התחייבויות אחרות
1	6	9	1	6	9	סך הכל הוצאות ריבית
33	16	19	144	174	233	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 5 - הכנסות אחרות

במיליוני ש"ח

א. הכנסות אחרות

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
-	-	-	4	4	3	מהשכרת נכסים
21	25	29	20	23	27	דמי תפעול מצדדים קשורים
37	13	(4)	37	13	(4)	(הוצאות) הכנסות מימון שאינן ריבית, נטו (1)
15	14	14	16	17	18	אחרות
73	52	39	77	57	44	סך כל הכנסות האחרות

ב. הכנסות מימון שאינן ריבית, נטו

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
22	11	(5)	22	11	(5)	הפרשי שער, נטו
(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	הוצאות, נטו בגין מכשירים נגזרים
						(הפסדים) רווחים מהשקעה במניות:
						(הפסדים) רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה והפרשה לירידת ערך
10	(2)	-	10	(2)	-	רווח ממכירת מניות של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)
3	-	-	3	-	-	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
2	4	1	2	4	1	סך הכל רווחים מהשקעה במניות
15	2	1	15	2	1	
37	13	(4)	37	13	(4)	סך הכל (הוצאות) הכנסות מימון שאינן ריבית, נטו

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ראה ביאור 5.ב.

ביאור 6 - הוצאות תפעול

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
175	178	182	182	187	190	שכר ונלוות *
28	30	29	29	32	32	עיבוד נתונים ואחזקת מחשב
19	21	23	20	22	23	שרותי בנקאות אוטומטיים (ש.ב.א.)
52	59	68	52	59	68	תשלומים לארגונים הבינלאומיים
58	80	76	62	87	82	פחת והפחתות
9	7	6	9	7	7	תקשורת
69	65	69	69	65	69	הפקה ומשלוח
7	6	4	7	6	4	נזקים משימושים לרעה בכרטיסי אשראי
36	37	39	30	30	33	שכר דירה ואחזקת מבנה
6	7	8	7	8	8	עמלות בנק
4	14	37	14	26	41	אחרות
463	504	541	481	529	557	סך כל הוצאות התפעול

* מזה - הוצאה הנובעת מעסקאות

המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס

מניות המסולקות במכשירים הוניים

ביאור 7 – הוצאות מכירה ושיווק

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
56	59	64	61	64	69	שכר ונלוות *
30	23	29	30	23	30	פרסום
(1) 58	(1) 61	50	(1) 58	(1) 61	50	שימור וגיוס לקוחות *
(1) 3	(1) 8	12	(1) 3	(1) 8	12	מבצעי מתנות למחזיקי כרטיסי אשראי
6	5	5	6	6	5	אחזקת רכב
52	68	90	52	68	90	דמי ניהול מועדונים
5	6	8	6	5	9	אחרות
210	230	258	216	235	265	סך כל הוצאות מכירה ושיווק
						* מזה - הוצאה הנובעת מעסקאות המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים
7	5	5	7	5	5	

(1) סווג מחדש.

ביאור 8 – הוצאות הנהלה וכלליות

במיליוני ש"ח

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
24	26	31	27	29	34	שכר ונלוות **
15	12	16	17	14	18	שירותים מקצועיים
5	5	5	5	5	5	ביטוח
13	12	12	14	13	13	אחרות
57	55	64	63	61	70	סך כל הוצאות הנהלה וכלליות

** מזה - הוצאה הנובעת מעסקאות

המטופלות כעסקאות תשלום מבוסס

מניות המסולקות במכשירים הוניים

*_	*_	*_	*_	*_	*_
----	----	----	----	----	----

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 9 - הפרשה למיסים על הרווח

במיליוני ש"ח

1. הרכב הסעיף:

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
85	63	63	110	104	121	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון
4	8	2	5	4	(10)	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
1	(* -)	* -	1	(* -)	* -	מיסים בגין שנים קודמות
90	71	65	116	108	111	הפרשה למיסים על ההכנסה

2. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על החברה לבין הפרשה למיסים על הרווח כפי שנקבעה בדוח רווח והפסד:

החברה			המאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
26.5%	26.5%	25%	26.5%	26.5%	25%	שיעור המס החל בישראל על החברה
89	69	52	108	96	85	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
תוספת (חסכון) במס בגין						
(* -)	(* -)	(* -)	(* -)	* -	(* -)	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
2	3	6	2	3	6	הוצאות לא מוכרות
(2)	(1)	(1)	(2)	(1)	(1)	הכנסות פטורות
-	-	-	(1)	(1)	(2)	הטבה מהפסד מתקופה קודמת ששימשו להקטנת מיסים שוטפים
(* -)	-	* -	(* -)	-	-	הטבה מהפרשים זמניים מתקופה קודמת ששימשה להקטנת מיסים נדחים
* -	-	8	* -	* -	12	שינוי יתרת מיסים נדחים בשל שינוי בשיעורי המס
1	(* -)	* -	1	(* -)	* -	הוצאות מיסים בגין שנים קודמות
-	* -	-	2	2	(* -)	הפרשי עיתוי שאין בגינם מיסים נדחים
-	-	-	6	9	11	הפרש בשיעור המס החל על מוסד כספי
90	71	65	116	108	111	הפרשה למיסים על ההכנסה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

3. לחברה שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2012. לחברות הבנות שומות סופיות עד וכולל שנת המס 2012, לרבות שומות הנחשבות כסופיות על-פי פקודת מס הכנסה.

ביאור 9 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)
4. יתרות מיסים נדחים ועתודה למיסים נדחים (מאוחד)

שיעור מס ממוצע		עתודה למיסים נדחים		שיעור מס ממוצע		מיסים נדחים לקבל		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
באחוזים		במיליוני ש"ח		באחוזים		במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	33.0	30.0	68	80	מהפרשה להפסדי אשראי
-	-	-	-	26.5	24.0	12	13	מהפרשה לחופשה, מענקים ואופציות
-	-	-	-	26.5	23.0	21	28	מעודף עתודה לפיצויים ולפנסיה על היעודה
26.5	23.0	8	7	26.5	23.0	4	1	מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת
-	-	-	-	26.5	24.0	(2)	(3)	מהתאמות ניירות ערך ונגזרים
-	-	-	-	26.5	23.0	*-	3	אחר
		8	7			103	122	סך הכל

יתרות מיסים נדחים ועתודה למיסים נדחים (חברה)

שיעור מס ממוצע		עתודה למיסים נדחים		שיעור מס ממוצע		מיסים נדחים לקבל		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	
באחוזים		במיליוני ש"ח		באחוזים		במיליוני ש"ח		
-	-	-	-	26.5	23.0	26	26	מהפרשה להפסדי אשראי
-	-	-	-	26.5	24.0	11	13	מהפרשה לחופשה, מענקים ואופציות
-	-	-	-	26.5	23.0	21	28	מעודף עתודה לפיצויים ולפנסיה על היעודה
-	-	-	-	26.5	23.0	4	1	מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת
-	-	-	-	26.5	24.0	(2)	(3)	מהתאמות ניירות ערך ונגזרים
-	-	-	-	26.5	23.0	*-	3	אחר
						60	68	סך הכל

5. מיסים על ההכנסה שהוכרו מחוץ לדוח רווח והפסד

הסכום המצטבר של מיסים המתייחסים לפריטים שנזקפו ישירות להון:

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
1	10	שינויים נטו במיסים נדחים

ביאור 9 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

6. שינויים בשיעורי המס

א. מס חברות

להלן שיעורי מס החברות הרלוונטיים לחברה בשנים 2016-2014:
2014 - 26.5%
2015 - 26.5%
2016 - 25%

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו - 2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות, החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%. כמו כן, ביום 22 בדצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת את חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, את הורדת שיעור מס חברות משיעור של 25% ל- 23% בשתי פעימות. הפעימה הראשונה לשיעור של 24%, החל מינואר 2017 והפעימה השנייה לשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך. כתוצאה מהורדת שיעור המס ל- 25%, יתרות המסים הנדחים ליום 4 בינואר 2016 חושבו בהתאם לשיעור המס החדש כפי שנקבע בחוק לתיקון פקודת מס הכנסה, לפי שיעור המס הצפוי לחול במועד ההיפוך.

כתוצאה מהורדת שיעור המס ל- 23% בשתי פעימות, יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2016 חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים כפי שנקבעו בחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו- 2018), לפי שיעור המס הצפוי לחול במועד ההיפוך.

השפעת השינויים המתוארים לעיל על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 מתבטאת בקיטון ביתרות התחייבויות המסים הנדחים בסך 1 מיליון ש"ח ובקיטון ביתרות נכסי המסים הנדחים בסך 13 מיליון ש"ח, אשר הוכרו כנגדם הוצאות מסים נדחים. המסים השוטפים לתקופות המדווחות מחושבים בהתאם לשיעורי המס המוצגים בטבלה לעיל.

ב. עדכון מס ערך מוסף ומס רווח

ביום 2 ביוני 2013 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ג-2013, אשר מעדכן את שיעור מס רווח, כך שיעמוד על 18% החל מיום 2 ביוני 2013. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2013 לשיעור של 36.21%, ובשנת 2014 ואילך עלה לשיעור של 37.71%.

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו - 2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים יירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015. כמו כן, כתוצאה מהורדת שיעור מס החברות ל-25% בשנת 2016, ל-24% בשנת 2017 ו-23% החל מינואר 2018 ואילך. שיעור המס הסטטורי ירד ל-35.9% בשנת 2016, ל-35% בשנת 2017 ול-34.2% משנת 2018 ואילך.

ביאור 10 – רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה	התאמות	
	התאמות בגין הטבות לעובדים	בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
15	-	15
(9)	-	(9)
6	-	6
(1)	(2)	1
5	(2)	7
(34)	(35)	1
(29)	(37)	8

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה		
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:		
1	(*)	1
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
1	(*)	1
שינוי נטו במהלך התקופה		
הטבות לעובדים		
(45)	10	(35)
הפסד אקטוארי נטו בתקופה		
(45)	10	(35)
שינוי נטו במהלך התקופה		
(44)	10	(34)
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה		

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה		
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:		
1	(*)	1
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
1	(*)	1
שינוי נטו במהלך התקופה		
הטבות לעובדים		
(3)	1	(2)
הפסד אקטוארי נטו בתקופה		
(3)	1	(2)
שינוי נטו במהלך התקופה		
(2)	1	(1)
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה		

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה		
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:		
(*)	*	(*)
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
(12)	3	(9)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד		
(12)	3	(9)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה		

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
47	85	48	91	מזומנים (1)
*-	*-	4	5	פיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים (1)
47	85	52	96	סך הכל מזומנים ושווי מזומנים
17	13	17	13	פיקדונות אחרים בבנקים (1)
64	98	69	109	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
(1) בניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 12 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

במיליוני ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

החברה		המאוחד		לעסקאות		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		2016 שנתית		
2015	2016	2015	2016	בחודש	ליתרה	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		האחרון	ליום	
				%	%	
שיעור ריבית ממוצעת 31 בדצמבר						
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						
1,595	1,650	3,103	3,728			אנשים פרטיים (1)
1,595	1,650	1,595	1,650	-	-	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)
-	-	1,508	2,078	7.2	8.1	מזה: אשראי (3)(2)
מסחרי						
322	539	994	1,242			מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)
165	168	165	168			מזה: אשראי (2)(3)(4)
157	371	829	1,074	3.0	4.5	
1,917	2,189	4,097	4,970			סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים						
9,805	9,719	9,805	9,719	-	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	75	74	6.4	6.4	אשראי
717	858	1,212	1,432			חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
16	18	30	36			הכנסות לקבל
4	7	4	7			אחרים
12,459	12,791	15,223	16,238			סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".
 - (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות. אשראי - אשראי עם חיוב ריבית הכולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר ועסקאות אחרות.
 - (3) כולל אשראי בבטחון רכב בסך 166 מיליון ש"ח במאוחד (31 בדצמבר 2015 - 110 מיליון ש"ח).
 - (4) מזה: אשראי לבתי עסק 873 מיליון ש"ח במאוחד (31 בדצמבר 2015 - 679 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות, הקדמות ונכיונות מאזניים (שלא עמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לבתי עסק לפי FAS166) בסך 362 מיליון ש"ח במאוחד (31 בדצמבר 2015 - 150 מיליון ש"ח).
- מזה: אשראי לבתי עסק 371 מיליון ש"ח בחברה (31 בדצמבר 2015 - 157 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות, הקדמות ונכיונות מאזניים (שלא עמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לבתי עסק לפי FAS166) בסך 362 מיליון ש"ח בחברה (31 בדצמבר 2015 - 150 מיליון ש"ח).

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי

מיליוני ש"ח

במאחד

 ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	ואחר ⁽³⁾	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים		סיכון אשראי		
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	
133	12	22	3	59	37	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015
80	4	8	*-	51	17	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(51)	(2)	(5)	(* -)	(28)	(16)	מחיקות חשבונאיות
5	-	(4) -	*-	1	4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(46)	(2)	(5)	(* -)	(27)	(12)	מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי						
ליום 31.12.2016 **						
מזה: **						
167	14	25	3	83	42	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
17	2	3	*-	7	5	בגין פקדונות בנקים
*-	*-	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים
5	5	-	-	-	-	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	ואחר ⁽³⁾	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים		סיכון אשראי		
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾	
117	10	21	3	46	37	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014
32	2	3	1	21	5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(23)	(* -)	(2)	(1)	(10)	(10)	מחיקות חשבונאיות
7	*-	(4) -	*-	2	5	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(16)	(* -)	(2)	(1)	(8)	(5)	מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי						
ליום 31.12.2015 **						
מזה: **						
133	12	22	3	59	37	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
17	2	3	*-	7	5	בגין פקדונות בנקים
*-	*-	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים
3	3	-	-	-	-	

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
(המשך)

מיליוני ש"ח

במאחד

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 **
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	
109	11	25	4	36	33	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2013
19	*-	2	(1)	13	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(21)	(1)	(6)	(* -)	(6)	(8)	מחיקות חשבונאיות
10	*-	(4) -	*-	3	7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(11)	(1)	(6)	(* -)	(3)	(1)	מחיקות חשבונאיות, נטו
117	10	21	3	46	37	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 **
16	2	5	*-	5	4	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים
3	3	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
(המשך)

מיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	אחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				31.12.2015
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	אשראי (2)	
50	6	4	3	-	37	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015
24	4	3	*-	-	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(20)	(2)	(2)	(* -)	-	(16)	מחיקות חשבונאיות
4	*-	(4)	*-	-	4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(16)	(2)	(2)	(* -)	-	(12)	מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי						
ליום 31.12.2016 **						
מזה:						
58	8	5	3	-	42	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
7	2	*-	*-	-	5	בגין פקדונות בנקים
*-	*-	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים
5	5	-	-	-	-	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	אחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				31.12.2014
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	אשראי (2)	
52	7	5	3	-	37	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014
6	(* -)	*-	1	-	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(13)	(1)	(1)	(1)	-	(10)	מחיקות חשבונאיות
5	*-	(4)	*-	-	5	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(8)	(1)	(1)	(1)	-	(5)	מחיקות חשבונאיות, נטו

יתרת הפרשה להפסדי אשראי						
ליום 31.12.2015 **						
מזה:						
50	6	4	3	-	37	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
7	2	*-	*-	-	5	בגין פקדונות בנקים
*-	*-	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים
3	3	-	-	-	-	ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014						
סיכון אשראי בערבות בנקים	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				סה"כ	סה"כ
	מסחרי		אנשים פרטיים			
	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)		
סך הכל	ואחר (3)	אשראי (2)	אשראי	אשראי (2)	אשראי	
49	8	4	4	-	33	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2013
7	(*)-	3	(1)	-	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(11)	(1)	(2)	(*)-	-	(8)	מחיקות חשבונאיות
7	*-	(4) -	*-	-	7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(4)	(1)	(2)	(*)-	-	(1)	מחיקות חשבונאיות, נטו
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 **						
52	7	5	3	-	37	
** מזה:						
7	2	1	*-	-	4	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים
3	3	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

ביאור 12 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

במאוחד

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 31 בדצמבר 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	
יתרת חוב רשומה של חובות						
1,319	697	579	40	1	2	שנבדקו על בסיס פרטני
15,378	11,030	495	128	2,077	1,648	שנבדקו על בסיס קבוצתי
16,697	11,727	1,074	168	2,078	1,650	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
21	5	12	1	1	2	שנבדקו על בסיס פרטני
129	7	10	2	75	35	שנבדקו על בסיס קבוצתי
150	12	22	3	76	37	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	
יתרת חוב רשומה של חובות						
1,148	639	468	40	*-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
14,409	10,821	361	125	1,508	1,594	שנבדקו על בסיס קבוצתי
15,557	11,460	829	165	1,508	1,595	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
17	5	11	*-	*-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
99	5	8	3	52	31	שנבדקו על בסיס קבוצתי
116	10	19	3	52	32	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

בחברה

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2016						
הפרשה להפסדי אשראי						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	אחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	
יתרת חוב רשומה של חובות						
331	13	276	40	-	2	שנבדקו על בסיס פרטני
12,577	10,706	95	128	-	1,648	שנבדקו על בסיס קבוצתי
12,908	10,719	371	168	-	1,650	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
5	*-	2	1	-	2	שנבדקו על בסיס פרטני
46	6	3	2	-	35	שנבדקו על בסיס קבוצתי
51	6	5	3	-	37	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
סיכון אשראי בערבות בנקים סך הכל	אחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	
יתרת חוב רשומה של חובות						
161	8	112	40	-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
12,374	10,610	45	125	-	1,594	שנבדקו על בסיס קבוצתי
12,535	10,618	157	165	-	1,595	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
4	*-	3	*-	-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
39	4	1	3	-	31	שנבדקו על בסיס קבוצתי
43	4	4	3	-	32	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

במאוחד

ג. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 בדצמבר 2016						
חובות לא פגומים – מידע נוסף			בעייתיים (2)		לא פגומים	לא בעייתיים
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא פגומים	לא בעייתיים
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
6	-	1,650	7	30	1,613	חייבים בגין כרטיסי אשראי
10	-	2,078	8	168	1,902	אשראי
מסחרי						
1	-	168	1	2	165	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,074	9	19	1,046	אשראי
1	-	11,727	2	*	11,725	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
21	-	16,697	27	219	16,451 (6)	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2015						
חובות לא פגומים – מידע נוסף			בעייתיים (2)		לא פגומים	לא בעייתיים
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא פגומים	לא בעייתיים
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
4	-	1,595	4	26	1,565	חייבים בגין כרטיסי אשראי
5	-	1,508	4	104	1,400	אשראי
מסחרי						
1	-	165	*	2	163	חייבים בגין כרטיסי אשראי
2	-	829	6	23	800	אשראי
-	-	11,460	1	-	11,459	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
12	-	15,557	15	155	15,387 (6)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

(3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 12.ג.ג. להלן.

(4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(6) מזה: סיכון אשראי בסך 16,360 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2016 ובסך 15,307 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2015, אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 12 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
(המשך)

מיליוני ש"ח

במאוחד

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 31 בדצמבר 2016					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת חובות (2)		יתרת חובות (2)		
	סך הכל	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	פגומים בגינם יתרת הפרשה פרטנית (3)	קיימת הפרשה פרטנית (3)	
					חובות שאינם בערבות בנקים
					אנשים פרטיים
7	7	5	2	2	חייבים בגין כרטיסי אשראי
8	8	7	1	1	אשראי
					מסחרי
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
9	9	2	7	7	אשראי
2	2	1	1	1	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
27	27	16	11	11	סך הכל **
					** מזה:
3	3	-	3	3	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 31 בדצמבר 2015					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	יתרת חובות (2)		יתרת חובות (2)		
	סך הכל	פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית	פגומים בגינם יתרת הפרשה פרטנית (3)	קיימת הפרשה פרטנית (3)	
					חובות שאינם בערבות בנקים
					אנשים פרטיים
4	4	3	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
4	4	4	*-	*-	אשראי
					מסחרי
*-	*-	*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
6	6	1	5	5	אשראי
1	1	-	1	1	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
15	15	8	7	7	סך הכל **
					** מזה:
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

במאחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
			חובות שאינם בערבות בנקים
			אנשים פרטיים
			חייבים בגין כרטיסי אשראי
5	3	1	
			אשראי
2	1	1	
			מסחרי
			חייבים בגין כרטיסי אשראי
1	*-	*-	
			אשראי
2	2	6	
			חובות בערבות בנקים ואחר (4)
-	*-	1	
10	6	9	סך הכל

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

במאחד		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	
		חובות שאינם בערבות בנקים
		אנשים פרטיים
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
1	2	
		אשראי
*-	1	
		מסחרי
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	
		אשראי
-	*-	
		חובות בערבות בנקים ואחר (4)
-	-	
1	3	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

במאוחד

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
ארגונים מחדש שבוצעו					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		בתקופת הדיווח (2)			
יתרת חוב	מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	
רשומה	רשומה לאחר חוזים	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
1	270	6	6	1,210	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	25	*-	*-	92	אשראי
מסחרי					
*-	16	1	1	68	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	3	1	1	31	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (3)
1	314	8	8	1,401	סך הכל

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
ארגונים מחדש שבוצעו					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		בתקופת הדיווח (2)			
יתרת חוב	מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים	
רשומה	רשומה לאחר חוזים	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה	
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
1	179	6	6	1,120	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	40	1	1	179	אשראי
מסחרי					
*-	13	*-	*-	52	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	4	*-	*-	47	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (3)
1	236	7	7	1,398	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ביאור 12 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

במאוחד

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של שנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
ארגונים מחדש שבוצעו				
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		בתקופת הדיווח (2)		
יתרת חוב	מספר חוזים	יתרת חוב	יתרת חוב	מספר חוזים
רשומה	רשומה לאחר חוזים	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה לפני ארגון מחדש	רשומה
חובות שאינם בערבות בנקים				
אנשים פרטיים				
2	195	7	7	1,418
חייבים בגין כרטיסי אשראי				
1	56	2	2	404
אשראי				
מסחרי				
*-	22	1	1	89
חייבים בגין כרטיסי אשראי				
*-	5	*-	*-	52
אשראי				
-	-	-	-	-
חובות בערבות בנקים ואחר (3)				
3	278	10	10	1,963
סך הכל				

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ביאור 12 א' - חייבים (1) בגין פעילות בכרטיסי אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני (3),(1) לפי גודל החבות של הלווה

מאוחד

31 בדצמבר 2016				
סיכון אשראי חוץ מאזני (3)	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		מספר לווים (2)	תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
	מזה:	סך הכל		
	באחריות הבנקים			
במיליוני ש"ח				
				יתרות לווה עד 5
611	1,726	1,818	1,426,109	יתרות לווה מעל 5 עד 10
878	2,244	2,427	466,215	יתרות לווה מעל 10 עד 15
1,393	1,589	1,882	267,961	יתרות לווה מעל 15 עד 20
1,233	1,119	1,455	154,917	יתרות לווה מעל 20 עד 30
2,172	1,330	2,065	172,261	יתרות לווה מעל 30 עד 40
1,431	678	1,423	82,609	יתרות לווה מעל 40 עד 80
1,811	828	2,306	81,556	יתרות לווה מעל 80 עד 150
181	162	401	5,900	יתרות לווה מעל 150 עד 300
24	51	202	1,127	יתרות לווה מעל 300 עד 600
17	29	145	392	יתרות לווה מעל 600 עד 1,200
18	16	103	149	יתרות לווה מעל 1,200 עד 2,000
10	8	58	41	יתרות לווה מעל 2,000 עד 4,000
29	13	89	43	יתרות לווה מעל 4,000 עד 8,000
17	-	82	18	יתרות לווה מעל 8,000 עד 20,000
78	-	143	18	יתרות לווה מעל 20,000 עד 40,000
67	-	70	5	יתרות לווה מעל 40,000 עד 200,000
95	-	115	4	יתרות לווה מעל 200,000 עד 400,000
-	-	234	1	יתרות לווה מעל 400,000 עד 800,000
-	-	1,177	2	יתרות לווה מעל 800,000
10,065	9,793	16,195	2,659,328	סך הכל
-	-	43	-	הכנסות לקבל ואחרים
10,065	9,793	16,238	2,659,328	סך הכל

- (1) חייבים בגין הפעילות בכרטיסי אשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
- (2) מספר הלווים לפי סך הכל חייבים וסיכון אשראי חוץ מאזני.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה (לא כולל מסגרת אשראי באחריות בנקים).

ביאור 12 א' - חייבים (1) בגין פעילות בכרטיסי אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני (3),(1) לפי גודל החבות של הלווה (המשך)

31 בדצמבר 2015				
סיכון אשראי חוץ מאזני (3)	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		מספר לווים (2)	
	מזה:			
	באחריות הבנקים	סך הכל		
במיליוני ש"ח				
תקרת האשראי (באלפי ש"ח)				
500	1,690	1,782	1,305,682	יתרות לווה עד 5
840	2,265	2,451	463,883	יתרות לווה מעל 5 עד 10
1,239	1,605	1,875	256,588	יתרות לווה מעל 10 עד 15
1,268	1,105	1,430	156,349	יתרות לווה מעל 15 עד 20
2,198	1,367	1,994	172,046	יתרות לווה מעל 20 עד 30
1,414	714	1,371	81,568	יתרות לווה מעל 30 עד 40
1,711	832	1,965	73,733	יתרות לווה מעל 40 עד 80
191	171	334	5,371	יתרות לווה מעל 80 עד 150
23	54	141	824	יתרות לווה מעל 150 עד 300
18	34	93	265	יתרות לווה מעל 300 עד 600
19	19	55	92	יתרות לווה מעל 600 עד 1,200
7	7	53	39	יתרות לווה מעל 1,200 עד 2,000
28	11	88	40	יתרות לווה מעל 2,000 עד 4,000
20	6	67	16	יתרות לווה מעל 4,000 עד 8,000
61	-	102	14	יתרות לווה מעל 8,000 עד 20,000
32	-	100	6	יתרות לווה מעל 20,000 עד 40,000
141	-	110	5	יתרות לווה מעל 40,000 עד 200,000
-	-	222	1	יתרות לווה מעל 200,000 עד 400,000
-	-	956	2	יתרות לווה מעל 400,000 עד 800,000
9,710	9,880	15,189	2,516,524	סך הכל
-	-	34	-	הכנסות לקבל ואחרים
9,710	9,880	15,223	2,516,524	סך הכל

- (1) חייבים בגין הפעילות בכרטיסי אשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לוויים.
- (2) מספר הלוויים לפי סך הכל חייבים וסיכון אשראי חוץ מאזני.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה (לא כולל מסגרת אשראי באחריות בנקים).

ביאור 13 - ניירות ערך

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר ***	שווי הוגן **	
ניירות ערך זמינים למכירה				
20	9	11	20	מניות של אחרים *
20	9	11	20	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
31 בדצמבר 2015				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווח כולל אחר מצטבר ***	שווי הוגן **	
ניירות ערך זמינים למכירה				
19	9	10	19	מניות של אחרים *
19	9	10	19	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

* כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בניכוי ירידת ערך, בסך כ-7 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 (31 בדצמבר 2015 - 7 מיליון ש"ח).

** נתוני שווי הוגן מבוססים על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

*** כלולים בדוח על הרווח הכולל.

ביאור 14 – השקעות בחברות מוחזקות (במאחד – כלולות) ופרטים על חברות אלה

במיליוני ש"ח

1. הרכב
א. המאחד

31 בדצמבר 2015			31 בדצמבר 2016			
סה"כ	חברות מאוחדות	חברות כלולות	סה"כ	חברות מאוחדות	חברות כלולות	
						השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
1	-	1	3	-	3	
						השקעות אחרות בהלוואות בעלים
*-	-	*-	-	-	-	
1	-	1	3	-	3	סך כל ההשקעות
						מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה
1	-	1	3	-	3	
						פרטים בנושא מוניטין
						הסכום המקורי
10	10	-	10	10	-	
						יתרה בספרים
-	-	-	-	-	-	

ב. החברה

						השקעות בהון ושטרי הון לפי שיטת השווי המאזני
357	356	1	436	433	3	
357	356	1	436	433	3	סך כל ההשקעות
						מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה
312	311	1	374	371	3	

2. חלק החברה ברווחים או בהפסדים של חברות מוחזקות (במאחד – כלולות)

החברה			המאחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2014	2015	2016	2014	2015	2016	
						חלק החברה ברווחים (הפסדים) לפני השפעת מס של חברות מוחזקות (במאחד – כלולות)
71	97	134	(* -)	*-	2	
						הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות (במאחד – כלולות)
-	-	(1)	-	(2)	(1)	
						הפרשה למיסים:
						מיסים שוטפים
25	41	58	*-	-	-	
						מיסים נדחים
1	(4)	(12)	*-	-	-	
26	37	46	*-	-	-	סך כל הפרשה למיסים
						חלק החברה ברווחים (הפסדים) לאחר השפעת מס של חברות מוחזקות (במאחד – כלולות)
45	60	87	(* -)	(2)	1	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 14 – השקעות בחברות מוחזקות (במיוחד – כלולות) ופרטים על חברות אלה (המשך)
3. פרטים
א. חברות בת מאוחדות

שם החברה ועיסוק (1)(2)	חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		השקעה בהון לפי שווי מאזני (3)		השקעות הוניות אחרות		תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה		הפסד מירידת ערך	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	באחוזים		במיליוני ש"ח							
ישראל אכרט מימון בע"מ עיסוק: מתן אשראי	100%	100%	100%	100%	-	-	51	63	-	-
ישראל אכרט נכסים בע"מ עיסוק: חברת נכסים	100%	100%	100%	100%	21	10	6	8	-	-
גלובל פקטורינג בע"מ עיסוק: נכיון חייבים	100%	100%	100%	100%	-	-	5	7	-	-
יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (4) עיסוק: תאגיד עזר בנקאי	100%	100%	100%	100%	5	6	(9)	-	-	-
צמרת מימונים בע"מ עיסוק: ניכיון עסקאות בכרטיסי אשראי	100%	100%	100%	100%	(5) 110	(5) 118	6	8	-	-
ב. חברות כלולות										
קידום מבנה איגוח בע"מ עיסוק: מתן הלוואות בתחום הרכב	20%	20%	20%	20%	*-	*-	*-	*-	(2)	(6)
לייף סטייל מימון בע"מ עיסוק: מתן אשראי	15%	15%	15%	15%	1	3	1	2	-	-
אי.די.אס שרותים בע"מ עיסוק: חנות אינטרנט	-	20%	-	20%	1	-	(1)	(1)	(1)	(6)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) הפירוט לפי סעיף 32. ז. להוראות הדיווח לציבור, דוח כספי שנתי.

(2) כל החברות מוחזקות על ידי החברה באופן ישיר.

(3) לרבות יתרות עודפי עלות מיוחסים ומוניטין, בניכוי הפסדים מצטברים לירידת ערך.

(4) כתאגיד עזר בנקאי, יורופיי עומדת בדרישות הון רגולטוריות על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 ו-201-211.

במשך שנת 2016 ו-2015 הנפיקה יורופיי מניות תמורת 2 מיליון ש"ח ו-11 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(5) כולל שטר הון הניתנת לפרעון בהיקף של 65 מיליון ש"ח.

(6) הפרשה לירידת ערך בגין הלוואות בעלים.

ביאור 14 – השקעות בחברות מוחזקות (במאחד – כלולות) ופרטים על חברות אלה (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. מידע תמציתי בנושא חברות כלולות
1. להלן מידע תמציתי על המצב הכספי

שערור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון המיוחס לבעלים של חברה	ערך בספרים של ההשקעה בחברה כלולה	
2016					
20%	23	21	2	*-	קידום מבנה איגוח בע"מ (1)
15%	158	142	16	3	לייף סטייל מימון בע"מ (2)
20%	1	2	(1)	-	אי.די.אס שרותים בע"מ

שערור בעלות	סך נכסים	סך התחייבויות	הון המיוחס לבעלים של חברה	ערך בספרים של ההשקעה בחברה כלולה	
2015					
20%	23	21	2	*-	קידום מבנה איגוח בע"מ (1)
15%	158	148	10	1	לייף סטייל מימון בע"מ (2)

2. להלן מידע תמציתי על תוצאות הפעילות

שערור בעלות	רווח (הפסד) נקי לשנה	רווח (הפסד) שמיחוס לבעלים של החברה	
2016			
20%	*-	*-	קידום מבנה איגוח בע"מ
15%	6	6	לייף סטייל מימון בע"מ
20%	(* -)	(* -)	אי.די.אס שרותים בע"מ
2015			
20%	*-	*-	קידום מבנה איגוח בע"מ
15%	5	5	לייף סטייל מימון בע"מ
2014			
20%	*-	*-	קידום מבנה איגוח בע"מ
15%	2	2	לייף סטייל מימון בע"מ
15%	(1)	(1)	י.מ.ת. - החברה המרכזית להפצת כלי רכב בע"מ (3)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) כולל הלוואות בעלים.
- (2) החברה מטפלת בחברת לייף סטייל מימון בע"מ בהתאם לשיטת השווי המאזני, על אף ששיעור החזקתה בה הינו נמוך מ-20%, היות ומתקיימים סממנים איכותיים לקיומה של השפעה מהותית הכוללים ייצוג בדירקטוריון החברה.

ביאור 15 - בניינים וציוד

במיליוני ש"ח

מאוחד
א. ההרכב:

עלות:	בניינים ומקרקעין	התקנות ושיפורים במושכר	מחשב וציוד היקפי	עלויות תוכנה ⁽¹⁾	כלי רכב	ריהוט וציוד משרדי	נדל"ן להשקעה אחר	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾	53	90	194	526	1	59	42	983
תוספות	-	2	14	71	-	7	-	94
גריעות	-	-	-	-	-	-	37	37
ליום 31 בדצמבר 2016	53	92	208	597	1	66	5	1,040
פחת שנצבר:								
ליום 31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾	13	50	158	425	1	41	38	731
תוספות	1	4	20	53	*-	3	1	82
גריעות	-	-	-	-	-	-	37	37
ליום 31 בדצמבר 2016	14	54	178	478	1	44	2	776
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2016								
	39	38	30	119	*-	22	3	264
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2015								
	40	40	36	101	*-	18	4	252
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2016 הינו:								
	2.0	7.2	26.7	25.0	15.0	10.0	25.0	2.0
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% בשנת 2015 הינו:								
	2.0	7.2	26.7	25.0	15.0	10.0	25.0	2.0

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) לרבות עלויות שהונו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2016 בסך של 323 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 279 מיליון ש"ח).

(2) סווג מחדש.

ב. גילוי נוסף על הנדל"ן להשקעה

♦ השווי ההוגן נמדד בהתבסס על הייוון תחזיות תזרימי מזומנים, המתבססות על אומדנים מהימנים של תזרימי מזומנים עתידיים, הנתמכים על ידי תנאים של כל חכירה או חוזים אחרים קיימים וכן שימוש בשיעורי הייוון, המשקפים הערכות שוק שוטפות בדבר חוסר הוודאות לגבי הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים. שיעור ההיוון בו נעשה שימוש הינו 8%.

♦ השווי ההוגן של נכסי נדל"ן להשקעה ליום 31 בדצמבר 2016 הינו סך של 20 מיליון ש"ח. (ליום 31 בדצמבר 2015 - 22 מיליון ש"ח).

♦ הכנסות שכירות מנדל"ן להשקעה הסתכמו בשנת 2016 בכ-3 מיליון ש"ח בהשוואה ל-כ-4 מיליון ש"ח בשנים 2015 ו-2014.

ביאור 15 - בניינים וציוד (המשך)

במיליוני ש"ח

חברה

א. ההרכב:

סך הכל	ריהוט וציוד משרדי		כלי רכב	עלויות תוכנה ⁽¹⁾	מחשב וציוד היקפי	התקנות ושיפורים במושכר	עלות:
	אחר	משרדי					
830	42	58	1	502	192	35	ליום 31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾
91	-	7	-	68	14	2	תוספות
37	37	-	-	-	-	-	גריעות
884	5	65	1	570	206	37	ליום 31 בדצמבר 2016

פחת שנצבר:

665	38	40	1	412	156	18	ליום 31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾
76	1	3	*-	48	20	4	תוספות
37	37	-	-	-	-	-	גריעות
704	2	43	1	460	176	22	ליום 31 בדצמבר 2016

יתרה מופחתת ליום

180	3	22	*-	110	30	15	31 בדצמבר 2016
------------	----------	-----------	-----------	------------	-----------	-----------	-----------------------

יתרה מופחתת ליום

165	4	18	*-	90	36	17	31 בדצמבר 2015
------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------------------

שיעור פחת ממוצע משוקלל

25.0	10.0	15.0	25.0	26.7	10.4
------	------	------	------	------	------

ב-% בשנת 2016 הינו:

שיעור פחת ממוצע משוקלל

25.0	10.0	15.0	25.0	26.7	10.4
------	------	------	------	------	------

ב-% בשנת 2015 הינו:

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) לרבות עלויות תוכנה שהונו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2016 בסך של 300 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2015 - 257 מיליון ש"ח).

(2) סווג מחדש.

ביאור 16 - נכסים אחרים

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		
ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2016	
60	68	103	122	מסים נדחים לקבל (ראה ביאור 9)
26	39	27	39	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
3	4	3	4	חייבים אחרים ויתרות חובה:
32	44	33	45	הלוואות לעובדים
-	-	5	5	הוצאות מראש
3,656	4,301	-	-	מוסדות
-	-	218	309	חברות קשורות
8	14	39	33	חייבים בגין ניכיון
9	12	13	14	חייבים בגין תווי קנייה וכרטיסים נטענים
3,708	4,375	311	410	אחרים
3,794	4,482	441	571	סך כל חייבים אחרים ויתרות חובה
				סך כל הנכסים האחרים

ביאור 17 - אשראי מתגידים בנקאיים

31 בדצמבר 2016					
שיעור ריבית					
ממוצעת שנתית					
החברה		המאוחד		לעסקאות	
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		בחודש	ליתרה
2015	2016	2015	2016	האחרון	ליום
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		%	%
323	1,221	323	1,222	0.50	0.50
אשראי בחשבונות חח"ד					

ביאור 18 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
12,876	12,776	11,879	11,820	בתי עסק (1)(2)
1	1	1	1	התחייבויות בגין פיקדונות
-	1	-	1	ארגון בינלאומי
2	17	10	27	הכנסות מראש
42	30	42	30	תוכנית הטבות למחזיקי כרטיס
78	91	78	91	הוצאות לשלם
116	119	116	119	אחרים
13,115	13,035	12,126	12,089	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

- (1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך 716 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2016 (31 בדצמבר 2015 - 576 מיליון ש"ח).
 במאוחד, בקיזוז יתרה קיימת עם חברה בת מוחזקת.
- (2) כולל המחאת זכויות על דרך המכר בסך של 767 מיליון ש"ח לחברת האם בשנת 2016.

ביאור 19 - התחייבויות אחרות

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		
ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
-	-	8	7	עתודה למיסים נדחים (ראה ביאור 9)
78	122	78	122	עודף עתודות לזכויות עובדים על היעודה (ראה ביאור 20)
זכאים אחרים ויתרות זכות:				
60	87	61	88	הוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות
49	39	50	40	ספקי שירותים וציוד
66	86	67	89	הוצאות לשלם
11	20	20	23	מוסדות
537	541	532	535	חברות קשורות
7	7	17	17	הפרשה להפסדי אשראי בגין מסגרות חוץ מאזניות
-	-	6	3	זכאים בגין ניכיון
101	125	131	143	זכאים בגין תווי קנייה וכרטיסים נטענים
9	8	9	8	המחאות נוסעים במחזור, נטו
3	1	9	7	אחרים
843	914	902	953	סך כל זכאים אחרים ויתרות זכות
921	1,036	988	1,082	סך כל ההתחייבויות האחרות

ביאור 20 - הטבות לעובדים

במיליוני ש"ח

א. הטבות בסיום ולאחר העסקה

31 בדצמבר		
2015	2016	
פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד מעביד		
107	139	סכום ההתחייבות
97	100	השווי ההוגן של נכסי התכנית
10	39	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *
פרישה מוקדמת		
59	75	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
59	75	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *
מענק בגין אי ניצול ימי מחלה		
7	6	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
7	6	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה		
2	2	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
2	2	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *
78	122	סך הכל

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת
1. מחויבויות ומצב המימון
א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה						
ביום 31 בדצמבר 2015			ביום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי המושאלים	עובדי החברה	
163	61	102	175	68	107	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
12	2	10	17	2	15	עלות שרות
5	1	4	6	2	4	עלות ריבית
6	10	(4)	45	23	22	הפסד (רווח) אקטוארי **
(11)	(6)	(5)	(21)	(12)	(9)	הטבות ששולמו
175	68	107	222	83	139	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
מחויבות בגין הטבה מצטברת						
157	67	90	204	83	121	בסוף התקופה *

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

** ראה ביאור 20. ח' להלן.

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה						
ביום 31 בדצמבר 2015			ביום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
90	-	90	97	-	97	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
2	-	2	1	-	1	תשואה בפועל על נכסי התכנית
10	-	10	10	-	10	הפקדות לתכנית על ידי החברה
(5)	-	(5)	(8)	-	(8)	הטבות ששולמו
97	-	97	100	-	100	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
מצב המימון-התחייבות נטו שהוכרה						
78	68	10	122	83	39	בסוף תקופה *

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
78	68	10	122	83	39	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
78	68	10	122	83	39	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

ד. סכומים שהוכרו (ברוח) הפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
3	13	(10)	48	34	14	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
3	13	(10)	48	34	14	יתרת סגירה בהפסד (רווח) כולל אחר מצטבר

ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
175	68	107	222	83	139	מחויבות בגין הטבה חזויה
157	67	90	204	83	121	מחויבות בגין הטבה מצטברת
97	-	97	100	-	100	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)
ו. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2015			ליום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
175	68	107	222	83	139	מחויבות בגין הטבה חזויה
97	-	97	100	-	100	שווי הוגן של נכסי התכנית

2. הוצאה לתקופה
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה						
ביום 31 בדצמבר 2015			ביום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
12	2	10	17	2	15	עלות שרות
5	1	4	6	2	4	עלות ריבית
(3)	-	(3)	(4)	-	(4)	תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
1	1	*-	2	2	(*-)	הפסד (רווח) אקטוארי
15	4	11	21	6	15	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי התכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה						
ביום 31 בדצמבר 2015			ביום 31 בדצמבר 2016			
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
4	14	(10)	47	23	24	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(1)	(1)	*-	(2)	(2)	*-	הפחתה של (הפסד) רווח אקטוארי
3	13	(10)	45	21	24	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
15	4	11	21	6	15	סך עלות ההטבה נטו
18	17	1	66	27	39	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2017 לפני השפעת המס

סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	
6	5	1	הפסד אקטוארי נטו
6	5	1	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)
ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו
 1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

	ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 בדצמבר 2016	
	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
שיעור היוון	1.60%	2.13%	1.31%	2.02%
שיעור עליית המדד	2.0%	1.95%	2.0%	2.66%
שיעור עזיבה	(1) - 1.7%-24.4%	(1) - 1.7%-24.4%	(1) - 1.7%-24.4%	(1) - 1.7%-24.4%
שיעור גידול בתגמול	0.5%-7.5%	0-2.6%	0.5%-7.5%	0-2.6%

(1) שיעורי עזיבה - ברבעון השלישי של שנת 2016 עדכן הבנק את שיעורי העזיבה לטווח ארוך של עובדים בתנאים מיטיבים. שיעורי העזיבה החדשים משתנים לפי גיל ומגדר ומשקפים שיעור עזיבה משוקלל של כ-7.5% לשנה לעומת 6.25% לשנה טרם השינוי. שיעורי העזיבה בגין עובדים בחוזה אישי בכיר עודכנו בעקבות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים. ראה גם סעיף 1.20. להלן.

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

	לתקופה שהסתיימה			
	ביום 31 בדצמבר 2015		ביום 31 בדצמבר 2016	
	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
שיעור היוון	1.54%	1.99%	1.60%	2.13%
תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית	-	2.42%	-	2.38%
שיעור גידול בתגמול	0.5%-7.5%	0-2.6%	0.5%-7.5%	0-2.6%

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

	לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
	קיטון בנקודת אחוז אחת עובדי הבנק המושאלים	גידול בנקודת אחוז אחת עובדי הבנק המושאלים	קיטון בנקודת אחוז אחת עובדי החברה	גידול בנקודת אחוז אחת עובדי החברה
שיעור היוון	3	(2)	18	(14)
שיעור עליית מדד	*-	(* -)	*-	(* -)
שיעור עזיבה	(1)	1	(2)	2
שיעור גידול בתגמול	(1)	2	(13)	18

	לתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
	קיטון בנקודת אחוז אחת עובדי הבנק המושאלים	גידול בנקודת אחוז אחת עובדי הבנק המושאלים	קיטון בנקודת אחוז אחת עובדי החברה	גידול בנקודת אחוז אחת עובדי החברה
שיעור היוון	2	(2)	15	(11)
שיעור עליית מדד	*-	(* -)	*-	(* -)
שיעור עזיבה	(2)	2	(3)	3
שיעור גידול בתגמול	(1)	1	(13)	17

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
4. נכסי תכנית

השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים לעובדי החברה

% מסך נכסי התוכנית		
	31 בדצמבר 2015	31 בדצמבר 2016
מזומנים ופקדונות בבנקים	7%	4%
מניות	20%	20%
אגרות חוב:		
ממשלתיות	39%	41%
קונצרניות	26%	28%
סך הכל	65%	69%
אחר	8%	7%
סך הכל	100%	100%

כספי הפיצויים של העובדים מופקדים בשתי קופות מרכזיות לפיצויים וכן במספר רב של קופות גמל אישיות / ביטוחי מנהלים אישיים בהתאם לבחירת העובדים. חלוקת נכסי התוכנית המוצגת מבוססת על דיווחים הקיימים במדיה לגבי חלק מהקופות המהוות את עיקר הקופות הקיימות לעובדי החברה.

ב. תזרימי מזומנים

א. הפקדות לעובדי החברה

הפקדות בפועל לשנה שהסתיימה			תחזית * 2017
	ביום 31 בדצמבר		
	2015	2016	
הפקדות	10	10	10

* אומדן ההפקדות שהחברה צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2017.

ב. הטבות נטו שהחברה צופה לשלם בעתיד

	עובדי הבנק		עובדי החברה	סך הכל
	המושאלים	המושאלים		
2017	13	18	31	
2018	12	18	30	
2019	1	18	19	
2020	1	5	6	
2021	1	5	6	
2022-2026	6	15	21	
2027 ואילך	24	6	30	
סך הכל	58	85	143	

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)

ג. חוזה אישי מנכ"ל החברה

1. מנכ"ל החברה, ד"ר רון וקסלר, מכהן כמנכ"ל החברה החל מחודש פברואר 2016. המנכ"ל מועסק בחוזה אישי עם בנק הפועלים ועם החברה, עד ליום 31 במרץ 2019 ("תקופת ההסכם" ו-"הסכם ההעסקה", בהתאמה). המנכ"ל הינו עובד מושאל מבנק הפועלים.
2. ביום 25 בפברואר 2016 אישרו דירקטוריון החברה ובהמשך לאישור ועדת השכר והתגמולים של החברה ואישורה של ועדת התגמול בבנק הפועלים, את כהונתו של ד"ר וקסלר כמנכ"ל החברה ואת תגמולו בהתאם להסכם ההעסקה. ד"ר וקסלר יכהן גם כמנכ"ל החברות יורופי (יורוקרד) ישראל בע"מ ופועלים אקספרס בע"מ.
- כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי להפסיק את ההתקשרות לפיו, בכל עת ומכל סיבה שהיא, בהודעה מוקדמת בת 90 יום, ד"ר וקסלר יהיה זכאי לתנאים כמפורט בהסכם. בנק הפועלים יהיה רשאי לפדות את תקופת ההודעה המוקדמת האמורה במלואה או בחלקה. במקרה שבו תופסק עבודתו של ד"ר וקסלר בחברה או שתסתיים בתום תקופת הסכם ההעסקה בנסיבות המפורטות בהסכם ההעסקה, יהיה ד"ר וקסלר זכאי לקבל השלמה של סכום הפיצויים לשיעור של 250%.
- על-פי הסכם ההעסקה, זכאי המנכ"ל לתגמול קבוע כפי שמשולם לחברי הנהלה בבנק הפועלים בהתאם לתוכנית התגמול של בנק הפועלים (התגמול הקבוע כולל שכר חודשי הנושא הפרשות סוציאליות, תשלום חודשי קבוע ללא הפרשות סוציאליות ותגמול הוני קבוע שאין בגינו הפרשות סוציאליות) ולתגמול משתנה בהתאם לתוכנית התגמול של החברה. בנוסף, מחויב מנכ"ל החברה בתקופת אי תחרות של 6 חודשים. בחודש ינואר 2017 ובהתאם לחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים, ראה גם בהמשך, עודכן החוזה עם מנכ"ל החברה החל מ 12 באוקטובר 2016.
3. מר רון שטיין סיים את כהונתו כמנכ"ל החברה בסוף חודש ינואר 2016.

ד. תוכנית המענקים למנכ"ל החברה

במסגרת הסכם ההעסקה של מנכ"ל החברה, ד"ר רון וקסלר, כאמור לעיל, זכאי המנכ"ל לתגמול שנתי משתנה לפי הוראות תוכנית התגמול אשר אומצה בהתאם להוראות המפקחת על הבנקים בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי לרבות לעניין הסדרי התשלום ופריסתם, כולל לגבי תשלום נדחה של חלק מהמענק השנתי בהתאם לביצועי בנק הפועלים וישראל. בהתאם לתוכנית, בכל שנת חלוקה, וכפוף לעמידה בתנאי סף, ייקבע עבור המנכ"ל מענק מטרה, בשיעור מסוים מתקציב המענק הממוצע לחברי הנהלה בבנק הפועלים, על-פי תוכנית התגמול של בנק הפועלים (מענק המטרה).

ה. מענקים

בחודש ספטמבר 2014, אישר דירקטוריון החברה, את מדיניות התגמול לעובדי החברה בהתאם להמלצות ועדת התגמול של החברה, (להלן: "מדיניות התגמול") ולהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין של הפיקוח על הבנקים בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי מיום 19 בנובמבר 2013 (להלן: "הוראה 301A"). מדיניות התגמול גובשה, תוך התחשבות בעקרונות מדיניות התגמול של בנק הפועלים. ביום 16 בדצמבר 2014, אישר דירקטוריון החברה את "ישראל בע"מ וחברות בקבוצת ישראל - תוכנית תגמול (2014)", כפי שתוקנה ("תוכנית התגמול"). תוכנית התגמול תואמת את מדיניות התגמול ונגזרת ממנה והיא מחליפה את תוכניות התגמול הקודמות שהיו קיימות בחברה עד מועד זה. תוכנית התגמול חלה על "עובדים מרכזיים" בחברה בלבד, כהגדרת המונח בהוראה 301A. במרץ 2016 התקבל בכנסת חוק תגמול לנושאי משרה, ראה גם סעיף ו' בהמשך. בחודש ינואר 2017 החברה עדכנה את תוכנית התגמול בהתאם לחוק.

להלן פירוט עיקרי תוכנית התגמול:

נקבעו מנגנונים נפרדים לקביעת תקציב ומתכונת מענקים לפונקציות עיסקיות ולפונקציות בקרה ופיקוח.

קביעת תקציב המענקים לנושאי משרה שאינם דירקטורים (להלן: "המנהלים הבכירים")

תקציב המענקים לחברי הנהלה שאינם משתייכים לפונקציות הבקרה בשנה נתונה (להלן: "תקציב המענק המייצג") מבוסס על חישוב "סכום המענק הבסיסי" שהינו שיעור מסוים מתקציב המענק הממוצע של מנהלים בבנק הפועלים בדרגת מנהלי אגפים וממוני-על בבנק (כפי שיימסר לחברה על-ידי החשבונאי הראשי של בנק הפועלים), כשהוא מותאם למשכורות של חברי הנהלה ביחס לבנק אלו בחברה וכן כשהוא מותאם לשיעור עמידה ב"רווח היעד" כפי שנקבע לשנה הרלוונטית, כהגדרת המונח בתוכנית התגמול. תקציב המענקים המייצג למנהלים יוכפל במספר חברי הנהלה שאינם בפונקציית הבקרה והתוצאה שהמקבלת הינה "תקציב המענקים". אחוז מסוים מתקציב המענקים לחברי הנהלה (למעט חברי הנהלה בפונקציית הבקרה), בגין שנת המענק, יחולקו לחברי הנהלה בהתאם לשיקול דעת המנכ"ל וכפוף לאישור האורגנים הרלוונטיים בחברה.

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)

ה. מענקים (המשך)

חלוקת תקציב המענקים בין המנהלים הבכירים

כפוף לאמור לעיל, בכל שנה, יחולק תקציב המענקים למנהלים הבכירים בגין השנה הקודמת, באופן יחסי לציון האישי של כל מנהל. חלק מהציון האישי יהיה קבוע, חלק מהציון האישי יהיה בהתאם לעמידת המנהל ביעדי ביצוע אשר ייקבעו מראש על-ידי מנכ"ל החברה וחלק מהציון האישי יהיה על-פי המלצת מנכ"ל החברה, בהתאם לחוות דעתו (באישור האורגנים הרלוונטיים על-פי דין). חלוקת תקציב המענקים וקביעת המענק השנתי תהיה כפופה לאישור הדירקטוריון (וכל ועדה של הדירקטוריון כנדרש על-פי דין). חבר הנהלה מושאל מבנק הפועלים עשוי להיות זכאי לסכום נוסף שיוסף למענק השנתי שלו במקרה בו שיעור התשואה על ההון של בנק הפועלים שווה לפחות למחיר ההון הנדרש.

מנגנון המענקים למנהלים המוגדרים כפונקציות בקרה ופיקוח הותאם באופן אשר מנתק את גובה המענק מהתוצאות העסקיות של החברה. סכום מענק הבסיס (שהינו שיעור מסויים מתקציב המענק המייצג בהתאמות מסויימות) אשר מחושב עבור כל מנהל בכיר בפונקציית הבקרה, עשוי לגדול או לקטון בהתאם לציון האישי של מנהלים אלה, הניתן בגין עמידה ביעדי ביצוע וחווות דעת הממונה הישיר של המנהל הבכיר (בדומה למפורט לעיל לגבי חברי הנהלה שאינם בפונקציית הבקרה).

תקרות ומגבלות

המענק השנתי לא יעלה על תקרות שנקבעו בתוכנית. מרכיב שיקול הדעת בקביעת המענק השנתי שהינו מעבר לתקציב המענק המייצג לחבר הנהלה שאינו בפונקציית הבקרה, לא יעלה על 20% מהמענק השנתי לגבי שנה כלשהי ולגבי מנהל בכיר בפונקציית הבקרה מרכיב שיקול הדעת בקביעת המענק השנתי לא יעלה על 20% מהמענק השנתי. בנסיבות בהן היתה חריגה מהותית מיחס הלימות ההון (כהגדרת המונח בתוכנית התגמול של הבנק), בשנה כלשהי, אזי בטרם אישור מענקים לעובדים מרכזיים בחברה, תפנה החברה לקבלת המלצה מחבר הנהלה הממונה על החברה מטעם הבנק. בתוכנית מגבלות נוספות, בין היתר, לגבי סעיפי השבת סכומי מענקים במקרה של תיקון דוחות כספיים, סמכות הדירקטוריון להפחית עד 50% מהמענק השנתי לפי שיקול דעתו בנסיבות מסויימות ועוד, והכל בהתאם למדיניות התגמול של החברה.

מנגנון התשלום - פריסת המענק השנתי והתשלום השנתי

בכל שנה ישולם 50% מהמענק השנתי במזומן לאחר פרסום הדוחות הכספיים השנתיים של החברה ושל הבנק ו-50% מהמענק השנתי יידחה כדלקמן:

לגבי חברי הנהלה המושאלים מהבנק - התשלום יהיה באמצעות תגמול מבוסס מניות בדמות יחידות RSU אשר בהתקיים תנאים מסויימים תמומשנה אוטומטית למניות בנק הפועלים. יחידות ה-RSU תבשלה ב-3 מנות שנתיות שוות ב-3 השנים שלאחר שנת המענק, בתום כל שנה זאת כפוף לשיעורי עמידה מסויימים ברווח היעד של החברה.

לגבי מנהלים בכירים שאינם מושאלים מבנק הפועלים - 50% מהמענק השנתי כאמור ישולמו ב-3 מנות שנתיות שוות ב-3 השנים שלאחר שנת המענק, בתום כל שנה זאת כפוף לשיעורי עמידה מסויימים ברווח היעד של החברה.

למרות האמור לעיל, בשנה שבה סך המענק השנתי לא עולה על 1/6 מהתגמול הקבוע באותה השנה של המנהל, ישולם כל המענק השנתי במזומן.

סיום העסקה

במקרה בו יעבוד המנהל הבכיר רק חלק משנת המענק הוא יהיה זכאי לחלק יחסי מהמענק השנתי בהתאם לתקופה בה עבד בפועל בשנת המענק ובלבד שעבד לפחות 90 ימים בשנת המענק (או תקופה קצרה יותר שלא תפחת מ-60 ימים, בהתאם להמלצת המנכ"ל). במקרה של סיום העסקה בנסיבות שאינן מזכות בפיצויי פיטורים לא יהיה זכאי המנהל למענק שנתי בגין השנה בה הסתיימה העסקתו בחברה, ותפקע זכאותו למנות המענק השנתי הנדחות שטרם שולמו במועד זה.

תגמול יתר עובדי החברה כפוף לתנאי מדיניות התגמול

בחברה מועסקים עובדים שהינם עובדים מושאלים מבנק הפועלים שאינם נושאי משרה בחברה, וככאלה זכאים למענק השנתי, לו זכאים חלק מעובדי בנק הפועלים אשר נקבע על-פי שיעור התשואה של הרווח הנקי על ההון, כפי שמופיע בדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים של קבוצת הבנק, כאשר המדרגה הבסיסית לחלוקת מענק כאמור הינה החל משיעור תשואה של 7.5%. המענק השנתי הממוצע הינו בגובה של עד שלוש משכורות, כאשר חלק ממנו מחולק באופן אחיד לכל העובדים, והיתרה מחולקת דיפרנציאלית לפי ביצועי העובדים.

עובדים המועסקים ישירות על ידי החברה, שאינם נושאי משרה בחברה, זכאים למענק שנתי כפי שנקבע על ידי דירקטוריון החברה. החלטת הדירקטוריון מבוססת על תוכנית קיימת המתנית בעמידה ביעדים שנקבעים מידי שנה.

ו. חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים

ביום 28 במרץ 2016 התקבל בכנסת חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "החוק"). החוק מציב מגבלות על היקף התגמול של עובדים בתאגידים פיננסיים וקובע, בין היתר, כי התקשרות של תאגיד פיננסי עם נושא משרה בכירה או עובד, הכוללת מתן תגמול, שההוצאה החזויה בשלו, כפי שחושבה למועד האישור בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישור של ועדת התגמול של התאגיד הפיננסי, דירקטוריון התאגיד הפיננסי (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים) ואישור האסיפה הכללית.

ביאור 20 - הטבות לעובדים (המשך)

ו. חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (המשך)

עוד קובע החוק, כי לא תאושר התקשרות כאמור (קרי מעל אותם 2.5 מיליון ש"ח), אלא אם היחס שבין ההוצאה החזויה, לפי עלות משרה מלאה, בשל התגמול האמור לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר, לפי עלות משרה מלאה, ששילם התאגיד הפיננסי, במישרין או בעקיפין, לעובד התאגיד, לרבות עובד של חברת כח אדם שהתאגיד הפיננסי הוא מעסיק שלו בפועל, ועובד של קבלן שירות המועסק במתן שירות אצל התאגיד הפיננסי, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35.

הוראות החוק יחולו על התקשרויות שאושרו החל ביום פרסום החוק (12 באפריל 2016) ואילך, ואולם לגבי התקשרות כאמור שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות החוק החל מתום שישה חודשים מיום הפרסום.

בהמשך לאישורה ולהמלצתה של ועדת התגמול, החל מיום 12 באוקטובר 2016 לא יקבל מנכ"ל החברה, שהינו עובד מושאל מהבנק, תגמול אשר "ההוצאה החזויה" השנתית בגינו חורגת מהתקרה שנקבעה בחוק. בהתאם, החל מיום 12 באוקטובר 2016 ייקטן התגמול המשולם למנכ"ל החברה באופן שלא תהיה חריגה מהתקרה האמורה (בהתחשב בחלקיות השנה).

בנוסף, דירקטוריון בנק הפועלים (להלן: "הבנק") מניח, כי לאור ירידת תנאי התגמול כתוצאה מהחקיקה החדשה, אחוזי הפרישה העתידיים מהבנק יגדלו. העקרונות האמורים שימשו כהנחות עבודה לצורך חישוב השפעות החוק על ההתחייבויות האקטואריות של הבנק בגין עובדי הבנק המושאלים.

לנוכח הגידול בשיעורי העזיבה הצפויים בעקבות השפעת החוק, וכנדרש בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים באר"ב ובהוראות המפקח על הבנקים עדכן הבנק את ההנחות האקטואריות ביחס לשיעורי העזיבה של מנהלים בחוזה אישי בכיר.

השפעת עדכון ההנחות האקטואריות האמורות, כפי שחושבה על ידי האקטואר החיצוני בגין עובדי הבנק המושאלים, הסתכמה לסך של כ-1 מיליון ש"ח. השפעה זו, טופלה כהפסד אקטוארי אשר נזקפה להון העצמי ותוכר בדוח רווח והפסד על פני תקופת השירות הנותרת של משתתפי התוכנית.

ז. עובדי הנהלת החברה המושאלים מהבנק

לחברה נמסר כי על פי החלטת הבנק חברי הנהלת החברה אשר הינם עובדים מושאלים מהבנק לחברה, יפרשו מהבנק לצורך קליטתם כעובדי החברה בחודשים הקרובים.

ח. תכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בדבר התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל על פיו נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון ולאשר תוכנית רב שנתית להתייעלות בחמש השנים הבאות ועקרונות להתייעלות ארוכת טווח. ביום 27 באוקטובר 2016 אישר דירקטוריון בנק הפועלים תוכנית התייעלות קבוצתית.

במסגרת קבוצת בנק הפועלים ובהתאם לתוכנית ההתייעלות שלה עדכנה החברה את אומדני הפרישה של עובדיה המושאלים מבנק הפועלים בהתאם למדיניות בנק הפועלים. בנוסף, בינואר 2017, לאחר תאריך המאזן, ועדת התגמול של החברה דנה בהצטרפות חד-פעמית של מספר מוגבל של עובדי ישראלכרט לפרישה המבוססת על תנאי הפרישה שזים בנק הפועלים וזאת בהתאמות המתחייבות. עלויות עדכון ההתחייבויות הכוללות, מהוות סך של 45 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. עלויות אלו מהוות הפסד אקטוארי ונזקקות לרווח כולל אחר.

ט. חופשה

עובדי החברה ועובדי הבנק המושאלים, זכאים על-פי החוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. ההפרשה חושבה על בסיס השכר האחרון של העובדים וימי החופשה שצברו בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. יתרת הפרשה לתאריך המאזן הסתכמה בכ-2 מיליון ש"ח, (31 בדצמבר 2015 - 2 מיליון ש"ח).

י. הסכם עם ארגון העובדים

ביום 25 בדצמבר 2013 חתמה החברה על הסכם קיבוצי מיוחד שתוקפו עד ליום 31 בדצמבר 2017. ההסכם כולל הסכמות בנושאים ארגוניים וכלכליים ובכללם גם הסכמות בנוגע לתוספות שכר ולתנאים נלווים שיחולו על עובדי החברה. כמו כן סוכם על ספר תיפקוד. ביום 29 בינואר 2017 חתמו החברות הבנות צמרת מימונים וגלובל פקטורינג על הסכם שכר קיבוצי אשר מצרף את עובדיהן (כ-30 עובדים) להסכם הקיבוצי של החברה.

יא. מדיניות תגמול

ביום 13 באוגוסט 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי. לאחר תאריך המאזן עדכנה החברה את מדיניות התגמול.

ביאור 21 – עסקאות ותשלום מבוסס מניות

1. להלן פירוט בדבר הסדרי תשלום מבוסס מניות שהיו קיימים בחברה במהלך התקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016:

א. כתבי אופציה ויחידות פנטום לעובדי בנק הפועלים המושאלים לחברה

1. ביום 30 בספטמבר 2009, אישר דירקטוריון הבנק תוכנית להקצאת אופציות בין השנים 2010-2012, לפיה עובדי הבנק הקבועים, ביניהם גם עובדי הבנק המושאלים לחברה, יקבלו אופציות לרכישת מניות הבנק במחיר של 1 ש"ח לכל אופציה. כתבי האופציה האמורים יוקצו, ללא תמורה, בכל אחת מהשנים 2010-2012 בשלוש מנות. תנאי התוכנית דומים לתוכנית האופציות לעובדים לשנים 2004-2009. כתבי האופציה יהיו ניתנים למימוש במשך שנה אחת החל מחלוף 48 חודשים מיום 1 בינואר של השנה בה הוקצו כתבי האופציה. בחודש פברואר 2012 הסתיימה הקצאת כל כתבי האופציה לתוכנית זו.

2. בחודש מרץ 2013 אישר דירקטוריון הבנק תוכנית להענקת יחידות פנטום בין השנים 2013-2017, לפיה עובדי הבנק הקבועים, ביניהם גם עובדי הבנק המושאלים לחברה, יקבלו יחידות פנטום. יחידות הפנטום הממומשות למזומן האמורות יוקצו, ללא תמורה, בכל אחת מהשנים 2013-2017 בחמש מנות. תנאי התוכנית דומים לתנאי כתבי האופציה שהוקצו לעובדי הבנק הקבועים בשנים הקודמות. יחידות הפנטום ימומשו באופן אוטומטי שנה אחת לאחר תקופת הבשלה של ארבע שנים.

ב. תוכנית תגמול לעובדי הבנק המושאלים בחוזה אישי בכיר – מענקים ותגמול הוני

בחודש אוגוסט 2010 אשרו ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק תוכנית תגמול (כפי שתוקנה מעת לעת) לאוכלוסיית המנהלים הבכירים בבנק שהם גם עובדים מושאלים (להלן: "המנהלים"), אשר תחולתה החל מיום 1 בינואר 2010 ואילך (כפוף להתאמות במקרים מיוחדים (להלן: "תוכנית 2010").

תוכנית 2010 כוללת שני אמצעי תגמול (בנוסף עם שכר וההטבות האחרות בבנק): מענק שנתי מותאם סיכון ומותנה ביצועים ותגמול הוני בדמות תוכנית מניות פנטום חסומות אשר הוחלפה בשנת 2012 בתוכנית משנה להענקת יחידות מניות חסומות (RSU). בהתאם להוראות המעבר שבמדיניות התגמול ובהוראה 301A, ייעשה מעבר הדרגתי של תגמול מנהלים מתוכנית 2010 לתוכנית 2014 שאימץ הבנק ביום 22 ביוני 2014, בהתאם להוראות מדיניות התגמול של הבנק, כך שלא יאוחר משנת 2017 כל התגמולים של מנהלי הבנק ועובדיו יהיו בהתאם לתוכנית 2014.

ג. בשנת 2007 נחתם מזכר עקרונות בין החברה לבין בנק מזרחי בע"מ (להלן: "בנק מזרחי") אשר במסגרתו נקבע, בין היתר, כי בנק מזרחי ממשיך את הסדרי ההתקשרויות הקיימים בין הצדדים בעניין הנפקת כרטיסים לתקופה נוספת של 10 שנים. על פי המוסכם במזכר העקרונות הקצתה החברה לבנק מזרחי מניות בשיעור של 1.8% מהון המניות של החברה עבור הארכת תוקף ההסכמים הקיימים.

2. אומדן השווי ההוגן של המכשירים ההוניים שהוענקו

- השווי ההוגן של כתבי האופציה אשר הוענקו לעובדי הבנק במסגרת תוכנית 2010-2012 חושב ביום הענקתם באמצעות מודל בלק אנד שולס.
- השווי ההוגן של הסכום המגיע לעובדי החברה, כעובדי החברה, כולל יחידות פנטום של תוכנית 2013-2017, בגין זכויות לעליית ערך מניות, המסולקות במזומן, נמדד מחדש בכל מועד דיווח עד מועד הסילוק.

ביאור 21 – עסקאות ותשלום מבוסס מניות (המשך)
3. פרטים נוספים בדבר מספר אופציות – תוכנית 2010

במאחד ובחברה			
מספר יחידות בשנת			
2014	2015	2016	
415,297	180,632	45,111	קיימות במחזור לתחילת השנה
119,372	-	-	הוענקו והצטרפו במהלך השנה
(154,209)	(1,308)	(2,589)	חולטו במהלך השנה
(199,828)	(134,213)	(42,522)	מומשו במהלך השנה
180,632	45,111	-	קיימות במחזור לתום השנה

1. ממוצע משוקלל של מחיר המימוש הינה 1 ש"ח לגבי כל האופציות.
2. בשנת 2016 לא הוענקו אופציות בתוכנית. ממוצע משוקלל של שווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה היה 15.75 ש"ח לכתב אופציה בשנת 2014.

4. פרטים נוספים בדבר מספר אופציות – תוכנית 2014

במאחד ובחברה			
מספר יחידות בשנת			
2015	2016		
-	22,186		קיימות במחזור לתחילת השנה
33,279	73,797		הוענקו והצטרפו במהלך השנה
-	-		חולטו במהלך השנה
(11,093)	(35,692)		מומשו במהלך השנה
22,186	60,291		קיימות במחזור לתום השנה

1. ממוצע משוקלל של מחיר המימוש הינה 1 ש"ח לגבי כל האופציות.
2. ממוצע משוקלל של שווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנה במועד המדידה היה 19.37 ש"ח לכתב אופציה.

5. פרטים נוספים בדבר יחידות כתבי אופציה לעובדי בנק הפועלים המושאלים לחברה:

במאחד ובחברה			
מספר יחידות בשנת			
2014	2015	2016	
184,076	124,345	62,778	קיימות במחזור לתחילת השנה
8,160	4,111	-	הוענקו והצטרפו במהלך השנה
(6,814)	(3,284)	-	חולטו במהלך השנה
(61,077)	(62,394)	(62,778)	מומשו במהלך השנה
124,345	62,778	-	קיימות במחזור לתום השנה

1. ממוצע משוקלל של מחיר המימוש הינה 1 ש"ח לגבי כל האופציות.
2. ממוצע משוקלל של שווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך השנים הקודמות היה: בשנת 2015 - 12.38 ש"ח בשנת 2014 - 12.73 ש"ח
3. הממוצע המשוקלל של מחיר המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך השנה היה 21.35 ש"ח, בשנת 2015 - 19.34 ש"ח ובשנת 2014 - 19.85 ש"ח לכתב אופציה.

ביאור 21 – עסקאות ותשלום מבוסס מניות (המשך)

6. פרטים נוספים בדבר יחידות פנטום לעובדי בנק הפועלים המושאלים לחברה:

במאחד ובחברה			
מספר יחידות			
2014	2015	2016	
60,324	121,868	189,838	קיימות במחזור לתחילת השנה
61,544	67,970	13,887	הוענקו במהלך השנה, נטו
121,868	189,838	203,725	קיימות במחזור לתום השנה

7. התחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במזומן

המאחד והחברה		
ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
4	4	סך ההתחייבויות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות השווי הפנימי של התחייבויות שבגינן זכות הצד שכנגד למזומן או לנכסים אחרים הבשילה עד תום השנה
1	1	

8. השפעת עסקאות תשלום מבוסס מניות על הרווח והפסד לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2014	2015	2016	
במיליוני ש"ח			
8	6	6	הוצאה הנובעת מתוכניות תשלום מבוסס מניות

ביאור 22 – הון עצמי
א. הון המניות:

ליום 31 בדצמבר 2015		ליום 31 בדצמבר 2016	
מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע	רשום
בש"ח			
73	100	73	100
-	-	-	-
73	100	73	100

(1) מניה אחת רשומה מונפקת ונפרעת.

זכויות המניות:

המניה המיוחדת מקנה למחזיק בה, בנוסף לזכות לקבל הזמנות, להשתתף ולהצביע באסיפות כלליות של החברה, את הזכויות כדלקמן:

(א) בכל אסיפה כללית של החברה יהא לבעלים של המניה המיוחדת 51% מכלל הקולות שלהם זכאים אותה שעה כל בעלי המניות בחברה.

(ב) הזכויות הצמודות למניה המיוחדת אינן ניתנות לשינוי, אלא בהסכמה בכתב של המחזיק בה.

ב. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים
הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III (להלן: "**באזל III**").

הוראות באזל III קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- ◆ רכיבי הון פיקוחי
- ◆ ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- ◆ טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- ◆ טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- ◆ הקצאת הון בגין סיכון CVA

היישום של ההוראות הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראת המעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% החל מיום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים בהון הפיקוחי עומדת על 60%. החל מיום 1 בינואר 2017 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי יעמוד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי תעמוד על 50%.

ביאור 22 – הון עצמי (המשך)
ב. הלימות הון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)
יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. ביום 26 בפברואר 2017 אישר דירקטוריון החברה את היעדים ליחסי הון מינימליים. יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%. יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

א. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III (1)

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
1. הון לצורך חישוב יחס הון		
2,457	2,680	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1, לאחר ניכויים
126	137	הון רובד 2
2,583	2,817	סך הכל הון כולל
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
10,401	10,940	סיכון אשראי
18	19	סיכונים שוק
1,905	1,963	סיכון תפעולי
12,324	12,922	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
3. יחס ההון לרכיבי סיכון		
19.9%	20.7%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.0%	21.8%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.0%	8.0% ⁽³⁾	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י הפיקוח על הבנקים
12.5%	11.5% ⁽³⁾	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י הפיקוח על הבנקים

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1
יחס הון לרכיבי סיכון

19.9%	20.6%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
- ⁽²⁾	0.1%	יישום השפעת הוראת המעבר בהוראה 299
19.9%	20.7%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראת המעבר 299

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון". בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקח מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" אשר נזקפות בשיעורים שווים.

(2) שיעור הנמוך מ-0.05%.

(3) בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016.

ביאור 22 – הון עצמי (המשך)
ב. הלימות הון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדדה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי").

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של החברה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, החברה לא מורשית להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה החברה מחשבת את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

להלן יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר		
2015	2016	
2,457	2,680	הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
20,289	20,720	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
12.1%	12.9%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

ביאור 23 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

במיליוני ש"ח

החברה		המאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2015	2016	2015	2016	
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:				
8,538	8,758	9,004	9,201	סיכון האשראי על החברה
26,503	19,031	26,503	19,031	סיכון האשראי על הבנקים
*-	*-	344	322	סיכון האשראי על אחרים
(6)	(6)	(10)	(10)	הפרשה להפסדי אשראי
35,035	27,783	35,841	28,544	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
ערבויות והתחייבויות אחרות:				
68	54	68	54	חשיפה בגין הבטחת שקים
28	28	28	28	חשיפה בגין ערבויות אחרות
-	-	61	131	התחייבות בגין ניכיון חייבים
7	8	171	185	חשיפה בגין התחייבויות אחרות
74	77	163	144	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(1)	(1)	(7)	(7)	הפרשה להפסדי אשראי
176	166	484	535	ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו

* נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ב. פעילות במכשירים נגזרים, היקף ומועדי פירעון

- ביום 4 בנובמבר 2014 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בע"מ בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 30 מיליון ש"ח ע.ג. לפרעון בחודש מאי 2016. במהלך הרבעון השני של שנת 2016 נפרעה העיסקה כסידרה.
- ביום 2 בפברואר 2015 התקשרה החברה עם בנק הפועלים בע"מ בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 25 מיליון ש"ח ע.ג. לפרעון בחודש אוגוסט 2016. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2016 נפרעה העיסקה כסידרה.
- ביום 15 ביולי 2015 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בע"מ בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 5 מיליון ש"ח ע.ג. לפרעון בחודש ינואר 2017. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן שלילי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
- ביום 10 במאי 2016 התקשרה החברה עם בנק הפועלים בע"מ בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 35 מיליון ש"ח ע.ג. לפרעון בחודש נובמבר 2017. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן שלילי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 23 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים ויזמות רגולטוריות

1. הגבלים עסקיים

על פי הסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכ.א.ל שאושר על ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "ההסדר") החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%. ההסכם שנחתם בין הצדדים המפרט את תנאי הפעלת הממשק הטכני המשותף, הוגש לממונה על הגבלים עסקיים לקבלת פטור מאישור הסדר כובל.

2. יזמות רגולטוריות

א. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים מספר הוראות שמטרתן להביא ליישום המלצות וצעדים להרחבת התפוצה והשימוש בכרטיסי חיוב מיידי (דביט) בישראל ולהגברת התחרות בתחום כרטיסי החיוב. במסגרת ההוראות, בין היתר, קבע הפיקוח על הבנקים הוראות להפצת כרטיס חיוב מיידי ללקוחות הבנקים וכללים להתחשבות כספית מיידי בעסקאות חיוב מיידי ולאופן הצגת פירוט העסקאות המבוצעות בכרטיס, ולוחות הזמנים ליישום (בכללם זיכוי בית העסק בעסקאות המבוצעות בכרטיס חיוב מיידי תוך 3 ימים ממועד שידור העסקה, החל מיום 1 באפריל 2016). בחודש אוגוסט 2015 פורסמה ברשומות הוראת שעה, בה הכריזה נגידת בנק ישראל על העמלה הצולבת לעסקאות חיוב מיידי כעמלה בפיקוח ומחירה נקבע בשיעור של 0.3% מסכום העסקה לתקופה של שנה, החל מיום 1 באפריל 2016.

ב. במקביל לאמור לעיל בנושא כרטיס חיוב מיידי (דביט), בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ישנה התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק.

ג. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב. ההוראה מתווה את הכללים העיקריים לפעילות סליקת עסקאות בכרטיסי חיוב, ומבוססת, בין היתר, על הרגולציה בתחום זה בחו"ל. ההוראה מקלה על חלק מהדרישות הרגולטוריות שהוטלו עד היום על חברות כרטיסי אשראי וסולקים במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין, תוך התאמה לרמת הסיכון של גופים אלה, שאינם מגייסים פקדונות מהציבור. ההוראה כוללת הוראות שונות, ובין השאר מאפשרת לסולק לספק מסופים לבתי עסק בתנאים הכלולים בהוראה. ההוראה נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016, למעט סעיפים מסוימים להם נקבע תאריך תחילה שונה.

ד. בחודש יוני 2015 מינו שר האוצר ונגידת בנק ישראל ועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הניתנים למשקי בית ולעסקים שאינם גדולים (ועדת שטרומ). על הועדה הוטל להמליץ בנושא הכנסת שחקנים חדשים לתחום זה, לרבות באמצעות הפרדת חברות כרטיסי האשראי מבעלות הבנקים. כן הוטל על הועדה להמליץ על צעדים משלימים נדרשים ועל הסרת החסמים לכניסת שחקנים והגברת תחרות כאמור. ביום 6 ביולי 2016 פורסמו מסקנות הוועדה וכן הופץ תזכיר חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק הבנקאות בישראל. במסגרת תזכיר החוק הומלץ, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בתזכיר החוק: להפריד את חברות האשראי מהבנקים הגדולים בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; לקבוע כללים בקשר להנפקת כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות ינוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי האשראי; לאפשר לחברות כרטיסי האשראי להשתמש במידע שבידן הנובע מתפעול ההנפקה; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי האשראי ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן. במסגרת הדיונים שהתקיימו בהצעת החוק בוועדת הרפורמות של הכנסת הוחלט על הכללת נושאים נוספים בהצעת החוק, ביניהם שעבוד שני, אירוח סולקים ועבודת סולקים עם מאגדים. ביום 23 בינואר 2017 אישרה מליאת הכנסת את החוק בקריאה שניה ושלישית. ביום 31 בינואר 2017 פורסם החוק ברשומות.

ה. בחודש דצמבר 2016 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את הצעת חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017-2018), התשע"ז - 2016. בהצעת החוק נכלל פרק "הגברת התחרות באשראי קמעונאי", המתייחס, בין היתר, להסדרת תחום הנפקת כרטיסי אשראי שלא על ידי תאגיד בנקאי ולהסדרת פעילותן של אגודות אשראי. ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם בחוק הרשומות.

ביאור 23 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים ויוזמות רגולטוריות (המשך)

2. יוזמות רגולטוריות (המשך)

1. בחודש יוני 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת "מיתווה להקמת בנק חדש בישראל: מדיניות חדשה של הפיקוח על הבנקים להסרת חסמי כניסה". לפי תמצית המדיניות, המיתווה מהווה חלק מצעדי הפיקוח על הבנקים להגברת התחרות במערכת הבנקאית בישראל וכתמיכה בשינויים המותווים, בין היתר, במסגרת "ועדת שטרומ" חלקו הראשון של המיתווה מתמקד במתן רישיון בנק לחברות כרטיסי אשראי, וחלקו השני מתמקד בתנאים הנדרשים להקמת בנק חדש מהיסוד.

2. בחודש אפריל 2016 פורסם ברשומות חוק שירות נתוני אשראי - הקמת מערכת לשיתוף נתוני אשראי והממונה על המערכת, שמטרתו שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. בחודש יוני 2016 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא שמירת מידע לצורך מסירתו למאגר נתוני אשראי. ההוראה מפרטת את שדות הנתונים ופורמט שמירת המידע הנדרש על ידי מקורות המידע. על פי דברי ההסבר להוראת השעה, מטרתה הינה בניית בסיס המידע שידווח למאגר, באופן שביום עלייתו לאוויר של המאגר יהיו בו עומק והיקף נתונים מספק שיאפשרו הפעלתו.

3. בחודש אוקטובר 2016 פרסם בנק ישראל מסמך עקרונות בנושא "אסדרת שירותי התשלום" הכולל עקרונות לאסדרת שירותי התשלום. העקרונות שבמסמך, יהוו בסיס לתזכיר חוק בנושא. קביעת העקרונות התבססה על הדיקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD ו-PSD2, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי. אליבא דמסמך העקרונות, אחת המטרות של חוק שירותי התשלום היא התאמת ההגנות הצרכניות בתחום שירותי התשלום וקביעת תנאי שימוש והגנות צרכניות אחידים, ככל הניתן, בקבלת שירותי תשלום מספקי שירותי התשלום השונים ובאמצעות אמצעי התשלום השונים. עם זאת, כל רגולטור יוסמך לקבוע הוראות נוספות לגופים שהוא מפקח עליהם בהתאם למאפייניהם. גופים בשוק הפיננסי יוכלו לבחור את הרשיון המתאים להם בהתאם לסוג פעילותם ולרמת הסיכון בה. הציבור יכול היה להעביר הערותיו למסמך עד ליום 20 בנובמבר 2016.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, עלולים להיות בעלי השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

ד. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה וחברה מאוחדת הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיהם הרגיל בסך כולל של כ-8 מיליון ש"ח וכן תובענות ייצוגיות. להערכת החברה, בהתבסס על יועציה המשפטית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש אפריל 2014 התקבלה בחברה ובפועלים אקספרס תביעה ובקשה להכיר בה כייצוגית. סכום התביעה האישית הינו כ-145 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית לא נקב. לטענת המבקש שהינו בית עסק שהיה קשור בהסכמי סליקה עם המשיבות, הנתבעות פעלו שלא כדין, בכך שגבו ממנו עמלת מינימום בעת שהיה קשור במקביל עם חברת ניכיון בהסכם, לפיו ניכה באמצעות חברת הניכיון חלק מהעסקאות שסלק באמצעות הנתבעות מבלי להביא בחשבון את הסכומים בהם זוכתה חברת הניכיון. בחודש פברואר 2016 ניתנה החלטה המאשרת הגשת תביעה ייצוגית בנוגע לבתי עסק שעבדו מול חברת ניכיון מסוימת. כתב תביעה ייצוגית מתוקן הוגש, טרם הוגש כתב הגנה. הצדדים הגיעו להסכם פשרה, במסגרתו אוחד הדיון עם ההליך הבא, שהוגש לאישורו של בית המשפט. בית המשפט הורה על פרסום הסכם הפשרה.

2. בחודש פברואר 2016 התקבלה בחברה, בפועלים אקספרס ובירופיי תביעה ובצידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. בקשה זו הינה המשך להחלטת בית המשפט בעניין התביעה המפורטת בסעיף 1 לעיל, בה אושרה בקשת תביעה ייצוגית בעילה זהה כלפי לקוחות חברה אחת. לטענת המבקשים שהינם בתי עסק הקשורים בהסכמי סליקה עם המשיבות, הנתבעות פעלו שלא כדין, בכך שגבו ממנו עמלת מינימום בעת שהיה קשור במקביל עם חברת ניכיון בהסכם, לפיו ניכה באמצעות חברת הניכיון חלק מהעסקאות שסלק באמצעות הנתבעות מבלי להביא בחשבון את הסכומים בהם זוכתה חברת הניכיון. סכום התביעה הייצוגית לא נקב. הצדדים הגיעו להסכם פשרה, במסגרתו אוחד הדיון עם ההליך דלעיל, שהוגש לאישורו של בית המשפט. בית המשפט הורה על פרסום הסכם הפשרה.

3. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובפועלים אקספרס תביעה ובקשה להכיר בה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית הוערך על ידי התובעים כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. בחודש מרץ 2016 התקיימו הוכחות, הוגשו סיכומים וממתינים לפסק דין.

ביאור 23 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

4. בחודש ספטמבר 2014 התקבלה בחברה תביעה כנגדה וכנגד חברת כרטיסי אשראי נוספת, ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. סכום התביעה הייצוגית לא הוערך. לטענת המבקשים תווי קניה שהנפיקה החברה, הכוללים תנאי הקובע תקופה קצרת מועד לכיבוד התו הם חוזה אחיד הכולל תנאי מקפת, שיש לבטלו או לשנותו. ביום 16 בפברואר 2015 הוגשה תשובת החברה לבקשת האישור. בתשובה זו עמדה החברה על כך שפעולתה תקינה ועומדת בדרישות החוק וכי לכן יש לדחות את האישור. הוגשה תגובה לתשובה והתקיימו דיונים מקדמיים בתיק. ביום 11 באוקטובר 2016, ניתן פסק דין המאשר את הסכם הפשרה אליו הגיעו הצדדים, שעיקרו חידוש תווי קניה שתוקפם קצר מחמש שנים, בתווים חדשים בעלי תוקף עדכני.
5. בחודש ינואר 2015 התקבלה בחברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, החברה גובה עמלת "רכישה באמצעות כרטיס אשראי של מט"ח מחלפן" על עסקאות לרכישת מטבע שאינו דולר ארה"ב שלא כדין, בניגוד לאמור בתעריפון, ובכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. סכום התביעה האישית הינו כ-37 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית לא ננקב. בתיק התקיימו דיונים מקדמיים ובמסגרתם המליץ בית המשפט לצדדים להידבר ביניהם על אפשרות של פשרה. הסכם פשרה אליו הגיעו הצדדים הוגש לבית המשפט. בית המשפט אישר את הפשרה בפסק דין בחודש אוגוסט 2016.
6. בחודש פברואר 2015 הוגשה כנגד החברה וחברה נוספת תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש המשיבות לא העניקו הנחות למחזיקי כרטיס חיוב בתדלוק וברכישות ברשת הנויות הנוחות בניגוד למובטח למחזיקי כרטיסי חיוב המשיוכים למועדונים מסוימים. סכום התביעה הייצוגית מוערך על ידי התובע במעל 3 מיליון ש"ח. תשובת החברה הוגשה. בין הצדדים מתנהל משא ומתן לפשרה.
7. בחודש יוני 2015 התקבלה בחברה, ביורופיי ובפועלים אקספרס תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת מבקש האישור המשיבות אינן מיידעות את לקוחותיהן בכך שלא ניתן לבצע עסקאות בחלק מבתי העסק בחו"ל בכרטיס אשראי שאינו נושא צ"פ. הסעד המבוקש הוא, בין היתר, הנפקה מיידית של כרטיסים עם צ"פ לכל מחזיקי הכרטיסים הבינלאומיים, פיצוי לקוחות שלא יכלו להשתמש בכרטיסם, השבה של ההפרש בין עלות כרטיס בינלאומי לכרטיס מקומי, וזאת 7 שנים אחורנית. סכום התביעה האישית הוא כ-250 ש"ח, והנזק לקבוצת התובעים לא הוערך. התקיימו מספר דיונים מקדמיים בתיק וקבוע להוכחות לחודש ינואר 2017. בהמלצת בית המשפט הצדדים ניהלו הליך גישור וככל הנראה תוגש בקשת הסתלקות.
8. בחודש ספטמבר 2015, התקבלה בחברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת מבקש האישור, האופן בו נהגה החברה בעת גביית עמלת קבלת מידע בתקשורת מפר את הוראות הדין. הנזק האישי מוערך על ידו ב-361.08 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית כ-8.5 מיליון ש"ח. מדובר בבקשת אישור בעניין בו כבר סולקה בקשת אישור כנגד החברה לאור עמדת בנק ישראל. לאחר שהחברה פנתה לצד השני והבהירה לו את העניין, הוגשה על ידו בקשה לתיקון בקשת האישור. בית המשפט הורה שאין לתקן את הבקשה שכן לא צורפה לבקשת התיקון הבקשה המתוקנת, אך איפשר את הגשת המסמכים. בחודש דצמבר 2016 הוגשה תשובה לבקשת האישור.
9. בחודש נובמבר 2015 התקבלה בחברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית המאחדת לתוכה שתי תביעות, שהוגשה מוקדם יותר בשנת 2015 ואוחדו לכדי תביעה אחת. לטענת מבקשי האישור, ביטול תכנית הנקודות/כוכבים וכן זמן ההתארגנות הלא מספיק שניתן ללקוחות החברה לצורך מימוש הנקודות הצבורות נעשו שלא כדין. הסעד המבוקש הוא השבת שווי הזכויות הכלכליות בגין הכוכבים שנמחקו. הנזק האישי מוערך על ידי התובעים בכ-28 ש"ח ואילו סכום התביעה הייצוגית בכ-162 מיליון ש"ח. בחודש מאי 2016 הוגשה תשובה לבקשת האישור.
10. בחודש מרץ 2016 התקבלה בחברה ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ תביעה ובצידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת מבקש האישור אופן ההמרה של מטבעות זרים לדולר אינו בהתאם לשערי הארגונים הבינלאומיים וכי בכך יש הפרת הסכם. הנזק לקבוצה מוערך על ידי התובע בכ-23 מיליון ש"ח. המבקש צפוי לתקן את בקשתו ולאחר מכן תידרש החברה להגיש את תשובתה. הצדדים נמצאים בהליך גישור.
11. בחודש יוני 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה כייצוגית (בקשה המחליפה בקשה קודמת שהוגשה בחודש אפריל 2014). הבקשה הוגשה כנגד שלוש חברות כרטיסי האשראי. לטענת המבקשים, שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כדין, לפיו בעסקאות דביט ו-Prepaid החברות שלעיל מעכבות אצלן שלא כדין כספים המגיעים לבתי העסק וכן הן מחשבות את העמלה הנגבית מבתי העסק על בסיס עמלה צולבת כנהוג בעסקאות נדחות רגילות. כמו כן נטען כי סעיפים בהסכם בית עסק הינם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד. על המשיבות להגיש תשובתן לבקשת האישור המתוקנת. בחודש דצמבר 2016 הוגשה תשובה לבקשת האישור.

ביאור 23 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

12. בחודש נובמבר 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים החברה אינה נותנת הודעה מוקדמת ללקוחותיה אשר קיבלו הטבה באשר לעמלת דמי הכרטיס למשך תקופה של למעלה משלושה חודשים וחוייבו בעמלה זו מבלי ששלחה להם המשיבה הודעה מוקדמת בכתב של שבועיים מראש לפני מועד סיום ההטבה, זאת בניגוד להוראות הדין, כשהעילות הנטענות הן הפרת חובה חקוקה, הפרת הסכם וכללי הבנקאות ועשיית עושר ולא במשפט. הנזק מוערך בסך של 65.8 מיליון ש"ח. בחודש פברואר הוגשה על ידי המבקש בקשת הסתלקות, לאחר שגילה שהחברה פועלת על פי החוק, שהתקבלה על ידי בית המשפט.

ה. שומות

בחודש דצמבר 2016 נתקבלה בחברה שומת מע"מ (להלן: "הודעת השומה") וזאת למיטב ידיעת החברה בהמשך לביקורת רוחבית ענפית, אשר עיקר עניינה התחשבות בגין עסקאות של מחזיקי כרטיס מול הארגונים הבינלאומיים בגין השנים 2012 ועד יוני 2016. סכום הודעת השומה בגין כלל רכיביה מגיע לכ-70 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. החברה, בהתבסס גם על חוות דעת יועציה המשפטיות חולקת על הודעת השומה ועל כן עתידה להגיש השגה לרשויות המס. ככל שעמדת החברה לא תתקבל תהיה החברה חשופה לדרישות דומות גם בגין התקופה שלאחר מתן הודעת השומה. החברה, בהתבסס על חוות הדעת של יועציה המשפטיות כוללת הפרשה בדוחותיה במקום בו נדרשת הפרשה ובגין רכיבים בהם להערכת יועציה המשפטיות קיים סיכון "אפשרי" להתממשות בעתיד של חלק מסעיפי השומה והכל בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

ו. שיפוי לדירקטורים

שיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים: החברה התחייבה לשפות לדירקטורים ונושאי משרה אחרים בחברה כפי שהיו מעת לעת. כתב השיפוי שאושר על ידי האסיפה הכללית ביום 12 בפברואר 2012 באישור וועדת הביקורת והדירקטוריון, הותאם לשינויים בחקיקה. סכום השיפוי שתעמיד החברה מכח ההתחייבות, לכל המבוטחים בחברה במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 30% מהונה לפי דוחותיה הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני התשלום בפועל.

ז. הסכמים עם חברות בנות וחברה אחות

לחברה הסכמים עם חברות ישראל כרטיס מימון, יורופיי, צמרת, גלובל ופועלים אקספרס, חברות בנות וחברה אחות לצורך תפעול מערך כרטיסי האשראי שלהן ו/או הסכמי שירותים. החברה מתפעלת עבור החברות פועלים אקספרס ויורופיי את פעילות ההנפקה והסליקה של כרטיסי האשראי שלהן ואת הסליקה של עסקאות שנעשו בישראל בכרטיסים שהונפקו בחו"ל. עבור תפעול וניהול ההסדר, משלמות החברות לחברה עמלות ותשלומים אחרים כמוסכם ביניהן. בחודש יולי 2016 עודכן ההסדר בין החברה לבין יורופיי רטרואקטיבית החל מתחילת שנת 2016. כמו כן בחודש יולי 2016 עודכן ההסדר בין החברה לבין ישראל כרטיס מימון ונכנס לתוקף החל מיום 1 ביולי 2016.

ח. התקשרויות עם תאגידים בנקאיים

החברה ויורופיי קשורות עם הבנקים המפורטים להלן בהסכמים שונים להצטרפות לקוחות להסדר כרטיסי האשראי של החברה: בנק הפועלים (החברה האם), בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ ובנק איגוד (יחד - "הבנקים שבהסדר"). במסגרת ההסכמים השונים של החברה עם הבנקים שבהסדר, הוקנתה לכל בנק הסמכות לקבוע מי מבין הלקוחות ימצא ראוי להצטרף להסדר כרטיסי האשראי של החברה ולהמליץ לחברה על צירופו להסדר הכרטיסים. כל בנק בהסדר אחראי לכבד כל שובר וחיוב שביצע הלקוח ביום הצגת השוברים או החיובים לבנק שבהסדר. במסגרת ההסכמים השונים האמורים, נכללים גם הסדרי התשלומים והתנאים הרלוונטיים מול כל בנק שבהסדר.

ביאור 23 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ט. התקשרויות מיוחדות

התקשרויות מיוחדות כוללות הסכמים ארוכי טווח בגין שכירות נכסים, תוכנות והסכמים תפעוליים בגין כלי רכב. להלן פירוט יתרת הסכומים הצפויים בגין ההתקשרויות הללו, לפי שנים:

31 בדצמבר		
2015	2016	
במיליוני ש"ח		
27	30	בשנה הראשונה
15	14	בשנה השנייה
11	11	בשנה השלישית
11	11	בשנה הרביעית
11	9	בשנה החמישית
10	10	מעל חמש שנים

י. התקשרויות עם מועדוני לקוחות

במסגרת פעילות עם מועדוני הלקוחות, החברה התקשרה עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, להנפקת כרטיסי אשראי לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות (להלן: "עמיתי המועדון"). הכרטיסים המונפקים לעמיתי המועדון מקנים להם, בדרך כלל, הנחות, הטבות ושירותים מיוחדים במגוון בתי עסק המכבדים את כרטיסי המועדון. הגופים הנוטלים חלק בפעילות מועדוני הלקוחות של החברה, כוללים, בין היתר, ארגוני עובדים, ארגונים מקצועיים ותאגידי מסחריים המעוניינים בהנפקת כרטיס מועדון ללקוחותיהם ו/או עובדיהם, באמצעות כרטיסי אשראי. במסגרת מגוון כרטיסי האשראי וסוגיהם השונים מנפיקה החברה כרטיסי אשראי בשיתוף פעולה עם ארגונים, מועדונים וגופים צרכניים מקצועיים ואחרים, כדוגמת "חבר" לאנשי צבא הקבע והגימלאים, מועדון לייף סטייל, "אשמורת" לחברי הסתדרות המורים, "הוט" לחברי הסתדרות ההנדסאים והטכנאים בישראל, Members לחברי לשכות עורכי הדין ורואי חשבון, רפאל מערכות לחימה מתקדמות בע"מ, "רמי לוי", כרטיסי רשתות ועוד.

יא. שיעבדים

חברת בת שיעבדה בשיעבוד שוטף את כל נכסיה הכספיים, הרכוש והזכויות להבטחת התחייבויותיה לבנקים. כמו כן, שיעבדה חברת בת בשיעבוד קבוע את הון המניות שלה וכן שיעבוד על הכספים, שטרות ובטחונות אחרים.

ביאור 24 - מגזרי פעילות

א. כללי

החברה מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ישראל כרטיס (שהוא מותג פרטי בבעלות החברה) המונפקים לשימוש בישראל בלבד וכן מנפיקה במשותף עם יורפיי, כרטיסי אשראי בהם משולבים המותגים ישראל כרטיס ו- MasterCard (להלן: "כרטיסי מסטרקארד"). כמו כן, החברה סולקת עסקאות בכרטיסי מסטרקארד, שהונפקו בארץ לרבות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו על-ידי מנפיקים מקומיים אחרים ונעשו בבתי עסק הקשורים עימה בהסכם וכן עסקאות בארץ שנעשו בבתי העסק הנ"ל בכרטיסים שהונפקו בחו"ל ומשולמות לבתי העסק במטבעי ישראל. עסקאות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בחו"ל ונעשו בארץ בבתי העסק הקשורים עם יורפיי בהסכם ומשולמות לבתי העסק במטבע חוץ נסלקות על-ידי יורפיי. ההנפקה והסליקה של כרטיסי מסטרקארד נעשית מכח רשיון שניתן על-ידי MasterCard International Incorporated ("MC"). כמו כן, החברה מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ויזה לשימוש בישראל ובחו"ל מכוח הרישיון שניתן לחברה על ידי Visa International Service Association.

מגזר ההנפקה

החברה מנפיקה ומתפעלת כרטיסי אשראי מסוג ישראל כרטיס, מסטרקארד וויזה. כמו כן מנפיקה ומתפעלת החברה מגוון מוצרים נוספים כגון כרטיסי תדלוק וכרטיסי מתנה. למגזר ההנפקה יוחסו כל ההכנסות וההוצאות הכרוכות בגיוס הלקוח והטיפול השוטף בו כולל ניהול מועדוני לקוחות. ההכנסות העיקריות המשויכות למגזר הנ"ל: עמלה צולבת, דמי כרטיס, עמלת חיוב נדחה, עמלות מעסקאות בחו"ל וכן הכנסות מימון נטו המיוחסות למגזר. עמלה צולבת הינה עמלה שמשלם הסולק למנפיק בגין עסקה שנעשתה בכרטיס האשראי שהנפיק המנפיק ואשר נסלקה על-ידי הסולק. ההוצאות העיקריות המשויכות למגזר הנ"ל: הוצאות שיווק, פרסום וניהול מועדוני לקוחות, תוכנית הטבות, הנפקה ומשלוח הכרטיס על צרופותיו, וכן הפקה ומשלוח הודעות חיוב.

מגזר הסליקה

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים ומציעה לבתי העסק השונים, בנוסף לשירותי הסליקה גם מגוון שירותים פיננסיים כגון: שירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע יעודי ומבצעי קידום מכירות. למגזר זה יוחסו כל ההכנסות וההוצאות הכרוכות בגיוס בית העסק והטיפול השוטף בו. ההכנסות העיקריות המשויכות למגזר הנ"ל: עמלות מבתי עסק בניכוי עמלה צולבת הנזקפת למגזר ההנפקה וכן הכנסות מימון נטו המיוחסות למגזר. ההוצאות העיקריות המשויכות למגזר הנ"ל: הוצאות גיוס ושימור בתי עסק, פרסום משותף עם בתי עסק, סליקת שוברים, הפקה ומשלוח הודעות זיכוי.

מגזר מימון

מגזר המימון משרת את הלקוחות של החברה ומתמקד במתן שירותים ופתרונות פיננסיים באמצעות מוצרים מותאמים לצרכי הלקוח וברמה שירותית גבוהה. החברה מציעה ללקוחותיה מוצרי אשראי ייחודיים אשר עונים לצרכיהם תוך שימת לב לסיווגם (צרכני, עסקי), למצבם הכלכלי וליכולת החזר שלהם. למגזר המימון יוחסו כל ההכנסות וההוצאות המיוחסות בגין פעילות החברה הנושאת ריבית ובכללה פעילות הניכיון, מקדמות והקדמות, פקטורינג, "אשראי מתגלגל" והלוואות מסוגים שונים.

אחר

במגזר זה נכללות כל הפעילויות האחרות של החברה אשר אינן משתייכות למגזרי ההנפקה, הסליקה והמימון, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח. בנוסף, נכללת במגזר זה הכנסה ממכירת מניות MC.

ביאור 24 - מגזרי פעילות - מאוחד (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
מידע על הרווח והפסד	מגזר הנפקה	מגזר סליקה	מגזר מימון	אחר (1)	סך הכל
הכנסות					
עמלות מחיצוניים	594	839	*-	-	1,433
עמלות בינמגזריות	555	(555)	-	-	-
סך הכל	1,149	284	*-	-	1,433
(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו	(1)	(1)	235	*-	233
(הוצאות) הכנסות אחרות	(6)	5	7	38	44
סך ההכנסות	1,142	288	242	38	1,710
הוצאות (הכנסות)					
בגין הפסדי אשראי	21	2	57	*-	80
תפעול	351	174	30	2	557
מכירה ושיווק	198	52	15	*-	265
הנהלה וכלליות	38	24	8	*-	70
תשלומים לבנקים	396	3	-	-	399
סך כל ההוצאות	1,004	255	110	2	1,371
רווח לפני מיסים	138	33	132	36	339
הפרשה למיסים על הרווח	41	10	47	13	111
רווח לאחר מיסים	97	23	85	23	228
חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס	-	-	-	1	1
רווח נקי	97	23	85	24	229
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)	6.2	11.4	11.2	62.3	9.0
יתרה ממוצעת של נכסים	11,812	991	3,515	97	16,415
מזה: השקעות בחברות כלולות	-	-	-	2	2
יתרה ממוצעת של התחייבויות	591	11,845	858	563	13,857
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	7,844	1,014	3,824	194	12,876

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

ביאור 24 - מגזרי פעילות - מאוחד (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (2)					
מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מגזר	מידע על הרווח והפסד
הנפקה	סליקה	מימון	אחר (1)	סך הכל	הכנסות
516	843	*-	-	1,359	עמלות מחיצוניים
565	(565)	-	-	-	עמלות בינמגזריות
1,081	278	*-	-	1,359	סך הכל
*-	(1)	175	*-	174	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
11	1	4	41	57	הכנסות אחרות
1,092	278	179	41	1,590	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות)					
6	*-	26	*-	32	בגין הפסדי אשראי
332	168	23	6	529	תפעול
177	47	11	*-	235	מכירה ושיווק
34	21	6	*-	61	הנהלה וכלליות
369	3	-	-	372	תשלומים לבנקים
918	239	66	6	1,229	סך כל ההוצאות
174	39	113	35	361	רווח לפני מיסים
45	13	38	12	108	הפרשה למיסים על הרווח
129	26	75	23	253	רווח לאחר מיסים
-	-	-	(2)	(2)	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
129	26	75	21	251	רווח נקי
8.6	12.9	12.9	52.0	10.8	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
11,460	1,083	2,667	120	15,330	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	3	3	מזה: השקעות בחברות כלולות
343	11,705	432	529	13,009	יתרה ממוצעת של התחייבויות
7,687	1,032	2,973	207	11,899	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.
- (2) סווג מחדש.

ביאור 24 - מגזרי פעילות - מאוחד (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (2)					
מגזר הנפקה	מגזר סליקה	מגזר מימון	אחר (1)	סך הכל	מידע על הרווח והפסד הכנסות
466	875	1	-	1,342	עמלות מחיצוניים
563	(563)	-	-	-	עמלות בינמגזריות
1,029	312	1	-	1,342	סך הכל
15	1	128	*-	144	הכנסות ריבית, נטו
29	(3)	2	49	77	הכנסות (הוצאות) אחרות
1,073	310	131	49	1,563	סך ההכנסות
הוצאות (הכנסות)					
4	3	13	(1)	19	בגין הפסדי אשראי
306	151	21	3	481	תפעול
152	53	11	-	216	מכירה ושיווק
34	21	7	1	63	הנהלה וכלליות
370	6	-	-	376	תשלומים לבנקים
866	234	52	3	1,155	סך כל ההוצאות
207	76	79	46	408	רווח לפני מיסים
54	22	25	15	116	הפרשה למיסים על הרווח
153	54	54	31	292	רווח לאחר מיסים
-	-	-	*(-)	*(-)	חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
153	54	54	31	292	רווח נקי
11.0	26.2	12.7	**-	14.3	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
11,401	1,342	2,120	117	14,980	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	5	5	מזה: השקעות בחברות כלולות
307	11,700	353	576	12,936	יתרה ממוצעת של התחייבויות
7,684	1,136	2,338	114	11,272	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** שיעור גבוה מ-100%.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

(2) סווג מחדש.

ביאור 25 – נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה – מאוחד

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ (1)		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
נכסים						
109	-	3	43	4	59	מזומנים ופיקדונות בבנקים
						חייבים בגין פעילות
16,091	-	25	86	95	15,885	בכרטיסי אשראי, נטו
20	20	-	-	-	-	ניירות ערך
3	3	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
264	264	-	-	-	-	בניינים וציוד
571	50	-	-	4	517	נכסים אחרים
17,058	337	28	129	103	16,461	סך כל הנכסים
התחייבויות						
1,222	-	19	8	-	1,195	אשראי מתאגידים בנקאיים
12,089	27	(11)	131	66	11,876	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,082	3	1	10	-	1,068	התחייבויות אחרות
14,393	30	9	149	66	14,139	סך כל ההתחייבויות
2,665	307	19	(20)	37	2,322	הפרש
31 בדצמבר 2015						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ (1)		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד למדד	לא צמוד	
נכסים						
69	-	6	27	4	32	מזומנים ופיקדונות בבנקים
						חייבים בגין פעילות
15,111	-	28	92	86	14,905	בכרטיסי אשראי, נטו
19	19	-	-	-	-	ניירות ערך
1	1	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
252	252	-	-	-	-	בניינים וציוד
441	37	-	-	4	400	נכסים אחרים
15,893	309	34	119	94	15,337	סך כל הנכסים
התחייבויות						
323	-	10	5	-	308	אשראי מתאגידים בנקאיים
12,126	10	3	108	62	11,943	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
988	2	8	13	-	965	התחייבויות אחרות
13,437	12	21	126	62	13,216	סך כל ההתחייבויות
2,456	297	13	(7)	32	2,121	הפרש

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

ביאור 26 – נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016														
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים														
יתרה מאזנית (2)														
שיעור	ללא	סך הכל	מעל 10	מעל 5	מעל 4	מעל 3	מעל 2	מעל	מעל	מעל 3	מעל חודש	מעל חודש	עם	
תשואה	תקופת	תזרימי	מעל	שנים עד	שנים עד	שנים עד	שנים עד	שנה ועד	שנה ועד	חודשים	ועד חודשים	ועד חודש	דרישה	
(חוזי (5)	סך הכל	פרעון(4)	מזומנים(1)	20 שנה	10 שנים	5 שנים	4 שנים	3 שנים	שנתיים	ועד שנה	חודשים	ועד חודש	ועד חודש	
מטבע ישראלי														
(לרבות צמוד מט"ח)														
4.95%	16,925	460	16,754	-	1	9	103	257	486	1,077	3,213	2,961	8,647	נכסים
0.66%	14,260	149	14,057	13	17	22	19	7	76	289	2,128	2,365	9,121	התחייבויות
	2,665	311	2,697	(13)	(16)	(13)	84	250	410	788	1,085	596	(474)	הפרש
במטבע חוץ (3)														
0.90%	133	-	133	-	-	-	-	-	-	-	8	4	121	נכסים
-	133	9	124	-	-	4	-	-	-	-	2	6	112	התחייבויות
	*-	(9)	9	-	-	(4)	-	-	-	-	6	(2)	9	הפרש
	(19)	(8)	(10)	-	-	(4)	-	-	-	-	6	(1)	(11)	מזה הפרש בדולר
סך הכל														
4.94%	17,058	460	16,887	-	1	9	103	257	486	1,077	3,221	2,965	8,768	נכסים**
0.65%	14,393	158	14,181	13	17	26	19	7	76	289	2,130	2,371	9,233	התחייבויות
	2,665	302	2,706	(13)	(16)	(17)	84	250	410	788	1,091	594	(465)	הפרש
** מזה: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי														
	16,091	1	16,381	-	1	9	103	253	486	1,077	3,171	2,792	8,489	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים בגין סעיפי הנכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות לפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות להפסדי אשראי.
- (2) כפי שנכללה בביאור 25 "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים שאינם מסולקים נטו.
- (3) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (4) כולל נכסים במטבע ישראלי שזמן פירעונם עבר בסך 25 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - 11 מיליון ש"ח).
- (5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 26 – נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפרעון (המשך)

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2015														
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים														
יתרה מאזנית (2)														
שיעור	ללא	סך הכל	מעל 10	מעל 5	מעל 4	מעל 3	מעל 2	מעל	מעל	מעל חודש	מעל 3	מעל חודש	מעל 3	עם
תשואה	תקופת	תזרימי	מעל	שנים עד	שנים עד	שנים ועד	שנים ועד	שנה ועד	שנה ועד	שנה ועד	שנה ועד	שנה ועד	שנה ועד	דרישה
(חוזי (5)	סך הכל	פרעון(4)	מזומנים(1)	20 שנה	10 שנים	5 שנים	4 שנים	3 שנים	שנתיים	ועד חודשים	ועד חודשים	ועד חודשים	ועד חודשים	ועד חודש
מטבע ישראלי														
(לרבות צמוד מט"ח)														
4.16%	15,762	409	15,551	-	-	4	60	122	388	890	3,111	2,902	8,074	נכסים
0.78%	13,313	118	13,139	12	16	21	16	6	70	291	2,179	2,432	8,096	התחייבויות
	2,449	291	2,412	(12)	(16)	(17)	44	116	318	599	932	470	(22)	הפרש
במטבע חוץ (3)														
0.57%	131	-	131	-	-	-	-	-	-	-	9	5	117	נכסים
-	124	10	114	-	-	3	-	-	-	-	3	5	103	התחייבויות
	7	(10)	17	-	-	(3)	-	-	-	-	6	(*)	14	הפרש
	(6)	(9)	4	-	-	(3)	-	-	-	-	5	-	2	מזה הפרש בדולר (*)
סך הכל														
4.16%	15,893	409	15,682	-	-	4	60	122	388	890	3,120	2,907	8,191	נכסים**
0.77%	13,437	128	13,253	12	16	24	16	6	70	291	2,182	2,437	8,199	התחייבויות
	2,456	281	2,429	(12)	(16)	(20)	44	116	318	599	938	470	(8)	הפרש
** מזה: חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי														
	15,111	(4)	15,313	-	-	4	60	119	388	886	3,068	2,751	8,037	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים בגין סעיפי הנכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות לפירעון החוזי של כל תזרים.

הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות להפסדי אשראי.

(2) כפי שנכללה בביאור 25 "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים שאינם מסולקים נטו.

(3) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(4) כולל נכסים במטבע ישראלי שזמן פירעונם עבר בסך 11 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2014 - 11 מיליון ש"ח).

(5) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

ביאור 27 א' – יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. הרוב המכשירים הפיננסיים של החברה לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים, למעט חלק מניירות הערך. השווי ההוגן למרבית המכשירים הפיננסיים נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון על-פי השיעורים בסמוך לתאריך המאזן היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן שלהלן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי המימוש של המכשיר הפיננסי לתאריך המאזן. הערכת השווי ההוגן נערכה, כאמור, לפי שיעורי הריבית בסמוך לתאריך המאזן ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול יהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים ייתכן שהמכשיר הפיננסי יוחזק עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי החברה כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות ההערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין חברות שונות.

2. השיטות וההנחות העיקריות ששימשו לחישוב אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

פיקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהם החברה ביצעה עסקאות דומות סמוך לתאריך המאזן.

חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הונו התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים: לפי שווי שוק בשוק עיקרי. ניירות ערך שאינם סחירים: לפי עלות בניכוי ירידת ערך.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - בשיטת היוון תזרימי מזומנים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי דומה סמוך לתאריך המאזן.

ביאור 27 א' – יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

במיליוני ש"ח

3. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

31 בדצמבר 2016				
שווי הוגן (א)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים:				
109	-	18	91	109
16,075	16,075	-	-	16,091
20	7	-	13	20
354	321	33	-	354
16,558	16,403	51	104	* 16,574
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
1,222	-	1,194	28	1,222
12,039	12,039	-	-	12,062
920	777	143	-	924
14,181	12,816	1,337	28	* 14,208
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				
31 בדצמבר 2015				
שווי הוגן (א)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
נכסים פיננסיים:				
69	-	21	48	69
15,097	15,097	-	-	15,111
19	7	-	12	19
267	229	38	-	267
15,452	15,333	59	60	* 15,466
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
323	-	306	17	323
12,092	12,092	-	-	12,116
874	743	131	-	877
13,289	12,835	437	17	* 13,316
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 104 מיליון ש"ח ובסך 28 מיליון ש"ח, בהתאמה (2015 - נכסים והתחייבויות בסך 60 מיליון ש"ח ובסך 17 מיליון ש"ח, בהתאמה), אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 27.ב. ו-27.ג. להלן.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בסך 7 מיליון ש"ח (2015 - 7 מיליון ש"ח).

ביאור 27 ב' – פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (1) – מאוחד

במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2016			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
			נכסים
13	-	13	ניירות ערך זמינים למכירה
13	-	13	סך כל הנכסים
			התחייבויות
*-	*-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*-	*-	-	סך כל ההתחייבויות

31 בדצמבר 2015			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
			נכסים
12	-	12	ניירות ערך זמינים למכירה
12	-	12	סך כל הנכסים
			התחייבויות
*-	*-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
*-	*-	-	סך כל ההתחייבויות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) במהלך השנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 27 ג' – פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה – מאוחד

במהלך השנים 2015 ו-2016 לא היו קיימים לחברה פריטים שאינם נמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, למעט הכרה בהפרשה לירידת ערך בסכום שאינו מהותי ברבעון השלישי של שנת 2016 וברבעון הרביעי של שנת 2015.

ביאור 28 – בעלי עניין וצדדים קשורים של החברה והחברות המאוחדות שלה

במיליוני ש"ח

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2016										
צדדים קשורים					בעלי עניין					
אחרים		חברות כלולות			אחרים		נושאי משרה		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה	יתרה	הגבוהה	יתרה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	היתרה	הגבוהה	
במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	
(השנה 2)	שנה	(השנה 2)	שנה	(השנה 2)	שנה	(השנה 2)	שנה	(השנה 2)	שנה	
-	-	-	-	-	-	-	-	98	98	מזומנים ופקדונות בבנקים
-	-	20	19	254	234	2	1	*-	*-	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו (1)
7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך
-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
-	-	1	*-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
התחייבויות										
-	-	-	-	-	-	-	-	1,285	922	אשראי מתאגידים בנקאיים
994	975	-	-	-	-	-	-	114	74	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	-	-	-	535	535	17	17	7	*-	התחייבויות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	*-	*-	מניות (כלול בהון)
-	-	42	16	-	-	9	8	17,688	10,441	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
-	-	-	-	-	-	-	-	5,910	5,442	ערבויות שניתנו על-ידי הבנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ערבויות שניתנו על ידי החברה
-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) עסקאות עם צדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים בחברה.
- (2) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (3) בנוסף לחברה יש יתרת חייבים בגין כרטיסי מתנה, המופקדים בחברת האם, בסך 19 מיליון ש"ח. (היתרה הגבוהה במשך השנה - 34 מיליון ש"ח).

ביאור 28 – בעלי עניין וצדדים קשורים של החברה והחברות המאוחדות שלה (המשך)

במיליוני ש"ח

א. יתרות (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2015										
צדדים קשורים					בעלי עניין					
אחרים		חברות כלולות			אחרים		נושאי משרה		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה	יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	יתרה	הגבוהה	יתרה	
במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	במשך	
השנה (2)	השנה	השנה (2)	השנה	השנה (2)	השנה	השנה (2)	השנה	השנה (2)	השנה	
-	-	-	-	-	-	-	-	633	57	נכסים מזומנים ופקדונות בבנקים
-	-	19	19	224	222	1	1	-	-	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו (1)
9	7	-	-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך
-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
התחייבויות										
-	-	-	-	-	-	-	-	323	92	אשראי מתאגידים בנקאיים זכאים בגין פעילות
917	917	-	-	-	-	-	-	93	71	בכרטיסי אשראי
-	-	-	-	531	531	14	14	6	3	התחייבויות אחרות
-	-	-	-	-	-	-	-	*-	*-	מניות (כלול בהון)
-	-	43	41	-	-	8	8	17,492	17,232	סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
-	-	-	-	-	-	-	-	5,555	5,555	ערבויות שניתנו על-ידי הבנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ערבויות שניתנו על ידי החברה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) עסקאות עם צדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים בחברה.
- (2) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (3) בנוסף לחברה יש יתרת חייבים בגין כרטיסי מתנה, המופקדים בחברת האם, בסך 30 מיליון ש"ח. (היתרה הגבוהה במשך השנה - 44 מיליון ש"ח).

ביאור 28 – בעלי עניין וצדדים קשורים של החברה והחברות המאוחדות שלה (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
צדדים קשורים		בעלי עניין		
אחרים (1)	חברות כלולות	אחרים (1)	נושאי משרה	מחזיקי מניות בעלי שליטה (4)
106	-	-	-	-
-	(2) 1	-	-	(6)
-	-	27	-	3
-	-	-	-	(8)
-	(22)	-	-	-
-	-	-	(22)	(3) -
-	-	-	-	(241)
106	(21)	27	(22)	(252)
סך הכל				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
צדדים קשורים		בעלי עניין		
אחרים (1)	חברות כלולות	אחרים (1)	נושאי משרה	מחזיקי מניות בעלי שליטה
93	-	-	*-	*-
-	(2) 1	-	-	(4)
-	-	23	-	3
-	-	-	-	(8)
-	(21)	-	-	-
-	-	-	(19)	(3) -
-	-	-	-	(225)
93	(20)	23	(19)	(234)
סך הכל				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
צדדים קשורים		בעלי עניין		
אחרים (1)	חברות כלולות	אנשי מפתח ניהוליים	אנשי מפתח ניהוליים	מחזיקי מניות בעלי שליטה
94	*-	*-	*-	-
(* -)	(2) 7	*-	*-	1
20	-	-	-	3
-	-	-	-	(7)
-	-	(21)	(3) -	-
-	-	-	-	(225)
114	7	(21)	(228)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) החברה החלה ליישם את סעיף 80 בהוראות הדיווח לציבור החל מיום 1 בינואר 2015. עד שנת 2015 החברה יישמה את הוראות IAS 24.

(2) בגין אשראי לבתי עסק.

(3) בנוסף בשנים 2015 ו-2014 הוצאות בגין התחשבות שוטפת של שרתים מקצועיים בסך 6 מיליון ש"ח, 5 מיליון ש"ח ו-6 מיליון ש"ח, בהתאמה.

(4) לא כולל תשלום בגין חלק התמורה שהתקבלה בבנק הפועלים ממכירת ויזה.

ביאור 28 – בעלי עניין וצדדים קשורים של החברה והחברות המאוחדות שלה (המשך)

במיליוני ש"ח

ג. הטבות לבעלי עניין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
נושאי משרה		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
		מספר מקבלי הטבות	סך הטבות (1)	מספר מקבלי הטבות
24	22	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
(1) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 17 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 2 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 3 מיליון ש"ח ותשלום מבוסס מניות בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				
נושאי משרה		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
		מספר מקבלי הטבות	סך הטבות (1)	מספר מקבלי הטבות
20	19	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
(1) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 13 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 1 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 2 מיליון ש"ח ותשלום מבוסס מניות 1 מיליון ש"ח.				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014				
אנשי מפתח ניהוליים		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
		מספר מקבלי הטבות	סך הטבות (1)	מספר מקבלי הטבות
23	21	-	-	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
(1) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 15 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, הטבות בגין פיטורין סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, הטבות אחרות לזמן ארוך 4 מיליון ש"ח ותשלום מבוסס מניות 2 מיליון ש"ח.				

בנוסף, בשנת 2016 לחברה הוצאות שכר ונלוות בסך של כ-48 מיליון ש"ח (48 מיליון ש"ח ו-45 מיליון ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2015 ו-31 בדצמבר 2014, בהתאמה), בגין עובדים המושאלים מבנק הפועלים (שנת 2016 - 86 עובדים, שנת 2015 - 102 עובדים, שנת 2014 - 105 עובדים).

ד. מידע בדבר העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

- ראה ביאורים 20 ו-21 - הטבות לעובדים ותשלום מבוסס מניות.
- ראה ביאור 23 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות.
- בחודש דצמבר 2016 החליטה בעלת השליטה על מתן מענק לעובדי החברה בגין התמורה שהתקבלה בבעלת השליטה ממכירת מניות ויזה.

ביאור 29 – אירוע לאחר תאריך הדיווח הכספי

בחודש פברואר 2017, לאחר תאריך המאזן החליט דירקטוריון החברה בכפוף לאישור האסיפה הכללית על הכרזת דיבידנד בהיקף של 230 מיליון ש"ח.

40

ביאור 30 – מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס של החברה

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
	2015	2016
סך כל הנכסים	16,802	17,943
סך כל ההתחייבויות	14,360	15,292
הון	2,442	2,651
רווח נקי נומינלי	252	229

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

.....

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
162	שכר רואי החשבון המבקרים	טבלה 1:
163	שכר והטבות לנושאי משרה	טבלה 2:
165	נתונים אודות מצבת כח האדם של החברה במונחי משרות	טבלה 3:
172	שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	טבלה 4:
176	דוחות רווח והפסד מאוחדים לרבעון - מידע רב רבעוני	טבלה 5:
178	מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון - מידע רב רבעוני	טבלה 6:

הדירקטוריון וההנהלה

במהלך שנת 2016 המשיך דירקטוריון החברה את פעילותו בהתוויית האסטרטגיה, המדיניות והקווים העקרוניים לפעילותה של החברה, תוך שהוא קובע הנחיות בנושאים השונים בהתאמה לדרישות עדכוני החקיקה ובהתאם להוראה 301 של בנק ישראל. במסגרת זו קבע הדירקטוריון מסגרות החשיפה לסיכונים השונים והתווה את המדיניות לפעילותן של חברות הבת. הדירקטוריון עסק באישור הדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים (בהמשך לדיון בנושא בועדת הביקורת והמלצותיה, המבנה הארגוני של החברה, קביעת מדיניות כוח אדם, שכר, תנאי פרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים בכירים, ובקיום פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת שמבצעת ההנהלה ועקביותה עם מדיניות החברה). בהתאם להודעה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא צעדים להבטחת כושר התחרות של חברות כרטיסי האשראי שעתידות להיפרד מהבנקים, החברה האם הונחתה לערוך שינויים בהרכב הדירקטוריון עד ליום 31 במרץ 2017 אשר עיקרם: יו"ר הדירקטוריון לא יהיה אחד מעובדי הבנק או נושאי משרה בו. הדירקטורים מטעם הבנק בחברת כרטיסי אשראי לא יהיו חברי הנהלת הבנק או נושאי משרה בה, הדירקטורים מטעם הבנק לא יהיו מתחום קביעת האסטרטגיה או ניהול הפעילות העסקית של הבנק, הרכב הדירקטוריון בחברת כרטיסי אשראי יהיה כזה שלא יהיה בו רוב של דירקטורים מטעם הבנק. כמו כן נמסר לחברה כי על פי החלטת הבנק חברי הנהלת החברה אשר הינם עובדים מושאלים מהבנק לחברה, יפרשו מהבנק לצורך קליטתם כעובדי החברה בחודשים הקרובים. הדירקטוריון כולל ועדת ביקורת, ועדת אשראי, ועדת תגמול וועדה לניהול סיכונים. הדירקטוריון והועדות מקיימים דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות החברה, לפי הצורך. במהלך שנת 2016 התקיימו 22 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-49 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בהוראות הדיווח לציבור, על החברה לפרט את המספר המזערי של דירקטורים "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית" אשר נקבע על-ידי שראוי שיהיו בדירקטוריון ובוועדת הביקורת. דירקטוריון החברה קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית בדירקטוריון ובוועדת הביקורת, יהיה שני דירקטורים. יש לציין כי במועד הדיווח מספר הדירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, הינו 9 דירקטורים. מספר הדירקטורים שהינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם, כישוריהם וניסיונם, בועדת הביקורת הינו 2 דירקטורים. (לתאריך המאזן, 31 בדצמבר 2016 היו 9 דירקטורים ו-2 דירקטורים בהתאמה).

חברי דירקטוריון החברה

חונ שטיין

מכהן החל מיום 15 במאי 2016 כיו"ר דירקטוריון החברה. חבר הנהלת בנק הפועלים, משנה למנכ"ל, ממונה על החטיבה הקמעונאית החל מ-14 בפברואר 2016. מכהן כדירקטור בחברת ישראלכרט, פועלים אקספרס וירופיי החל מיום 14 בפברואר 2016 וכיו"ר הדירקטוריון מיום 15 במאי 2016. כן מכהן כיו"ר דירקטוריון פועלים אופקים בע"מ ופועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ וכחבר בועד המנהל של עיגול לטובה. כיהן מיום 1 בפברואר 2015 עד ליום 1 בפברואר 2016 כמנכ"ל חברות כרטיסי האשראי: ישראלכרט, פועלים אקספרס וירופיי. כמו כן, בחמש השנים האחרונות, או בחלק מהן, לפני תחילת כהונתו כמנכ"ל החברות בקבוצת ישראלכרט, כיהן כמנהל אגף בנקאות קמעונאית בבנק הפועלים ולפני כן מילא שורת תפקידים ניהוליים בבנק הפועלים. כן כיהן כיו"ר דירקטוריון החברות: צמרת מימונים בע"מ, ישראלכרט מימון בע"מ וישראלכרט (נכסים) 1994 בע"מ וכדירקטור בגלובל פקטורינג בע"מ, אך אינו מכהן בהם כיום.

בעל תואר ראשון LLB במשפטים - המרכז הבינתחומי הרצליה.
 בעל תואר ראשון BA בכלכלה - האוניברסיטה העברית בירושלים.
 בעל רישיון ליעוץ בהשקעות - הרשות לניירות ערך בישראל.
 בעל רישיון לעריכת דין.
 הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ר. שטיין, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

אבי אידלסון

יועץ בכיר במשאבי אנוש בתחום מיזוגים ורכישות ומערכות גלובליות ודירקטור בחברות. דירקטור חיצוני בדירקטוריון החברה בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים. מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברה מיום 31 בינואר 2010, כחבר ועדת הביקורת של דירקטוריון החברה ומיום 28 בפברואר 2011 מכהן כיו"ר ועדת הביקורת. מכהן כחבר ועדת התגמול של דירקטוריון החברה ומיום 25 בנובמבר 2013 מכהן כיו"ר ועדת התגמול.

כמו כן, מכהן כחבר בוועדות הבאות של דירקטוריון החברה: מחשוב, אשראי ומיום 23 ביולי 2015 כחבר ועדת ניהול סיכונים.

כן מכהן כדירקטור חיצוני בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של הפיקוח על הבנקים בדירקטוריונים של החברות הבאות: יורופיי, פועלים אקספרס, וכדירקטור בחברת אבי אידלסון ניהול ויעוץ בע"מ. מכהן כיו"ר ועדת הביקורת של דירקטוריון יורופיי וכיו"ר ועדת הביקורת של דירקטוריון פועלים אקספרס וכחבר בוועדת האשראי של דירקטוריון פועלים אקספרס.

לפני כן כיהן כדירקטור בדירקטוריון מהדרין בע"מ וכחבר ועדות המאזן, ביקורת ותגמול שלה, כממונה על משאבי אנוש ויועץ מיוחד בקבוצת BSG INVESTMENTS; כחבר הנהלה בבנק ישראל וממונה על מערך משאבי אנוש ומינהל; כיועץ לחברות בתחום משאבי אנוש בתחום מיזוגים ורכישות ומערכות גלובליות, כסמנכ"ל משאבי אנוש באמדוקס ומילא שורת תפקידים בבנק הפועלים בע"מ: מנהל המחלקה לתכנון, מחקר ופיתוח; מנהל המחלקה לניהול משאבי אנוש ותפקידים שונים בתחומי הדרכה, תפעול ומשאבי אנוש.

בעל תואר ראשון (BA) בסוציולוגיה ומינהל חינוכי - אוניברסיטת תל-אביב. לימודים לתואר שני בחוג ללימודי עבודה באוניברסיטת תל-אביב, התמחות בניהול משאבי אנוש ופיתוח ארגוני. קורסים בנקאיים וניהוליים במסגרת בנק הפועלים. קורסים וסמינרים שונים בתחומי תוכניות אופציות, מיזוגים ורכישות, תהליכי אינטגרציה ואסטרטגיה ב: Harvard, Mercer, E&Y, אוניברסיטת Harvard.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר א. אידלסון, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

אלדד כהנא

מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברה מיום 8 באוגוסט 1979. חבר ועדת הביקורת וועדת התגמול של דירקטוריון החברה. כן מכהן כדירקטור בדירקטוריון של חברת יורופיי וכחבר בוועדת הביקורת שלה. עד ליום 31 ביולי 2013 כיהן כע' מנכ"ל בכיר וכמנהל אגף הייעוץ המשפטי המרכזי בבנק הפועלים בע"מ.

בעל תואר במשפטים, האוניברסיטה העברית בירושלים וכחבר בלשכת עורכי הדין בישראל. עורך דין.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר א. כהנא, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

יצחק עמרם

מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברה מתאריך 25 בספטמבר 2011. דירקטור חיצוני בדירקטוריון החברה בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים. מכהן כחבר בוועדת הביקורת של דירקטוריון החברה החל מיום 23 באפריל 2012 וכחבר בוועדת ניהול סיכונים של דירקטוריון החברה.

כן מכהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון יורופיי בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים וכחבר ועדת הביקורת של דירקטוריון יורופיי וכדירקטור חיצוני בדירקטוריון פועלים אקספרס, בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים וכחבר ועדת הביקורת שלה.

בעל תואר LLB במשפטים וחבר בלשכת עורכי הדין. הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר י. עמרם, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

ניצנה עדוי

מכהנת כדירקטורית בדירקטוריון החברה מתאריך 29 במאי 2012. כמו כן, מכהנת כחברה בוועדות הבאות של דירקטוריון החברה: ועדת ביקורת, ועדת אשראי וועדת תגמול. דירקטורית חיצונית בדירקטוריון החברה בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים. כלכלנית בכירה, מרצה בתחום הפיננסי וכן חברה בסגל ההוראה של האוניברסיטה הפתוחה בתוכנית לתואר שני במנהל עסקים. קודם לכן, יועצת לחברות בתחום הפיתוח העסקי; הערכות שווי, תוכניות עסקיות, בדיקות כדאיות השקעות ועוד. כן מכהנת כדירקטורית חיצונית בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין של הפיקוח על הבנקים בדירקטוריונים של החברות הבאות: ירופיי (החל מיום 29 במאי 2012) ופועלים אקספרס (החל מיום 31 באוקטובר 2011). מכהנת כחברת ועדת ביקורת של דירקטוריון ירופיי וכחברה בוועדת אשראי ובוועדת ביקורת של דירקטוריון פועלים אקספרס.

בעלת תואר מוסמך במנהל עסקים - ביה"ס למנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב.
בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
הדירקטורית הינה בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' נ. עדוי, היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

גיא כליף

מכהן כמנהל אגף פיננסי ומידע ניהולי, בחטיבה הפיננסית בבנק הפועלים החל מיום 14 בפברואר 2016. בתפקידו הקודם האחרון, כיהן מיום 1 בפברואר 2007 כמנהל אגף החשב בחטיבה הפיננסית בבנק הפועלים ולפני כן כיהן כמנהל מחלקת דיווח וניתוח כספי בבנק הפועלים. מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברה מיום 2 בספטמבר 2013 וכיו"ר ועדת ניהול סיכונים של דירקטוריון החברה מיום 21 בינואר 2015. כן חבר בדירקטוריון החברות: ירופיי, פועלים בשירות עצמי בע"מ, פועלים משכנתאות סוכנות לביטוח (2005) בע"מ.

בעל תואר שני במינהל עסקים - בהתמחויות מימון ואסטרטגיה - אוניברסיטת תל-אביב.
בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
רואה חשבון.
הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ג. כליף, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

מתי טל

דירקטור בדירקטוריון החברה. מכהן כדירקטור בחברה מחודש מאי 2014, וכחבר ועדת אשראי החל מדצמבר 2014 וכיו"ר הועדה מיום 25 בנובמבר 2015. כמו כן, מכהן כדירקטור בדירקטוריונים של החברות הבאות: ירופיי, קבוצת אשטרם בע"מ וכן כיו"ר ועדת ביקורת, ועדת תגמול ומאזן בקבוצת אשטרם. משמש כיו"ר עמותת שמע לשיקום וטיפול בילדים חרשים וכבדי שמיעה. בחמש השנים האחרונות, או בחלק מהן, היה מנהל אגף לוגיסטיקה בבנק הפועלים ולפני כן כמנכ"ל בנק הפועלים בשוויץ, מנכ"ל בנק אוצר החייל ומנהל אזור בבנק הפועלים. בעל תואר ראשון בכלכלה עם לימודים משלימים במינהל עסקים ובמדעי המחשב באוניברסיטה העברית ירושלים. קורסים בנקאיים וניהוליים במסגרת בנק הפועלים וקורס דירקטורים במסגרת המיל. הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר מ. טל, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

אברהם כוכבא

מכהן כדירקטור בחברה מחודש פברואר 2015.
מכהן כחבר הנהלת בנק הפועלים, משנה למנכ"ל והחל מיום 14 בפברואר 2016 משמש בתפקיד הממונה על חטיבת החדשנות בבנק הפועלים.
כן מכהן כדירקטור בדירקטוריון חברת יורופיי
בחמש השנים האחרונות, או בחלק מהן, כיהן כחבר הנהלת בנק הפועלים, משנה למנכ"ל וממונה על חטיבת טכנולוגיה ומחשוב בבנק הפועלים וקודם לכן כמנהל אגף בבנק הפועלים.
כן כיהן כיו"ר דירקטוריון פועלית בע"מ, אך כיום אינו מכהן בו.

בעל תואר שני במינהל עסקים מאוניברסיטת דרבי אנגליה
בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת בר אילן.
בוגר המסלול הניהולי TIM מהטכניון בחיפה.
הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר א. כוכבא, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

חנית מאירי-הראל

מכהנת כדירקטורית בדירקטוריון החברה וכחברה בועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון מיום 15 באפריל 2015.
כמו כן מכהנת כדירקטורית בדירקטוריון החברות יורופיי ופועלים אקספרס.
כן מכהנת כמנהלת אגף אסטרטגיה ו-DMO ארגוני - חטיבת COO בבנק הפועלים בע"מ וקודם לכן כיהנה כמנהלת אגף חדרי עסקות וברוקראג' - חטיבת שווקים פיננסיים בבנק הפועלים בע"מ.
כמו כן, בחמש השנים האחרונות או בחלק מהן, כיהנה כדירקטורית בחברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ, דירקטורית חליפה בדירקטוריון הבורסה לניירות ערך בתל-אביב וכדירקטורית בדירקטוריון מסלקת מעו"ף, אך כיום אינה מכהנת בהם.

בעלת תואר שני במינהל עסקים (התמחות במימון) - אוניברסיטת תל-אביב.
בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
הדירקטורית הינה בעלת מומחיות חשבונאית פיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' ר. מאירי-הראל, היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

ציון עזר

מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברה מיום 16 באפריל 2015.
דירקטור חיצוני בדירקטוריון החברה בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים.
כן מכהן כדירקטור חיצוני בדירקטוריון יורופיי ופועלים אקספרס בהתאם להוראה 301 להוראות הניהול הבנקאי התקין של הפיקוח על הבנקים וכחבר בועדת האשראי של דירקטוריון פועלים אקספרס.

בעל תואר ראשון בכלכלה.
הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר צ. עזר, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

יורם ויסברם

מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברה החל מיום 20 בינואר 2016 וכחבר בוועדת ניהול סיכונים של הדירקטוריון החל מיום 11 בדצמבר 2016.

כן מכהן כדירקטור בדירקטוריון של חברת יורופיי.

כיהן כמזכיר בנק הפועלים החל מיום 4 באפריל 1995 ועד ליום 30 ביוני 2015.

כיהן כדירקטור בדירקטוריון החברות הבאות: ביצור בע"מ, אופז בע"מ, הפועלים נכסים (מניות) בע"מ, תרשיש החזקות והשקעות הפועלים בע"מ, תמורה חברה פיננסית בע"מ, תעודה חברה פיננסית בע"מ, אגרות חברה להנפקות של בנק הפועלים בע"מ, פועלים בתבונה בע"מ, זהר השמש להשקעות בע"מ, אך כיום שוב אינו מכהן בהן.

כן כיהן כחבר הוועד המנהל בעמותות הבאות: פועלים בקהילה (ע"ר), קרן א.מ.י לאמני בימה ע"ש קלצ'קין (ע"ר), קרן מילגות ע"ש משפחת טובה ואליהו מרגלית (ע"ר) פורקה מרצון, קרן מייסדים ע"ש י. אפטר, י. בראלי, ש. גורן, א. זברסקי, י. חורין, ר. שנקר (ע"ר) פורקה מרצון, אך כיום שוב אינו מכהן בהן. הדירקטור הינו בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר י. ויסברם, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

דן אלכסנדר קולר

כיהן כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון החברה וכיו"ר ועדת האשראי של דירקטוריון החברה החל מיום 10 באוגוסט 2014 ועד ליום 15 בפברואר 2016, כן כיהן בתפקיד יו"ר של דירקטוריון יורופיי ודירקטוריון פועלים אקספרס ויו"ר ועדת האשראי של דירקטוריון יורופיי ופועלים אקספרס, אך כיום אינו מכהן בהם.

בעל תואר ראשון ושני בהצטיינות בכלכלה ומינהל עסקים מהאוניברסיטה העברית בירושלים. מר דן אלכסנדר קולר הינו בעל מומחיות חשבונאית פיננסית.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ד. קולר, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

ארי פינטו

כיהן כדירקטור בדירקטוריון החברה עד ליום 22 בינואר 2016.

חברי ההנהלה הבכירים
ד"ר רון וקסלר

מכהן כמנכ"ל החברה החל מיום 2 בפברואר 2016.

כן מכהן כמנכ"ל חברות כרטיסי האשראי הבאות: פועלים אקספרס ויורופיי.

מכהן כיו"ר דירקטוריון של החברות הבאות: צמרת מימונים, ישראלכרט (נכסים) 1994 וישראלכרט מימון.

מכהן כדירקטור בחברת גלובל פקטורינג.

מכהן כדירקטור (בהתנדבות) במנהיגות עסקית צעירה (חל"צ).

כיהן כחבר הנהלת בנק הפועלים, משנה למנהל כללי, ממונה על חטיבת האסטרטגיה מנובמבר 2013 עד לפברואר 2016.

כיהן כמנכ"ל מסחר ומכירות בחברה, ביורופיי ובפועלים אקספרס החל מיום 1 באוקטובר 2011 ועד ליום 31 באוקטובר 2013.

משנת 2002 ועד אוקטובר 2011 מילא תפקידים שונים בבנק הפועלים.

כן כיהן בעבר כדירקטור בחברת יורופיי.

ד"ר לפילוסופיה - דוקטורט במינהל ציבורי - אוניברסיטת בר-אילן.

בעל תואר שני MBA במינהל עסקים אוניברסיטת בר-אילן.

בעל תואר ראשון במשפטים - אוניברסיטת תל-אביב.

בעל תואר ראשון בחשבונאות - אוניברסיטת תל-אביב.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ר. וקסלר, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

אלי זהב

חבר הנהלת החברה, סמנכ"ל אשראי ומימון מיום 15 באוגוסט 2016.
 כן מכהן כחבר הנהלה, סמנכ"ל אשראי ומימון בירופיי ובפועלים אקספרס.
 מכהן כדירקטור בדירקטוריונים של החברות הבאות: צמרת מימונים בע"מ, הרוח הישראלית (ע.ר.).
 בתפקידו הקודם, כיהן כמנהל האגף בחטיבה העסקית בבנק הפועלים בע"מ.

בעל תואר ראשון במשפטים - אוניברסיטת בן-גוריון.
 בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה - אוניברסיטת בר אילן.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר א. זהב, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

אמיר קושילביץ-אילן

חבר הנהלת החברה מפברואר 2011, סמנכ"ל ניהול סיכונים ובטחון ומנהל הסיכונים הראשי CRO.
 כן מכהן כחבר הנהלה, סמנכ"ל ניהול סיכונים ובטחון ומנהל הסיכונים הראשי CRO בירופיי ובפועלים אקספרס.

בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת בן גוריון.
 בעל תואר ראשון בהנדסת אוירונאוטיקה וחלל - הטכניון.

לפי מיטב ידיעת החברה, מר א. קושילביץ-אילן אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

הגר בן-עזרא

חברת הנהלת החברה, סמנכ"ל מכירות ושירות מאוגוסט 2016.
 כן מכהנת כחברת הנהלה, סמנכ"ל מכירות ושירות בירופיי ובפועלים אקספרס.
 בעבר כיהנה כסמנכ"ל שירות בחברת ביטוח ישיר וסמנכ"לית שירות בחברת הרץ.

בעלת תואר ראשון במדעי החברה - מכללת רמת גן.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' ה. בן-עזרא, היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

מאורה שלגי

חברת הנהלת החברה, סמנכ"ל משאבי אנוש מיום 1 במאי 2011.
 כן מכהנת כחברת הנהלה, סמנכ"ל משאבי אנוש בירופיי ובפועלים אקספרס.

בעלת תואר שני במשאבי אנוש - הפקולטה ללימודי עבודה באוניברסיטת תל-אביב.
 בעלת תואר ראשון במדעי החברה והרוח - האוניברסיטה הפתוחה.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' מ. שלגי, היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

מרב קליפר-פרץ

חברת הנהלת החברה, סמנכ"ל שיווק מיום 1 ביוני 2014.
 כן מכהנת כחברת הנהלה, סמנכ"ל שיווק בירופיי.
 משנת 1995 מילאה תפקידים שונים בבנק הפועלים בע"מ.
 בתפקידה הקודם לפני תחילת כהונתה בישראלכרט, כיהנה כמנהלת מטה השיווק ותכנון אסטרטגי של החטיבה
 הקמעונאית בבנק הפועלים בע"מ (2013-2014).

בעלת תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל-אביב.
 בעלת תואר ראשון בכלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' מ. קליפר-פרץ היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

גירסה שמידט-מנור

חברת הנהלת החברה, סמנכ"ל מנהלת אגף עסקים (לשעבר אגף מסחר) מיום 3 ביולי 2016. כן מכהנת כחברת הנהלה, סמנכ"ל מנהלת אגף עסקים (לשעבר אגף מסחר) ביורופיי ובפועלים אקספרס. משנת 1997 ועד לתחילת כהונתה בחברה, מילאה תפקידים שונים בבנק הפועלים בע"מ ובתפקידה הקודם לפני תחילת כהונתה בחברה, כיהנה כמנהלת מטה שיווק ואסטרטגיה - חטיבה עיסקית בבנק הפועלים בע"מ (2014-2016)

בעלת תואר שני (בהצטיינות) - החוג ללימודי עבודה - אוניברסיטת תל-אביב.
בעלת תואר ראשון (בהצטיינות) - בית ספר לעבודה סוציאלית - אוניברסיטת תל-אביב.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' נ. שמידט-מנור, היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

עמי אלפן

חבר הנהלת החברה מיום 27 בפברואר 2007, מנהל רגולציה ופרויקטים מיוחדים. כן מכהן כחבר הנהלה, מנהל רגולציה ופרויקטים מיוחדים ביורופיי ובפועלים אקספרס. מכהן כדירקטור בחברות הבאות: לייף סטייל - מועדון נאמנות לקוחות בע"מ; לייף סטייל מימון בע"מ; סטור אליינס. קום בע"מ, I.D.D.S ובצמרת מימונים בע"מ.

בעל תואר שני במנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב.
בעל תואר ראשון בניהול - כלכלה אוניברסיטת תל אביב.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ע. אלפן, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

רם גב

חבר הנהלת החברה, סמנכ"ל כספים ומנהלה מסוף חודש מרץ 2011. כן מכהן כחבר הנהלה, סמנכ"ל כספים ומינהלה ביורופיי ובפועלים אקספרס. מכהן כדירקטור בדירקטוריון החברות הבאות: ישראל אכרט (נכסים) 1994 וישראל אכרט מימון. בתפקידו הקודם שימש כסמנכ"ל כספים של הראל פיננסים. בעבר כיהן כסגן מנהל מחלקת תאגידים ברשות לניירות ערך.

בעל תואר שני במנהל עסקים (התמחות במימון) - האוניברסיטה העברית בירושלים.
בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה - האוניברסיטה העברית בירושלים.
רואה חשבון.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ר. גב, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

שי ורדי

חבר הנהלת החברה, סמנכ"ל טכנולוגיות מיום 6 ביוני 2016. כן מכהן כחבר הנהלה, סמנכ"ל טכנולוגיות ביורופיי ובפועלים אקספרס בתפקידיו הקודמים שימש כמפקד יחידת התוכנה של משטרת ישראל (ניצב משנה), סמנכ"ל הטכנולוגיות של בנק דיסקונט, סגן נשיא לפתרונות פיננסיים בחברת סופרקום, חבר דירקטוריון ויו"ר ועדת המיחשוב בחברת כאל".

בעל תואר שני במינהל עסקים מאוניברסיטת תל-אביב.
בעל תואר ראשון בהנדסת תעשייה וניהול מאוניברסיטת תל-אביב.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ש. ורדי, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

רון שטיין

כיהן כסמנכ"ל החברה מיום 1 בפברואר 2015 ועד 1 בפברואר 2016 ומכהן כיו"ר הדירקטוריון בחברות: ישראל אכרט, פועלים אקספרס ויורופיי החל מיום 15 במאי 2016.
לפרטים נוספים ראה בפרק "חברי דירקטוריון החברה".

רון כהן

כיהן כחבר הנהלת החברה, סמנכ"ל אשראי ומימון מיום 27 בפברואר 2007 ועד 15 באוגוסט 2016. כן כיהן כחבר הנהלה וכסמנכ"ל אשראי ומימון ביורופיי ובפועלים אקספרס. כיהן כדירקטור בדירקטוריונים של החברות הבאות: צמרת מימונים בע"מ; גלובל פקטורינג בע"מ. מכהן כדירקטור בדירקטוריון קידום מבנה איגוח בע"מ. בתפקידו הקודם לפני תחילת כהונתו בחברה, כיהן כמנהל קשרי לקוחות בחטיבה העיסוקית בבנק הפועלים בע"מ. מכהן כסמנכ"ל צמרת מימונים מיום 15 באוגוסט 2016.

בעל תואר שני במנהל עסקים שיווק ומימון - האוניברסיטה העברית בירושלים.
בעל תואר ראשון בכלכלה ויחסים בינלאומיים - האוניברסיטה העברית בירושלים.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ר. כהן, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

אורן כהן בוטנסקי

כיהן כחבר הנהלת החברה, סמנכ"ל מכירות ושירות מיוני 2011 ועד 15 באוגוסט 2016.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר א. כהן בוטנסקי, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

ויקי לוי

כיהנה כחברת הנהלת החברה, סמנכ"ל מסחר מיום 1 בינואר 2014 ועד 3 ביולי 2016.

לפי מיטב ידיעת החברה וגב' ו. לוי, היא אינה בת משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

רונן זרצקי

כיהן כחבר הנהלת החברה, סמנכ"ל טכנולוגיות מיום 18 בדצמבר 2005 ועד 9 ביולי 2016.

לפי מיטב ידיעת החברה ומר ר. זרצקי, הוא אינו בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד.

הביקורת הפנימית

החברה מקבלת את שירותי הביקורת הפנימית מבנק הפועלים בע"מ (להלן: "**הבנק**").

פרטי המבקר הפנימי - רו"ח זאב חיו מכהן כמבקר הפנימי של החברה החל מיום 31 ביולי 2014.

רו"ח זאב חיו עובד בקבוצת בנק הפועלים החל מינואר 1990 ומועסק במשרה מלאה, במעמד של חבר הנהלה, משנה למנכ"ל. רו"ח חיו בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה מאוניברסיטת תל-אביב, רואה חשבון ובעל ניסיון בתחומי הבנקאות והביקורת, ועומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א) לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן: "**חוק הביקורת הפנימית**"). המבקר הפנימי אינו בעל עניין בחברה או בחברות הבנות שלה, ואינו ממלא תפקיד נוסף על תפקידיו כמבקר הפנימי הראשי של בנק הפועלים וחלק מהחברות הבנות מקבוצת הבנק (בהן חברות בקבוצת ישראלכרט), כנדרש בסעיף 146 (ב) לחוק החברות ובסעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית.

מינוי עובדים לביקורת הפנימית והפסקת עבודתם שם, נעשים באישור המבקר הפנימי; עובדי הביקורת הפנימית מקבלים הוראות בענייני ביקורת רק מהמבקר הפנימי, או מהמנהלים בביקורת הפנימית שהוסמכו על ידו; ככלל, עובדי הביקורת הפנימית אינם עוסקים בתפקיד אחר זולת ביקורת פנימית; עובדי לשכת המבקר הפנימי מורשים לחתום בשם החברה רק על מסמכים הקשורים בעבודת הביקורת, כנדרש בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית.

זהות הממונה על המבקר הפנימי - הממונה הארגוני על המבקר הפנימי הראשי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה - הביקורת הפנימית פועלת על-פי תוכנית עבודה שנתית ותוכנית עבודה רב שנתית לתקופה של שלוש שנים. תוכנית העבודה לשנת 2016 נגזרה מתוכנית העבודה הרב-שנתית, המתבססת, בין היתר על: הערכת סיכונים בישויות לביקורת; סקר סיכונים תפעוליים; מבנה ארגוני מעודכן של החברה; סבב ביקורות ביחידות השונות, וממצאים שהועלו בביקורות קודמות. לצורך התווית תוכנית העבודה, קיימה הביקורת שיחות והתייעצויות עם יו"ר הדירקטוריון ומנכ"ל החברה.

במסגרת תוכנית העבודה של הביקורת נבחנו גם תהליכי אישור עסקות מהותיות, במידה וקיימות, והכל מתוך ראייה כוללת של מיקוד בסיכונים.

לאחר שתוכנית העבודה של הביקורת גובשה על-ידי הביקורת הפנימית, היא הובאה לדיון בוועדת הביקורת, ובהתאם להמלצותיה התקיים דיון בדירקטוריון והתוכנית אושרה על-ידו.

למבקר הפנימי הראשי שיקול דעת לסטות מתוכנית העבודה, כמענה לצרכים משתנים ובלתי צפויים. בין היתר, במסגרת תוכנית העבודה הוקצו משאבים גם לביקורות אירועים מיוחדים ולביקורות לא מתוכננות, לרבות ביקורות, לפי דרישה, של גורמים מוסמכים, כגון: הדירקטוריון, ועדת הביקורת, גורמי ניהול בחברה ורגולטורים. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה מובאים לדיון ואישור בוועדת הביקורת והדירקטוריון. תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית מתייחסת גם לפעילות חברות הבנות.

היקף משאבי הביקורת - בחברה ובחברות הבנות שלה הושקעו בשנת 2016 כ-3.5 משרות מבקרים. היקף משאבי הביקורת הפנימית נקבע על בסיס תוכנית עבודה רב שנתית, מבוססת סקר סיכונים.

תיגמול - רו"ח זאב חיו לא קיבל תגמול מהחברה. הביקורת ניתנת במיקור חוץ והחברה משלמת לבנק עבור שירותי הביקורת הפנימית על בסיס ימי העבודה של המבקרים. לדעת הדירקטוריון, אין בתשלומים האמורים, כדי לגרום להשפעה על שיקול דעתו המקצועי של המבקר הפנימי.

עריכת הביקורת - הביקורת הפנימית בחברה פועלת במסגרת החוקים, התקנות, הוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, ובכלל זה הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 307 בנושא פונקציית ביקורת פנימית, תקנים מקצועיים, הנחיות מקצועיות של לשכת המבקרים הפנימיים, והנחיות ועדת הביקורת והדירקטוריון.

הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, סבורים, כי הביקורת הפנימית של החברה עומדת בדרישות שנקבעו בתקנים המקצועיים ובהוראות הפיקוח על הבנקים.

גישה למידע - לביקורת הפנימית נתונה גישה חופשית לכל המידע בחברה, ככל שהדבר נדרש לביצוע עבודתה.

דין וחשבון המבקר הפנימי - דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת מוגשים ליו"ר הדירקטוריון, ליו"ר ועדת הביקורת ולמנכ"ל החברה, ומופצים גם לחברי ועדת הביקורת. דוחות הביקורת נדונים בוועדת הביקורת.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית - סיכום פעילות הביקורת לשנת 2015 הוגש לחברה בפברואר 2016. סיכום פעילות הביקורת לשנת 2016 צפוי להיות מוגש לוועדת הביקורת במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017.

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, ההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותוכנית העבודה של הביקורת הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרת הביקורת הפנימית בחברה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון החברה הינו אורגן המופקד על בקרת העל בחברה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של החברה על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוח השנתי לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות. מנכ"ל החברה סוקר את פעילותה השוטפת של החברה והשפעת פעילות זו על תוצאותיה ומדגיש בפני חברי הדירקטוריון סוגיות מהותיות. במהלך הישיבות (ישיבת ועדת הביקורת וישיבת הדירקטוריון) נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים. התוצאות העיקריות והמצב הכספי נסקרים על-ידי מנכ"ל הכספים והמנהלה וכן סעיפים עיקריים בדוחות הכספיים, סבירות הנתונים, ניתוח התוצאות ביחס לתוצאות התקופה המקבילה בשנה קודמת וביחס לתקציב ושינויים מהותיים במדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, ניתנת התייחסות על ידי החשבונאית הראשית לסוגיות מהותיות בדיווח הכספי, ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים. בישיבה זו נכחים נציגים של רואי החשבון המבקרים של החברה, אשר מוסיפים את הערותיהם והארותיהם באשר לדוחות הכספיים ובאשר לכל הבהרה הנדרשת על-ידי חברי הדירקטוריון. כמו כן, מוצגים לוועדת הביקורת ולדירקטוריון ליקויים משמעותיים שנמצאו בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הדוחות נחתמים על-ידי יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית.

שכר רואי החשבון המבקרים

טבלה 1 – שכר רואי החשבון המבקרים (1) (2)

החברה		המאוחד		
2015	2016	2015	2016	
(באלפי ש"ח)				
				עבור פעולות הביקורת (3):
1,798	1,789	1,918	1,914	רואי החשבון המבקרים המשותפים
1,798	1,789	1,918	1,914	סך הכל
				עבור שירותים הקשורים לביקורת
125	33	259	33	רואי החשבון המבקרים המשותפים
				עבור שירותי מס (4):
60	124	82	139	רואי החשבון המבקרים המשותפים
				עבור שירותים אחרים (5):
120	143	120	143	רואי החשבון המבקרים המשותפים
305	300	461	315	סך הכל
2,103	2,089	2,379	2,229	סך הכל שכר של רואי חשבון מבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות התשנ"ט-1999.
- (2) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (3) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים, לרבות ביקורת על הבקרה הפנימית על דיווח כספי (SOX 404).
- (4) כולל ייעוץ מס.
- (5) כולל בעיקר: תהליכים שוטפים.

שכר והטבות לנושאי משרה
טבלה 2 – שכר והטבות לנושאי משרה (1)

להלן פירוט השכר, הגמול, שווי ההטבות, תשלומי המעביד וההפרשות למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירים בחברה (באלפי ש"ח).

שכר נושאי משרה בכירה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

משכורת	מענקים ותשלומים אחרים (6)	עסקאות תשלום מבוסס מניות (7)	שווי הטבות נוספות	פיצויים תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה ביטוח לאומי וכו'	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה			סך הכל המשכורות וההוצאות הנלוות
					תקופה ממוצעת עד לפרעון (בשנים)	ההטבה שניתנה במהלך השנה (8)	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים (9)	
1,651	726	5	274	745	-	-	3,401*	ד"ר רון וקסלר (3)
100	81	-	21	10	-	-	212	רון שטיין (2)
676	204	1	89	1,655	-	-	2,625	מאורה שלגי
699	609	2	61	184	-	-	1,555	דלית גפן (4)
750	339	76	53	288	-	-	1,506	רון כהן
699	513	2	56	155	-	-	1,425	מירב קליפר-פרץ
454	312	-	104	513	-	-	1,383	אלי זהב (5)
578	307	-	140	313	-	-	1,338	אמיר קושלביץ

שכר נושאי משרה בכירה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

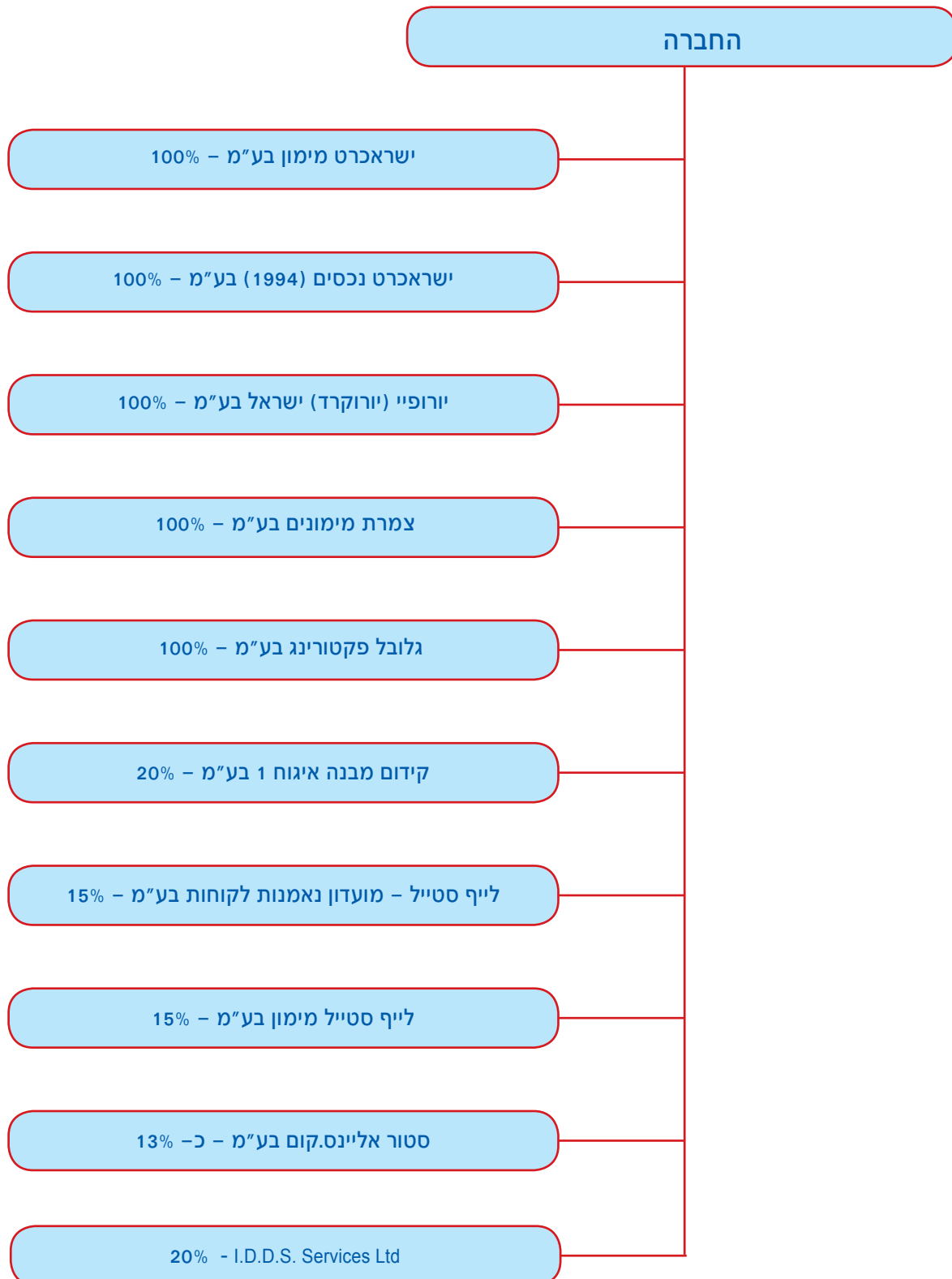
משכורת	מענקים ותשלומים אחרים (6)	עסקאות תשלום מבוסס מניות (7)	שווי הטבות נוספות	פיצויים תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה ביטוח לאומי וכו'	הלוואות שניתנו בתנאי הטבה			סך הכל המשכורות וההוצאות הנלוות
					תקופה ממוצעת עד לפרעון (בשנים)	ההטבה שניתנה במהלך השנה (8)	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים (9)	
1,357	1,627	-	246	558	-	-	3,788	רון שטיין (2)
817	417	231	171	264	-	-	1,900	ויקי לוי
759	325	239	38	375	-	-	1,736	רון כהן
772	554	-	70	240	-	-	1,636	רון זרצקי
708	432	71	43	238	-	-	1,492	מירב קליפר-פרץ

- טבלה זו מציגה את סך עלויות השכר בקבוצה בגין נושאי המשרה המופיעים לעיל.
- מר רון שטיין כיהן כמנכ"ל החברה החל מחודש פברואר 2015 ועד סוף חודש ינואר 2016. החל מחודש ינואר 2016 מכהן כיו"ר הדירקטוריון ומקבל את שכרו מבנק הפועלים בלבד.
- ד"ר רון וקסלר מכהן כמנכ"ל החברה החל מחודש פברואר 2016.
- גב' דלית גפן מכהנת כמנכ"ל חברת בת החל מחודש מרץ 2016. חלק מהתשלומים לעיל משולמים על ידי בנק הפועלים.
- מר אלי זהב מכהן כסמנכ"ל אשראי ומימון החל מחודש אוגוסט 2016.
- מענקים כמתואר בביאור 2.20-ו.20.ה. לדוחות הכספיים. בשנת 2016 סכומי המענקים הכלולים בטבלה, מבוססים על אומדן, הסכומים הסופיים ייקבעו במועד מאוחר יותר ויובאו לאישור האורגנים המוסמכים.
- עסקאות תשלום מבוסס מניות כמתואר בביאור 21(1).א. ו-21(1).ב. לדוחות הכספיים.
- הלוואות שניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי החברה. סכומיהן נקבעו לפי קריטריונים אחידים.
- הנתונים מייצגים יתרות בכרטיסי אשראי במהלך העסקים הרגיל ליום 31 בדצמבר.
- * חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים חל על בנק הפועלים. השפעת החוק האמור הייתה בגין מנכ"ל החברה היותו עובד מושאל מבנק הפועלים וככזה ובהינתן תוצאות תנאי תגמול הכולל, הופחת שכרו החל מיום ה-12 באוקטובר 2016 כך שמתאריך זה ואילך עלות שכרו כקבוע בחוק.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים, ראה ביאור 28 לדוחות הכספיים לעיל.

פרטים נוספים

מבנה אחזקות החברה

בעל השליטה בחברה

ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") הינה תאגיד שהתאגד בישראל בשנת 1975 והינה בשליטה של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "החברה האם" / "בנק הפועלים"). בעלת היתר השליטה בבנק הפועלים היא הגב' שרי אריסון. החברה הינה תאגיד עזר על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

רכוש קבוע

משרדיה הראשיים של החברה שוכנים בניין משרדים ברחוב המסגר, תל אביב. בניין המשרדים הינו בבעלות ישראלכרט נכסים ונתמ. נכסי תחבורה בע"מ בחלקים שווים ובלתי מסוימים (מושע). ישראלכרט נכסים משכירה את הנכס ברובו לחברה, ואת יתרת הנכס לבנק הפועלים ולחברה אחות. בנוסף, החברה שוכרת משרדים נוספים לצרכיה השוטפים, משרדים המשמשים כאתרי גיבוי לפעילותה, ומשרדים אזוריים אשר משמשים בעיקר כמשרדים של נציגי מכירות.

הרכוש הקבוע המהותי של החברה כולל: מחשבים, מערכות ותשתיות מידע, ציוד תקשורת וציוד היקפי המשמשים לתחומי פעילותה של החברה. מערכות אלה כוללות מחשבי MainFrame (לרבות לצרכי גיבוי), מערכות פתוחות, חומרה ותוכנה המשמשות את החברה לפעילותה השוטפת בתחומי ההנפקה והסליקה ובתפעול הסדרי כרטיסי האשראי. מערכות אלה עומדות בדרישות של המפרטים הטכניים שהוגדרו על-ידי הארגונים הבינלאומיים. לפרטים נוספים ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים לעיל.

נכסים בלתי מוחשיים

החברה הינה הבעלים של סימן המסחר "ישראלכרט" ובעלת רישיונות ארוכי שנים מהארגונים הבינלאומיים מסטראקארד וויזה להנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי מסוגי מסטראקארד וויזה בישראל. בנוסף, לחברה זכויות במספר סימני מסחר הקשורים לכרטיסי האשראי אותם היא מנפיקה, סולקת ו/או מתפעלת. מרבית סימני המסחר בהם לחברה זכויות הינם בקשר לצורת כרטיס האשראי, שמות כרטיסי אשראי, הטבעים, הדפסים ולוגו המופיעים על כרטיסי האשראי, פרסומי החברה או מסמכים המשמשים כאמצעי תשלום וגביה וכיוצא ב. במסגרת פעילותה, כפופה החברה להוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 ולתקנות שהותקנו מכוחו, וביניהן חובת הרישום של מאגר מידע (כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות) בהתאם לדרישות הדין ובהתאם להסכמים בהם התקשרה.

הון אנושי

מבנה ארגוני

המבנה הארגוני של החברה מורכב מתשע יחידות פונקציונאליות אשר בראש כל אחת מהן עומד ממונה הכפוף ישירות למנכ"ל החברה. כל יחידה כאמור כוללת מחלקות, תתי מחלקות ומדורים בהתאם לאופי הפעילות, הכפופים לממונה היחידה.

מערך כוח האדם בחברה

סך המשרות בחברה כולל:

- (1) עובדים בהסכם קיבוצי ו/או בהסכמי העסקה אישיים שנחתמו עם החברה או עם יורפיי.
- (2) עובדים הנמנים על מצבת עובדי בנק הפועלים המושאלים לחברה - בנוסף לחקיקת העבודה ולצווי הרחבה, תנאי העסקתם של מרבית העובדים המושאלים האמורים מוסדרים בחוקת העבודה לעובדי מוסדות ההסתדרות, בהסכמים קיבוציים ובסיכומים שונים בדבר תנאי שכר וזכויות נוספות.
- (3) כוח אדם חיצוני.

טבלה 3 – נתונים אודות מצבת כח האדם של החברה במונחי משרות:

	2015	2016
ממוצע משרות על בסיס חודשי	1,260	1,207
סך המשרות לסוף השנה	1,267	1,232

היקף העובדים הינו לרבות משרות המוקצות במסגרת הסכמי השתתפות בהוצאות בין החברות בקבוצה. בחישוב המשרות נלקחו בחשבון שעות נוספות בגינם משלמים שכר שעות נוספות לפי דיווח ספציפי (לא על בסיס גלובלי).

מגמות במשאבי אנוש

אסטרטגית משאבי אנוש שמה דגש על חיבור העובדים ליעדים העסקיים של החברה, והקפדה על ערכים של פתיחות ושקיפות יחד עם חדשנות והישגיות, תוך שמירה על קוד אתי.

בשנת 2016 התמידה החברה במדיניות זו ובמסגרתה:

1. נשמרה מערכת יחסי עבודה יציבה ושקטה והתקיים דיאלוג מתמשך עם השותפים למערכת זו, מתוך הבנה של המטרה המשותפת וראייה ארגונית כוללת.
2. פיתוח השותפות האסטרטגית עם האגפים השונים במטרה לתמוך ביעדי הקבוצה.
3. התאמת מדיניות משאבי אנוש במטרה להביא להתייעלות ולחיסכון בעלויות.
4. עידוד התגייסות העובדים למצוינות, מקצועיות והצלחה.
5. עידוד מעורבות עובדים וחיבור ליעדים העסקיים של החברה.
6. טיפוח תחושת השייכות של העובד לחברה, תוך מתן דגש על ערכים של אמון וכבוד הדדי. גם השנה הציעה החברה מגוון פעילויות רווחה לעובד ולבני משפחתו לאורך השנה.
7. הובלת תהליכים חוצי ארגון לאור שינויים וכתמיכה באסטרטגית הקבוצה, כולל התאמת תהליכי גיוס, הדרכה וליווי השינוי תוך תמיכה במנהלים. פיתוח סביבת למידה חווייתית, מגוונת וייחודית המותאמת ליעדי החברה
8. המשך הטמעת הקוד האתי, מענה לתקנות רגולטוריות בנושא נגישות ואחריות תאגידית.
9. העלאת ערך הנתניה לקהילה באמצעות עידוד פעילות התנדבותית במסגרת יחידות אורגניות, פעילויות פרטניות ופעילויות חוצות ארגון שכללו את העובד ובני משפחתו.

טיפוח שביעות רצון ומעורבות עובדים

קבוצת ישראל אכרט דורגה גם השנה כחברת כרטיסי האשראי שהכי טוב לעבוד בה במקום ה-23 מתוך 100 החברות שהכי טוב לעבוד בהן בסקר BDI.

החברה מקיימת באופן שוטף מגוון פעילויות ויוזמות בשיתוף היחידות השונות במטרה להגביר את מעורבותם של העובדים בפעילות החברה ותוצאותיה העסקיות. מעורבות זו באה לידי ביטוי בין השאר במוטיבציה גבוהה יותר למכירות ובהעלאת רעיונות חדשניים לשיפור תהליכים. אחד מערכי הליבה של קבוצת ישראל אכרט הוא מתן שירות איכותי - ללקוחותינו החיצוניים והפנימיים. בהמשך לסקר שירות הפנים הכלל-ארגוני שנערך לפני שנה, החברה קיימה בשנת 2016 תהליך להעמקת תחושת השותפות וליצירת מחויבות כוללת לשירות הפנימי והחיצוני.

אחריות תאגידית, אתיקה ורגולציה

החברה פרסמה את דו"ח האחריות התאגידית השני שלה. הדו"ח מציג את מכלול העשייה של קבוצת ישראל אכרט בתחום זה ואת ההשפעות על מחזיקי העניין של הקבוצה בשנים 2014-2015.

בעקבות פרסום הדו"ח קיבלה הקבוצה את הוקרה מיוחדת של המכון לאחריות תאגידית בישראל עקב היותה של הקבוצה בין חלוצות הדיווח בקרב התאגידים בישראל.

קבוצת ישראל אכרט מחויבת להתנהלות עסקית ערכית ומכבדת עם כל שותפיה העסקיים ובעלי העניין. הקוד האתי של החברה מהווה את תעודת הזהות הערכית של הקבוצה, ומשקף את הערכים הייחודיים ואת כללי ההתנהגות שאנו רואים עצמנו מחויבים אליהם. בשנת 2016 פעלנו להנגשת אתרי האינטרנט השיווקיים של הקבוצה, כחלק מיישום תקנות הנגישות בתחום השירות והאינטרנט. תכנית העבודה עומדת בהתאם לתקנות הנגישות.

פיתוח ארגוני והכשרה מקצועית

כשותפים אסטרטגיים המכוונים לתמיכה בהשגת היעדים של הארגון כולו ושל היחידות העסקיות בפרט, נבנתה תכנית הכשרה מותאמת לכל יחידה עסקית, לרבות תכנית ממוקדת לעובדים על פי צרכים שאותרו.

בשנת 2016 הושם דגש על התאמת ההכשרות לאתגרים ולסביבה העסקית המשתנה, שיפור מיומנויות השירות והמכירות והטמעת מוצרים ושירותים חדשים. בנוסף עסקה החברה בהכשרה והעמקת הידע המקצועי של העובדים והמנהלים לתפקידים השונים ומתן כלים המעודדים יצירתיות ופתיחות לחדשנות, הקניית מיומנויות מכירה לאוכלוסיות שונות בחברה והעמקת ידע מקצועי.

קידום הגיוון

החברה מחויבת לקידום הגיוון והשונות בקרב עובדיה, תוך התמקדות במתן הזדמנות שווה לאוכלוסיות מגוונות הנמצאות בתת-ייצוג בשוק העבודה. בשנת 2016 המשיכה החברה לפעול לשמירה על סביבת עבודה מכילה, פתוחה, המקבלת את השונה והמאפשרת לכל אחד להגיע למיצוי מקצועי ואישי, במטרה ליצור קהילת עובדים סובלנית ומכבדת.

ישראל כרטיס בקהילה

כחברה מובילה בתחומה בישראל, רואה עצמה ישראל כרטיס מחויבת לנתינה לקהילה ומקדישה תשומת לב מיוחדת לקידום דור העתיד והעצמת נשים ולחיזוק מגוון אוכלוסיות מוחלשות ונזקקות בחברה הישראלית. החברה פועלת בהתמדה להגברת המודעות של עובדיה לנושא המעורבות החברתית ומעודדת אותם לפעילות התנדבותית, מתוך תפיסה שהערך המוסף של הנתינה לקהילה הוא חיזוק "גאות היחידה" ותחושת ההזדהות של העובדים עם החברה.

המעורבות בקהילה באה לידי ביטוי במגוון רחב של פעילויות, תרומות כספיות בחסות החברה והתנדבות של העובדים, וביניהן: אירוע ההתרמה הטלוויזיוני השנתי עבור עמותת "גדולים מהחיים" אשר הפך למסורת, בהשתתפות מאות עובדים ובני משפחותיהם אשר התנדבו במוקד הטלפוני של החברה.

שיתופי פעולה שונים עם עמותת "לתת" -

מתן חסות ל"ספיישל לתת", פרויקט קולינרי-חברתי ראשון מסוגו בישראל.

אירוח ניצולי שואה בבית ישראל כרטיס לארוחות חג, בהתנדבות עובדי החברה ובשיתוף עם עמותת "לתת".

אריזת חבילות מזון ותרומתם עבור משפחות נזקקות וחיילים בודדים.

עיגול לטובה - פשוט לעשות טוב - קבוצת ישראל כרטיס פועלת להעלאת מודעות הציבור לתרומה לקהילה ומסייעת לפעילותה של עמותת עיגול לטובה, המאפשרת לציבור לעגל כל עסקה בכרטיס האשראי ואת ההפרש לתרום לעמותה או מטרה הקרובה ללב התורם.

התנדבות של מאות עובדים בעמותות שונות כחלק מפעילות יום מעשים טובים.

אימוץ גדוד הסיוור של הנח"ל במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" והענקת תמיכה שוטפת לרווחת הגדוד וחייליו, זו השנה השנייה עשרה. ופעילויות רבות נוספות.

הסכמים מהותיים

אחד הפרויקטים המרכזיים בהם עסקה החברה הינו העברת אתר המחשב המרכזי של החברה לאתר חדש. העברה זו שיפרה את אפשרות מיגון ושירות המחשב המרכזי של החברה. האתר אליו הועבר המחשב המרכזי הינו אתר על-קרקעי ממוגן כנגד תרחישי הייחוס המחמירים שהוגדרו על ידי פיקוד העורף ומאושר על ידו. תפעול האתר הינו מרוחק באמצעות מערכות ניטור שליטה ובקרה מתקדמות. הליך ההקמה הסתיים והאתר פעיל.

מגבלות, חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים מהותיים

מגבלות ופיקוח על פעילות החברה

כחברה העוסקת בהנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, בתפעול מערך כרטיסי חיוב ובמתן אשראי, חלים על החברה דינים והוראות בקשר עם פעילותה בתחומים אלה. דינים אלה מטילים חובות ומגבלות על פעילותן של חברות כרטיסי האשראי, לרבות החברה, בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב. כמו כן, על החברה חלות הוראות שונות שהוציא הפיקוח על הבנקים החלות על חברות כרטיסי אשראי, כגון נוהל בנקאי תקין מספר 470 (כרטיסי חיוב) המסדיר את פעילותן של חברות כרטיסי אשראי שהינן תאגיד עזר בנקאי ושל תאגידים בנקאיים לעניין תפעול מערך כרטיסי החיוב. בנוסף, חלות על חברות כרטיסי אשראי, הוראות ניהול בנקאי תקין נוספות מתוך קובץ הוראות ניהול בנקאי תקין.

כמו כן, החברה הינה "תאגיד עזר" על-פי חוק הבנקאות (רישוי). כחברת כרטיסי אשראי וכתאגיד עזר חלה על החברה מערכת נוספת של חוקים, צווים ותקנות, ביניהם: חוק הבנקאות (רישוי); חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954; פקודת הבנקאות; חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחקיקת המשנה מכחו; וכן מערך של הוראות, הנחיות, והבעות עמדה של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל. הדינים וההוראות האמורים משפיעים במידה רבה על אופן ניהול עסקיה של החברה (בדומה לחברות כרטיסי אשראי אחרות), ובכלל זה על השירותים אותם היא מספקת, התקשורתיות, אופן התנהלותה וניהול משאביה הכספיים.

נוסף לדינים הרלוונטיים לפעילות החברה כתאגיד עזר וכחברת כרטיסי אשראי, חלים על החברה דברי חקיקה שונים המסדירים את פעילותה השוטפת, ביניהם, חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**"); חוק הריבית, תשי"ז-1957; חוק השליחות, תשכ"ה-1965; חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957, חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 וחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 והתקנות על-פיו.

להלן הפנייה למספר הוראות רגולטוריות רלוונטיות לתקופת הדוח בעלות השפעה על פעילות החברה:

- א. הגבלים עסקיים – ראה ביאור 1.ג.23. לדוחות הכספיים לעיל.
- ב. יוזמות רגולטוריות – ראה ביאור 2.ג.23. לדוחות הכספיים לעיל.
- ג. הליכים משפטיים ותלויות – ראה ביאור 3.ד.23. לדוחות הכספיים לעיל.

תיאור עסקי החברה לפי מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בחברה אשר עוסק בפעילויות שמהן היא עשויה להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכנת לדיווח על מגזרי הפעילות של החברה נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

מגזר הנפקת כרטיסי אשראי

חברת כרטיסי אשראי מנפיקה ללקוחות (מחזיקי כרטיסי אשראי) כרטיסי אשראי. מחזיק כרטיס אשראי משתמש בכרטיס כאמצעי תשלום בבית העסק ובית העסק מספק למחזיק כרטיס האשראי טובין או שירותים. הצטרפות הלקוח למערכת כרטיסי האשראי נעשית עם חתימתו על חוזה כרטיס האשראי עם המנפיק וקבלת כרטיס האשראי לידו. מחזיק כרטיס האשראי מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושיו בכרטיס האשראי.

עבור שירותי הנפקה והתפעול של הכרטיס גובה המנפיק ממחזיק כרטיס האשראי עמלות שונות ומהסולק או מבית העסק, עמלה צולבת או עמלת בית עסק, בהתאמה. נכון למועד הדוח, פועלות במגזר הנפקה של כרטיסי אשראי בישראל מספר חברות המנפיקות כרטיסי אשראי בנקאיים וחוץ בנקאיים – החברה, יורפיי, פועלים אקספרס, לאומי קארד, כ.א.ל ודיינרס. תחום זה מאופיין בתחרותיות גבוהה. הכרטיסים הבנקאיים המונפקים על-ידי החברה מופצים לבעלי חשבון בבנקים עימם קשורות החברה ויורפיי בהסכמים, הכוללים את בנק הפועלים (החברה האם), בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "מזרחי טפחות"), בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב"), הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ ובנק איגוד בע"מ (יחד - "הבנקים בהסדר"). בנוסף, החברה מגייסת ומפיצה כרטיסים במגוון של אפיקים אחרים, ביניהם, התקשרויות עם ארגונים ומועדונים. בנוגע להשפעות רגולטוריות על המגזר, ראה גם פרק "מגבלות ופיקוח על פעילות החברה" להלן.

גורמי הצלחה קריטיים במגזר הפעילות – הגורמים, אשר לדעת החברה, מהווים את גורמי ההצלחה הקריטיים העיקריים במגזר ההנפקה ואשר החברה משקיעה מאמצים ומשאבים בהשגתם, הינם: (1) היכולת להנפיק כרטיסי אשראי מכח רישיונות בינלאומיים; (2) שיתוף פעולה עם תאגידים בנקאיים ובעיקר עם בנק הפועלים להפצת והנפקת כרטיסי אשראי; (3) הון אנושי איכותי ומנוסה; (4) איכות השירות ללקוח; (5) מערך תפעולי הכולל מערכות מידע, טכנולוגיות, תקשוב ותשתיות מתקדמות; (6) רמה טכנולוגית המאפשרת מתן מענה לשינויים ופיתוח מוצרים חדשים; (7) מערך ניהול סיכונים ובקורות אשראי; (8) יכולת גיוס לקוחות ושימורם באמצעות מערך שיווק ייעודי; (9) התקשרות בהסכמים להקמת מועדוני לקוחות; וכן (10) יעילות תפעולית ושימור יתרון הגודל.

חסמי הכניסה העיקריים של מגזר הפעילות – חסמי הכניסה העיקריים למתן שירותי הנפקה של כרטיסי אשראי הינם: (1) הצורך בקבלת רישיון מאת ארגון בינלאומי להנפקת המותג המונפק וקבלת זכות שימוש בסימן המסחר, עניינים הכרוכים לעיתים בעלות כספית גבוהה; (2) עמידה בתנאי כשירות מסוימים כתנאי לקבלת רישיון הנפקה; (3) הצורך באמצעים פיננסיים רבים ובידע רב לשם ביצוע ההשקעות הנדרשות לשם הנפקת כרטיסים וכן לשם ביצוע השקעות בתשתיות טכנולוגיות הכוללות מערך תפעול, מערכות מידע ותקשורת מתוחכמות, מערך ניהול סיכונים ובקורות אשראי, אבטחת מידע, פרסום, מכירות ושיווק בפרסיה רחבה; (4) הצורך בהון לשם עמידה בהוראות הפיקוח על הבנקים בנושא יחס הון לרכיבי סיכון.

תחליפים למוצרי מגזר הפעילות – אמצעי תשלום חלופיים כגון: מזומן, הוראות קבע, העברות אלקטרוניות של כספים, המחאות, תוו קנייה וכרטיסים נטענים מהווים תחליף לשירותים המסופקים על-ידי חברות כרטיסי האשראי בישראל. כמו כן, שירותי האשראי וההלוואות הניתנים על-ידי גורמים שונים במשק, בין באמצעות הבנקים ובין באמצעות גורמים פיננסיים אחרים, מהווים מוצרים תחליפיים לשירותי האשראי והמימון.

התקשרויות עם תאגידים בנקאיים

במסגרת ההסכמים השונים של החברה ויורפיי עם הבנקים שבהסדר, הוקנתה לכל בנק הסמכות לקבוע מי מבין הלקוחות ימצא ראוי להצטרף להסדר הכרטיסים של החברה/יורפיי וכן להמליץ לחברה/יורפיי על צירופו להסדר הכרטיסים. ככלל, כל בנק כאמור אחראי לכבד כל שובר וחיוב שביצע הלקוח ביום הצגת השוברים או החיובים לבנק. במסגרת ההסכמים השונים האמורים, נכללים גם הסדרי התשלומים והתנאים הרלוונטיים מול כל בנק שבהסדר.

תחרות

תחום הנפקת כרטיסי האשראי הינו תחום המאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד, אשר גברה בשנים האחרונות, והמתמקדת בכל תחומי הפעילות ופלחי האוכלוסייה הרלוונטיים למגזר זה.

התחרות ביחס למחזיקי הכרטיסים ניכרת במספר מישורים: (1) צירוף לקוחות חדשים (שאינם בעלי כרטיס אשראי או שהינם בעלי כרטיס אשראי של חברות מתחרות) להסדר כרטיסי אשראי עם החברה וכן בשימור לקוחות קיימים ומניעת נטישתם לטובת חברות מתחרות, דבר המחייב השקעת מאמצים ומשאבים; (2) תחרות על "ארנקו" של מחזיק הכרטיס (אשר לעיתים מחזיק כרטיסי חיוב המונפקים על-ידי מספר חברות) במטרה שיבצע חלק עיקרי מהצריכה השוטפת שלו באמצעות כרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה, תוך הגדלת תמהיל המוצרים המונפקים על-ידי החברה ו/או הגדלת היקף השימושים; וכן (3) הצעה של שירותי אשראי חוץ בנקאי באמצעות כרטיס אשראי מתגלגל או באמצעות הלוואות למחזיקי הכרטיסים, המהווים תוספת ו/או חלופה לאשראי הניתן על-ידי הבנקים וגופים פיננסיים אחרים. לפירוט חברות כרטיסי האשראי הפועלות בישראל ראה "ענף כרטיסי האשראי בישראל" לעיל.

לצורך התמודדותה עם התחרות במגזר נוקטת החברה את הפעולות העיקריות הבאות: (1) השקעת משאבים לשיפור השירות למחזיקי הכרטיסים, לשימור מחזיקי הכרטיסים כלקוחות ולהגברת נאמנותם; (2) חדשנות - מתן מענה לצרכי הלקוחות בפיתוח מוצרים ושירותים חדשים שיענו על דרישות מגזרי הלקוחות של החברה ועל צרכי השוק ופיתוח מוצרים ושירותים חליפיים שיתחרו באמצעי התשלום המקובלים כדוגמת מזומן והמחאות; (3) חיזוק מעמדה ותדמיתה של החברה באמצעות פרסום, הטבות ומבצעים שונים למחזיקי הכרטיסים; וכן (4) פעילות שיווק וקידום מכירות, לרבות במסגרת ההתקשרויות עם הבנקים שבהסדר.

הגורמים החיוביים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה כוללים, בין היתר: (1) החברה ויורפי מובילות בתחום הנפקת כרטיסי אשראי בישראל ולהן כמות הכרטיסים המונפקת הגדולה ביותר בישראל; (2) תדמית החברה ומותגיה; (3) היתרון לגודל והמובילות מעניקים יתרונות נוספים כגון בחסכון במבנה העלויות של החברה; (4) הון אנושי מקצועי, מיומן ומנוסה; (5) לחברה התקשרות עם הבנקים בהסדר להנפקה של כרטיסי אשראי; (6) מערכת ההסכמים של החברה עם מועדוני לקוחות וארגונים, המייצגים מגזרים שונים מהאוכלוסייה בישראל; (7) מגוון מוצרים ושירותים המוצעים לקשת רחבה של לקוחות; (8) מערך שירות מתקדם המאפשר מתן שירות ברמה גבוהה ללקוח; וכן (9) מבנה הון איתן ותזרים מזומנים חיובי.

הגורמים השליליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה כוללים, בין היתר, שינויים רגולטוריים משמעותיים, שיפורים טכנולוגיים, אשר יוצרים אפשרות לפיתוח של אמצעי תשלום חליפיים, בין היתר, בתחומים כגון תשלומים באמצעות טלפונים סלולריים, העלולים לגרום לירידה בביקוש להנפקת כרטיסי אשראי; וכן כניסת גורמים קמעונאים ואחרים לתחום ההנפקה ו/או הרחבת הפעילות של גורמים מתחרים קיימים, בין השאר, באמצעות מיזמים ושיתופי פעולה אסטרטגיים להנפקת כרטיסים.

מגזר סליקת כרטיסי אשראי

במסגרת שירות הסליקה מבטיחה חברת כרטיסי האשראי הסולקת לבית העסק, כי כפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו כלפיו מחזיקי הכרטיסים הנסלקים על-ידיה, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ייפרעו על-ידיה. הסולק מרכז את חיובי העסקאות שנעשו בכרטיסי האשראי הנסלקים על-ידיו בבית עסק מסוים עימו חתם על הסכם סליקה תמורת עמלה (הקרויה "עמלת בית עסק"), מבטיח ומעביר לבית העסק את התשלומים בהם התחייבו מחזיקי כרטיסי האשראי שביצעו באותו בית עסק עסקאות באמצעות כרטיסי אשראי.

נכון למועד הדוח, פועלות במגזר הסליקה של כרטיסי אשראי בישראל מספר חברות כרטיסי אשראי - החברה, יורפי, פועלים אקספרס, לאומי קארד, כ.א.ל ודיינרס. התחרות בתחום זה הינה חריפה ומתמקדת בכל תחומי הפעילות במגזר.

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים ומציעה לבתי העסק השונים, בנוסף לשירותי הסליקה, גם מגוון שירותים כגון: הלוואות, מקדמות, הקדמות, ניכיון שוברים ושירותים שיווקיים ותפעוליים, ביניהם אפשרות לפריסת תשלומים, תאריכי זיכוי גמישים, מידע ייעודי ומבצעי קידום מכירות.

גורמי הצלחה קריטיים במגזר הפעילות והשינויים החלים בהם - הגורמים אשר לדעת החברה מהווים את גורמי ההצלחה הקריטיים העיקריים במגזר הסליקה הינם: (1) היכולת לסלוק כרטיסי אשראי מכח רישיון בינלאומי; (2) מקורות מימון זמינים להשקעה בתשתיות טכנולוגיות חדישות הדרושות למתן שירותי הסליקה ובשדרוג תשתיות קיימות; (3) איפיון ופיתוח של מערכות סליקה מתאימות ושימור רמה טכנולוגית גבוהה; (4) הון אנושי איכותי ומנוסה; (5) איכות השירות ללקוחות מגזר הסליקה - בתי העסק, יכולת גיוס בתי עסק ושימורם באמצעות מערך שיווק ומכירות ייעודי; (6) מתן שירותים נלווים לבתי העסק הכוללים, בין היתר, שירותים פיננסיים ותפעוליים שונים; (7) יעילות תפעולית וניצול יתרון הגודל; (8) ניסיון מצטבר בתחום הסליקה של כרטיסי אשראי; וכן (9) מבנה הון איתן ומקורות מימון זמינים.

חסמי הכניסה העיקריים של מגזר הפעילות - חסמי הכניסה העיקריים למתן שירותי סליקה של כרטיסי אשראי הינם: (1) הצורך באמצעים פיננסיים, ניסיון וידע רב לשם ביצוע השקעות גבוהות הנדרשות בתשתיות טכנולוגיות, מערך תפעול, פרסום ושיווק גדולים; (2) הצורך בקבלת רישיון ובכלל זה רישיון מאת הארגונים הבינלאומיים לסליקת המותגים שבבעלותם, תוך עמידה בתנאים הנקובים בכל רישיון ובכללי הארגון הרלוונטי; (3) פריסת מערך תקשורת שיאפשר את ביצוע תפעול הסליקה; (4) צורך בביצוע סליקה בהיקפים גבוהים לצורך החזר ההשקעה בתשתיות, מערכות סליקה ועלויות אחרות; (5) פיתוח מערכת מידע אמינה לניהול התחשבוניות; וכן (6) מערך מכירות, גיוס ושירות לקוחות.

התחליפים למוצרי מגזר הפעילות - אמצעי תשלום חלופיים כגון מזומן, הוראות קבע, העברות בנקאיות והמחאות מהווים תחליף לתשלום באמצעות כרטיס אשראי. אשראי בנקאי, ניכיון ואשראי ממקורות חוץ בנקאיים נוספים בתצורתיו השונות, מהווים מוצר תחליפי לשירותים הפיננסיים הניתנים על-ידי החברה.

תחרות

תחום הסליקה של כרטיסי אשראי מאופיין בתחרותיות גבוהה מאוד. לפירוט חברות כרטיסי האשראי הפועלות בישראל בתחום זה ראה "ענף כרטיסי האשראי בישראל" לעיל. לפרטים נוספים בנושא זה, ראה פרק "מגבלות ופיקוח על פעילות החברה" להלן. התחרות בתחום הסליקה מתמקדת בגיוס בתי עסק חדשים להסכמי סליקה עם החברה, בשימור בתי העסק הקיימים כלקוחות תחום הסליקה ומניעת נטישתם לטובת חברות מתחרות, דבר המחייב השקעת מאמצים ומשאבים מרובים, והוצאות שיווק ומכירה גבוהות. היבט נוסף של התחרות בתחום הסליקה, מתמקד בפיתוח מוצרים ושירותים פיננסיים ותפעוליים לבתי העסק. חברות כרטיסי האשראי הרחיבו את תמהיל המוצרים והשירותים המוצעים על-ידיהן לבתי עסק, על-ידי הצעת שירותים שיווקיים ופיננסיים כגון: תאריכי זיכוי גמישים ומבצעי קידום מכירות משותפים לחברת כרטיסי האשראי ולבית העסק.

לצורך התמודדות עם התחרות במגזר זה החברה נוקטת את הפעולות העיקריות הבאות: (1) מדיניות תעריפים (עמלת בית עסק) תחרותית ומושכלת; (2) העמקת שיתופי פעולה עם בתי עסק; (3) השקעת משאבים לשיפור השירות ולשימור בתי העסק כלקוחות ולהגברת נאמנותם תוך התאמת המוצרים והשירותים לצרכי הייחודיים של בית העסק; (4) הפעלת מערך שיווק ומכירה מקצועי, מנוסה ומיומן המתמחה במתן פתרונות לבתי העסק השונים וכן מערך שירות מנוסה, מקצועי ומיומן הנתמך במערכות טכנולוגיות מתקדמות. הדינמיות של החברה ויכולתה להיענות לצרכים המשתנים של בית העסק ולהציע לו סל שירותים רחב כדוגמת שירותים שיווקיים ותפעוליים, נותנים מענה תחרותי בשוק וכן משמשים כגורם נוסף בחיזוק הנאמנות ובהעדפתו של בית עסק את נותן שירותי הסליקה ובגיבוש התפיסה הכוללת של החברה על-ידי בתי העסק.

הגורמים החיוביים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה כוללים, בין היתר: (1) מערך שיווק, מכירה ושירות, המתמחה במתן פתרונות מתאימים לבתי עסק תוך שמירה על קשר שוטף עימם, והכולל הון אנושי מקצועי, מיומן ומנוסה; (2) מותג בעל נוכחות ועוצמה; (3) תשתית טכנולוגית מתקדמת המאפשרת מענה לצרכי בתי העסק השונים; (4) סל מוצרים ושירותים רחב כדוגמת שירותים שיווקיים ותפעוליים. במהלך 2015 פותחו והושקו מספר שירותים ומוצרים המותאמים לצרכי הלקוחות העסקיים כגון (א) מיזם "החנות האינטרנטית שלי" (שיתוף פעולה עם צד שלישי) המאפשר לבתי עסק להקים אתר מכירה אינטרנטי מלא ע"י התקשרת לגורם אחד, (ב) מוצר MasterPass - אמצעי תשלום לעסקאות אינטרנטיות המאפשר ביצוע תשלום מהיר ומאובטח ע"י הזנת שם משתמש וסיסמה בלבד ללא הזנת מלוא פרטי כרטיס האשראי (ג) מוצר תשלום גן המאפשר למחזיקי כרטיס לבצע את התשלום למוסד חינוך באמצעות כרטיס אשראי ועוד; וכן (5) מבנה הון איתן ותזרים מזומנים חיובי.

הגורמים השליליים המשפיעים על מעמדה התחרותי של החברה כוללים, בין היתר, רגולציה, שיפורים טכנולוגיים, אשר יוצרים אפשרות לפיתוח של אמצעי תשלום חלופיים, בין היתר, בתחומים כגון תשלומים באמצעות טלפונים סלולריים, העלולים לגרום לירידה בסליקת כרטיסי אשראי, וכן בתי עסק יכולים להחליף סולקים שונים במוטגי מסטרקארד, ישראל כרטיס וויזה, על-פי החלטתם. לפרטים אודות מגבלות רגולטוריות החלות על החברה מכח דיני ההגבלים העסקיים, ראה פרק "מגבלות ופיקוח על פעילות החברה" להלן.

מגזר מימון

מגזר המימון משרת את הלקוחות של החברה ושל חברות אחרות ומתמקד במתן שירותים ופתרונות פיננסיים באמצעות מוצרים מותאמים לצרכי הלקוח וברמה שירותית גבוהה. החברה מציעה ללקוחותיה מוצרי אשראי ייחודיים אשר עונים לצרכיהם תוך שימת לב לסיווגם (צרכני, עסקי), למצבם הכלכלי וליכולת החזר שלהם.

מגזר המימון מורכב משתי תתי קבוצות אשר נקבעות על פי אופי הפעילות של הלקוח כדלקמן: אשראי צרכני ללקוחות פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית ואשראי עסקי לבתי עסק אשר צרכי האשראי שלהם מיועדים לרוב למימון הפעילות העסקית שלהם. מטבע הדברים, קיימת שונות בין סוגי מוצרי האשראי לשתי קבוצות אלה.

פעילות האשראי הצרכני מבוצעת בעיקרה באמצעות פעילות שיווקית ופרסומית יזומה המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי לפרטיים, מוצרים כגון: הלוואות רכב (משווקים לרוב על ידי שיתופי פעולה עם חברות במשק), הלוואות ללא צורך בכרטיס, הלוואות על בסיס מסגרת בכרטיס אשראי והלוואות ייעודיות. פעילות האשראי העסקי מציעה שירותים פיננסיים הכוללים הלוואות, מסגרות אשראי בכרטיסי עסקים, שירותי ניכיון, מקדמות והקדמות.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילווצים מיוחדים החלים על המגזר

החברה פועלת במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על המערכת הבנקאית וחברות כרטיסי האשראי בישראל, כדוגמת: הפיקוח על הבנקים, הממונה על ההגבלים העסקיים ועוד.

במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חלות המגבלות הבאות בקשר עם היקפי האשראי:

עסקאות עם אנשים קשורים – בהתאם לנוהל בנקאי תקין מספר 312 בנושא "עסקי תאגיד (עזר) בנקאי עם אנשים קשורים" מוטלת על החברה, בין היתר, מגבלה לפיה סך "החבויים לתאגיד (עזר) בנקאי" כהגדרת מונח זה בהוראה דלעיל בניכוי סכומים מסוימים, לכלל ה"אנשים הקשורים" לחברה כהגדרתם בהוראה, לא יעלו בכל עת על 10% מהון תאגיד העזר הבנקאי (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא רכיבי הון).

מגבלת חבות לווה בודד וקבוצת לווים – בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" מוטלת על החברה, בין היתר, מגבלה, לפיה שיעור ה"חבות" של "לווה" ושל "קבוצת לווים" כהגדרתם בהוראה, לאחר שנוכו מן החבות סכומים שניתן להפחיתם לצורך כך כמפורט בהוראה, לא יעלה על 15% ועל 25% בהתאמה, מההון של החברה המחושב לפי הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 בנושא רכיבי הון.

בנוסף למגבלות שפורטו לעיל, על פי הוראות ניהול בנקאי תקין קובע דירקטוריון החברה מעת לעת מגבלות לריכוזיות האשראי לענפי משק מסוימים וכן מגבלת חשיפה מקסימאלית ללווה יחיד ועל פי סיכון האשראי של הלווה כפי שהיא באה לידי ביטוי במערכת הדירוג הפנימית. מדיניות האשראי של החברה מאושרת בדירקטוריון החברה אחת לשנה.

גורמי הצלחה קריטיים במגזר הפעילות – הגורמים אשר לדעת החברה, מהווים את גורמי ההצלחה הקריטיים העיקריים במגזר המימון ואשר החברה משקיעה מאמצים ומשאבים בהשגתם הינם: (1) התאמת מעטפת מוצרים לרלוונטיים ללקוחות; (2) מקורות מימון זמינים ויכולת גיוס הון; (3) ניהול ופיתוח מערך קמעונאי זמין ונגיש ללקוח עם דגש על הערוצים הישירים לשיפור השירות המקצועי, זמני תגובה וכיצ"ב; (4) מערך ניהול סיכונים ובקורות אשראי; (5) קיום מערכת בקרה נאותה לצורך צמצום הסיכונים; (6) שיתופי פעולה עם גורמים עסקיים שונים במשק למתן שירותים פיננסיים; (7) הון אנושי מנוסה ואיכותי; וכן (8) מערך תפעולי הכולל מערכות מידע, טכנולוגיות ותשתיות מתקדמות.

חסמי הכניסה העיקריים של מגזר הפעילות – חסמי הכניסה העיקריים למגזר המימון הינם: (1) הצורך באמצעים פיננסיים, מקורות מימון, ניסיון וידע רב לשם ביצוע ההשקעות הנדרשות במערך התפעול, המימון, הפרסום והשיווק והשקעה מרובה בתשתיות טכנולוגיות; (2) פיתוח וניהול מערכות דירוג ובקרת אשראי ואיסוף מידע המאפשר את קביעת רמת הסיכון ללקוח; (3) הצורך בהון לשם עמידה בהראות הפיקוח על הבנקים בנושא יחס הון לרכיבי סיכון; (4) מערך מכירות ושיתופי פעולה נרחב; וכן (5) הכשרת כח אדם מקצועי ומיומן.

תחליפים למוצרי מגזר הפעילות – שירותי אשראי והלוואות אשר ניתנים על ידי גורמים שונים במשק, בין באמצעות בנקים ובין באמצעות גורמים פיננסיים אחרים במשק, מהווים תחליפיים לשירותי האשראי והמימון הניתנים על ידי החברה.

תחרות

מגזר המימון מאופיין בתחרותיות גבוהה בו פועלים מוסדות בנקאיים וגופים פיננסיים אחרים, כגון חברות מימון, חברות ביטוח, חברות כרטיסי האשראי האחרות וחברות ניכיון. התחרותיות בענף מתבטאת ברמת השירות ובמגוון המוצרים, במחירים, בתנאים להעמדת המימון הנדרש ובמהירות התגובה.

מגזר אחר

במגזר זה נכללות כל הפעילויות האחרות של החברה אשר אינן משתייכות למגזרי ההנפקה, הסליקה ו/או המימון, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח ובכלל זה: שירותי תפעול מערך כרטיסי האשראי שהחברה מספקת לחברה אחות אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס; פעילותה של ישראל כרטיס נכסים; ופעילות החברה בתחום הבטחת פרעון המחאות וניכיון, סליקת המחאות נוסעים מסוג ויזה שהונפקו בעבר וכן הכנסה ממימוש מניות MC.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

רון שטיין
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 26 בפברואר 2017.

נספחים לדוח השנתי
טבלה 4 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים									
לשנה שהסתיימה			לשנה שהסתיימה			לשנה שהסתיימה			
ביום 31 בדצמבר 2014			ביום 31 בדצמבר 2015			ביום 31 בדצמבר 2016			
שיעור	הכנסות	יתרה	שיעור	הכנסות	יתרה	שיעור	הכנסות	יתרה	
ההכנסה	ממוצעת (1) ריבית	במיליוני ש"ח	ההכנסה	ממוצעת (1) ריבית	במיליוני ש"ח	ההכנסה	ממוצעת (1) ריבית	במיליוני ש"ח	
באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	באחוזים	
									נכסים נושאי ריבית (2)
									מזומנים
0.44	3	676	-	*-	184	-	*-	18	ופיקדונות בבנקים
									חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (3)
6.94	132	1,903	6.76	168	2,485	6.92	228	3,296	נכסים אחרים
6.06	10	165	5.56	12	216	5.05	14	277	סך כל הנכסים נושאי ריבית
5.28	145	2,744	6.24	180	2,885	6.74	242	3,591	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		11,803			11,990			12,387	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (4)
		433			455			437	סך כל הנכסים
		14,980			15,330			16,415	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה וההוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

טבלה 4 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – התחייבויות והון								
לשנה שהסתיימה			לשנה שהסתיימה			לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר 2014			ביום 31 בדצמבר 2015			ביום 31 בדצמבר 2016		
שיעור	הוצאות	יתרה	שיעור	הוצאות	יתרה	שיעור	הוצאות	יתרה
ההכנסה	ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית	ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית	ההכנסה	ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית	ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית	ההכנסה	ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית	ממוצעת ⁽¹⁾ ריבית
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
התחייבויות נושאות								
ריבית (2)								
אשראי מתאגידים								
-	(*)	35	(7.06)	(6)	85	(1.16)	(9)	777
בנקאיים								
(0.21)	(1)	472	-	(*)	464	-	(*)	508
התחייבויות אחרות								
סך כל ההתחייבויות								
(0.20)	(1)	507	(1.09)	(6)	549	(0.70)	(9)	1,285
נושאות ריבית								
זכאים בגין כרטיסי								
אשראי שאינם								
12,033			12,032			12,067		
נושאים ריבית								
התחייבויות אחרות								
שאינן נושאות								
ריבית (3)								
396			428			505		
סך כל								
12,936			13,009			13,857		
ההתחייבויות								
סך כל האמצעים								
2,044			2,321			2,558		
ההוניים								
סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים								
14,980			15,330			16,415		
פער הריבית								
5.08			5.15			6.04		
תשואה נטו על נכסים								
נושאי ריבית								
בישראל								
5.25			6.03			6.49		
144			174			233		
2,744			2,885			3,591		

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה וההוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

טבלה 4 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל								
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
הכנסות		יתרה	הכנסות		יתרה	הכנסות		יתרה
שיעור	(הוצאות)	ממוצעת (1) ריבית	שיעור	(הוצאות)	ממוצעת (1) ריבית	שיעור	(הוצאות)	ממוצעת (1) ריבית
ההכנסה	במיליוני ש"ח	באחוזים	ההכנסה	במיליוני ש"ח	באחוזים	ההכנסה	במיליוני ש"ח	באחוזים
מטבע ישראלי								
לא צמוד								
סך נכסים נושאי ריבית								
5.32	145	2,727	6.28	180	2,867	6.77	242	3,574
סך התחייבויות נושאות ריבית								
(0.21)	(1)	485	(1.16)	(6)	516	(0.72)	(9)	1,250
5.11			5.12			6.05		
פער הריבית								
מטבע ישראלי צמוד למדד								
סך נכסים נושאי ריבית								
-	*-	8	-	*-	8	-	*-	8
סך התחייבויות נושאות ריבית								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-			-			-		
פער הריבית								
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)								
סך נכסים נושאי ריבית								
-	*-	9	-	*-	10	-	*-	9
סך התחייבויות נושאות ריבית								
-	(* -)	22	-	(* -)	33	-	*-	35
-			-			-		
פער הריבית								
סך פעילות בישראל								
סך נכסים נושאי ריבית								
5.28	145	2,744	6.24	180	2,885	6.74	242	3,591
סך התחייבויות נושאות ריבית								
(0.20)	(1)	507	(1.09)	(6)	549	(0.70)	(9)	1,285
5.08			5.15			6.04		
פער הריבית								

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה וההוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

טבלה 4 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2016 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31.12.2015

שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)		
	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית (2)			
*-	*-	(* -)	מזומנים ופיקדונות בבנקים
60	4	56	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2	(1)	3	נכסים נושאי ריבית אחרים
62	3	59	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)			
3	(5)	8	אשראי מתאגידים בנקאיים
(* -)	*-	(* -)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
3	(5)	8	סך הכל הוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31.12.2015 לעומת שנה שהסתיימה ביום 31.12.2014

שינוי נטו	גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)		
	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית (2)			
(3)	(3)	(* -)	מזומנים ופיקדונות בבנקים
36	(3)	39	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
2	(1)	3	נכסים נושאי ריבית אחרים
35	(7)	42	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית (2)			
6	2	4	אשראי מתאגידים בנקאיים
-	-	-	כתבי התחייבות נדחים
(1)	(1)	(* -)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
5	1	4	סך הכל הוצאות ריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה. השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל דורש.

טבלה 5 – דוחות רווח והפסד מאוחדים לרבעון - מידע רב רבעוני

במיליוני ש"ח

בשנת 2016					
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
הכנסות					
מעסקאות בכרטיסי אשראי	337	356	381	359	
הכנסות ריבית, נטו	53	57	61	62	
הכנסות אחרות	13	10	11	10	
סך כל ההכנסות	403	423	453	431	
הוצאות (הכנסות)					
בגין הפסדי אשראי	14	16	24	26	
תפעול	132	139	130	156	
מכירה ושיווק	53	67	72	73	
הנהלה וכלליות	16	17	16	21	
תשלומים לבנקים	95	99	110	95	
סך כל ההוצאות	310	338	352	371	
רווח לפני מיסים	93	85	101	60	
הפרשה למיסים על הרווח	33	27	27	24	
רווח לאחר מיסים	60	58	74	36	
חלק החברה ברווחים (הפסדים) של חברות כלולות לאחר השפעת מס	*-	(*-)	(1)	2	
רווח נקי	60	58	73	38	
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)	82	78	100	51	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

טבלה 5 – דוחות רווח והפסד מאוחדים לרבעון - מידע רב רבעוני (המשך)

במיליוני ש"ח

בשנת 2015					
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
הכנסות					
מעסקאות בכרטיסי אשראי	326	329	359	345	
הכנסות ריבית, נטו	38	41	45	50	
הכנסות אחרות	19	18	8	12	
סך כל ההכנסות	383	388	412	407	
הוצאות (הכנסות)					
בגין הפסדי אשראי	12	1	5	14	
תפעול	124	125	132	148	
מכירה ושיווק	63	48	67	57	
הנהלה וכלליות	15	13	16	17	
תשלומים לבנקים	90	88	93	101	
סך כל ההוצאות	304	275	313	337	
רווח לפני מיסים	79	113	99	70	
הפרשה למיסים על הרווח	23	33	31	21	
רווח לאחר מיסים	56	80	68	49	
חלק החברה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס	*-	*-	(2)	*-	
רווח נקי	56	80	66	49	
רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)	76	109	90	67	

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

טבלה 6 – מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון - מידע רב רבעוני

במיליוני ש"ח

בשנת 2016					
	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
נכסים					
מזומנים ופקדונות בבנקים	90	89	113	109	
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	15,344	15,807	17,054	16,238	
הפרשה להפסדי אשראי	(119)	(124)	(139)	(147)	
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו	15,225	15,683	16,915	16,091	
ניירות ערך	18	18	19	20	
השקעות בחברות כלולות	2	2	2	3	
בניינים וציוד	263	275	277	264	
נכסים אחרים	439	459	565	571	
סך כל הנכסים	16,037	16,526	17,891	17,058	
התחייבויות					
אשראי מתאגידים בנקאיים	585	1,061	1,285	1,222	
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	11,936	11,895	12,923	12,089	
התחייבויות אחרות	1,002	1,003	1,071	1,082	
סך כל ההתחייבויות	13,523	13,959	15,279	14,393	
הון המיוחס לבעלי מניות החברה	2,514	2,567	2,612	2,665	
סך כל ההון	2,514	2,567	2,612	2,665	
סך כל ההתחייבויות וההון	16,037	16,526	17,891	17,058	

טבלה 6 – מאזנים מאוחדים לסוף כל רבעון - מידע רב רבעוני (המשך)
 במיליוני ש"ח

בשנת 2015				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
				נכסים
247	62	65	69	מזומנים ופקדונות בבנקים
14,602	14,471	14,754	15,223	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(109)	(105)	(107)	(112)	הפרשה להפסדי אשראי
14,493	14,366	14,647	15,111	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
20	20	20	19	ניירות ערך
3	3	1	1	השקעות בחברות כלולות
272	273	260	252	בניינים וציוד
463	420	425	441	נכסים אחרים
15,498	15,144	15,418	15,893	סך כל הנכסים
				התחייבויות
28	34	323	323	אשראי מתאגידים בנקאיים
12,273	11,894	11,833	12,126	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
943	874	853	988	התחייבויות אחרות
13,244	12,802	13,009	13,437	סך כל ההתחייבויות
2,254	2,342	2,409	2,456	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
2,254	2,342	2,409	2,456	סך כל ההון
15,498	15,144	15,418	15,893	סך כל ההתחייבויות וההון

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
1	ALM	ASSET AND LIABILITY MANAGEMENT	ניהול נכסים והתחייבויות.
2	Bid-Ask		מרווח בין מחיר הרכישה למחיר המכירה הנמדד במונחים יחסיים.
3	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
4	FRA	Forward Rate Agreement	עסקת אקדמה על ריבית היא חוזה שבו הצדדים מסכימים ביניהם על שער הריבית (קרי, הריבית החוזית) שיחול על קרן רעיונית מסוימת במהלך תקופה זמן עתידית מסוימת.
5	IRS	Interest Rate Swap	חוזה החלפת ריבית עסקת IRS הנה הסכם המאפשר ללקוח החלפת תזרים מזומנים עתידי של תשלומי ריבית בעלי בסיס שונה (ריבית קבועה וריבית משתנה) וזאת על בסיס של קרן הנקבעת במועד ההתקשרות.
6	KPIs	Key Performance Indicators	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון. KPI מסייע לארגונים להשיג את המטרות באמצעות הגדרת המדד ומדידה של ההתקדמות לקראת השגת המטרה.
7	On-Call		אשראי "און קול" הינו אשראי ליום אחד. מטרתו: להוות גישור בין תקבולים והוצאות המזומנים העסקי שלך, לתקופות קצרות מאד.
9	S&P	STANDARD & POOR'S	חברת דירוג אשראי בינלאומית.
10	אמצעי שליטה		על פי חוק בנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, כל אחת מאלה: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חביוותיו;
11	אשראי		כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח.
12	אשראי חוץ מאזני		התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
13	באזל		תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
14	בעל עניין		כהגדרתו בהוראות הדיווח לציבור - דוח כספי שנתי סעיף 80.
15	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
16	הון פיקוחי		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
17	הון רובד 1		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
18	הון רובד 2		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
19	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות.
20	הפחתת סיכון אשראי	CRM (Credit Risk Mitigation)	כהגדרתה בנוהל בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי.
21	חבות		כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.
22	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.
23	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבון עם מסגרת אשראי (חובה) העומדת לרשות הלקוח.
24	יחס הון כולל		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
25	יישום למפרע		יישום למפרע הוא יישום של מדיניות חשבונאית חדשה לעסקאות, לאירועים ולמצבים אחרים, כאילו יושמה מדיניות זו מאז ומעולם.
26	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או נכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנזקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.
27	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב המונפק על ידי בנק כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א - 1981.
28	כרטיס חיוב מיידי (דביט)		כרטיס חיוב מיידי. נועד לאפשר למחזיק הכרטיס לבצע תשלומים באמצעות חיוב מיידי של חשבון עובר ושב בסמוך למועד ביצוע בעסקה.
29	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.
30	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת. ביום ה-15 של כל חודש מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המדד לשינויים שחלו במחירים בחודש הקודם.
31	מודל בלק אנד שולס Black-Scholes model		מודל לתמחור אופציות הכולל טכניקת ערך נוכחי ומשקף את ערך הזמן והערך הפנימי של האופציה.
32	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.
33	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
34	מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים בו סכום הסילוק תלוי בתנודות השוק בנכס אחר (נכס בסיס), ההשקעה הראשונית היא קטנה או כלל לא נדרשת ותנאיו מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
35	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		מכשירים כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
36	מניות פנטום		מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן על המבוסס שווי מניית החברה וזאת ללא הזכות לקבל מניה בפועל.
37	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על ידו.
38	מסגרת אשראי		סכום הניצול המרבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
39	נכיון שוברים		מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים המגיעים לו מאת סולק בעבור עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב, בתמורה להמחאת זכותו של הספק לאותם תקבולים, וכן מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים כאמור, הניתן בידי הסולק עצמו.
40	ננ"ה		ניהול נכסים והתחייבויות.
41	סולק		בעל רישיון סליקה.
42	סליקה		סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב - תשלום לבית עסק של תמורת הנכסים שרכש לקוח מאותו בית עסק באמצעות כרטיס חיוב, כנגד קבלת תמורת הנכסים ממנפיק כרטיס החיוב, ואם התשלום לבית העסק כאמור נעשה בידי המנפיק - כנגד קבלת תמורת הנכסים ישירות מהלקוח.
43	ערבות		התקשרות המחייבת צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
44	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
45	צד קשור		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 312 - עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
46	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
47	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד.
48	רווח נקי מדולל למניה		חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.
49	ריבית בנק ישראל		הריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים והיא נקבעת על ידי הוועדה המוניתרית של הבנק.
50	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
51	שיעבודים		בטחונות הניתנים למלווה על ידי לווה כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
52	תאגיד בנקאי		בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת.
53	תאגיד עזר		תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי ושעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שנתייחדו לתאגידים בנקאיים לפי סעיפים 13 או 21.
54	תביעה ייצוגית		תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.
55	תוכנית המשכיות עסקית		תוכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות התאגיד הבנקאי במקרה של שיבושים.
56	תקופת הבשלה Vesting		התקופה שבה נדרש לקיים את כל התנאים המוגדרים להבשלה של הסדר תשלום מבוסס מניות.
57	תקריות קיברנטיות (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.

אינדקס

עמוד	
12,31,47	ס סייבר
12,31,47,49,182	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
12,31,48,49	סיכון אסטרטגי
33,34,36,37,38,49,73,94,95,126,180	סיכון אשראי
35,36	סיכון אשראי בעייתי
31,48,49	סיכון מוניטין
12,31,48,49	סיכון משפטי
12,31,46,49	סיכון נזילות
12,31,47,48	סיכון רגולטורי
12,31,46,49	סיכון תפעולי
15	סקירה כלכלית
9,14,69,120,131,132,133,168,169	פ פועלים אקספרס
69,83,145,148,164	צ צדדים קשורים
17,52,53,54,59,61,162	ר רואי החשבון המבקרים
18,83,85	רווח למניה
41,72,76,79,83,85,93,108,116,142	ש שווי הוגן
31,32,34,48	ת תיאבון לסיכון
15,30	תקן EMV
9,25,32,33,46	תרחיש קיצון
70,81,85,123,148	תשלום מבוסס מניות
48,131	תביעות משפטיות

עמוד	
84	א אירועים לאחר תקופת הדווח
17,50,70,84,162	אומדנים חשבונאיים קריטיים
12	אסטרטגיה עסקית
9,13	ארגון ויזה
9,13	ארגון מסטרקארד
24,25,33,34,38,46,126,127,180	ב באזל
9,13,14,23,50,69,120,121,122,123,	בנק הפועלים
124,125,129,133,148,161,165,168	
13,26,86,133,168,169	בנקים בהסדר (שבהסדר)
34,50,51,52,53,54,59,61,162	בקרה פנימית
49,50,51,52,53	בקרות ונהלים
39,40,76,180	ג גידור
15,130,132,180,181	ד דביט
25,68,76,88,110,149	דיבידנד
12,165,168,169,170,171	ה הון אנושי
14,16,17,31,32	הלבנת הון
21,23,24,25,39,46,74,121,126,127,180	הלימות הון
33,35,50,73,74,75,94,181	הפרשה להפסדי אשראי
5,16,130,131	ו ועדת שטרומ
17,50,70,80,81	ז זכויות עובדים
22,33,70,71,73,74,75	ח חוב בעייתי (חובות בעייתיים)
35,73,74,75,77	חוב פגום
70,84,85	י יישום לראשונה
24,127	יעד ההון
17,59,130,168	יוזמות רגולטוריות
9,26,83,135,168	מ מגזרי פעילות
17,49,71,72,84,181	מדיניות חשבונאית
13,14,26,29,134,135,168,169	מועדוני לקוחות
9,13,14,26,28,30,69,135,170	מותג ויזה
9,13,14,26,28,30,69,135,170	מותג מסטרקארד
9,12,31	מידע הצופה פני עתיד
29,180,181	מסגרת אשראי
20	מערך טכנולוגיות המידע
14,46,169,171	מקורות המימון